

8 GB DVD | VIDEO MAGAZİN: MAKALELER İLE İLGİLİ İLGİNÇ VİDEOLAR CHIP DVD'DE

AĞUSTOS 2014 • TEKNOLOJİ KÜLTÜRÜ • AYLIK YAYINDIR
ISSN:1300-9419 • 112415 • YIL:19 • 7.90 TL

**WHATSAPP'IN
SONU GELDİ Mİ!**
En iyi alternatifleri test ettik

SOSYAL AĞLARDA NASIL FENOMEN OLUNUR?

Bu eğitim ile popüler sosyal ağların uzmanı olun, sizin de binlerce takipçiniz olsun!

155 TL DEĞERİNDE **TAM SÜRÜM YAZILIMLAR**

İSTENMEYEN REKLAMLAR & MERAKLI GÖZLERE KARŞI

İNTERNETTE TAKİP EDİLMekten KURTULUN!

TOR ■ Bitbox ■ Tails LIVE CD ■ CCLEANER ■ En iyi Firefox eklentilerini kullanarak özgürce sörfün keyfini çıkarın!

ÖNEMLİ DOSYALARINIZIN YEDEĞİNİ ALDINIZ MI?

Adım adım; PC, dizüstü ve tabletinizi yedekleyin

WWW.CHIP.COM.TR

ESKİ DİZÜSTÜNE YENİ ÖZELLİKLER

En iyi terfi seçenekleri

FATURAYI AZALTIN

Daha az elektrik parası ödemek için bu PC ayarlarını değiştirin!

50 MASAÜSTÜ İŞLEMCİ TESTİ

AMD'nin yeni güçlü işlemcileri Haswell'lerle başedebilecek mi?

TEST: YENİ ÜST DÜZEY AKILLI TELEFONLAR

HANGİSİ EN İYİSİ? HTC ONE M8 ■ SAMSUNG GALAXY S5 ■ SONY XPERIA Z2

PRATİK İPUÇLARI >>> Windows-Office-Donanım-Fotoğraf-Mobil-Sosyal Ağlar için onlarca çözüm

POPULAR SCIENCE AĞUSTOS SAYISINDA

İNSANSIZ HAVA ARAÇLARINI SEVMEK İÇİN 25 SEBEP

- Siparişe göre tasarlanan bebekler
- Kuyruklu yıldız avcısı Rosetta
- Gelecekte Mektupları
- Ron Allum'un hikayesi
- Evren'in kodu
- Nöronların dansı
- Geleceği hatırlamak

Ayrıca soru&cevap bölümü, yeni icatlar, harika makaleler, birbirinden ilginç görseller ve Artırılmış Gerçeklik videoları, Popular Science Ağustos sayısında sizi bekliyor.

SADECE
3,90
TL

DERGİDE
Bu simgeyi
gördüğünüz
sayfalarda video
izleyebilirsiniz

AĞUSTOS SAYISINI
KAÇIRMAYIN!

UFUK YAMANKILIÇOĞLU
CHIP Yazı İşleri Müdürü

Dinleme skandalı büyüyor

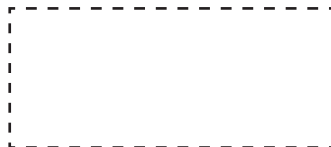
NSA skandalının patlak vermesinin üzerinden bir yıl geçmesinden sonra, gözetlemenin aslında sadece bir başlangıç olduğu, olayın kapsamının aslında çok daha büyük olduğu ortaya çıktı. Edward Snowden bundan tam bir yıl önce NSA'nın içyüzünü ifşa edenin kendisi olduğunu açıkladığında, "En büyük korkum açıkladıklarımın hiçbir şeyi değiştirmemesi," demişti. Snowden bu açıklamasından kısa süre önce Amerikan gizli servisi NSA'nın (Ulusal Güvenlik Ajansı) ve İngiltere'deki karşılığı olan GCHQ'nun (Hükümet İletişim Merkezi) uluslararası iletişimi dinlediğini, akıl almaz sayıda telefon konuşmasını, e-postayı ve diğer veriyi hiçbir şüphe olmadığı halde kayıt ve analiz ettiğini duyurmuştu. Bu gözetlemenin kapsamı o denli büyük ki, rakamlar bile kavramamıza yetmiyor. Sırf NSA, 40.000 çalışanıyla 40 ila 50 milyar arası kaydedilmiş telefon görüşmesi ve e-postadan oluşan bir veri havuzuna sahip ve yıllık bütçesi de 10,8 milyar dolar.

İnternette gözetimin gerçek boyutları; açıklanan her yeni rakamla, her yeni izleme programıyla ya da şirketlerle gizli servisler arasındaki her yeni bağlantıyla daha da büyüyor. Ama Edward Snowden'ın kâbusu gerçekleşiyor: Medyanın olaya ilgisi kayboldu, birçok kullanıcı korkacak bir şey olmadığını düşünüyor ve bu kitlesel cüssusluk eylemi karşısında siyasi bir tepki neredeyse yok. Kısacası, hiçbir şey değişmiyor. Özellikle de bu yeni gelişmeler gizli servislerin internete erişiminin şimdiye kadar düşünülenenden daha fazla olduğunu ortaya koyuyor. Gözetleme, sosyal ağlarda manipülasyona dönüşeli çok olmuş.

Biz de bu konuya daha fazla dikkat çekmek için, bu sayımızda NSA skandalının birinci yılında gelinen noktayı anlatan kapsamlı bir yazıya yer veriyoruz (bakınız sayfa 30). Yazımızın sonunda ayrıca internette ve akıllı telefonunuzda daha güvenli bir iletişim için neler yapabileceğinizi de anlatıyoruz. Yine 64. sayfada da daha güvenli akıllı telefon kullanımı için en iyi araç ve ipuçlarına yer verdiğimiz bir yazıyı bulabilirsiniz. 80. sayfadaki kapak konumuzda da internette "temiz kalmak" için neler yapmanız gerektiğini anlatıyoruz. Geri takip edilemeden ve maksimum gizlilik altında, güvenli ve anonim sörf için ayrıntılı pratik ipuçları da içeren bu yazımızı mutlaka okumanızı öneriyorum.

İnternette kullanıcıların yaşadığı sorunlar sadece güvenlikle sınırlı değil. Teoride hızlı bir internet bağlantısına sahip olmanıza rağmen, pratikte internet hızınız kullandığınız servislere göre inanılmaz düşebiliyor. Bunun altında internet sağlayıcılarla web hizmetleri arasındaki fiyat mücadelesi yatıyor. 2014'te AB Komisyonu hizmet sağlayıcıların bağlantıları ne derece yavaşlattığını öğrenmek için bir araştırma yaptı. Sonuçlar kullanıcıların üçte birinden fazlasının bant genişliği sorunu yaşadığını ortaya koyuyor. Ayrıntılı bilgi için 24. sayfadaki yazımızı okuyabilirsiniz.

"Tüm sosyal medyalarda uzman olun"
video eğitiminin kurulumuyla ilgili detaylı
bilgi için 104. sayfaya bakabilirsiniz.

uyaman@chip.com.tr

Ufuk Yamankılıçoğlu

Hızlı bağlantıya rağmen yavaş internet

Sayfa 24

TREND

10 Güncel haberler

Bu ay dikkat çeken önemli gelişmeler

20 Steve Job'suz 1000 gün

Üç yıl önce Apple'ın kurucusu öldü – firması ise bu sürede oldukça değişti

24 Hızlı bağlantı, yavaş net

Web hizmetleri ve servis sağlayıcılar arasındaki fiyat savaşı web kullanıcılarını frenliyor. Buna katlanmak zorunda değilsiniz

27 Güvenlik raporu

Bu ay dikkat edilmesi gereken kritik güvenlik açıkları ve çözümler

30 Birinci yılında NSA skandalı

2013'te Edward Snowden NSA'nın gözetleme sırlarını ifşa etti. Gözetlemenin asıl boyutları ise yeni ortaya çıktı

37 Facebook fenomeni

Dünyanın en büyük sosyal ağı hakkında heyecan verici, inanılmaz ve eğlenceli rakamlar

Bölümler

3 Seyir Defteri	106 En iyi ücretsiz araçlar
6 Okur Yorumları	110 Ayın web siteleri
52 Modern zamanlar	112 Yazılım günlüğü
100 DVD içeriği	128 Abone Formu
102 Tam sürümler	130 Gelecek sayıda ve Künye

Üst seviye akıllı telefonlar

Sayfa 44

TEST

38 Masaüstü işlemciler testte

Tüm güncel işlemciler CHIP Test Merkezi'nde test edildi. Intel, egemenliğini devam ettirebiliyor mu?

42 Whatsapp'a elveda

Güvenlik açıkları ve Facebook antlaşması çoğu kullanıcının Whatsapp'a alternatif aramasına neden oluyor

44 Yeni üst seviye telefonlar

Samsung, HTC ve Sony'nin amiral gemileri çok sayıda yeni özellik sunuyor. Peki, ama en iyisi hangisi?

48 Yeni ürünler

Yeni donanım ve yazılım ürünleri incelemede

54 CHIP TOP10

Farklı kategorilerde en iyi donanımlar

56 CHIP fiyat barometresi

En iyi dizüstü ve PC tavsiyeleri, 7 aygıt türü için fiyat tahminleri

TEKNOLOJİ

58 Veri arşivlemesi

Dijital arşivleme biraz çetrefilli. Ancak yayın olarak kullanılan medyalara göre çok daha uzun süre dayanan alternatifler var

62 Google'ı hack'leyin

Yaygın olarak kullanılan Google hizmetlerini çok daha verimli kullanabilirsiniz

64 Akıllı telefon güvenliği

Çoğu cep telefonu iyi korunmamış, ekstra fatura ve veri hırsızlığı tehdidi altında. Nasıl korunabileceğinizi gösteriyoruz

69 Mobil yazdırma

Fotoğraf ve belgelerinizi taşınabilir cihazlarınızdan kolayca yazdırabilirsiniz

72 Veri kurtarma araçları

Silinen verilerinizi kurtarmak ve geri yüklemek için en iyi araçlar

78 PC'de elektrik tasarrufu

PC'nizin daha az güç harcaması için en iyi araçlar ve ipuçları

80 Temiz internet

Güvenli ve anonim sörf: Veri hırsızlarına karşı en etkili araçlar

88 Her şeyi yedekleyin

PC'nizdeki ve diğer cihazlarınızdaki tüm verileri yedeklemek için en iyi araçlar ve hizmetler

94 Eski dizüstülere yeni özellikler

Dizüstünüz bazen yavaş mı çalışıyor? Bilinçli bir terfiyle eski modelleri de tekrar hızlandırabilirsiniz

114 Teknik Sözlük: HD Voice

Takılma ve cızırtı yok: Yeni standart sayesinde Hi-Fi kalitesinde telefon görüşmeleri mümkün olacak

116 CoolTech

Yeni ve ilginç teknoloji ürünleri

118 Pratik ipuçları

Windows, uygulamalar, iletişim ve internet, donanım için en iyi ipuçları

LEVEL iPad.

Etkileşimli oyun dergisi.

Yıllık aboneliğe iki sayı, altı aylık aboneliğe bir sayı ücretsiz.

App Store'dan
İndirin

“Daha hızlı ev ağıyla ilgili ipuçlarına her zaman ihtiyacım var”

Ozan Kaçar

Sanal para

Meraklısına: Bitcoin

CHIP 07/2014 – SAYFA 19

Meraklısına köşenizdeki „Bitcoin“ sayfasını büyük bir “merakla” okudum. Aslında böyle işlerle hiç işim olmaz, bana fazla sanal ve anlaşılmaz geliyor. Ancak konvansiyonel para gibi bu da aslında banka bilgisayarlarındaki değersiz sayılardan başka bir şey değil. Bu yüzden ben paramı elle tutulabilen, materyallere yatırmayı tercih ediyorum. Ancak bir arkadaşım bir IT uzmanı olarak bana kısa bir süre önce Bitcoin’leri iyi bir yatırım aracı olarak görüp görmediğimi sordu. Ne de olsa faiz oranları oldukça düşük. Ben yine de sanal para birimini kendisine önermedim. Aslında yazınızda insanın aklına yatan bir dizi cazip rakama yer vermişsiniz, ancak insan yine de emin olamıyor. Belki başka bir zaman. Eminim Bitcon’le ilgili gelecekte de bazı makalelere yer verirsiniz, tabi eğer dediğiniz gibi 126 yıl daha var olmayı başarırsa!

OKTAY SADE

Cep telefonları çok çabuk hurdaya çıkıyor

Top 10 cep telefonu

CHIP 07/2014 – SAYFA 57

Sizlere bir sorum olacaktı. Akıllı telefonların TOP10 listesi için “Güncelleme sıklığı” (ve en yeni Android sürümünün hazırlanma süresi) gibi bir kriter eklemeniz mümkün mü? Kişisel olarak çoğu üreticinin (aynı zamanda müşterilerine sadece kendi sistemlerinde çalışan akıllı telefonlar satan telefon operatörlerinin) bir defa sattıkları bir ürünün pek

de arkasında durmadıklarını ve bunları güncel tutmak için pek de bir çaba harcamadıklarını düşünüyorum. Tüketici olarak bir aygıt üreticisinin en güncel işletim sisteminde güncelleme imkanını ne kadar sık sunduğunu bilmek istiyorum. Bu bilgiye sahip olarak, satın alma kararımı daha kolay verebilirim. Satın alacağım cihazı iki yıldan daha uzun bir süre en güncel işletim sistemiyle kullanmak isterim. İki yılda bir en güncel Android işletim sistemini kullanabilmek için yeni bir cep telefonu satın alacak kadar zengin değilim.

ERSİN PALA

Yeni bir umut

Windows 8 için PC hissiyatı

CHIP 07/2014 – SAYFA 80

Windows 8.1.1 ile ilgili yazınız için teşekkür ediyorum. Görünen o ki Microsoft ta hatasının farkına varmış ve dümenini tekrar PC tarafına çeviriyor ve Windows 9 ile de PC’de de düzgün bir şekilde kullanılabilecek bir işletim sistemi sunuyor. Bugünlerde ise şüpheye düşen ve aklı karışan bir arkadaşım beni aradı ve Windows 8 yüklü yeni bir dizüstü PC satın almış. Kendisine daha önce en azından Windows 8.1 çıkana kadar beklemesini söylemiştim, ancak yine de yeni sistemde aradığını bulamamış ve bir türlü alışamamış, tekrar mutlaka Windows 7’ye dönmek istiyor. Bu kadar basit olsa iyiydi, sonuçta elinde bir lisansı da artık yok, bunu nerden temin edebilir ki?

FERİT ÇEKER

Fotoğraflar için özel efektler

Fotoğraf ipuçları

CHIP 06/2014

Harika bir ipucu ve elbette hemen dedim! Pratik ipuçları bölümünüzü her zaman severek okuyorum, özellikle de fotoğrafçılıkla ilgili olanları. Bana kalsa bu bölümün sayfa sayısını daha da artırın derim. Özellikle de yaz tatiline girdiğimiz bu dönemde iyi olurdu.

SERKAN AVGÜN

Eksik arabirimler

Elveda Google

CHIP 07/2014 – SAYFA 30

Galaxy S3 telefonumda uzun süredir CyanogenMod kullanıyorum ve oldukça memnunuz. Ancak yazınızda ne HDMI çıkışının ne de FM radyonun desteklenmediğinden bahsetmemişsiniz. Bu bilgiyi diğer okurlarla paylaşmak istedim.

VOLKAN AYDIN

Test barometre bölümü hakkında

Derginizi takip ediyorum. Derginizde test barometre bölümünde bulunan giriş seviye oyun pc’si bileşenlerini kendim için toplamayı düşünüyorum. Fakat verdiğiniz fiyatlar ile internetteki tedarikçi firmalar arasında fiyat farkı var. Bu fiyatları neye göre yazıyorsunuz? Banada bilgisayar toplamak için firma tavsiyesinde bulunur musunuz?

YAVUZ SAROĞLU

CHIP: PC tavsiyelerindeki bileşenler için www.teknofiyat.com arama motorundan elde ettiğimiz en uygun fiyatları kullanıyoruz. Siz de bu siteden fiyat araştırması yapabilirsiniz.

Tablet testi

Temmuz ayındaki tablet incelemenize LG G Pad V500 8.3 almamanıza çok şaşırdım. 1920x1200 çözünürlük, 2 GB RAM, 1,7 GHz 4 çekirdekli işlemci, 16 GB hafıza (64 GB’a artırılabilir) incelemedeki hemen hemen tüm tabletlerden daha iyi özelliklere sahip. Ayrıca 580 TL’ye alınabiliyor.

RECEP CÜNEYT DEMİRÖZ

CHIP: Testlerimize maalesef piyasadaki tüm cihazları dahil etmemiz mümkün olmuyor. Bazen ilgili ürün testi yaptığımız sırada henüz Türkiye pazarına girmemiş oluyor veya distribütör firma ilgili ürünü test merkezimize göndermiyor.

BİLGİ VE YARDIM

Okur mektupları

CHIP yazı işleri
Trump Towers, Kule2, Kat 21-24 34387
Şişli / İSTANBUL
Tel: (212) 478 03 00,
Faks: (212) 410 32 16

Dergi ve DVD ile ilgili sorular

okurhizmetleri@doganburda.com

Abonelik, Eski sayı siparişi ve özel sayılar

Tel: (212) 478 0 300,
Faks: (212) 410 35 12 - 13
abone@doganburda.com
www.doganburda.com

Diğer gerekli tüm bilgileri Künye’de bulabilirsiniz. (S. 130)

FİT&SAĞLIKLI&GÜÇLÜ ERKEKLERİN YOL GÖSTERİCİSİ

HEDİYE

50 FITNESS KARTI

FİT MEN DANIŞMANLARI

BARİŞ
ÇUNGUROĞLU

SERHAT
SIDAL

SERKAN
YİMSEL

OKTAY
SAGNAK

MURAT
MAOSAİ

MURAT
BUR

2013 yılı Türkiye Bilişim sektörü açısından sizce nasıl geçti?

Türkiye'de gerek kamu gerekse özel sektör artık bilişimin önemini çok iyi biliyor. Her iki sektörde de ürün ve hizmet üretmeye yönelik ciddi yatırımlar yapılıyor. Alt yapı çalışmaları tamamlanıyor, sektörde iş gücü destekleniyor. Eğitim ve akademik çalışmalarla sektör çalışanlarının kalitesi yükseliyor. Bütün bunlara bağlı olarak önemli bir istihdam alanı doğuyor. Yaşam kalitesi artıyor.

Bu, daha fazla yatırım, daha fazla araştırma, daha yenilikçi ve yaratıcı çözümler konusunda ivme yaratıyor. Sonuç olarak tüm dinamikleriyle sektördeki bu hızlı gelişme ekonomiye de olumlu yansıyor. Dolayısıyla da sektör 2013'te çok başarılı bir yıl geçirdi diyebilirim. Konu bilişim olunca teknoloji, hız, yenilik ve hep geleceğe yönelik çözümler söz konusu. Bu nedenle de sektörün sürekli gelişmesi ve büyümesi dışında bir şans da yok.

2014 Yılında CeBIT Bilişim Eurasia'nın konsepti nasıl olacak? Değişiklik var mı?

Değişim devam ediyor ve CeBIT Bilişim Eurasia'da 2014 yılı hedefimiz inovasyon ve gelecek teknolojilerinin yer aldığı, CeBIT Global Konferans etkinlikleri ile güçlendirilmiş İş Dünyası Platformu yaratmak ve içinde bulunduğu coğrafyada liderliğimizi sürdürmek.

Bu yıl gerçekten CeBIT Bilişim Eurasia'da köklü değişiklikler bizleri bekliyor. Biliyorsunuz 15 yıldır İstanbul'da düzenlenen CeBIT bünyesinde hem profesyonel iş dünyası hem de nihai müşterileri ilgilendiren ürünler yer alıyordu. Profesyonel iş dünyası katılımcılarımız tarafından gelen talepler doğrultusunda 2014 yılında düzenleyeceğimiz etkinlik tamamen iş dünyasına odaklı olacak.

Bu yılki fuar alanında özellikle geçtiğimiz yıl yoğun olarak gördüğümüz katılımcı belediye başkanları yerini Bilişim, Geleceğin Teknolojileri, İnovasyon ve CeBIT Global Konferans etkinliklerine bırakıyor olacak.

CeBIT Bilişim Eurasia 2014 için geri sayım

Dünyanın en önemli bilişim organizasyonlarından CeBIT Bilişim Eurasia, 11-14 Eylül tarihlerinde İstanbul'da düzenlenecek. Biz de fuarın organizatörü Murat Özer ile küçük bir sohbet gerçekleştirdik.

Sizce CeBIT'in Türkiye bilişim sektörüne kazandırdığı en önemli özelliği nedir?

Bence en önemli özelliği sektöre bağımsız bir paylaşım platformu sağlamasıdır. Günümüzde birçok telekom, bilişim ve teknoloji firması kendi etkinliklerini gerçekleştiriyor. Bunlardan bazıları başarılı, bazıları da başarısız oluyor. Ama neticede bu etkinliklerin özünde kendi firmalarının tanıtımını yapmak yatıyor. Kimileri bunu açıktan açığa kimileri de gizliden yapıyor. İçinde bulunduğumuz coğrafyada hem fuarı hem de forum ve konferansları tek çatı altında toplayan bağımsız tek etkinlik CeBIT Bilişim Eurasia ve CeBIT Global konferans etkinlikleri olmaya devam ediyor.

Sizin yıllardan beri kullandığınız bir motto-nuz var ' Gelecek Bilişim İle Gelecek' Neden bu motto ve neden değiştirmiyorsunuz?

Evet bizim mottomuz 'Gelecek Bilişim ile Gelecek' her yıl konsept değişse de mottomuz değişmiyor, çünkü içinde bulunduğumuz bilişim ve bilişim çağında gerçekten Gelecek Bilişim İle Gelecek, ve siz gerek birey ve gerek ise geleceği bilişim ile teknoloji ile yakalayarak ileri medeniyetler seviyesine ulaşır oyun kurucu olursunuz. Çağı ve geleceği yakalayamazsanız oyunun dışında kalır ve hızlı, hızlı, hani eskiden yavaş yavaş derdik ya :) artık bu dönemde hızlı hızlı bir bakmışsınız modern köle oluvermişsiniz ve ileri teknolojileri kullananlar tarafından yönetilmeye başlamışsınız. Gelecek Bilişim ile Gelecek bunun farkındalığını yaratmak için koyduğumuz bir mottoydı ve sanırım gelecekte de güncelliğini koruyacak.

Önümüzdeki dönemde Bilişim Sektöründe, Türkiye'de hangi alanlarda gelişme ve ilerleme bekliyorsunuz? CeBIT'e katılan firmalar bu konuda size ne gibi ipuçları veriyor?

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de öncelikle inovasyon ve yazılım alanında ciddi gelişmeler kaydedileceğini düşünüyorum. Bu konuda dışa bağımlılığımızı büyük ölçüde azaltacak kaliteli iş gücünün olduğunu ve bunun desteklenmesi halinde dünya çapında insanlar çıkacağına inanıyorum. Biz de bu yüzden gerek fuar alanında, gerek ise forumlarda inovasyon ve geleceğin teknolojilerine özel yer verdik.

BT alanındaki gelişmelerle Türkiye'nin geleceğin vizyonuna paralel hareket ettiğini düşünüyor musunuz?

Özellikle son yıllarda bilişim ve teknolojiye verilen önem kamuda da arttı. Özellikle hükümetimizin, ilgili bakanlıklar ve kamu kuruluşlarının hem kendi devlet çatısı altında hem de halka yönelik hizmetlerde teknolojinin son im-

kanlarını kullandırması bunun en güzel göstergesi. E-devlet, e-belediyecilik ve daha pek çok alanda yaşam kalitesini arttıran, geçmişle kıyaslanmayacak kadar şaşırtıcı ve olumlu uygulamalar her geçen gün hayatımızın içine giriyor. CeBIT'te de E-Devlet uygulamalarının gündemlendiği özel bölümler gerek fuar alanında gerekse forum alanında bu yıl da yerini korumaya ve hatta güçlendirmeye devam ediyor.

Ülkemizdeki yazılım sektörünün büyümesi gerektiği konusunda herkes hemfikir. Siz CeBIT fuarı ile yazılımcılarımıza ne gibi destekler veriyorsunuz?

3 yıl önce sivil toplum kuruluşları ile birlikte başlattığımız gerek ülkeye gerek ise CeBIT'e yatırım olarak düşündüğümüz teknokentlere ve yazılımcılarımıza olan destek bu yıl artarak devam ediyor. Bizim desteğimize ek olarak KOSGEB ten gelen destek ile de sektörde faaliyet gösteren orta ve küçük ölçekli tüm firmalara kendini, hizmet ve ürünlerini tanıtmaya dünyaya açılma imkânını çok düşük maliyetlerle gerçekleştirebiliyor. Bu yıl bu destek halen devam ediyor.

CeBIT'in sektörden gerekli ilgiyi aldığını düşünüyor musunuz? Kamu tarafı mı, yoksa özel sektör mü önemini daha iyi kavramış durumda? Dünyada bu tip organizasyonlar nasıl yapılıyor?

CeBIT gerek özel sektörden gerek ise kamudan tabi ki ilgi görüyor ama bence bu farkındalık artmalı ve gerek ilgi ve gerek ise destek artmalı diye düşünüyorum. Sonuç olarak bu yıl on beşincisini düzenleyeceğimiz dünyada değeri olan bir markaya İstanbul'da ev sahipliği yapıyoruz ve CeBIT sektöre ülkemizdeki tek bağımsız paylaşım platformunu sağlıyor. Aynı çatı altında fuarı ve forumu bağımsız olarak sunan fikirlerin bağımsız olarak özgürce paylaşıldığı sektörün yegane platformu.. Bence daha çok sahip çıkılmalı ve bu coğrafyada daha büyük bir güç olması için desteklenmeli... Dünyanın birçok yerinde uluslararası büyük etkinlikler içinde bulundukları ülke, şehir ve sektör kurum ve kuruluşlarının bir araya gelmesi ile oluşmuş ve büyümüşlerdir. Hatta birçok devlet bunu devlet politikası olarak ele almış ve fuarları desteklemektelerdir. Çünkü fuarlar düzenledikleri bölgeler için büyük gelir kaynaklarıdır. Sözümlü size küçük bir örnek vererek bitirmek istiyorum, bizim Almanya'da yapmış olduğumuz istatistiklerde fuar için gelen bir ziyaretçinin harcadığı her 100 dolardan yalnızca 15 doları fuar alanı içerisinde kalmakta geri kalan 85 doları şehir hayatının içine akmaktadır.

Doğa Koleji'nden "Bilgi Her Yerde!"

Doğa Koleji, 5 yaş grubu çocukların ilkökula uyumunu kolaylaştıracak, gündelik yaşamda da rahatlıkla uygulanabilecek aktiviteler içeren bir kaynak kitap oluşturdu.

Ebeveynlerin çocuklarını ve kendilerini yormadan, zaman sıkıntısına sokmadan, yaşamın içinde çeşitli alanlarda gerçekleştirebilecekleri etkinliklerle çocuğun gelişimine katkıda bulunabilmesini sağlayan kaynak kitap, Bilgi Her Yerde ismini taşıyor. Kitap sayesinde, "Kaliteli vakit" geçirmenin tadına bir salyangozun maceralı yolculuğunu gözlemleyerek, yazın iyice hissedildiği günlerde kumsalda birlikte topladığınız doğal nesnelerle bir sahil koleksiyonu oluşturarak varabilirsiniz.

Çocuğunuzla vakit geçirirken birlikte yaptığınız her şeyi anlatmak, onunla birlikte oyunlar oynamak ve oynarken de çevresini sorgulamasını sağlamak çok önemlidir. Ancak kitapçık ebeveynlerin öğretmen rolüne bürünmemesi gerektiğini hatırlatıyor ve onları çocukları için anne baba rolünü korumaya teşvik ediyor. Kitap, çocukların hem kas becerilerini hem de sosyal becerilerini destekleyebilmek için bir yandan onlarla "eğlenceli vakit" geçirebilecek, bir yandan da "öğretmen" kimliğine bürünmeye gerek kalmayacak çeşitli etkinlikleri detaylarıyla anlatıyor ve ebeveynlere rehber oluyor. Bu sayede ebeveynler çocuklarını yaz boyunca ilkökul 1. sınıfa hazırlayabilir, diğer yandan bilişsel, fiziksel ve duygusal olarak da geliştirebiliyorsunuz.

brother
at your side

Tasarruflu Mürekkep

ile baskı maliyetlerinizi düşürün!

Brother, "Tasarruflu Mürekkep" teknolojisi ile uygun maliyet ve yüksek baskı kalitesini bir arada sunuyor. Üstelik kartuşlardan biri tükense bile baskı almaya devam ediyor.

- * Yaklaşık kartuş verimi ISO / IEC 24711'e uygun olarak boyan edilmiştir.
- * Kartuşlar, DCP-J105 ve MFC-J200 yazıcı modellerinde kullanılabilir ve tavsiye edilen KDV hariç perakende satış fiyatlarıdır.
- * Döviz kuru, 1 USD 2,08 TL üzerinden hesaplanmıştır.
- * İlanda yer alan ürün görselleri örnektir.

www.brother.com.tr

Japan
Harikası

100 yıldan uzun bir süredir

Apple ve IBM artık ortak

IBM ve Apple, çok özel bir anlaşmaya imza atarak ortaklığını resmen açıkladı. İlk haber Apple'dan geldi. Apple'ın yaptığı basın duyurusuyla ortaya çıkan habere göre IBM ve Apple, artık kurumsal alanda birlikte iş yapacak. Bu işbirliği neticesinde Apple'ın artık son kullanıcının yanı sıra kurumsal tarafa da kaymak istediği net bir şekilde görülüyor. Yeni ortaklık Apple'a büyük katkı sağlamakla birlikte elbette IBM'in de pek çok konuda çıkarına olacak. İş dönüşümleri noktasında iOS çözümleriyle kullanıcılarına destek verecek olan IBM, böylece

iOS yazılımının kurumsal alanda daha geniş bir alanda kullanılmasına olanak tanıyacak gibi görünüyor. Özellikle MobileFirst for iOS ile iş akışı ve analitiği, bulut depolama, filo ölçekli cihaz yönetimi, güvenlik ve entegrasyon ve ilgili konularda pek çok hizmeti mobil platformda sunacak olan iki ortak, böylece mobil cihazların iş süreçlerinde daha etkin rol oynamasını sağlayacak. Daha pek çok alanda hizmet sunacak olan iki ortak, bakalım önümüzdeki dönemde ilk meyvelerini bizlere ne zaman sunacak.

“Halk düşmanı” iPhone

Çin'in en büyük ulusal yayın gruplarından olan CCTV'de yayınlanan rapor, iPhone'ları, ulusal güvenlik için önemli bir tehdit olarak değerlendirdi ve bir nevi “halk düşmanı” ilan etti. Bunun nedeni ise, iPhone'larda bulunan “Frequent Locations” işlevi. Bu işlev, iPhone kullanıcılarının en sık bulundukları yerleri / konumları kaydediyor ve nerelerin sizin için önemli olduğunu tespit ediyor. Ancak Çin'in endişesi, bu işlev sayesinde tüm Çin halkının her hareketinin kayıt altına alınıyor olması şüphesi. Apple her ne kadar, kullanıcının bilgisi olmadan tüm kayıtların telefonda kalacağını söylese de, özellikle NSA skandalından ve ABD hükümetinin karıştığı sayısız casusluk vukuatından sonra, Çin'in bu konuda “parano-yak” olmasını çok da haksız görmemek gerek. Yine de Apple, yaptığı yazılı açıklamada, kullanıcılarının gizliliğine her zaman önem verdiklerinin ve bu konuda tüm kontrolün kullanıcılarda olduğunu altını çizmeyi ihmal etmedi.

Netflix'ten tüm gün TV izleyeceklere iş var

Ülkemizde hizmet vermeyen ancak ABD ve İngiltere'de çok popüler olan Netflix servisi, İngiltere ofisi için aradığı yeni çalışanlarla dünyada ilgi topladı. TV programlarını ve filmlerini etiketleyerek sosyal medyada daha kolay paylaşılmasını isteyen Netflix bu amaçla İngiltere ofisine yeni çalışanlar alacağını duyurdu. Adayların, film ve TV seyretmeyi sevmesi ve film, sinema, TV eleştirisi konusunda yetenekli olması isteniyor. İşe alınacak adayların ofise gitmesi gerekme-yecek ve evlerinden TV seyrederek, seyretiltikleri programlar hakkında etiketler oluşturarak bir veri tabanı yaratılmasına yardımcı olacaklar.

Bir 4K canavarı PC daha: IdeaPad Y50 UHD

Toshiba artık piyasadaki tek 4K çözünürlüklü laptop'un sahibi değil. Lenovo da bu alana adım attı ve ilk 4K çözünürlüklü laptop'unu duyurdu. IdeaPad Y50 UHD modeli laptop'ta 3.840 x 2.160 piksel çözünürlüğünde bir ekran bulunuyor. 1.299 dolar fiyatındaki IdeaPad Y50 UHD, Toshiba'nın 1.499 dolar değerindeki 4K çözünürlüklü laptop'undan daha düşük fiyata satılıyor. Toshiba'nın modeli P50T, Nisan ayında satışa çıktıktan sonra kısa süreliğine piyasadan çekilmişti

ancak şimdi yeniden piyasada. Dolayısıyla artık piyasada iki tane 4K laptop bulunuyor. 14 inç boyutundaki Y50, Core i7 i7-4710HQ işlemciyle geliyor. Laptop'ta ayrıca Nvidia GeForce GTX 860M grafik kartı bulunuyor. Grafik kartının hafızası 2 GB, sistem hafızası ise 8 GB. Ayrıca 1 TB boyutunda sabit disk de sistemde yerini almış. Laptop'un işletim sistemi ise tabii ki Windows 8.1. Donanım listesinde ise Wi-Fi, Bluetooth 4.0, ve HDMI bağlantısı ile USB 3.0 portları bulunuyor.

Sesle emoji girmek artık mümkün

Bir süre önce Android'in uygulama mağazasına izinsiz olarak yüklenen Android L klavyesi, Google Play Store'a geri dönmedi. Ama bunun yerine, bu hafta güncellenen Google Klavye uygulamasındaki yeni özellikleri deneyebilirsiniz. Google Klavye artık daha çok giriş dili destekliyor. Bunların arasında, Latin Amerikan İspanyolcası, ve Hint İngilizcesi de var. Sesli giriş yapma simgesi de, klavyenin altından üst kısmına taşınmış, bu sayede yanlışlıkla basılma ihtimali daha düşük hale gelmiş. En ilginç yeni özellik ise, Google Klavye'de emoji'leri sesli girişle yazabilmeniz. Şu an için “smiley face” ve “sad face” gibi en çok kullanılan emoji'lerle sınırlı olsa da, çok yakında bunun artırılması planlanıyor. Ayrıca henüz sesle girilen emoji'ler yazı tabanlı ve küçük sevimli ikonlara dönüşmüyorlar.

ROCKER
BLUE JEAN
POP UP

3 DERGİ BİRDEN

20 POSTER

GÖRMEK İÇİN
ARKAYI CEVİR

Blue Jean

AĞUSTOS 2014 SAYI 8 112500 KİTAP 15.000

DİJİTAL
MÜZİK
DİNLEME
REHBERİ

LADY
GAGA

KANADA
KONSERİNİ
İZLEDİK

BLUE
JEAN
ÖZEL

RIHANNA

ADAN Z'YE
TÜM KARIYERİNİ
İNCELEDİK

AVICII
TEKRAR İSTANBUL'DA!

BEYONCE

YİL TAKİBİNİN KONUSU

ANDREW
DUFFIELD

FRİYLE

ON 5

NE HABER? ALISVERİS

POPU UP

2 POSTER

ALL TIME LOW
BRING ME THE HORIZON

ROCKER

YOU ME AT SIX

POP VE PUNK'Y KAYNAŞTIRAN
GRUBUN HİKAYESİ!

PARAMORE

ROCK TUNU

ROCK METRO

ROCK TUNU

ROCK METRO

ROCK TUNU

ROCK METRO

NE HABER? ALISVERİS

POPU UP

2 POSTER

ALL TIME LOW
BRING ME THE HORIZON

ROCKER

YOU ME AT SIX

POP VE PUNK'Y KAYNAŞTIRAN
GRUBUN HİKAYESİ!

PARAMORE

ROCK TUNU

ROCK METRO

ROCK TUNU

ROCK METRO

ROCK TUNU

ROCK METRO

3
DERGİ
BİRDEN
BLUE JEAN
ROCKER
POP UP
1
MEGA
20
POSTER

Ağustos
sayısı
bayilerde

f /bluejeanmagazine

t /bluejeandergi

DE Dijital Dergi Aboneliği için:
www.eMecmua.com

+1 MEGA 20 POSTER+

CEM ŞANLI, CHIP yazar
cemsanci@chip.com.tr,
twitter.com/cem_sanci

HABERİNİZ OLSUN

Facebook bizi bunalıma sürükleyebilir mi?

Facebook'un yüzbinlerce kullanıcısı arasında gizlice psikolojik bir deney yaptığının ortaya çıkması dünyayı birbirine kattı. Peki, ama bir web sitesi bizi gerçekten bunalıma sürükleyebilir mi?

Geçen ay, bilimsel bir dergide yayınlanan makale, ilginç bir detayı ortaya çıkardı. Makaleye göre, bir üniversitedeki bilim insanları, Facebook ile ortak bir proje kapsamında bir deney hazırlayarak, sosyal medyanın insanların psikolojisini etkilemek için kullanılıp kullanılmayacağını araştırmışlardı. Bu araştırma için Facebook rastgele seçilen yüzbinlerce kullanıcının ana sayfasına özel olarak hazırlanmış içerikler yerleştirmişti. Kullanıcıların bu içerikleri gördükten sonra verdikleri tepkileri de takip eden Facebook, depresif paylaşımlar gösterilen kullanıcıların bir süre sonra benzer tonda depresif yorumlar ve paylaşımlar yayınladığını keşfetmişti. Böylece insanların ruh hallerini, sosyal medya üzerinden kontrol etmenin mümkün olabileceğine dair çıkarımlara ulaşılmış ve elbette detaylı analizler yapılmış, konu üniversitede uzmanlar tarafından incelenip bilimsel bir makale haline getirilerek yayınlanmıştı.

Buraya kadar her şey normal görünüyor ama değil. Dünya bu olayın ortaya çıkmasıyla ayağa kalktı çünkü bir firmanın, insanları gizlice denek olarak kullanması ve üstelik de deney için onları "bunalıma" sürükleyerek hayatlarına zarar vermeye kalkması, küçümsenecek bir suç değildi. Şimdi düşünün, sabah kalkıp Facebook'a bakıyorsunuz ve "şeytanca" bir deney sonucu hazırlanmış özel içeriklere maruz kalıp bunalıma giriyorsunuz, depresyon yaşıyorsunuz ve o gün eşinizle yaşanan ufak bir tartışma, bir gerginlik, normal şartlar altında iki üç dakikada kapanıp gidecekken, ruh haliniz yüzünden büyüyor, büyük bir soruna dönüşüyor ve sevdiklerinizi kırıyorsunuz. İş yerinde arkadaşlarınıza, patronunuza ters davranıyorsunuz. Belki de intiharı düşünmeye başlıyorsunuz, baş ağrıları çekiyorsunuz, yüzünüz asılıyor, işyerinde veriminiz düşüyor, bu halinizi gören iş arkadaşlarınız veya yöneticiniz, "bu adamla çalışmak istemiyoruz," düşüncesine kapılıyor ve sene sonunda zarar gören siz oluyorsunuz.

Bu detaylar akla gelince, birilerinin deneyine gizlice denek edilmemenizin ne kadar büyük bir sorun olduğunu tahmin edebiliyorsunuzdur. ABD'de de bir grup sivil toplum örgütü şu sıralarda Facebook'a çok ağır tazminat davaları açmak için hazırlık yapıyor. Davalardan birinin hedefi, teste habersizce dahil edilen tüm deneklerin adının açıklanması, Facebook'un bu isimlerden resmi özür dilemesi ve elbette bu isimlere yüklü bir tazminat ödenmesi. Hatta bu tazminat öyle boyutlardaki, Facebook'un borsada hisse değerlerinin düşmesine bile neden olabilir. İşin güzel yanı ise şu ki, bir şirketin tüketici haklarını çiğnemesine sivil toplum örgütlerinin büyük kampanyalar düzenleyerek sert cevap verebilmesi. Türkiye'de de tüketicilerin haklarının bu tür örgütlü organizasyonlar tarafından korunmasını hayal ettiğimi inkar edemem, zira kimi zaman telefon operatörlerinin, kimi zaman finans kuruluşlarının, kimi zaman perakende zincirlerinin veya başka kuruluşların isteyerek veya istemeyerek zarar verdiği milyonlarca tüketicinin bulunduğu bir ülkedeyiz ve bu topluma "hak arama" kültürünün yerleşerek demokrasinin içselleşebilmesi için bu tür sivil toplum tepkilerinin güçlenmesi gerektiğine inanıyorum. Umarım o günleri de göreceğiz.

Google Glass'ı beyin gücüyle kullanmak

Google Glass, yeni bir sürprizle daha karşımıza çıktı. MindRDR adlı uygulama, kullanıcıların parmaklarını kaldırmadan, hatta konuşmadan, fotoğraf çekip Facebook ve Twitter'da paylaşabilmelerine olanak tanıyor. „Zihin okuyucu“ olarak bahsedilen bu uygulama tabii ki zihninizi okumuyor. Bu uygulamanın yaptığı şey ise, Google Glass ile, NeuroSky'nin MindWave beyin dalgası okuyucusu arasında bağlantı kurmak. Bu iki ürünü beraber giydiğinizde, bilim kurgu filmlerindeki karakterlere az da olsa yaklaşan bir görüntünün yanı sıra, epilepsi ve uyku düzensizliği sorunlarının fark edilmesinde de kullanılan „electroencephalography“ yardımı ile beyin aktiviteleriniz ölçülüyor. Sonrasında ise, zihinsel odağınız iki farklı harekete çevriliyor. TechCrunch'ın ilk olarak söylediğine göre, başlangıçtaki konsantrasyon yoğunluğunuz, uygulamayı tetikleyerek, Glass ile görmekte olduğunuzun resmini çekiyor. Bir kez daha odaklanmak ise, sosyal medya hesabınız aracılığı ile resmi paylaşıyor. „This Place“ adlı Londra tabanlı bir tasarım ve dijital yenilik stüdyosu tarafından yaratılan MindRDR uygulamasının arkasındaki teknolojiler, yalnızca sosyal medya ile sınırlı değil. Aslında, basit bir işlem olan fotoğraf çekme ve paylaşma durumu, This Place'in teknoloji konseptinin sadece bir kanıtı. This Place, uygulamanın kaynak kodunu, diğer geliştiricilerin kullanımına sunmak amacıyla yayınlamış durumda. Ancak, bu uygulamayı geliştirmek veya kendilerine göre değiştirmek isteyen geliştiricilerin, 1500 dolarlık Google Glass'a ve 80 dolarlık NeuroSky Mindwave'e sahip olmaları gerekiyor. Uygulamanın yapımcıları, bu sistem sayesinde, fiziksel engelleri bulunan kişilere yardımcı olunabileceğini düşünmekte. This Team, Google Glass uygulamasını, ürünü kullanmak için gereken pek çok el ve ses komutunu fark ettikten sonra geliştirme kararı almış...

Google+'ta gerçek isim zorunluluğu kalktı

Çoğumuzun üye olduğu, ancak pek ziyaret etmediği Google'ın sosyal ağı Google+'ta artık istediğiniz ismi kullanabileceksiniz.

Google'ın Google+ için isim seçiminde tüm kısıtlamaları kaldırmasıyla birlikte kullanıcılar, sosyal ağda kimliklerini belli etmeden bulunma şansı yakalamış oldular. Bu sayede sayfa sahiplerinden sonra kullanıcılar da isim kısıtlamalarından kurtulmuş oldu ve takma isimlerin önü açıldı. Google+ yaklaşık üç sene önce kullanıma açıldığında „gerçek insanlardan oluşan bir topluluk“ için üyelerine gerçek isim ve soyadlarını kullanma şartı getirmişti. Google+ isminizi farklı platformlarda nasıl değiştireceğinize dair bilgiler için, <http://chip.tk/tjJHZTq> adresine göz atabilirsiniz.

POPULAR SCIENCE AĞUSTOS SAYISINDA

İNSANSIZ HAVA ARAÇLARINI SEVMEK İÇİN 25 SEBEP

- Siparişe göre tasarlanan bebekler
- Kuyruklu yıldız avcısı Rosetta
- Gelecekte Mektupları
- Ron Allum'un hikayesi
- Evren'in kodu
- Nöronların dansı
- Geleceği hatırlamak

Ayrıca soru&cevap bölümü, yeni icatlar, harika makaleler, birbirinden ilginç görseller ve Artırılmış Gerçeklik videoları, Popular Science Ağustos sayısında sizi bekliyor.

SADECE
3,90
TL

DERGİDE
Bu simgeyi
gördüğünüz
sayfalarda video
izleyebilirsiniz

AĞUSTOS SAYISINI
KAÇIRMAYIN!

SELİM ÖZTÜRK, Hürriyet Online yazarı
seozturk@hurriyet.com.tr

TEKNOLOJİNİN GÖR DEDİĞİ

Brezilya'da fuhuş sektörü Tinder kullanıyor!

Dünya Kupası'yla gelen binlerce turisti fırsat bilen fuhuş sektörü Tinder'la müşteri avına çıkıyor!

Tinder... Özellikle son günlerde adını sıkça duymaya başladığımız bir randevu uygulaması olan Tinder'de birbirlerini beğenen çiftler ortak bir noktada buluşuyor ve başlıyorlar mesajlaşmaya. Hikayenin devamı ise tamamen iki kişinin arasındaki muhabbete kalıyor. Size Amerika'yı yeniden keşfetmeyeceğim elbette; ancak özellikle Brezilya'da bu yıl gerçekleşen dev turnuvada Tinder'ın turistleri nasıl avucuna aldığına dikkat çekeceğim. Evet... Brezilya'ya ülkesini desteklemek için giden binlerce taraftar, genelev arayışa girmek yerine Tinder uygulamasını kullanıyor. Nasıl mı? Brezilya'daki hayat kadınları, gelişen teknoloji ve Tinder'dan fazlasıyla haberdar. Dünya Kupası'nın başlamasıyla birlikte ise Tinder'ı etkin olarak kullanan hayat kadınları, bu şekilde müşteriilerini bulmaya çalışıyor. Taraftarlar da durumdan bir hayli memnun; zira telefonu eline alarak fotoğrafını rahatça görebildiği hayat kadınına kolayca seçiyor ve eşleşme olduğunda da buluşma gerçekleşiyor.

EŞLEŞME NASIL OLUYOR?

Eşleştirmenin olması sadece sizin bir kişiyi beğenmenize bağlı değil. Aynı zamanda o kişinin de sizin profilinizi beğenmesi gerekiyor. İki kişi birbirini beğendiğinde ise 'Match' yani eşleşme olayı tamamlanmış oluyor. Bundan sonra da iki kişi arasında mesajlaşma başlıyor. Siz bir kişinin fotoğrafını beğendiğinizde ona herhangi bir bildirim gitmiyor ve o sizin fotoğrafınızı beğenene kadar da bu durumdan haberi olmuyor. Bu nedenle mutlak suretle iki kişinin birbirini beğenmesi şart ve ancak o şartla eşleşme mümkün oluyor.

PEKİ YA NE KADAR MESAFE GEREKİYOR?

Ücretsiz olarak hem Android hem de iOS platformunda kullanılabilen Tinder, 2 kilometreden 150 kilometreye kadar olan mesafe içinde aradığınız cinsiyete göre kız ya da erkek arkadaş bulmanızı sağlıyor.

TINDER NASIL KURULDU SAHİ?

Fotoğrafı kaydırma işleminin bugüne dek 750 milyonu aştığını söyleyen uygulamanın kurucu Sean Rad'ın uygulaması geliştirme hikayesi de uygulamanın mantığına oldukça uyuyor. Sevgilisinden ayrıldıktan sonra Tinder'i kuran Rad, uygulama içinde günde 10 milyon mesajlaşma olduğunu da sözlerine ekliyor.

AYIN UYGULAMASI: LEO'S FORTUNE

Son günlerde telefonlarda hızla yaygınlaşan bir oyundur gidiyor. Leo's Fortune'dan bahsediyorum. İki boyutlu bir oyun dünyası

sunan uygulamada Leopold isimli sevimli mi sevimli bir tüy yumağının eğlence dolu macerasına tanıklık ediyorsunuz. Kimi zaman Leopold ile tehlikelerden kaçıyor, kimi zaman bulmaca çözerek zihnimizi olabildiğince zorlamaya çalışıyoruz. Android platformu için 10,49 TL'ye oyun indirilebiliyor. Kesinlikle denemeye değer!

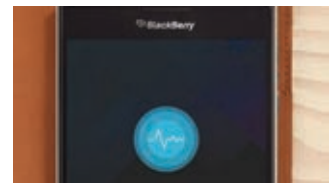

Mozilla ve Facebook, JPEG'e el attı

İki teknoloji devi Mozilla ve Facebook, artık çok eskiyen JPEG görsel formatını iyileştirmek için çalışma başlattı. Eskimiş olan JPEG formatı, bugünün şartlarına göre yetersiz kalıyor ve yüksek çözünürlüklü fotoğraflar elde etmek için çok yüksek boyutlu bant genişliği gerekiyor. Söz konusu ortaklık Mozilla'nın mevcut Mozjpeg yazılımının üzerine kurulacak. Bu yeni jpeg encoder'ı sayesinde Mozilla şu anda Jpeg görsellerini, kalite kaybı olmaksızın yüzde 5 daha küçük boyutlarda oluşturabiliyor. Facebook ve Mozilla güçlerini birleştirerek şimdi bu oranı daha da büyütmeyi planlıyorlar. Facebook'un her gün milyarlarca fotoğrafı depolamak zorunda olması, bu fotoğrafların boyutunda yüzde 5-10 arasında küçülme halinde, donanım maliyetlerinden büyük tasarruf etmesi anlamına geliyor. Mozilla'nın girişiminin yanında, Microsoft ve Google da görsellerin boyutlarını küçültmek için çalışmalarda bulunuyor. Google şimdiden Webp formatını yayına sokmuş bulunuyor. Microsoft da JPEG XR formatı üzerindeki çalışmalarını sürdürüyor. Bakalım, bu çalışmalar sonunda bant genişliğimiz gerçekten de rahatlayabilecek mi?

İşte BlackBerry'nin Siri ve Cortana'ya cevabı

BlackBerry 10'a gelecek bir sonraki güncelleme olan BB10.3, bir sızıntıya göre Siri'ye rakip bir işlevle birlikte gelebilir. Sızıntının ardından BlackBerry'nin de doğruladığı işlevin adı BlackBerry Assistant olacak ve gerçekten de BB10.3 güncellemesiyle beraber kullanıma sunulacak. Sosyal medya pazarlama müdürü ve editör Donny Halliwell, bir Insider'de BlackBerry gönderisinde BlackBerry Assistant'ı birkaç haftadır kullandığını ve "onun ne kadar isabetli olduğunu görünce şaşıracağımızı" söylüyor. Halliwell'in verdiği bilgilere göre işlev, sesli komutlarla veya giriş ekranına yazarak çalışıyor. Epostalarınız arasında ara-

ma yapmak, takviminizi yönetmek, internette şarkı sözlerini aramak ve Twitter'ı açmak, Assistant'ın yapabildikleri arasında. Halliwell, işlevi kullandıkça size adapte olduğunu, daha isabetli cevaplar verdiğini söylüyor. BlackBerry Assistant, herhangi bir Bluetooth cihazıyla bağlanabiliyor ve randevularınızı hatırlatıp, sizin için BBM mesajları gönderebiliyor. Şimdilik bilinmeyen belki de en önemli detay ise, BlackBerry 10.3 güncellemesinin ne zaman hazır olacağı.

LEVEL iPad.

Etkileşimli oyun dergisi.

Yıllık aboneliğe iki sayı, altı aylık aboneliğe bir sayı ücretsiz.

App Store'dan
İndirin

MAHUT KARSLIOĞLU,
CHIP Yayın Yönetmeni
mkarsli@chip.com.tr

READ ME

Yapacak işi yok, parası ise çok! E tamam o zaman...

Tüm dünyanın kullandığı bir sistemi yaratan insanın emekli olduktan sonra köşesine çekilip, kahvesini içip Sudoku çözeceğini beklemiyordunuz herhalde!

Çalışıp didinip bundan sonraki 10 kuşak ailenizi geçindirecek kadar para kazanmış olsaydınız emekli olduktan sonra da çalışmaya devam eder miydiniz? Para hırsınız varsa bu soruya evet cevabı verebilirsiniz. Peki ama ya emeğinizin karşısında artık maddi bir geliriniz olmayacağını ve hatta üstüne bir de var olan servetinizi bu uğurda harcayacağınızı söylesem cevabınız ne olurdu? Bu soruya evet cevabı verecek çok fazla insan olduğunu düşünmüyorum. Bill Gates hariç! Bazı insanlar vardır, çok zenginlerdir ama vizyoner değildirler. Bazıları da vizyonerdir ama paraları yoktur. Bu iki olumlu özelliğin bir araya geldiği insanlardan biri olan Bill Gates, belki bir çoğunuzun bildiği gibi emekli olduktan sonra eşi ile birlikte kurduğu Bill and Melinda Gates Foundation adlı yardım vakfı aracılığı ile başta küresel problemler olmak üzere birçok sorunu çözmek için canla başla çalışıyor. Renkli kişiliği ve bilişim dünyasındaki konumu sayesinde daha önce olduğunu bile bilmediğimiz sorunlar karşısında, katıldığı toplantılarda yaptığı ilginç çıkışlar ile farkındalık yaratmakta çok başarılı olan Bill Gates ve vakfının son günlerde el attığı konu ise bir hayli ilginç.

Doğum kontrolü konusunda, aslında son birkaç yıldır Bill and Melinda Gates Foundation'ın başı çektiğini biliyoruz. Şu sıralar ise günümüzde vücuda yerleştirilmiş doğum kontrol yöntemleri var. Ancak tabii ki standart yöntemlerden bahsetmiyoruz. Gates Foundation tarafından desteklenen MicroCHIPS'in geliştirmekte olduğu yeni implant, 16 yıl gibi bir süre ile aktif kalabiliyor. Üstelik, eğer bir bebeğin vaktinin geldiğini düşünürseniz, daha öncekilere farklı olarak implantı çıkarmaya gerek kalmadan tek yapmanız gereken bir tuşa basmak ve implantı uzaktan devreden çıkarmak.

Şu andaki IUD'ler gibi, bu yeni çip günde 30 mikrogramlık hamilelik önleyici hormon levonorgestrel'i vücuda vermekte. Hormonun aktarım vakti geldiğinde, bataryadan yayılan bir elektrik dalgası, ürünün üzerinden geçerek, geçici bir süre ile rezervuarın anlaşılması zor olan titanyum ve platin mührünü eriterek, 16 yıl boyunca her gün vücudun gerekli olan dozu almasına imkan tanıyor. Tabii ki bu fikir, Bill Gates dışında birinden gelmiş değil.

Kaynaklara göre, fikir iki yıl kadar önce Bill Gates ve arkadaşlarının Robert Langer'in MIT laboratuvarına yaptıkları ziyaret sırasında ortaya çıkmış. Gates ve arkadaşları, Langer'e bir kadının istediği zaman açık kapayabileceği, uzun yıllar boyunca kullanılabilecek bir doğum kontrol yönteminin üretilmesinin mümkün olup olmadığını sormuşlar. Langer, iş arkadaşları Michael Cima ve John Santini ile 1990'larda ürettiği ve MicroCHIPS tarafından lisansı elinde tutulan, kontrollü yayılma mikroçipinin bir çözüm olabileceğini söylemiş.

Ürün, şu anda test aşamasında bulunuyor. Ancak takımın hâlâ çözmesi gereken büyük bir sorun bulunuyor: Ürünün hacklenme ihtimali! Takımın, mikroçipi etkili bir şekilde şifreleyerek, hackerların istedikleri zaman çipi açık kapamalarını engellemeleri gerekiyor. Yani, bu şifreleme sorunu çözülene kadar insan üzerinde deneyleri görmemiz zor. Ancak, bilim adamları 2018 yılına kadar bu ürünün halk kullanımına açılacağını düşünüyorlar.

Uzun ömürlü piller için çözüm kum mu?

Pil ömrünü uzatmaya yönelik her tür araştırmaya rastlamanız mümkün. Mevcut akıllı telefonların pili, onları şarj etmeden bir veya iki günden fazla kullanmamıza izin vermiyor. Bir araştırmaya göreyse pil ömrünü uzatmanın çaresi, kumdan faydalanmaktan geçiyor. Kumdan oluşan piller, temelde şu an kullandıklarımızdan çok da farklı değiller - yine lityum-iyon yapıya sahipler ancak anotlar için grafit kullanmak yerine kumdan faydalanıyorlar. Daha spesifik olmak gerekirse bu iş için işlenmiş, arıtılmış, ısıtılmış, üzerine tuz ve magnezyum eklenmiş plaj kumu kullanılıyor. Bu yaklaşımla oluşturulan pil, hem uygun fiyatlı, hem de çevre dostu oluyor. Dahası piller, teorik olarak standart lityum iyon pillerden üç kat daha uzun dayanabiliyorlar. Bunun nedeni, bu yolla oluşturulan silikonun gözenekli olması, dolayısıyla laboratuvarı üç kat daha yoğun enerji yoğunluğu sunabilmesi. University of California ve Bourns College of Engineering tarafından geliştirilen ve nature.com'a konu olan piller, henüz laboratuvar aşamasındalar ve ne yazık ki gelecek vadeden diğer pil teknolojileri gibi beklemedeler.

MediaTek'ten fiyat düşürecek yeni işlemci

Üst seviye Android'li telefonlar, şu sıralar yonga üreticisi olarak sadece Qualcomm'u tercih ediyorlar. Ancak MediaTek'in yeni MT6795'i bunu değiştirebilir. Galaxy S5, HTC One M8, Xperia Z2, LG G3, hatta uygun fiyatlı OnePlus

One ve Nokia Lumia 930 gibi bu senenin önde gelen tüm ceplerinde Qualcomm yongalarına rastlıyoruz. MediaTek ise Android için geliştirdiği yeni MT6795 SoC ile 64-bit, gerçek sekiz çekirdekli işlemci, Category 4 LTE ve 2K ekran desteği sunuyor. MediaTek, yeni işlemcisi MT6795'i „dünyanın ilk 2K (2560x1600) destekli SoC'si“ olarak tanıtsa da Qualcomm'un Snapdragon 801'in ürün sayfasına baktığımızda, aynı özelliği bu işlemcinin de desteklediğini görüyoruz. 801'in sayfasında yer alan „2560 x 2048 + 1080p ve 4K harici ekran desteği“ metni, MediaTek'in iddialarının kafa karıştırmasına neden oluyor. Ancak işlemcinin 2K'yı destekleyen ilk 64-bit yonga olduğu doğru. Yeni işlemci, 480fps, 1080p Super-Slow Motion video yakalamayı ve Ultra HD (4K) video yürütmeyi de destekliyor. Ancak Cat 4 LTE, Snapdragon 805'teki Cat 6 desteğinin gerisinde kalıyor. Yine de MT6795'in Qualcomm'un yakında çıkacak olan Snapdragon 805'inden daha ucuz olması, dolayısıyla ilgi çekmesi, daha uygun fiyatlı amiral gemisi telefonların yolunu açması bekleniyor.

POPULAR SCIENCE AĞUSTOS SAYISINDA

İNSANSIZ HAVA ARAÇLARINI SEVMEK İÇİN 25 SEBEP

- Siparişe göre tasarlanan bebekler
- Kuyruklu yıldız avcısı Rosetta
- Gelecekte Mektupları
- Ron Allum'un hikayesi
- Evren'in kodu
- Nöronların dansı
- Geleceği hatırlamak

Ayrıca soru&cevap bölümü, yeni icatlar, harika makaleler, birbirinden ilginç görseller ve Artırılmış Gerçeklik videoları, Popular Science Ağustos sayısında sizi bekliyor.

SADECE
3,90
TL

DERGİDE
Bu simgeyi
gördüğünüz
sayfalarda video
izleyebilirsiniz

AĞUSTOS SAYISINI
KAÇIRMAYIN!

IRMAK ÖZKAŞIKÇI,
irmak.ozkasikci@gmail.com
twitter: irmak_ozkasikci

SOCIALİZER

Sürekli eğitim diyenlere: Coursera

Dünya çapında üniversiteler parmaklarımızın ucunda, neden faydalanmayalım?

Sosyal ağlar sadece “sosyalleşme” alanında çığır açmadı. Sağlık sistemini etkiledi, finansal arayışlarda olanlara farklı fon bulma kapıları açtı, iş bulma süreçlerini değiştirdi ve neredeyse her sektörde geleneksel, alışlagelmiş uygulamaları en temelinden sarsıtı. Kazanan ise toplumun her katmanı oldu. Yakından takip ettiğim ve kişisel olarak faydalandığım reforma uğramış alanlardan biri de; eğitim oldu.

Yüksek lisans sonrası beni zaman zaman dürten ve dönem dönem farklı alanlarda aradığım “eğitime devam etme” yollarından beni en tatmin edeni; iş saatlerime müdahale etmeyen, beni sıkıştırmayan, ne öğrenmek istiyorsam o konuda ders aldığım -ve karşılığında bir bedel ödemediğim- online eğitim oldu. Online eğitim konusunda farklı birkaç sosyal girişim var, bunlardan öne çıkanları birazdan bahsedeceğim Coursera, Udemy, University of Phoenix ve Khan Academy. Kendinizi geliştirmek istediğiniz bir alan varsa; internetten kısa bir araştırma yapmanız ve bilgisayar başından kalkmadan sertifika almanız mümkün.

Gelelim dünya çapında 7 milyonun üzerinde aktif kullanıcıya, 650'ye yakın dersi ücretsiz olarak sunan Coursera'ya. Stanford Üniversitesi'nden bilgisayar mühendisi 2 profesörün kurduğu bu platform bugün aralarında Stanford, Princeton, Duke Üniversitesi, Pensilvanya Üniversitesi ve Johns Hopkins Üniversitesi gibi Amerika'nın seçkin üniversitelerinin yanı sıra Avrupa ve Asya'dan farklı üniversitelerin de yer aldığı toplam 108 resmi kurumu bünyesinde barındıran bir bilgi-toplumu oldu bile. 2 sene önce kurulan Coursera artık Türkçe de dahil olmak üzere toplam 12 farklı dilde eğitim seçeneği sunuyor. Dünyanın öbür ucundaki bir profesörden, size uyan zaman ve mekanda ders almak mümkün, hem de öğrenmek istediğiniz konuda.

Bilgi ve internet çağında kod yazmayı herkese öğretme hevesi ile yola çıkan Stanford'lu profesörler, eğitim sektörünü temelinden değiştirecek bir girişim başlattıklarını 2 sene önce platformu kurarken öngörmüş müydüler bilemiyorum fakat bugün iş hayatında kendinizi eğitmek istediğiniz bir konu, uzmanlaşmak istediğiniz bir alan, okulda zorlandığınız bir dersi bir de başkasından dinlemek veya sadece şu hayatta farklı bir şeyler öğrenmek isterseniz; aradığınız eğitim mevcut ve sizi bekliyor.

Sistemin işleyişi ise çok basit. Daha önceden profesörler tarafından kaydedilmiş dersleri kısa modüller halinde izledikten sonra, birkaç soruluk kısa testleri tamamlıyorsunuz. Genelde dersler 8-10 saatte tamamlanıyor ve istediğiniz zaman durup, başka bir zaman kaldığınız yerden devam etme esnekliğine sahipsiniz. Aklinıza takılan sorular içinse diğer kullanıcılarla ortak kullanabileceğiniz forumda sorularınızı soruyorsunuz. İnternetin bilgiyi mümkün olan her yere ulaştırma özünü benimseyen Coursera'da tıptan matematiğe, işletmeden bilgisayar mühendisliğine farklı alanlarda ders alırken; diğer öğrenciler ile de iletişime geçebilirsiniz. Kendi alanımda gelişmek için seçtiğim “Rekabetçi Strateji” modüllerimi tamamlamak üzereyim. Sonra “İleri Rekabetçi Strateji” ile devam edeceğim. Kim bilir belki merak edip bir de “Beatles'in Müziği” dersine kaydolur, sonrasında da Rochester Üniversitesi'nden onaylı sertifika alırım...

Microsoft'tan Adam Projesi geliyor

Microsoft, yapay beyin oluşturma yolunda önemli bir adım olan Project Adam'ı duyurdu. Gördüğü imgeleri tanıyarak kategorilendirebilen Project Adam, Google'ın aynı işlevi gören yapay zeka yazılımı DistBlief'ten 50 kat daha hızlı çalışıyor. Yapılan bir testte, Microsoft'un yeni Adam yazılımı, 22 bin kategoriye ayrılmış milyonlarca fotoğrafı %29,8 doğrulukla verilen süre içinde ayıklamayı başardı. %30'luk isabet oranı çok yüksekmiş gibi görünmüyor ancak daha önce bu alanda rekoru elinde bulunduran Google'ın yazılımı sadece %15,8 oranında doğru sonuç verebiliyordu. Dolayısıyla Project Adam için, insanoğlunun mevcut yapay zeka teknolojisini ikiye katlayan bir proje yakıştırması yapılabilir. Project Adam sayesinde, yapay zeka artık eskisinden çok daha hızlı bir öğrenme süreci geçiriyor. Gördüğü fotoğrafları

tanıdıkça yapılan aramalara cevap verme ve karşılaştığı durumları analiz etme hızı da artıyor. Ayrıca, başarılı olarak tanıdığı imgeler üzerinden öğrendiği yeni verilerle, daha önce tanımakta zorluk çektiği imgeleri de tanıır hale gelebiliyor. Google'ın, kendi yapay zeka yazılımını Google servislerine imaj tanıma teknolojisi olarak adapte etmesi gibi Microsoft'un da Project Adam'ı Microsoft ürünlerine yüz ve görsel tanıma teknolojisi olarak entegre etmesi bekleniyor. Böylece örneğin, cep telefonunuzla oynamak isteyen evdeki çocuğunuz telefonu eline aldığında telefon kilidini otomatik olarak açıp sadece oyunların çalışabileceği bir oturum başlatacakken, telefonu aile dışından bir yabancı eline aldığında telefonu kilitleyecek ve gerçek sahibi telefona kısa süre içinde müdahale etmezse, aile bireylerine telefonun çalınmış olabileceğine dair SMS gönderebilecek.

Bing, Google'a meydan okuyor!

Microsoft'un arama motoru Bing, Microsoft'un bir süredir yürüttüğü yeni yaklaşım sayesinde hızla kullanıcı kazanıyor ve pazar payını giderek artırıyor. Nisan ayında arama motoru alanında yüzde 18,7 pazar payına sahip olan Bing, Mayıs ayında yüzde 18,8'e yükselmişken Haziran ayında pazar payı yüzde 19,2'ye sıçradı. Bing, daha fazla kullanıcı kazanmak için arama motoruna sosyal medya entegrasyonu ve tahmin motoru özelliği eklemişti. Öyle görünüyor ki, bu yeni özellikler kullanıcıların çok hoşuna gitmiş durumda. Pazarda şimdilik en büyük oyuncu yüzde 67,6 pay ile Google. Ancak Bing aydan aya hızla yükselen pazar payı ile yakında Google'ın payını eriterek ona yaklaşabilir. Yahoo ise Mayıs ayında yüzde 10 pazar payına sahipken Haziran'da yüzde 9,8 oranına düşmüş durumda. Bu da Yahoo kullanıcılarının Bing'e kaçtığına bir işareti olarak kabul ediliyor.

Avrupalı girişimcilere 100 milyon dolar

Google, Avrupa'daki teknoloji şirketleri arasında umut vadeden projeler üretenleri toplam 100 milyon dolarlık bir fonla destekleme kararı aldı. ABD'de büyük bir rekabetin yaşandığı start-up şirketleri arasında kapital şirketlerinden fon almak çok kolay ve aynı zamanda kapital/yatırım şirketleri de bu şirketlerin ürün ve hizmetlerinin değer kazanması sayesinde önemli gelirler elde ediyorlar. Ancak aynı sistem Avrupa için geçerli değil ve Avrupalı startup'lar finansal kaynak bulmak konusunda daha fazla

zorlanıyorlar. Google'ın yatırım şirketinin yöneticisi Bill Maris, Avrupa'da çok önemli işler yapan genç firmaların olduğunu ve bunların fikirlerinin desteklenmesinin önemli olduğunu altını çizerek, SoundCloud, Spotify veya Supercell gibi servislerin Avrupa'dan çıktığını hatırlattı. Şu anda milyarlarca dolar değere sahip bu servisler gibi, Avrupa'da hala keşfedilmeyi bekleyen önemli şirketler olduğunu düşünen Google, 100 milyon dolarlık bir fon ayırarak bu şirketleri destekleyecek.

LINE: Dünyanın önde gelen mobil platformu

Ücretsiz bir platform

Dünyanın önde gelen mobil platformu LINE, sticker'lar, Timeline ve Resmi Hesaplar gibi interaktif öğelerle entegre şekilde ücretsiz yazılı mesaj, sesli mesaj, sesli ve görüntülü arama ile 200 kişiye kadar grup içi mesajlaşma imkanı sunuyor. LINE ailesi uygulamalarına yapılan eklemeler tekrar eden başarılar getirdi. Bu başarılar LINE'ı 230 ülkede 480 milyon (Haziran 2014 itibarıyla) kullanıcıya sahip bir kültür ikonu haline getirdi. LINE ayrıca 69 ülkede uygulama mağazalarının "ücretsiz uygulamalar" kategorisinin birinci sırasında yer aldı.

Gittiğiniz her yerde kullanın

iOS, Android, BlackBerry, Nokia Asha, Windows Phone ve Firefox OS dahil olmak üzere farklı platformlar arasında kullanılabilen LINE'a akıllı telefon, tablet ve bilgisayarlardan erişilebiliyor. LINE kullanıcıları interaktif özelliklere sahip, kullanımı kolay mesajlaşma ve görüntülü arama

hizmetine ek olarak 40 LINE oyunu (Haziran 2014), LINE Tools, LINE Selfie Sticker, LINE Camera ve LINE Antivirus gibi 24 LINE Ailesi uygulamaları ile mobil deneyimlerini kişiselleştirebiliyorlar.

Line ile ilgili öne çıkan özellikler: -Kullanıcı bilgileri yalnızca kullanıcının hemfikir olduğu çerçevede kullanılır ve kullanıcının açık ve net rızası olmadan hiçbir veri üçüncü kişilerle paylaşılmaz.

-Gizliliğin en üst düzeyde korunmasını garanti etmek için, yeni bir hesap oluşturulurken ibraz edilen tüm kullanıcı bilgisi ve aynı şekilde kullanıcılar arasındaki mesajlaşmalar 3G, 4G ve Wi-Fi da dahil olmak üzere tüm ağlarda tamamen şifrelenir.

-Bununla birlikte, LINE dünyada iç denetim yönetimi alanında uç uluslararası sertifika almış (SOC2, SOC3 ve SysTrust) ve böylece önde gelen güvenlik standartlarına sahip olduğunu kanıtlamış ilk mobil mesajlaşma uygulamasıdır.

Facebook Like'larınızı listeleyin

Facebook'ta her gün onlarca paylaşımı beğenebiliyoruz. Ancak geri dönüp bakınca bu beğendiğimiz paylaşımları toplu olarak bulmak zor bir uğraş. Hareketler dökümü raporunda beğenilerimizi bulabiliyoruz ancak Facebook bunların arasında arama yapmamıza, zamana göre incelememize izin vermiyor. Sadece düz bir zaman listesinde aşağı inerek neleri beğendiğimizi görebiliyoruz. Elbette za-

man geçtikçe, eski beğenilerimizi bulmak giderek zorlaşıyor. LikeManager uygulaması ise, Facebook'un bu eksik yanını kapatmak üzere ortaya çıkmış bir uygulama. Kullanıcıları, Facebook'ta beğendikleri paylaşımları LikeManager uygulamasında topluyor ve bunları kolayca araştırıp eski beğenilerini bulabiliyor. Böylece eskiden beğendiğimiz bir yazıyı, bir fotoğrafı, bir linki istediğimiz zaman kolayca bulabiliyoruz.

Uygulama geri ödeme şartları gözden geçiyor

Güney Kore Ticaret Bakanlığı, Google ve Apple'a sert çıkarak, Android ve iOS sistemindeki mobil uygulamalarda geri ödeme şartlarının iyileştirilmesi için ultimatom verdi. Kullanıcıların uygulamaları satın almalarından sonra uygulamanın işine yaramadığını görmesi veya deneme sürümünün zamanının bitiminde otomatik olarak kullanıcının kredi kartından ücret çekilmesi gibi hallerde kullanıcılar ücretlerini geri istiyorlar ancak Google ve Apple bu geri ödemeleri yorucu işlemlerle zorlaştırarak kullanıcıları bezdirmeye yoluna gidebiliyor. Ayrıca küçük çocukların oyun içi satın almaları abartarak aileleri zor

duruma düşürdüğü de olabiliyor. Güney Kore, iki şirketin Güney Kore içindeki faaliyetlerini bu sorunların giderilmesi şartına bağladı. Apple ise söz konusu geliştirmelerin sadece Güney Kore ile sınırlı kalmayacağını, tüm dünyada uygulanabileceğinin altını çizdi. Google da yeni şartları geliştiricilere deklare etmek için biraz zamana ihtiyaç duyuyor. Bu yeni şartlar Güney Kore'de kullanıma girdikten sonra diğer ülkelerin de benzer iyileştirmeler talep etmesi bekleniyor. Dolayısıyla, kısa süre sonra mobil uygulamaların geri ödeme şartlarının dünya çapında iyileşeceğini tahmin etmek zor değil.

Steve Jobs'suz geçen 1.000 gün

Kurucusunun ölümünün üstünden geçen üç yılda Apple'ın şanı, şöhreti sönmeye yüz tuttu bile. Fakat CEO Tim Cook şirketi tekrar ayağa kaldırıp devrim yaratacak her şeye sahip

FK / Barış Emre ALKIM

Steve Jobs kanserden 5 Ekim 2011'de öldüğünde birçok insan Apple'ın çığır açan teknoloji şirketi rolünün sonuna ömür biçmişti. Apple önce gördüğü ilgiyi, sonra şanını, şöhretini, son olarak da sihrini yitirecekti. Birçok blog yazarının, analizcinin ve gazetecinin kaygısı buydu.

Apple kadar karmaşık bir grubu tek bir kişiye indirgemek her ne kadar yanlış da olsa, duyulan kaygı asılsız değil. Apple, Steve Jobs'suz geçen 1.000 günün ardından bir kriz yaşıyor. O akıl sır erdirilemeyen sihirli yeni ürünlerin, çarpıcı hayallerin zamanı geride kaldı. Bir zamanların yenilikçi firması şimdi yeniliğe muhtaç. Bununla birlikte Steve Jobs'un kendi yerine Tim Cook'u bırakmasının tek nedeni onu şirketin kurtarıcısı olarak görmesi değil, aynı vizyonu paylaşması.

Steve Jobs ölüm döşeğindeyken halefine "Asla yerinde ben ol- saydım ne yapardım diye düşünme," demişti. Jobs, kurucusu ve fikir babası Walt Disney'in ölümünden sonra Disney firmasının başına gelenlerin Apple'a da olmasından korkuyordu. Şirket felç ol- muştı adeta; herkes "Acaba Walt olsa ne yapardı?" diye düşünmek- ten parmağını kıpırdatamaz haldeydi. Jobs ise Cook'a, "Doğru ol- duğunu düşündüğün neyse onu yap," diyordu.

İyi ama, sefeğiniz her şeyi doğru ve inanılmaz derecede kusur- suz yaptıysa kendi başınıza doğruyu nasıl bulabilirsiniz? Cook'a Jobs'tan büyülü bir cennet miras kaldı; yıldızı giderek sönen tek- noloji sektörüne can veren fakat büyük yapısal sorunları olan bir firma. Şirket kısa sürede aşırı büyümüştü, bu durumu düzeltmek de Tim Cook'a düşüyordu.

Başarının ardındaki büyük güç

Apple, Steve Jobs'un şirkete dönüşüyle 1997'de bir anda yükselişe geçmişti. California, Cupertino'daki firma beş yıl içinde iş modelle- rini ve hizmet verdiği pazarları tepeden tırnağa değiştirdi ve elini attığı her şeyde başarılı oldu. Apple'ın bu büyük başarısının birçok sebebi vardı. Apple ürünleri çok başarılıydı çünkü o sıralar tekno- loji pazarı bir devrime hazırdı. Jobs'un hantal rakipleri karşısında eli çok güçlüydü. Diğer rakipler ucuza sıradan ürünler satarken Jobs kalite ve tasarım sundu. Tasarım – yararlılık – kullanışlılık üç- lüsünü ve dijital ürün işini çok iyi anlıyordu. Apple'ın başarısının bir diğer nedeni de o denli basit ki şirketin imajına gölge düşür- yor: Apple'ın benzersiz şirket yapısı! Önce Jobs'un, sonra da Tim Cook'un uğraşmak zorunda kaldığı sorunları da açıklıyor çünkü

ordudaki gibi bir hiyerarşiyle yönetilen bu yapı, Jobs ile Cook'un 2000 yılından başlayarak ortaklaşa kurdukları bir şey.

Horace Dediu, Apple'ın sillesini yiyen taraftan. Serbest mobil piyasa analisti ve Apple hayranı olan Dediu, 2009'a kadar Nokia'da İş Geliştirme Müdürü olarak çalışmış ve bir zamanlar piyasa lideri olan bir teknoloji şirketinin nasıl göz açıp kapayana kadar perişan hale gelebildiğini görmüş. Konuştuğunda, Apple'ın girişimciliğine hayranlık beslediği hemen anlaşılıyor. "Apple bugün bile daha dün kurulmuş bir şirket gibi çalışıyor," diyor Dediu. "Apple çok uzun sü- redir küresel bir firma olsa da yapısı çiçeği burnunda, ufacık şirket- lerinkiyle aynı. Bu, işletme bölümlerinde okutulan her şeye taban tabana zıt."

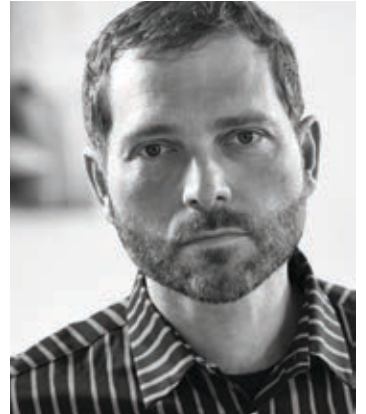
Orduya benziyor

İşletme uzmanları bu yapıya "işlevsel örgüt" adını veriyor. Hemen her şirket hayata böyle atılıyor. Şirket tüm bölümler arasında eşit işbirliği ilkesiyle çalışıyor ve henüz birimlere, alt şirketlere ayrıl- mamış oluyor. Yönetim her şeyi bir arada tutuyor. Tasarım, Üretim ya da Araştırma gibi ayrı bölümlerden sorumlu Başkan Yardımcı- ları doğrudan yönetime hesap veriyor. Tüm bölümler ürünlere or- taklaşa proje gözüyle bakıyor. Bölümler arasındaki rekabet çok az ve iletişim sifıra yakın. Bu "silo"larda şirkette kariyer yapan ve şir- ketin ruhunu özümseyen uzmanlar yetişiyor.

Bu örgütsel yapı kusursuz değil ama başarıyla uygulanırsa bü- yük avantajlar sunabilir. "Bu denli büyük olup da bu yaklaşımı be-

"Apple bugün bile yeni kurulmuş küçük bir şirket gibi çalışıyor"

Horace Dediu,
Analist

TREND Apple devrimi

nimseyen başka hiçbir firma bilmiyorum,” diyor Dediu. “Apple’ın yapısını ancak ABD Ordusu’nunkiyle ya da Hollywood’la kıyaslayabilirsiniz.” Dediu, Steve Jobs’un en büyük başarısının Apple küçük bir firma olmaktan çıktığında bile bu yapının sürdürülebilmesi olduğunu ekliyor.

Jobs ne yaptığını biliyordu. Hızlı büyümenin Apple için sorun teşkil edebileceğini kendi de söylemişti. Fakat ölümünden sonra bile ilk günlerin büyüsunün devam etmesi için önlemler almıştı. Apple’ın kendi başarı faktörlerini tanımlamaya, anlamaya çalıştığı Apple Üniversitesi’ni kurdu. Daha da önemlisi, yerine Apple’ın timsali ve tasarım gurusu Jonathan Ive’i ya da daha sonra atılan Scott Forstall’u (takma adı “Mini Steve”) değil de nispeten göze batmayan Cook’u bıraktı. Dediu, Jobs’un radikal yaklaşımını anlayan tek kişinin Cook olduğunu söylüyor.

Asla yaşlanıp hantallaşma

Tim Cook 1998’de Apple’a “Operasyondan sorumlu başkan yardımcısı” olarak girdiğinde başlıca görevi Apple’ın tedarikçi zincirini ve üretim kısmını modernleştirmek, daha doğrusu tersine çevirmektir. Cook operasyon bölümünü çekip çevirdi, müşterilerden ve çalışanlardan ağır taleplerde bulundu. Şirket içinde yaratıcı ama müsamahasız üretim yönetimi (ya da “operasyon”) dehasıyla biliniyor. Cook, Apple’ın başarısında en az Jobs, belki de tasarımcı Jonathan Ive ve diğer başkan yardımcılar kadar pay sahibi. Ancak Cook’un operasyon dehası olmasa Steve Jobs’un büyük Apple hayali hiç gerçeğe dönüşmeyebilirdi. Cook’un etkili üretim yönetimi şirketin rakiplerinin önünde kalmasını sağladı. Tıpkı Jobs gibi o da hatalara göz açtırmıyor (Apple’da inatçılığına, mükemmeliyetçiliğine, kafeinli limonata ve sporcu enerji şekerlemelerine ve titizliğine dair bir sürü efsane anlatılıyor.) Fakat belki de en önemlisi, Cook ile Jobs’un cüretkâr bir hayali paylaşmasıydı, yani, Apple bir örgüt olarak asla yaşlanıp hantallaşmamalıydı. Bunun için işletme okullarında verilen standart bilginin dışına çıkmaya (bu büyük bir risk anlamına gelse bile) hazır olunmalıydı.

Girişimleri başarılı oldu ve hâlâ da öyle. Ancak şirket daha Jobs’un ölümünden önce sınırlarına ulaşmıştı. Şirketin öz imgesi bile artık gerçeklikle uyumuyordu. Jobs’un ardından şirketin üst üste başarısızlık yaşamasının nedeni bu olabilir. Önce Maps fiyaskosu, peşi sıra hüsrana yaratan Siri, üretim fabrikalarındaki çevre ve çalışma koşullarıyla ilgili şaibeler ve son olarak da Cook’un şapkasından ilginç ürünler çıkarmadaki beceriksizliği durumu daha da kötüleştirdi. Cupertino’lu firma yenilikçiliğini yitirmiş miydi yoksa? Bunlar yetmezmiş gibi Cook’un şirket içinde de dertlerle uğraşması gerekti. Jobs gitikten sonra şirket, kendisini karizmasıyla ve etkisiyle bir arada tutan kişiyi yitirmiş oldu. Jobs’un ölümünü takip eden aylarda birçok çalışan işten ayrıldı, Cook’un liderlik nitelikleri eleştiri oklarına hedef oldu ve şirket içinde bir güç mücadelesi ortaya çıktı. Üstüne üstlük Apple imajıyla ilgili sorunlar da yaşıyordu. Artık bir zamanların büyük şirketlerine meydan okuyan asi markası gitmiş, yerine hiçbir şeyi umursamayan bir dev gelmişti. Bir zamanlar havalı olarak görülen, rakiplerine ve müşterilerine karşı agresif tarzına artık paranoyakça bir saldırganlık gözüyle bakılıyordu. Apple bir zamanlar eleştirdiği şey, bir Büyük Birader’e dönüşmüştü.

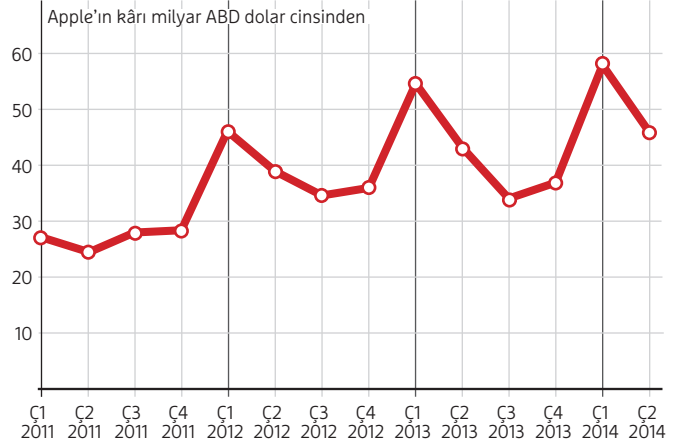
Oyunun kuralları değişiyor

Eğer son üç yılda Apple’ın kaybettiği ihtişamı değil de geleceğin işaretlerini aramak için bakarsanız, Tim Cook’un Apple için son yıllarda yaptığı planları görebilirsiniz. Cook, köklü bir küresel şirket ile çığır açan güç imgesini bir araya getirmeye çalışıyor. Apple şu anda ana akımda yer alıyor ve bir zamanlar

B İ L G İ

Apple giderek büyüyor

Steve Jobs’un yokluğu şirketin ekonomik başarısını henüz etkilemedi. Hatta Apple’ın kârı 2011’in ilk çeyreğinden 2014’ün ilk çeyreğine iki katına çıktı.

Apple’ın CEO’su Tim Cook gösterişsiz olabilir fakat Apple’ın ekonomik başarısını Steve Jobs’un vizyonunu terk etmeden devam ettirecek tek kişi o.

kendisine fark atanlara şimdi fark atmak üzere. Söz gelimi Microsoft, Apple’dan işlevsel örgütlenme kavramını öğrendi; Samsung ise Apple’ın yüksek değerli niş ürünlerini herkesin alabileceği hale getiriyor. MacBook Air’in kısa süre önce fiyatının indirilmesi, plastik iPhone 5c, ayrıca kulaklık üreticisi ve müzik akış sağlayıcısı Beats’in satın alınması Apple’ın geniş kitlelere erişme niyetinde olduğunu gösteriyor. Bu kimse için sorun değil çünkü Apple’ın en büyük iddiası dünyayı daha iyi bir yere dönüştürmek için mükemmel ürünler yapmaktır. Aynı şekilde geniş halk kitleleri için de geçerli olabilir.

Apple’ın en büyük mucizesi belki de daha gerçekleşmedi: Bu mucize, sadece iyi olmakla, çok satılmakla kalmayan ama farklı ölçütlerle bile elektronik piyasasının en iyisi olan ürünler yapmak. Apple bir zamanlar diğerleri için çitayı belirlemişti ama artık diğer şirketler çitayı yükseltiyor. Şimdilerde Apple’ı, Steve Jobs’un gelecek vizyonunu terk etmeden güçlü rakiplerine karşı savunmak Tim Cook’a düşüyor. İşte, Jobs’un yerine Cook’un gelmesinin nedeni de bu. Steve Jobs’un mirasını, Apple’ın ardındaki fikri sulandırmadan küresel bir şirketi doğru tarafa yönlendirecek kişi o.

balkim@chip.com.tr

ROCKER
BLUE JEAN
POP UP

3 DERGİ BİRDEN

20 POSTER

GÖRMEK İÇİN
ARKAYI CEVİR

Blue Jean

AĞUSTOS 2014 SAYI 8 112500 KİTAP 15.000

DİJİTAL
MÜZİK
DİNLEME
REHBERİ

LADY
GAGA

KANADA
KONSERİNİ
İZLEDİK

BLUE
JEAN
ÖZEL

RIHANNA

ADAN Z'YE
TÜM KARIYERİNİ
İNCELEDİK

AVICII
TEKRAR İSTANBUL'DA!

BEYONCE

YİL TAKİBİNİN KONUSU

ANDREW
DUFFIELD

FRİYLE

ON 5

NE HABER? ALISVERİS

POPU

2 POSTER

ALL TIME LOW
BRING ME THE HORIZON

ROCKER

YOU ME AT SIX

POP VE PUNK'Y KAYNAŞTIRAN
GRUBUN HİKAYESİ!

PARAMORE

ROCK TUNU

ROCK METRO

ROCK TUNU

ROCK METRO

ROCK TUNU

ROCK METRO

ROCK TUNU

NE HABER? ALISVERİS

POPU

2 POSTER

ALL TIME LOW
BRING ME THE HORIZON

ROCKER

YOU ME AT SIX

POP VE PUNK'Y KAYNAŞTIRAN
GRUBUN HİKAYESİ!

PARAMORE

ROCK TUNU

ROCK METRO

ROCK TUNU

ROCK METRO

ROCK TUNU

3
DERGİ
BİRDEN
BLUE JEAN
ROCKER
POP UP
1
MEGA
20
POSTER

Ağustos
sayısı
bayilerde

f /bluejeanmagazine

t /bluejeandergi

DE Dijital Dergi Aboneliği için:
www.eMecmua.com

+1 MEGA 20 POSTER+

Hızlı bağlantı, yavaş internet

50 MBit/s internet bağlantınız var ama YouTube videoları hâlâ takılıyor mu? Bunun altında internet sağlayıcılarla web hizmetleri arasındaki fiyat mücadelesi yatıyor. Ama katlanmak zorunda değilsiniz.

MM / Barış Emre ALKIM

Tüm veriler eşittir ama bazıları daha eşittir. Orwell'in sözünün bu çarpıtılmış hali internet için geçerli. Web forumlarından şu alıntıları bir okuyun: "VDSL bağlantısı aldım alalı YouTube videoları yerde sürünüyor." Ya da, "Çevrimiçi oyunlarda bir sürü gecikmeyle karşılaşıyorum." Bu gibi durumlarda Pingzapper türü yazılımlar imdadınıza koşuyor, oyun portalına kendi veri tünelini açarak gecikmeleri ortadan kaldırıyor. Belli ki sağlayıcılar internette tarafsızlık kavramını hiçe sayıyor. Bu konsept uyarınca tüm veri eşit muamele gör-

meli ve "En iyi çaba" ilkesine uyarak, yani teknoloji olarak en iyi biçimde gönderilmeli. Bununla beraber internet hizmet sağlayıcıları verilere sistematik olarak ayrımcılık uyguluyor. Mesela bir "sınırsız bağlantı" paketi, sözleşmenin altındaki küçük harflerle yazılmış maddelere dayanarak P2P bağlantıları kapsam dışında bırakabiliyor ya da aylık belirli bir kota aşıldınca hızı aşağı çekebiliyor.

Bunun bir faydası da yok. Sağ üstte görebileceğiniz gibi, dosya paylaşımı web trafiğinin sebebi olmaktan çıktı bile. YouTube video

klipleri ya da Amazon gibi ticari akış hizmetleri giderek daha fazla veri hacmi kaplıyor. İnternet kullanıcılarının BitTorrent ya da Filehoster üzerinden indirdiği filmler ise deveye kulak kalıyor.

Dosya paylaşım ağlarındaki yüklemeler ve indirmeler bir dengeye sahip olsa da, son kullanıcı tarafında veri indirme / yükleme arasındaki dengesizlik akış (streaming) siteleri sayesinde doruğa çıktı. ABD’de, dünyanın en başarılı ticari video platformu Netflix daha şimdiden günlük internet trafiğinin üçte birini teşkil ediyor. Avrupa’ya baktığımızda ise YouTube’un benzer bir rol üstlendiğini görüyoruz. Akıllarda uyanan soru şu: Bunun bedelini kim ödüyor? Avrupa Parlamentosu tarafsızlık üzerinde tartışırsanız, ABD tarafsızlığı çoktan bir kenara atmış bile.

İstek üzerine video, internetin geri kalanına karşı

Amazon, Netflix ya da Google ile büyük Amerikalı hizmet sağlayıcılar arasında ciddi uçurumlar var. ABD’nin ağ konusunda en yetkili mercii olan Federal İletişim Komisyonu yani FCC ise çapraz ateşte kalmış durumda. FCC’nin Open Internet Order düzenlemesi, çok uzun süredir internette tarafsızlığı sağlamanın yolu olarak görülüyordu. Bu düzenlemeye göre veri trafiği şeffaf olmalı ve hiçbir sağlayıcının yararına veri ayrımcılığı yapmamalı. Bununla birlikte Amerikalı büyük hizmet sağlayıcı Verizon, yıl başında Washington’da bu düzenlemeyi mahkemeye şikâyet edip bir de davayı kazanınca, düzenleme pratikte etkisini yitirdi. Ardından FCC, hizmet sağlayıcıların sundukları özel hizmetler karşılığında ekstra para almalarına izin veren yeni bir taslak düzenleme yayınladı. İnternet veri trafiğine ilişkin yeni kurallar, Amazon, Google ve yüzlerce diğer içerik sağlayıcının protestosu bir işe yaramazsa Temmuz ortasından başlayarak geçerli olacak.

Önde gelen video akış şirketi Netflix daha şimdiden içeriği için ekstra para ödüyor. Aylardır Amerikalı büyük hizmet vericiler Comcast ve Verizon’la fiyat savaşı yaşayan Netflix, bunun faturasını müşteriye çıkardı. Netflix bant genişliği raporu da Ekim 2013’te Comcast ve Verizon kullanıcıları video izleyince veri hızında bir yavaşlatma yapıldığını gösteriyor (sağda). Fakat Netflix ile Comcast anlaşmaya varır varmaz her ne hikmetse veri hızı bir anda yükseliyor ve eskisinden de iyi hale geliyor. Nisan ayında Verizon’la yapılan anlaşma da benzer bir sonuç sağladı. Netflix ek masrafları müşteriye yansıttı. Artık HD içerik için ayda 8 yerine 9 dolar (ya da avro) ödemek gerekiyor.

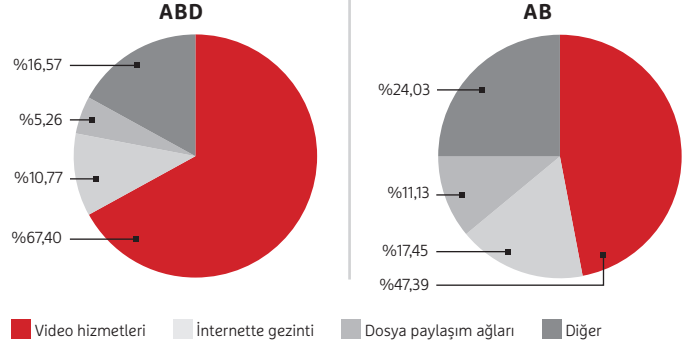
İnternette eşitliğin amansız savunucularından EFF (Elektronik Cephe Vakfı) Netflix’in yaptığı anlaşmaları internette çifte standarda giden bir yol olarak görüyor. EFF’nin uzman hukukçusu Mitch Stoltz bu anlaşmanın kendisinden değil de yoğun veri kullanan diğer hizmetlere örnek teşkil etmesinden kaygı duyduğunu söylüyor. Görünen o ki Apple da Comcast firmasıyla, kendi akış hizmetine ayrıcalık tanınması için görüşmeler yürütüyor. Yine Electronic Arts’ın, oyunlarını Comcast ağı üzerinden akış halinde sunmayı düşündüğünü biliyoruz. Netflix anlaşmasını savunanlar bu tür “Peering,” yani trafik değiş tokuş anlaşmalarının internette standart iş akitleri olduğunu, internetin tarafsızlığına gölge düşürmediğini iddia ediyor.

Tek bir internet düşüncesi soyut bir fikir. Gerçekte World Wide Web her ping ile birbirine yeniden bağlanan sayısız bireysel ağdan oluşuyor. Kesin konuşmak gerekirse dünya üzerinde kendi ağına sahip 46.000 özerk sistem var. Her özerk sistemi bir sağlayıcı işletiyor. Eğer bir internet kullanıcısı Vimeo gibi bir video akış portalını açarsa, internete erişmek için kullandığı sağlayıcı, videonun barındırıldığı sunucuya bir bağlantı kuruyor. Yerel internet hizmet sağlayıcıların (ISP’lerin) bağlantıları bu sunuculara yetmiyor.

Video hizmetleri interneti ele geçiriyor

Dosya paylaşım ağları geçmişe gömüldü. Günümüzde video platformları gitgide daha fazla bant genişliği harcıyor ve internette darboğazlara yol açıyor. ABD trendleri belirliyor. Burada ticari Netflix, YouTube’u geçmiş durumda.

İNDİRME PAYI

TOP 5 HİZMET VE PROTOKOL

ABD			AB		
Sıra	Uygulama	Payı	Sıra	Uygulama	Payı
1	Netflix	31,62 %	1	YouTube	28,73 %
2	YouTube	18,69 %	2	HTTP (Tarayıcı)	17,55 %
3	HTTP (Tarayıcı)	11,79 %	3	BitTorrent	10,10 %
4	BitTorrent	4,05 %	4	Facebook	4,94 %
5	iTunes	3,27 %	5	Netflix	3,45 %

Kaynak: Sandvine

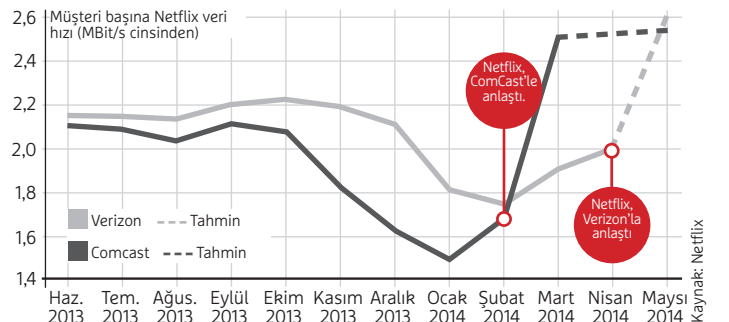
Netflix: Video akışında tek el

Amerika’da internetten dizi ve film izlemek isteyen on kişiden dokuzu Netflix’e gidiyor. Eylül ayında bu hizmet Avrupa’da da bazı ülkelerde kullanıma girecek ve Avrupa’daki ağlara aşırı yüklenme başlayacak.

Büyük sağlayıcıların gücü

Comcast ve Verizon gibi Amerikalı sağlayıcılar, video akışlarını iletme karşılığında Netflix’ten ek ücret istediler. Netflix ödemeye yanaşmayınca bant genişliğini kısıtladılar. Netflix parayı ödeyince bant genişliği yine yükseldi

Kaynak: Netflix

Bunun için büyük bir sağlayıcıya gitmek ya da Level 3 gibi küresel fiber optik ağ işleten bir sağlayıcı ağına doğrudan erişmek gerekiyor. İnternet kullanıcısı küresel sağlayıcıya ya da aracı sağlayıcıya veri aktarımı için sabit bir ücret ödüyor. ISP de Peering (trafik değiş tokuş) anlaşmasıyla sabit bir veri hacmi için bağlantı (port) kiralyor. Kiraladığı hacmi aşarsa ek bedel ödüyor.

Veri trafiğinde yeni kurallar

Netflix vakası bu aktarım uygulamalarını tehlikeye atacak. Çünkü artık ISP'ler az ya da çok veri hacmi kullanmaya karar verebilecek. Level 3 değiş tokuş portunun başkan yardımcısı Mark Taylor, ortalama %90 yükü çalıştırdığını ve sürekli veri paketi kaybettiklerini söylüyor. Level 3'ün sunduğu 51 porttan 12'si bu sınıra ulaşmış bile. Bu 12 porttan altısı için ISP'ler bant genişliğini yükseltmeyi reddediyor. "Bir yıldır durum böyle," diyor Taylor. İsim vermese de bu altı ISP kendi yerel piyasalarında çok güçlü. Aboneleri ise veri hızında düşüş ve takılmalar yaşıyor. ISP'lerin beşi Amerika'dan, biri ise Avrupalı. Kimi söylentiler bu altıncı ISP'nin Alman Telekom'u olduğu yönünde.

Netflix – Comcast anlaşması bir başka bakımdan daha geleneksel iş modelinin dışında: Netflix sunucularından Comcast ağına veri akışını ileten bir ara sağlayıcı yok. Netflix'in bugüne kadar bu iş için birlikte çalıştığı Cogent gibi özel barındırma şirketleri bile anlaşma dışında bırakılmış. Onun yerine Netflix, filmleri doğrudan Comcast ağına aktarıyor. Netflix, kendi akışlarının önceliği için para ödüyor, o yüzden onun verisi daha "eşit." Amerikan ağ kurumu FCC'nin yeni kuralları, Comcast diğer akış sağlayıcılarla da benzer anlaşmalar yaptığı sürece, bu yeni tür "eşitliği" yasaklamıyor.

AB ülkelerinde tehlike çanları çalıyor

Okyanusun diğer yakasında olanlar, gelecekte dünyanın yaşayacaklarının bir habercisi. Avrupa Komisyonu'nun Şubat sonunda yaptığı bir araştırmaya göre Avrupa Birliği ülkelerinde yaşayanların %40'ı hızlarının internet sağlayıcılar tarafından düşürüldüğü görüşünde. Her dört AB vatandaşından biri, içeriklerin engellendiğini söylüyor. İnternet kullanıcılarının bakış açısıyla, bu türden bir hız kesmenin ve engellenmenin karşısına çıkmanın iki yolu var. Birincisi, internette tarafsızlığı destekleyen bir yasayı (örneğin tüm veri bağlantılarına eşit muamelenin zorunlu hale getirilmesi) desteklemek. Bu yaklaşım şu anda AB mahkemelelerinde tartışılıyor. Alternatif olarak da kolları sıvayıp, sağlayıcının getirdiği kısıtlamalara çözüm arayabilirler. Web'de bunun için bir dizi araç, özellikle de YouTube bağlantıları için tarayıcı eklentileri bulunuyor. Son birkaç yılda internet sağlayıcılar Next Generation Network (NGN) teknolojisine geçiş yapıyor. Bu, veri trafiğini IP paketlerine göre denetlemek için bir yöntem. Hizmet Kalitesi (QoS) düzeyi hangi IP paketlerinin müşterilere hangi ayrıcalıkla ulaştırılacağını belirliyor. QoS, VoIP ya da Skype için de önem taşıyor ama LTE ile telefon görüşmesi yapmak için (VoLTE) olmazsa olmaz. IPv6'nın çıkışıyla IP paketinin başlığındaki bilgi de 256 kalite düzeyine bölünebilecek. Eğer sağlayıcılar daha fazla söz söyleme hakkına sahip olursa müşteriler şikayetlerini ancak "Respect My Net" (sağa bakınız) tarzı sitelerde dile getirebilecek.

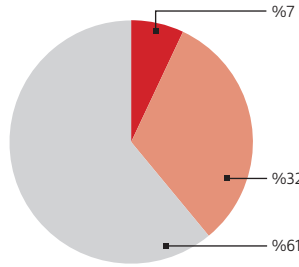
İnternette tarafsızlık kural olunca

Bu tür sürtüşmeleri uzun vadede sadece hukuki bir anlaşma çözebilir. Ancak mevcut kanunlara göre internette tarafsızlık sadece bir yan konu ve ancak Hollanda ile Slovenya'da kanunlaştırılmış halde. Ne var ki bu yasal boşluk kısa süre sonra doldurulacak. Avrupa Parlamentosu Nisan başında yeni bir yasa tasarısını kabul etti. Bu tasarıya göre internet tarafsızlığı, "tüm internet trafiğine müdahale ya da ayırım olmaksızın eşit davranılması" olarak tanımlanıyor.

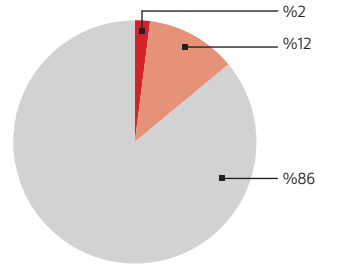
Araştırma: Hız kesme hangi boyutta?

2014'te AB Komisyonu hizmet sağlayıcıların bağlantıları ne derece yavaşlattığını öğrenmek için bir araştırma yaptı. Sonuçlar kullanıcıların üçte birinden fazlasının bant genişliği sorunu yaşadığını ortaya koyuyor.

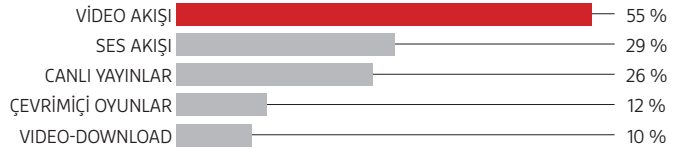
BAĞLANTI YAVAŞLATILDI

İÇERİK ENGELLENDİ

ENGELLENEN İÇERİK

Kaynak: TNS Opinion & Social

Firefox için Anti-Telekom eklentisi

Telekom YouTube Turbo gibi tarayıcı eklentileri bazı hizmet sağlayıcıların internet bağlantısını yavaşlatmasıyla başa çıkmaya çalışıyor. Çoğu zaman işe yarsa da bazı durumlarda bunlar da para etmiyor.

Eylemciler ile lobiciler arasında, kamuoyunun hem gözünün önünde hem de gözden ırakta amansız bir mücadele var. Parlamento komisyonun teklifini, özellikle de özel hizmetlerde kesinlikle internette tarafsızlığa yer verecek biçimde yeniden düzenledi. ABD'yle kıyaslayınca bir derece rahatlamak mümkün. FCC'nin yeni kuralları internet tarafsızlığını, özel hizmetler lehine olacak biçimde sulandırdı. Dolayısıyla Netflix artık kendini özel hizmetten sayabiliyor. İnternet tarafsızlığı üzerine bir hukuk uzmanı olan Profesör Simon Schlauri'ye kalırsa AB Parlamentosu'nun kararı bu konseptin tanımını daraltıyor. "Şu anda özel hizmetler normal interneti daraltıyor. AB düzenlemelerinde tanımlanan özel hizmetlerin bunu yapmasına göz yumulmayacak."

Komisyonun ve parlamentonun bu yılsonuna kadar internete tarafsızlık düzenlemesi üzerinde anlaşmaya varması ve bu düzenlemenin Brüksel tavsiyelerine uygun olması bekleniyor. Bununla birlikte Netflix, Eylül ayında Avrupa'da yayına başlayacak ve Amerika'nın en gözde dizilerini, Hollywood filmlerini HD çözünürlükte Avrupa piyasasına sunacak. Netflix İngiltere'de ve ABD'de ise filmleri 16 MBit/s veri hızıyla 4K çözünürlükte oynatmaya hazırlanıyor. balkim@chip.com.tr

Android cebinizi temizleyebildiniz mi?

Eski bir Android cebinizi bir başkasına satıyor veya veriyorsanız, standart temizleme araçları işinize yaramayabilir. Çünkü bunlar, cep telefonunuzdaki kişisel bilgileri tamamen silemiyor. Avast, küçük çaplı bir araştırmasında eBay'den 20 tane kullanılmış akıllı cep satın aldı. Sözde bu ceplerin kişisel verilerden temizlenmiş olması gerekiyordu. Ama Avast çalışanları, 40.000'in üzerinde fotoğrafı (250 çıplak selfie de dahil), 750 e-mail ve yazılı mesajı, 250 bağlantı, dört telefon sahibinin kimliğini, ve bir

tamamlanmış kredi talebini elde etmeyi başardılar. Android'le gelen standart temizleme araçlarındaki sorun, verileri sadece uygulama seviyesinde temizlemeleri. Yani veriler hala disk-imaj programlarıyla kurtarılabılır durumda kalıyor. Bu işi yapan Forensic ve Toolkit gibi ücretsiz programlar var. Cep telefonunuzu elden çıkarıyorsanız, tamamen temizlediğinizden emin olmalısınız. Buraya tıklayarak, cep telefonunu tam olarak nasıl temizleyebileceğinizi gösteren makalemize ulaşabilirsiniz.

KitKat'a geçmediyseniz dikkat edin!

IBM Security araştırmacılarının Android işletim sisteminde keşfettikleri yeni bir açık büyük endişe yarattı. KitKat öncesindeki Android sürümlerinde, KeyStore fonksiyonunda bulunan açık piyasadaki Android'li cihazların yaklaşık yüzde 90'ını etkiliyor. Keystore servisi, uygulamaların geliştiricilerine özel anahtarların tanımlanmasını, böylece geliştiricilerin uygulamalara müdahale edebilmesini sağlıyor. Ancak bu servisteki açık, kötü niyetli kişilerin, uygulamalara kötü amaçlı kodlar enjekte edebileceği anlamına geliyor. Böylece, güvenli olduğunu düşündüğümüz pek çok Android uygulaması, aslında kötü niyetli kişilerin amaçlarına hizmet eder hale gelebiliyor. Yine de Android işletim sisteminin, şifrelerin açığa çıkması halinde kötü amaçlı kodların yerleştirilmesini engelleyen önleyici yedek sistemleri bulunuyor ancak bu sistemlerin geçilebilmesi de mümkün. Google, konu hakkında henüz açıklama yapmadı ancak açığın ciddiyeti göz önüne alındığında, yakında bir yamanın yayınlanması bekleniyor.

Popüler video sitesi Dailymotion hack'lendi!

Hacker'lar, video sitesi Dailymotion.com'a zararlı bir kod yerleştirerek onu sisteminize zararlı yükleyen bir siteye yönlendirmeyi başardılar. Symantec'ten araştırmacıların bir iframe içerisinde keşfettiği zararlı kod, ziyaretçileri sisteme Sweet Orange Exploit Kit'i yükleyen bir siteye yönlendiriyor. Bu saldırı aracı, Java, Internet Explorer ve Flash Player'ın açıklarından faydalanan. Sweet Orange'ın kullanmaya çalıştığı açıklar arasında firmaların daha önce kapattığı güvenlik açıkları bulunuyor. Symantec araştırmacılarına göre kit, açıkları başarıyla kullandığında kurbanın bilgisayarına Tro-

jan.Adclicker'i indiriyor. Zararlı, saldırganlara gelir sağlamak amacıyla tıklama başına ödemede bulunan web reklamlarını kullanıyor. Dailymotion'daki zararlı kod, şu an ortadan kaldırılmış bulunuyor. Saldırının ne kadar sürdüğü ise bilinmiyor. Saldırının bir üçüncü parti reklam sağlayıcısının reklamından mı, yoksa web sitesinin hack'lenmesi sonucu mu gerçekleştiği de bilinmiyor. Dailymotion, henüz konu hakkında herhangi bir açıklama yapmadı.

Gmail'i iOS'tan kullananlar tehlike altında

Bir güvenlik firması, Gmail hesaplarını iOS işletim sistemi üzerinden kullananların verilerinin çalınabileceğini dile getirdi. Google'ın, şifreli iletişimi izlemeye almak isteyen saldırganları önlemek için yeterli güvenlik önlemi almaması nedeniyle bu sorunun yaşandığını vurgulayan güvenlik şirketi, SSL/TLS şifreleme protokollerinin bazen saldırganlar tarafından aşılabilirdiğinin altını çizdi. Saldırganlar bu sayede şifreli yapıldığı düşünülen iletişimi kolayca takip edip okuyabiliyor. Android cihazlar için gerekli güvenlik önlemlerini alan Google'ın, iOS sistemi için henüz çalışma yapmamış olması nedeniyle iOS sistemi üzerinden Gmail'e giren kullanıcıların yazışmaları saldırganlar tarafından okunabilme tehlikesi yaşıyor. Söz konusu problem aslında 24 Şubat'ta ortaya çıkmış ve Google da açığı kabullenmişti. Ancak henüz sorunu gidermek için bir çözüm geliştirilmiş değil. Ayrıca Google'ın Android'de kullandığı yöntemi iOS uygulamasında niçin kullanmadığı da açıklanamıyor. Dolayısıyla, güvenlik uzmanları, iOS cihazları ile Gmail üzerinden kritik veriler gönderip alan kullanıcıları risk konusunda bilinçli olmaları için uyarıyorlar.

Çin tarayıcılarında casus yazılım!

Güvenlik firması TrapX, ismini vermek istemediği bir üreticinin tarayıcılarında yaptığı araştırmada, Çin'de üretilen cihazlara zararlı yazılım yüklenmiş olduğunu keşfettiğini açıkladı. Casus yazılımların, özellikle finans ve lojistik şirketlerinde kullanılan tarayıcılardan geçen belgelerin içeriğini Çin'e ulaştırdığını kaydeden güvenlik uzmanları böylece Çin'in, batıdaki önemli finans ve lojistik şirketlerinin önemli verilerini ele geçirebildiğinin altını çizdiler. Yazılım ayrıca Server Message Block protokolünü kullanabiliyor ve Radmin uzaktan kontrol protokolü sayesinde şirketlerin ağlarına sızmayı kolaylaştırıyor. Zararlı yazılım şirket ağına sızdıktan sonra şirketin kurumsal kaynak planlama yazılımlarını araştırıyor ve böylece şirketin iş planları, projeleri, banka kayıtları, ihale bilgileri gibi önemli verilere ulaşabiliyor. Çok önemli bir endüstri casusluğu girişimi olarak değerlendirilen bu olay sayesinde, Çinli şirketlerin, rakibi batılı şirketlere karşı büyük avantajlar sağlayabileceğinin de altı çiziliyor. TrapX şirketi şimdiden, ismini vermek istemediği 7 önemli lojistik ve finans şirketinin bu scanner'ların kurbanı olduğunu da vurguladı. NSA-Prizm skandalını ortaya çıkaran Edward Snowden de yaptığı açıklamalarda ABD istihbaratının, ABD şirketlerinde üretilen teknolojik ürün ve hizmetlere kendi casus yazılımlarını eklediğini anlatarak dünya çapında büyük sansasyon yaratmıştı.

CHIP TV artık capcanlı karşınızda

Bilişim sektörünün önde gelenleri canlı yayında sorularınızı cevaplıyor!

Bundan böyle en çok merak edilen konuları, konuların uzmanlarından canlı olarak dinleyebileceğiniz, aklınızda olan tüm soruları canlı yayında sorup anında yayın alabileceksiniz.

İletişim altyapısı Vodafone 3G ile sağlanan ve HD olarak çekilen CHIP TechTalks canlı yayınlarında her hafta farklı bir konuyu masaya yatırıyor ve enine boyuna tartışıyoruz. 3G'nin verdiği ulaşım serbestliği ile CHIP Online canlı yayınları size Türkiye'nin her yerinden, hatta dünyanın her yerinden ulaşıyor olacak. Zaman zaman gittiğimiz yurtdışı lansman ve fuarlarından en son gelişmeleri size sıcak sıcak aktaracağız. Tüm yapacağınız belirtilen zamanda CHIP Online ana sayfasını açmak. Canlı Yayın ekranınızda oynamaya başlayacak.

CHIP Online canlı yayınlarının hepsi arşivleniyor ve <http://www.chip.com.tr/canli/> adresinden HD kalitesinde yayımlanıyor. Elbette Canlı Yayını canlı seyretmenin bazı avantajları var, örneğin her yayının sonunda verdiğimiz sürpriz hediyeler gibi!

CHIP TechTalks canlı yayınlarında görüşmek üzere!

Temmuz ayında CHIP TechTalks canlı yayınınızın ilk hafta konuğu Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen'di. Microsoft'un vizyonu, Windows Phone ve Windows 8.1 hakkında sorularınızı yanıtladı.

Temmuz ayında CHIP TechTalks canlı yayınınızın ikinci haftasında sizlere Güney Kore'nin başkenti Seul'den seslendik. Konuşumuz Samsung IT Grup Ürünleri Satış ve Pazarlama Kıdemli Müdürü Pınar Kaçar'dı.

Teknolojinin geliştiği her alanda CHIP bu ülkede yıllardır olduğu gibi öncü olmaya devam ediyor. Eğer şimdiye kadar yapmadığımız bir şey geliyorsa aklınıza, şunu bilin ki “henüz” yapmamışızdır.

Teknoloji dünyası artık o kadar baş döndürücü bir hızla ilerliyor ki, CHIP ekibi olarak her gün yaşanan gelişmeleri aktarmak için çılgınca bir süratle çalıştığımızı söylesek yanlış olmaz. Her ay elinizde tuttuğunuz bu dergi ay boyunca yaşanan gelişmeleri özetlemek için var, ancak CHIP Online her türlü teknolojik gelişmeyi sizlere an be an aktarmak için var. İşte bu yüzden gün içerisinde defalarca güncellememize, her hafta özeti sizlere CHIP Online e-bülteni şeklinde yollamamıza rağmen bazen bu hız bile yetmiyor. İşte bu yüzden, bu sayfada da görmüş olduğunuz CHIP Online TechTalk Canlı Yayınlarını ıcat ettik. İyi ki de öyle yapmışız, çünkü bu sayede bir taraftan flaş bir gelişmeyi anında sizlere aktarmak imkânı buluyoruz, bir taraftan da Türkiye’de bilgisayar sektörüne yön veren büyük oyuncular yakalayıp yakalayıp sizin karşınıza en doğal halleri ile getiriyoruz. Üstüne üstlük Canlı Yayında sorularınızı onlara aktarıyor ve yanıtlamalarını sağlıyoruz.

Dünyanın öbür ucundan canlı

Geçtiğimiz ay bizim için bir başka ilki gerçekleştirdik ve CHIP Online olarak sizlere Canlı Yayınımızı dünyanın gerçekten de öbür ucundan, Gü-

ney Kore’nin başkenti Seul’den ilettik. Kore’de cep telefonu, tablet, gemi, dozer, iş makinesi, otel ve daha bilimum şeyi üreten ve ülkenin ekonomisine en çok katkı sağlayan şirket olan Samsung’un davetlisiydik. Can çekişen bilgisayarlar hayat öpücüğü gibi gelen, aynı zamanda güncel bilgisayar ve sunucuların performanslarının hiç hayal edemeyeceğimiz seviyelere çıkmasını sağlayan SSD’lerin dünyasındaki en son gelişmeleri ve Samsung’un SSD teknolojisinde yaşadığı devrimi sıcak sıcak, duyurulduğu anda sizlere aktarmayı başardık. Taa oradan gerçekleştirdiğimiz Canlı Yayın herhangi bir kesinti olmadan Türkiye’deki tüm CHIP Online takipçileri tarafından izlendi. Bunu daha önce hiçbir IT yayını gerçekleştirmemişti, bu da bizim için bir ilk oldu ve gerçekten gurur kaynağımız oldu, artık nereye gitsek “ohooo biz dünyanın öbür ucundan Canlı Yayın yaptık” diyoruz. Bu arada elbette burada durup kalmayacağız, örneğin siz bu satırları okurken biz büyük ihtimalle yurtdışından ikinci Canlı Yayınımızı gerçekleştirmiş olacağız.

Teknoloji dünyasına yön verenler CHIP’te

Canlı Yayınlarımızı Türkiye’de teknoloji dünyasına yön veren, trendleri belirleyen firmaların en

tepe noktasındaki yöneticilerle sürdürmeyi ilke edindik. Bu ilke çerçevesinde geçtiğimiz ay CHIP Online takipçileri ile Microsoft Türkiye’nin patronu (ki artık Nokia’nın patronu da diyebiliriz) Tamer Özmen konuştuk. Türkiye’de hakkında en çok konuşulan, en çok yerilen ama bir taraftan da hayatın her noktasında karşımıza çıkan bir firma olan Microsoft’un en tepe yöneticisi tüm sorularımızı en samimi şekilde yanıtladı. Bu da CHIP Online Canlı Yayınlarının ikinci hedefini gösteriyor. Yani her türlü soruya en yetkili ağızdan yanıt almak ve bu yanıtı anında CHIP takipçilerine ulaştırmak.

Uzun sözün kısası, teknolojinin geliştiği her alanda CHIP bu ülkede yıllardır olduğu gibi öncü olmaya devam ediyor. Eğer şimdiye kadar yapmadığımız bir şey geliyorsa aklınıza, şunu bilin ki “henüz” yapmamışızdır. Yoksa mutlaka yol haritamızda yer alıyordu. Yol haritamızda yer alan bir başka önemli gelişme daha var, ama onu şimdi burada dillendirmeden köşeme bu ay son veriyorum. Ama işte şuraya yazıyorum, bir sonraki ay sizlere çok daha farklı bir hikâye anlatmak için yine bu köşede olacağım. O zamana kadar hoşça kalın, kendinize iyi bakın!

Temmuz ayında CHIP TechTalks canlı yayınınızın üçüncü haftasında Yayın Yönetmeni Mahmut Karşlıoğlu ve Test Merkezinden Ercan Uğurlu tüm zamanların en “teknolojik” Dünya Kupası’nı değerlendirdi.

Temmuz ayında CHIP TechTalks canlı yayınınızın son hafta konuğu Riot Games’den Topluluk ve PR Müdürü Erdinç İyikul’du. Çok geniş bir taraftar kitlesine sahip olan League of Legends’i konuştu.

BU SAYFADAKİ VİDEOLARI NASIL İZLEYECEKSİNİZ?

1) Apple uygulama mağazasından ya da Google Play uygulama mağazasından “Dogan Burda Dergi AR” uygulamasını indirin... Aşağıdaki QR kodları kullanarak doğrudan erişebilirsiniz, ya da uygulama mağazalarında arama yaparak “Dogan Burda Dergi AR” uygulamasını bulabilirsiniz.

Android cihazlar için

iOS cihazlar için

2) İnternet bağlantısı aktifken uygulamayı çalıştırın. Doğrudan kamera moduyla açıldığını göreceksiniz... İlgili video görüntüsünün tamamını ekranda göreceğiniz şekilde telefon ya da tableti sayfanın üzerinde tutun ve kısa bir süre bekleyin. Videonun yüklenmeye başladığını göreceksiniz.

3) Video, telefon ya da tablet ekranında görünen dergi sayfası üzerinde oynamaya başlayacak. Aygıtı yavaş hareketlerle oynatsanız dahi, videonun dergi sayfasında belirlenen alanda kaldığını gözlemleyebilirsiniz.

4) Dilerseniz video üzerine parmağınızla çift tıklayarak tam ekran yapabilir ve kamerayla dergi sayfası üzerine odaklanmak zorunda kalmadan videoyu daha rahat şekilde seyredebilirsiniz.

Bu simgeyi gördüğünüz sayfalarda video izleyebilirsiniz

Powered by Aurasma

Akıllı cihazınız yoksa

Dergideki Artırılmış Gerçeklik (Augmented Reality) videolarını <http://chip.tk/1zWVynE> adresinden izleyebilirsiniz

Sinsi tehlike

NSA skandalından bir yıl sonra tek bir şey kesin: Gözetleme sadece başlangıçtı. Ama hiç kimse bunun farkında değil.

BH / Barış Emre ALKIM

FOTO: WIKIPEDIA/TREVOR PAGLEN

Edward Snowden bundan tam bir yıl önce NSA'nın içyüzünü ifşa edenin kendisi olduğunu açıkladığında, "En büyük korkum açıkladıklarımın hiçbir şeyi değiştirmemesi," demişti. Snowden bu açıklamasından kısa süre önce Amerikan gizli servisi NSA'nın (Ulusal Güvenlik Ajansı) ve İngiltere'deki karşılığı olan GCHQ'nun (Hükümet İletişim Merkezi) uluslararası iletişimi dinlediğini, akıl almaz sayıda telefon konuşmasını, e-postayı ve diğer veriyi hiçbir şüphe olmadığı halde kayıt ve analiz ettiğini duyurmuştu. Bu gözetlemenin kapsamı o denli büyük ki, rakamlar bile kavramamıza yetmiyor. Sırf NSA, 40.000 çalışanıyla 40 ila 50 milyar arası kaydedilmiş telefon görüşmesi ve e-postadan oluşan bir veri havuzuna sahip ve yıllık bütçesi de 10,8 milyar dolar.

İnternette gözetimin gerçek boyutları; açıklanan her yeni rakamla, her yeni izleme programıyla ya da şirketlerle gizli servisler arasındaki her yeni bağlantıyla daha da büyüyor. Ama Edward Snowden'ın kâbusu gerçekleşiyor: Medyanın olaya ilgisi kayboldu, birçok kullanıcı korkacak bir şey olmadığını düşünüyor ve bu kitle-sel casusluk eylemi karşısında siyasi bir tepki neredeyse yok. Kıscası, hiçbir şey değişmiyor.

"General Keith... sizi görmek ne güzel...!"

Giderek artan sayıda kanıt, gizli servislerin elinin tahmin edilen-den de uzun olduğunu gösteriyor. Casuslar belli ki Google, Microsoft ya da Apple gibi Amerikan internet devlerinin yönetim katlarında cirit atıyor. Prism programı ifşa olduğunda şirketler NSA casusluğuna öfkelenmiş gibi yaptılar. Ama El-Cezire haber kanalı tarafından açıklanan e-postalar, Google'ın 2012'den bu yana, yani daha Snowden'ın açıklamaları ortada yokken bile Enduring Security Framework (ESF, Dayanıklı Güvenlik Çerçevesi) programının bir parçası olduğunu gösteriyor. Yayınlanan e-postalara göre ESF, Amerikan Savunma Bakanlığı ile Ulusal Güvenlik Bakanlığı'nın bir ortak girişimi ve güvenlik sorunlarını teknoloji şirketleriyle birlikte çözmeyi amaçlıyor.

E-postaların birinde, NSA'nın eski müdürü Keith Alexander, Google'ın o zamanki müdürü olan Eric Schmidt'i diğer şirketlerin başkanlarıyla birlikte (Apple CEO'su Tim Cook ve Microsoft'un eski başkanı Steve Ballmer da var) gizli bir toplantıya çağırıyor. E-posta, Sergey Brin tarafından temsil edilen Google'ın, Apple'ın ve Microsoft'un NSA ve diğer yetkililerle mobil aygıtlarda güvenlik konusunu tartıştığını ispatlıyor. E-posta yazışmalarının en çarpıcı yanı, NSA ile şirket yöneticilerinin son derece içli dışlı olması. Mesela Google'ın eski müdürü Eric Schmidt, NSA'nın müdürünün e-postasına yanıtına şu sözlerle başlıyor: "General Keith... sizi görmek ne güzel...!"

Böylesi e-postalar gizli servislerin internetle ve internetin önde gelenleriyle ne kadar yakından ilişki içinde olduğunu kanıtıyor. Bu hizmetlerin gözetiminden kaçmanın tek yolu interneti terk etmek gibi görünüyor. Ama bu bile casuslardan sizi kurtaramıyor. Nisan ayında Associated Press (AP) haber ajansı ABD hükümetinin Küba'daki gizli operasyonuna ilişkin bir soruşturmayı yayımladı.

CASUS PROGRAMLARI

Gözetim sözlüğü

NSA ve İngiliz gizli servisi GCHQ'nun kullandığı sayısız casusluk programı artık günışığına çıktı. Bunların neler olduğunu, kimin kullandığını gösteriyoruz.

Casusluk programı	Tanım	Manipülasyon Toplama GCHQ NSA	Analiz	Manipülasyon
Boundless Informant	Diğer programların kaydettiği verileri analiz ediyor ve ülkelerin izlenme derecesini grafiklerle gösteriyor	■		■
Bullrun	Donanım ve yazılımları arka kapılar sayesinde manipüle edip internetten şifreli veri topluyor, deşifre ediyor. Bütçesi 255 milyon dolar	■		■
Co-Traveler Analytics	Yüz milyonlarca cep telefonu hareket ve ilgi profili için gözetleniyor. Günde beş milyondan fazla veri kümesi toplanıyor	■	■	■
Dishfire	2012'de günde 200 milyon civarı SMS kaydederek kişi listeleri, finansal işlemler ve ikametgâhları hakkında bilgi topladı	■	■	
Edgehill	Bullrun'ın İngiliz sürümü		■	■
Genie	2008'de bu bot ağı bu takma isim altında 21.252 bilgisayarı etkiledi. Amaç belli bilgisayar ağlarına el koymaktı.	■		■
Muscular	Google ve Yahoo veri merkezleri arasındaki iletişimi kaydediyor. 30 günde 181 milyon veri kümesi toplandı.	■	■	■
Prism	Kullanıcı verileri doğrudan Facebook, Google ve Microsoft gibi BT hizmet sağlayıcılarının sunucularından toplanıyor. Firmalar bunu inkâr ediyor.	■	■	
Quantum-theory	QuantumInsert, Quantumcopper ve Quantumbot adlı alt programlarla bilgisayar sistemlerine saldırı düzenleniyor	■	■	■
Royal Concierge	Dünyanın önde gelen 350 otelinin rezervasyonlarını gözetleyerek diplomatların otel odasına ziyaretten önce dinleme aygıtı yerleştirilmesini sağlıyor.		■	■
Squeaky Dolphin	Facebook, YouTube, Twitter ve Blogspot gibi platformlardaki etkinlikleri izleyip Arap Baharı gibi protestoları önceden tahmin ediyor.	■		■
Tempora	İngiliz topraklarındaki fiberoptik kablolardan geçen internet ve telefon iletişimini analiz ediyor.		■	■
Upstream Collection	Fairview, Blarney, Stormbrew ve Oakstar adlı altprogramlara sahip. Amerikan sağlayıcıların işbirliğiyle NSA yabancı telekomünikasyon ağlarından veri alıyor.	■	■	
XKeyscore	Sunucu, veri tabanı ve yazılım paketlerinin bu birleşimi toplanan bilgilerin seçici analizini yapıyor.	■		■

İfşaatların tarihçesi

Prism'den Handygate, temel haklardan Angry Birds'e. CHIP zaman çizelgesi casusluk skandalının en önemli olaylarını topluyor

7 Haziran 2013 Prism'in maskesi düştü
Prism üzerine ilk NSA slaytları yayımlandı. Bilgilerin kaynağı hâlâ bilinmiyor

9 Haziran 2013 Snowden kendini gösteriyor
Edward Snowden, Hong Kong'da geçici inzivaya çekildiği yerden, NSA köstebeğinin kendisi olduğunu açıkladı.

16 Temmuz 2013 "En temel hak"
Prism hakkındaki bir görüşmenin ardından Alman İçişleri Bakanı Hans-Peter Friedrich, güvenliğin "en temel hak" olduğu demecini verdi.

ABD Uluslararası Geliştirme Ajansı (UAID) tarafından organize edilen ve fonlanan bu gizli operasyonda, bir paravan şirket ağı 2009'dan bu yana Karayip adalarında Twitter'a benzeyen kısa mesaj hizmeti ZunZuneo'yu inşa ediyordu. Bunun orijinal Twitter'dan farkı, bilginin internet üzerinden değil de SMS ile paylaşılmasıydı. Bunun nedeni ise çoğu Kübalının zaten sıkı denetim altındaki internete erişiminin olmamasıydı. Klasik mobil telefonların aksine, akıllı telefonlar Küba adasında resmen yasak.

ZunZuneo'nun genç üyelerinin (en yoğun saatte 40.000 civarı) bilmediği şey, ABD hükümetinin müzik ya da futbol haberleri gibi zararsız içeriği paylaşarak üyeleri bir kritik kütleye ulaştırmaya çalıştığıydı. Bu rakama erişilir erişilmez Amerikan hükümetinin ajanları ağ üzerinden politik bilgi paylaşarak üyeleri komünist rejime karşı ayaklandıracaktı. AP'nin referans verdiği bir USAID belgesine göre, amaç Küba halkını "devlet ile toplum arasındaki güç dengesini yeniden düzenlemeye" teşvik etmek, bir başka deyişle bir "Küba baharı" başlatmaktır.

Propaganda ve aldatma

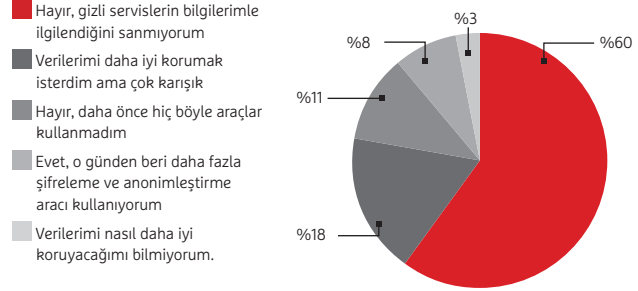
Küba'nın aksine dünyanın çoğu yerinde sosyal ağların ABD hükümeti tarafından komplo amaçlı kurulması gerekmiyor. Dünyanın denetimsiz kısmında interneti Facebook, YouTube ve Twitter olmadan hayal etmek olanaksız. Fakat bu, söz konusu hizmetlerin gizli servislerin ilgisini çekmediği anlamına da gelmemeli. Tam tersine NSA ve GCHQ, Twitter'ı ve benzerlerini en başından beri internet aracılığıyla kamuoyunu etkilemek için kullanıyor. Nisan 2014'te Snowden'in sırdaşı gazeteci Glenn Greenwald'ın gösterdiği gibi, gizli servisler sosyal ağlar üzerinden sayısız mesaj ve multimedya içeriği gönderiyor ya da kendi yaydıkları "viral" haber kampanyaları başlatmaya çalışıyor. GCHQ'nun bir raporuna göre böylesi çevrimiçi operasyonların amacı propagandayı yaymak ve halkı aldatmak.

İngiliz "Ortak Tehdit Araştırma İstihbarat Grubu" ya da kısa adıyla JTRIG, sosyal ağlara sızmanın merkezinde yer alıyor. GCHQ'nun tüm operasyonlarının %5'i artık "casusluk işi". Bunu, üstünde ÇOK GİZLİ yazan bir dosya söylüyor.

Bununla birlikte, gizli servislerin hazırladığı bir sunuma göre JTRIG'in yaptığı türden "Bilgisayar Ağı Bilgi Operasyonları" sadece dijital dünyayla sınırlı değil. İngiliz GCHQ'nun 2010'da Beş Göz (Five Eyes) ülkelerinin gizli servislerine (NSA dâhil) yaptığı gizli bir sunumda, sosyal medya üzerindeki gizli manipülasyonların "gerçek dünyada etki göstermesinden" en iyi senaryo olarak söz ediliyor. Ne var ki bu belgeler internet dışında gerçek bir etkiyi "doğrudan" anlatmıyor. Fakat Kübalı SMS hizmeti ZunZuneo'yla ilgili açığa çıkanlar ABD hükümetinin halkın sosyal medyadaki tartışmalarını kasıtlı biçimde etkileyip ayaklanma ve isyan çıkarmaya çalıştığını gösteriyor.

Okurlarımıza sorduk: NSA skandalı neredeyse bir yaşına girdi. Gözetlenme internet üstündeki davranışlarınızı değiştirdi mi?

Bu soruyu Facebook'tan okurlarımıza sorduk. Yanıtlar, ifşa edilen bilgilerin çoğu kullanıcıyı bilinçlendirmediyi gösteriyor. Kullanıcıların %78'i kendisinin izlenmediğine inanıyor ya da bu konuda kılını bile kıpırdatmayacak kadar tembel.

"En kötüsü hiçbir şeyin değişmemesi"

Edward Snowden
Hong Kong'daki ilk röportajından

Göttingen Üniversitesi Sosyal ve İletişimsel Psikoloji Bölümü'nden Yann Ormanns, gizli servislerin sosyal değişimlere aktif olarak müdahalesinin gerekmediğini söylüyor: "Sürekli gözetimin var olduğu bir ülke strese ve kaygıya yol açabilir." Böyle durumlarda kişinin aktif olarak gözetlenmesine gerek yok, sırf gözetlenme hissi bile yeterli, diyor Ormanns. Dahası kurallara uymak için sergilenen bir davranış daha var: Gözetleme, kitlesel medyaya ve devlete olan inancı zayıflatıyor. Bu da Ormanns'ın CHIP'le yaptığı görüşmede açıkladığı üzere, "Yanlış bir şey yapmadıysan korkacak bir şeyin yoktur" ilkesi uyarınca insanların kurallara daha da bağlı kalmasına yol açıyor.

Greenwald'ın Şubat 2014'te yayımladığı fakat şu ana kadar basında çok da yer bulmayan Snowden belgeleri, GCHQ ve NSA gibi gizli servislerin insanların düşüncelerini ve duygularını kendi lehlerine çevirmek üzere sosyal ağlara nasıl sızdığını gösteriyor. Bu yöntemlerden biri, gizli servis jargonunda "Sahte Bayrak Operasyonu" diye geçiyor ve birisi ya da bir kuruluş adına bilgi yaymayı kapsıyor. Dahası GCHQ'nun gizli birimi JTRIG, kişilerin ya da koca şirketlerin itibarını zedelemenin ayrıntılı yöntemlerini geliştirmiş.

8 Ağustos 2013 Lavabit kapanıyor
Snowden'in de kullandığı şifreli e-posta hizmeti Lavabit, ABD hükümetinin baskılarına dayanamayarak kapandı.

12 Ağustos 2013 İlişkinin sonu mu?
Alman yetkili Ronald Pofalla, Alman halkının topluca gözetlenmesinin "söz konusu olmadığını" açıkladı.

13 Eylül 2013 NSA'ya veri
Alman BfV'nin müdürü, düzenli olarak NSA'ya veri aktardıklarını doğruladı.

15 Eylül 2013 NSA ile Visa
NSA alışverişleri de küresel olarak takip ediyor. Buna Avrupa'da Visa'yla yapılan alışverişler dâhil.

23 Ekim 2013 "Handygate"
Alman hükümeti, NSA'nın Başbakan Angela Merkel'in telefonunu dinlediğini açıkladı.

31 Ocak 2013 Ströbele Moskova'da
Hans-Christian Ströbele, Snowden'le Moskova'da buluşan ilk Alman parlamenter oldu.

5 Kasım 2013 Casusluk mesajı
Berlin'deki İngiliz Büyükelçiliği'nin çatısındaki tuhaf yapı gizlice dinleme amaçlı

9 Aralık 2013 Oyun casusları
Guardian ile New York Times, NSA ile GCHQ'nun çevrimiçi oyunlarda da casusluk yaptığını açıkladı.

İş ilişkilerine nasıl zarar verilir?

Belgelerden birine göre bir kişinin itibarını sarsmanın yollarından biri "hedef alınan kişinin kurbanı tarafından yazıldığı iddia edilen bir blog açmak." Ayrıca "hedef alınan kişinin sosyal ağ sayfalarındaki fotoğraflarını değiştirmek" ya da "komşularını, meslektaşlarını ya da dostlarını" kötüleyen e-posta ya da SMS'ler yollamak da var.

Gizli servisler, şüphe söz konusuysa sadece kişileri değil şirketleri de hedef alıyor. İş ilişkilerini bozmak için, gizli servisler "gizli bilgileri bloglar aracılığıyla" ve diğer kanallar üzerinden basına ya da rakiplere verebiliyor ya da "ilgili forumlarda olumsuz bilgi yayabiliyor." NSA'nın başka ülkelerde, örneğin Almanya'da da sanayi casusluğu yapıyor olma olasılığı yüksek. Edward Snowden yıl başında NDR ile yaptığı röportajda şöyle dedi: "Eğer Siemens, ABD'nin (sadece ulusal güvenlik değil) ulusal çıkarlar için avantajlı olduğunu düşündüğü bir bilgiye sahipse, ABD bu bilginin peşine düşer ve elde eder."

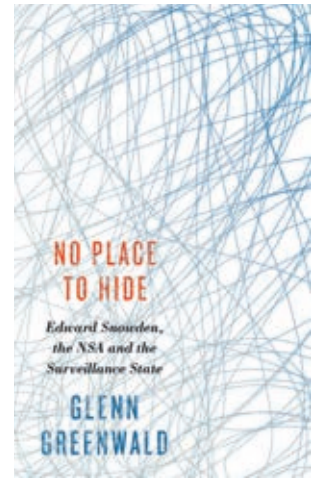
Bu yeni gelişmeler gizli servislerin internete erişiminin şimdiye kadar düşünülenenden daha fazla olduğunu ortaya koyuyor. Gözetleme, manipülasyona dönüşeli çok olmuş.

Ne var ki pek az internet kullanıcısı bundan etkilendiğini düşünüyor. NSA ve benzerlerinin şüphe unsuru bile gerektirmeyen kapsamlı gözetleme planına ilişkin bilgi geçtiğimiz yıl açıklandığı halde, internet kullanıcılarının büyük kısmı hâlâ gizli servislerin kendi verileriyle ilgilenmediğini düşünüyor (sayfa 32'deki araştırmaya bakınız). Sosyolog Ormanns'ın bunun için de bir açıklaması var. Anahtar kelime, bilişsel uyumsuzluk. "Bu olgu, örneğin et yemeyi seven birisi mezbahalar üzerine belgesel izleyip de et tüketimi için hayvanların acı çekmek zorunda olduğuna inanmak istemediğinde ortaya çıkıyor," diyor Ormanns. Bu olguyu teknik terimlerle şöyle açıklamak olanaklı: "Bilişsel uyumsuzluk çelişkili algıların tetiklediği son derece nahoş bir durum." Ormanns et sevenlerin örneğini gözetleme skandalına uyarlıyor: "Hiç kimse gözetlenmeyi istemiyor ama çoğu kişi internet üzerinden tıpkı eskisi kadar rahat iletişim kurmayı istiyor," diye açıklıyor. "Bu bilişsel uyumsuzluğun nahoşluğu, 'korkacak hiçbir şeyim yok' ya da 'kimse verilerimle ilgilenmez' açıklamalarıyla hafifletiliyor."

OKUNACAK KİTAPLAR

No Place to Hide

Edward Snowden'in gizli NSA belgelerini iletmesi ve bu belgeleri yayınlayan araştırmacı gazeteci Glenn Greenwald kitabında (sadece İngilizce) çarpıcı açıklamalar yapmakla kalmıyor, Edward Snowden'in NSA'dan kaçışını da anlatıyor.

Der NSA-Komplex (NSA kompleksi)

Snowden'in belgelerinin çoğunu okuyan Spiegel yazarları Marcel Rosenbach ve Holger Stark, Edward Snowden'in nasıl itirafçı olmaya karar verdiğini ve Almanya'nın NSA'nın Avrupa'daki birincil hedefine nasıl dönüştüğünü anlatıyor.

17 Ocak 2014 Obama'nın konuşması
Gözetleme konulu bir konferansın açılış konuşmasında Obama, NSA ve benzerleri için daha sıkı kuralları getirildiğini açıkladı.

27 Ocak 2014 Kızgın casuslar
NSA ve GCHQ, Angry Birds gibi popüler oyun uygulamalarının kullanıcıları hakkında topladığı veriyi ele geçiriyor.

23 Şubat 2014 Gözetlenen bakanlar
NSA'nın Almanya'da İçişleri Müsteşarı Thomas de Maizière dâhil 320 kıdemli kanun koyucuyu dinlediği ortaya çıktı.

27 Şubat 2014 Yahoo videolu sohbet
Guardian, GCHQ'nun Yahoo Messenger üstünden yapılan milyonlarca videolu sohbeti sakladığını ve topladığını yazıyor.

1975: İlk NSA skandalı

NSA'nın casusluk tutkusu aslında yeni bir şey değil. Bundan 40 yıl önce de benzer bir skandal yaşanmıştı

Basın, masum vatandaşların topluca dinlenmesiyle ilgili gizli bilgileri bir muhbirden alıyor. Gizli servisler öncelikle bu konuyu önemsiz göstermeye çalışıyor. Ardından parlamento konunun açıklığa kavuşturulması için bir soruşturma komitesi kuruyor. Fakat bir süre sonra komitenin başkanı görevden çekiliyor. Tüm bunlar kulağa çok tanıdık gelse de, aslında ABD'de bundan neredeyse 40 yıl önce gerçekleşmiş şeyler. NSA'nın çevirdiği dolaplar ilk defa o zaman su yüzüne çıkmıştı. Şu anki skandalla ortaklıkları şaşırtıcı.

Bunun ısrarlı savunucularından biri New York'tan Otis G. Pike'tı ve kendinden önce gelen Lucien Nedzi görevden çekilince, adını kendisinden alan Pike Committee'nin başkanı olmuştu. Bu komite ABD Temsilciler Meclisi tarafından Amerikan gizli servislerinin çalışmasına ışık tutmak için kurulmuştu ve Pike görevini fazlasıyla iyi yapmıştı. Ağustos 1975'te CIA'nın o günkü başkanı William Colby'yi komiteye çağırarak CIA'nın veri kaynakları hakkında ek bilgi istemişti. Colby, bu görüşme sırasında NSA'nın Amerikan vatandaşlarının telefon konuşmalarını düzenli olarak dinlediğini kabul etti.

Shamrock, Minaret ve Chaos

Birkaç gün sonra Pike, NSA'nın o zamanki başkanı Lew Allen Jr.'ı sorguladı. Allen, CIA Başkanı Colby'nin ifadesini doğrulamakla kalmadı, NSA'nın telefon konuşmalarının yanı sıra tüm teleks trafiğini izlediğini ekledi. NSA'nın 1960'larda ve 1970'lerde Amerikan vatandaşlarını dinlemek için kullandığı programların kod adları da aynı anda yürütülen Church komitesinin soruşturması sırasında açığa çıktı. Bunlar Shamrock ve Minaret projeleriydi. İki programın da amacı, ellerindeki bir gözlem listesine göre Vietnam Savaşı protestocularının ve sivil hak savunucularının iletişimini dinlemektir. Martin Luther King Jr. ve Muhammed Ali gibi bilinen kişilerin yanı sıra Frank Church de Minaret projesinin bir hedefiydi. Minaret ve Shamrock tarafından gizlice toplanan veri, NSA tarafından CIA, FBI ve diğer kolluk kuvvetlerine iletiliyordu. Ardından bu veri, CIA'nın ABD'nin siyasi rakiplerini takip etmek için kullandığı Chaos operasyonunda kullanılıyordu.

NSA'nın iletişim verilerine erişmek için kullandığı yöntemi tam olarak ne Church komitesi saptayabilmişti ne Pike Komitesi. 1975'in ortalarında ABD Temsilciler Meclisi üyesi Bella Ab-

BAŞINDAN BERİ KARŞIYDILAR

Pike, Church ve Abzug

Otis G. Pike, Frank Church ve Bella Abzug isimleri çok az kimse için bir şey ifade ediyor. Ama bundan 40 yıl önce bu Amerikalı politikacılar NSA'nın maskesini ilk kez düşürmüştü.

NSA'yla mücadele eden Demokrat

Pike Komitesi'nin başkanı olan Otis G. Pike, kılı kırk yaran soruşturması yüzünden NSA'yı düşman edinmişti. Bu yılın Ocak ayında 92 yaşında öldü.

zug, her iki programa ilişkin bilgi edindi. Ardından bir soruşturma başlattı. Western Union gibi dev telekomünikasyon firmalarının, müşterilerinin iletişimlerine NSA'nın erişebilmesi için gayri resmi anlaşmalar yaptığı ortaya çıktı.

Soruşturmalar tamamlandıktan sonra, iki komitenin de ortak talebi NSA'nın devlet gözetimine tabi tutulması oldu ki bu durum, bugüne kadar gerçekleşmedi. FISA diye de bilinen Yabancı İstihbarat Gözetim Yasası 1978'de yürürlüğe girerek, günümüzde de süren NSA casusluğuna yasal zemin teşkil etti.

20 Mart 2014 NSA Komitesi

Almanya'da parlamentodaki tüm partilerin rızasıyla NSA meselesinin araştırılması için bir soruşturma komitesi kuruldu.

8 Nisan 2014 Snowden konuşuyor

Snowden, Google Hangout sayesinde Avrupa Konseyi karşısında konuştu ve BND ile NSA'nın sıkı işbirliğinden söz etti.

9 Nisan 2014 Çabuk gelen istifa

NSA komitesinin başkanı Clemens Binninger sadece birkaç gün kaldığı görevinden hemen istifa etti.

8. Mayıs 2014 Snowden tanık kürsüsünde

NSA soruşturma komitesi Snowden'in tanık olarak sorgulanmasını oybirliğiyle kabul etti.

TÜRKİYE'NİN **EN İYİ** ETKİLEŞİMLİ TABLET DERGİSİ

NEXXT BAŞTAN AŞAĞI YENİLENDİ

DAHA FAZLA İÇERİK VE DAHA EĞLENCİLİ TASARIMIYLA
15 GÜNDE BİR İPHONE/İPAD & ANDROID TABLETİNİZDE

HEMEN İNDİRİN!

Blackphone

Co-Traveller Analytics gibi casusluk programları (sayfa 31) ve Alman şansöyesinin cep telefonunun dinlenmesi gibi olaylar akıllı telefonların gizli servislerin gözde hedefi olduğunu gösterdi. Yeni ve dinlenemeyen bir akıllı telefon imdada koşuyor: Blackphone. Orta sınıf akıllı telefon, İspanyol üretici Geeksphone ile şifreli iletişim konusunda uzman Amerikan hizmet sağlayıcı Silent Circle'ın ortak çalışmasının meyvesi. Blackphone, Android'in son derece özelleştirilmiş bir sürümü olan PrivatOS üzerinde çalışıyor. Kullanıcı her uygulamaya belli erişim hakları verebiliyor, istediğinde de bu hakları geri alıyor. Böylece hangi uygulamanın kendi hakkında ne kadar bilgi toplayabileceğini kullanıcı belirliyor.

Dinlenemeyen telefonları kendiniz yapın

Blackphone üzerine kurulu Silent Circle uygulamaları, korumalı veri değiş tokuşunun yanı sıra güvenli arama, video sohbet ve SMS sunuyor. Alıcının da aynı uygulamalara sahip olması şart. Telefonun 630 dolarlık fiyatına Silent Circle uygulamalarına iki yıllık abonelik bedeli dâhil. Eğer şifrelemeden vazgeçmek istemiyorsanız yılda 90 avro ödemeniz gerekiyor. Telefonu blackphone.ch adresinden sipariş edebiliyorsunuz ama ilk partideki tüm telefonlar satılmış. Şifreli uygulamaları çok pahalı buluyor ya da bir sonraki Blackphone partisini beklemek istemiyorsanız siz de kendi Blackphone'unuzu yapabilirsiniz. İnternette bununla ilgili rehberler bulabilirsiniz, ayrıca güvenli mesajlaşma yazılımları hakkında bilgi sahibi olmak için sayfa 42'ye bakın.

CHIP Online'da Blackphone'a dair ilk izlenimleri gösteren bir inceleme bulabilirsiniz (<http://chip.tk/1zZTj2P>)

PGP'yi icat eden Phil Zimmermann, Silent Circle'ın eş kurucusu ve başkanı.

Tails: Snowden OS

İnternette güvenli ve anonim sörf yapmanıza yarayan birçok araç var. Bunların genel sorunu ise yüksek güvenlik standardı sunmalarına rağmen kullanımının güç olması. Linux işletim sistemi Tails (dergi DVD'sinde) bir istisna. Edward Snowden da iletişimini NSAdan saklamak için bu araçtan faydalanmıştı. Tails'i kullanmak çok kolay ve varsayılan ayarlarda Tor anonimleştirme ağını kullanan modifiye Firefox tarayıcısı Iceweasel gibi güvenlik araçları içeriyor. Dâhili e-posta istemcisi Claws Mail ise e-postaları şifreleyebilen GnuPG ile çalışıyor (sağa bakınız). Tails bir canlı sistem, yani bilgisayarınızın DVD sürücüsünden ya da USB bellekten çalışıyor. Tails'i kullanmak için kalıp dosyasını bilgisayarınıza kaydedin, sonra DVD'ye yazın. Bilgisayarınızın Tails diski takılıken DVD sürücünden önyüklemeye yapmasını sağlayın (Bunun için öncelikle BIOS'tan önyüklemeye sırasını değiştirmeniz gerekebilir). Tails sadece RAM kullanıyor, yani kullanım sırasında ortaya çıkan tüm izler bilgisayar kapatılınca kayboluyor. Daha güvenli bir ortamda çalışmak ve internette kişisel işlerinizi yapmak (mesela internet bankacılığı) için Tails'i elinizin altından eksik etmeyin.

Tails'i DVD'den USB belleğe aktarmak

Sürekli DVD'yi yanınızda gezdirmek istemiyorsanız Tails'i bir USB bellekte de taşıyabilirsiniz. "Applications/Tails" kısmındaki "Tails Installer" bunun için size yardımcı oluyor.

PGP: Nasıl çalışır?

Pretty Good Privacy yani PGP gibi bir uçtan uca şifreleme teknolojisi, e-postalarınızı başka hiç kimsenin okumamasını sağlıyor.

1 Şifreleme yazılımını kurun

Öncelikle Thunderbird (TB) e-posta istemcisini kurup bir e-posta hesabı oluşturun. Ardından PGP'nin Açık Kaynak sürümü olan GNU Privacyguard'ı kurun. Şimdi yapmanız gereken, "Add-on" menüsünden TB'ye Enigmail'i kurmak. Çark düğmesine basıp "Install add-on from file"ı seçebilirsiniz (Resim 1). Şimdi daha önceden arşivden çıkardığınız Enigmail dosyasını seçin. TB'yi yeniden başlatın. OpenPGP sihirbazı kurulumda yardımcı olacaktır. Artık gerek duyduğunuz tüm araçlara sahipsiniz.

2 Şifreli e-posta yollayın

Başlamadan önce, alıcının halka açık anahtarına ihtiyacınız var. Anahtar yönetimi kısmından (TB Application Menu / Open PGP / Manage Key) ya bir anahtar sunucusunda arama yapın ya da mevcut bir anahtar dosyasını içe aktarın. Şifreli bir e-posta yollamak için TB'nin ana penceresinde "Compose"u seçin, sonra "OpenPGP" sekmesinden "Encrypt Message"e tıklayın (Resim 2).

bakim@chip.com.tr

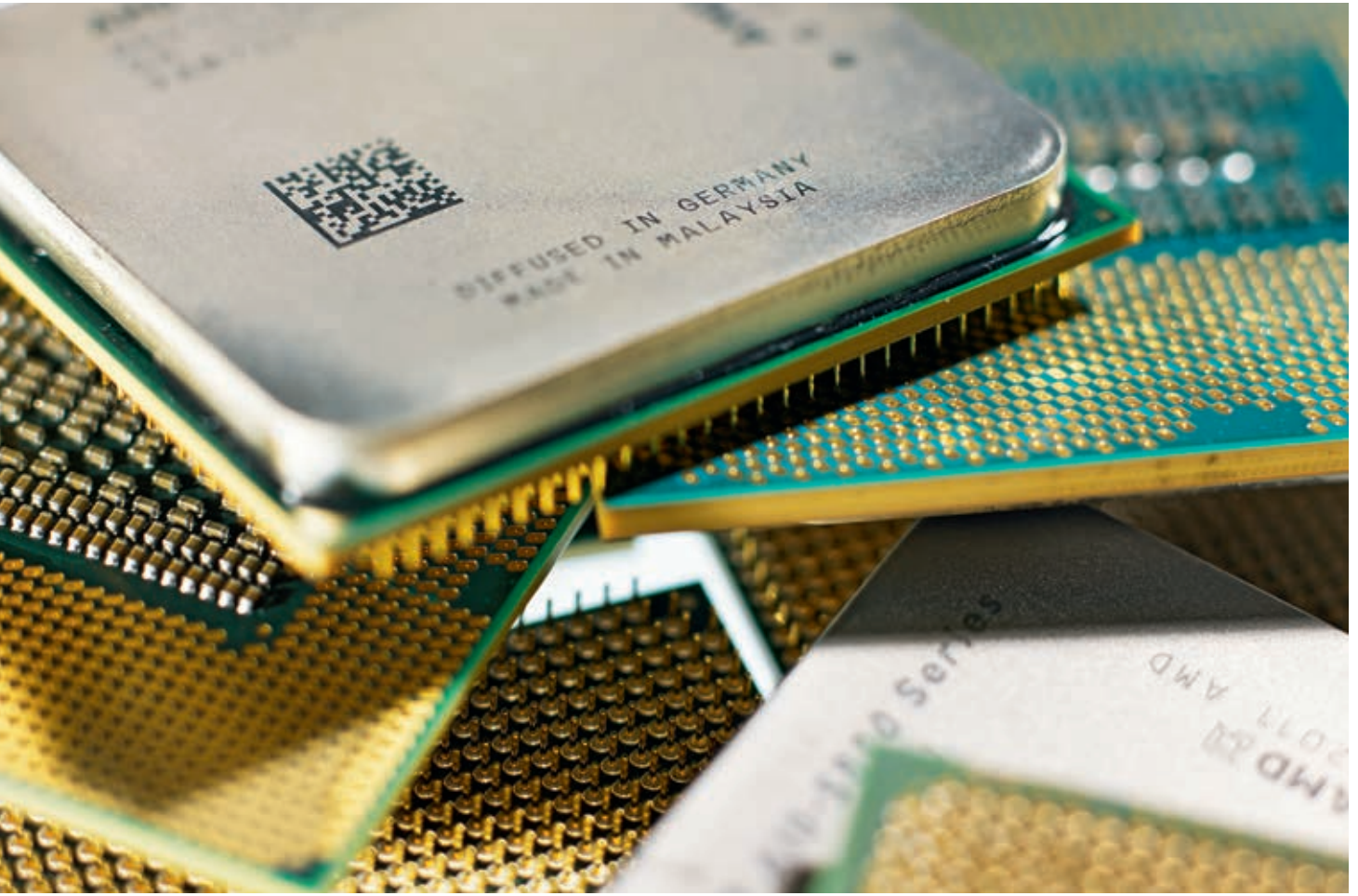

Facebook fenomeni

On yıl önce Mark Zuckerberg günümüzün en büyük sosyal ağını kurdu. CHIP, Facebook'la ilgili en heyecan verici, komik ve inanılmaz verileri açıklıyor

Ufuk Yamankılıçoğlu /NH

(The) Facebook'un kuruluş tarihi	4. Şubat 2004
Facebook'un „Alexa Top 500 Global Sites“taki yeri	2. sıra (Google'dan sonra)
Zuckerberg ailesinin 2004 yazında firmayı ayakta tutmak için ödediği para	85.000 Dolar
Firmanın borsaya açıldığındaki (18 Mayıs 2012) yaklaşık borsa değeri	104 Milyar Dolar
The Facebook'un 2005'te isim değişikliği nedeniyle www.facebook.com için ödediği para	200.000 Dolar
Napster kurucusu Sean Parker'ın Facebook'tan danışmanlık hizmeti için aldığı hisse oranı	%7
2008'deki Facebook kullanıcı sayısı	100 Milyon
2014'teki kullanıcı sayısı (aylık aktif olan)	1,28 (1,23) Milyar
Sahte Facebook profillerinin tahmini sayısı	81 Milyon
Mobil olarak da Facebook kullanan kullanıcı sayısı	945 Milyon
Facebook'un 2013'te yaptığı ciro	7,87 Milyar dolar
Bu paradan kalan kar	1,5 Milyar dolar
Facebook'un 2012'de yaptığı kar	53 milyon dolar
Facebook'taki ailesiyle arkadaş olan kişilerin oranı	%70
Devletin engellemesine rağmen Çin'deki Facebook kullanıcı sayısı	95 Milyon
2013 yılında Facebook'ta en çok konuşulan konu	Papa Franziskus
Ortalama bir kullanıcının Facebook'ta günlük olarak geçirdiği süre	18 dakika
Her Facebook kullanıcısının ortalama arkadaş sayısı	130
100'den daha az arkadaşına sahip Facebook kullanıcısı oranı	%39
Kendisinin veya başkalarının kendisi hakkında çok fazla bilgi ifşa ettiğinden korkanların oranı	%36
Arkadaşların foto ve videolarını izlemenin Facebook kullanımı için motivasyon sırası	1 sıra
„Like“ düğmesinin ilk başta düşünülen ismi	»Awesome« düğmesi
Facebook kullanmayan, ancak kullanan biriyle birlikte yaşayan web kullanıcısı oranı	%52
Her gün Facebook'a yüklenen fotoğraf sayısı	350 Milyon
Facebook'un tüm kullanıcıları için toplamda kaydettiği kullanıcı verisi miktarı	300 Petabayt
Günlük haberlerini Facebook üzerinden alan Amerikalıların oranı	%30

Tüm masaüstü CPU'lar testte

Intel işlemci piyasasında üstünlük sahibi ama yıllardır rakibi olan AMD'nin de elinde güçlü işlemciler var. Yeni Haswell'ler sayesinde lider Intel gaza basıyor.

ME / Barış Emre ALKIM

Intel ile AMD arasındaki CPU savaşı hız kazanıyor. Intel daha yüksek saat hızlarına sahip Haswell'leri ön plana çıkarırken AMD ise Radeon grafik kartlarında kullandığı teknolojiyi doğrudan APU'larına entegre ediyor. Gereksiniminize uygun işlemciyi bulabilmeniz için piyasada bulunan 90'dan fazla işlemciyi testten geçirdik (En iyi 50'yi sayfa XXXX'te bulabilirsiniz).

Masaüstü CPU piyasası söz konusu olunca yıllardır akla ilk gelen Intel. Haswell mimarili en son CPU'lar etkileyici hesaplama becerisi, enerji tasarrufu ve ekonomik fiyat sunuyor. Tek rakibi olan AMD'nin ise, en azından prestijli yüksek performans kategorisinde ona verecek yanıtı yok. Ne var ki orta ve giriş düzeyinde AMD, en son FX ve A modelleriyle Intel'i bir hayli terletiyor.

AMD'nin FX serisi işlemcilerinde sekiz adede kadar çekirdek bu-

lunuyor. Bu, Intel'in en üst modellerindekinden bile fazla. FX işlemcileri işletim sistemi daha fazla çekirdeğe destek vermediğinden hyperthreading'den (çoklu işlemeden) yararlanamıyor, dolayısıyla, performans bakımından en üst düzey işlemcilerle yarışmıyor. Diğer yandan AMD'nin A serisinin en son APU'ları (ileri işlem birimi) asıl gücünü entegre grafik biriminde ortaya koyuyor. Kaveri mimarili en son A10 işlemcileri AMD'nin Radeon grafik kartlarındaki GCN (gelecek nesil grafik çekirdeği) teknolojisini kullanıyor. CPU'nun aksine bu birim çok hızlı.

Yeni Haswell'ler: Intel saati hızlandırıyor

Yeni Haswell CPU'lar Mayıs ayının ortasından beri piyasada. Fakat "yeni" sözcüğü biraz göreceli. Masaüstü soketi 1150, dizüstü ve ultrabook'lar için tanıtılan 40 civarı işlemcinin büyük kısmı zaten

CPU ve GPU performansı

Eski Ivy Bridge mimarisiyle kıyaslandığında Intel'in Haswell mimarisi gerçekten performans avantajı sağlıyor. Entegre grafikli işlemciler söz konusu olduğunda ise AMD'nin aygıtları en iyi performansı gösteriyor.

var olan (nam-ı diğer 'hız tümseği') CPU'ların saat hızı artırılmış halleri. Intel yonga üretim sürecini optimize etmiş ve bu sayede işlemcilerin maksimum enerji yitimini (TDP ya da termal tasarrım gücü) değiştirmeden çekirdek saat frekansını sürekli yükseltebiliyor.

1150 masaüstü soketi 2013'te ilk nesil Haswell'lerle piyasaya sürüldü ve Ivy Bridge işlemcilerin 1155 soketinin devamı niteliğinde. Yeni Haswell işlemciler anakart UEFI (birleştirilmiş genişletilebilir donanım arabirimi) içerdiği sürece yeni işlemcileri destekleyen bu soketle çalışabiliyor. UEFI ise PC BIOS'un devamı ve 64 bitlik sistemleri hedefliyor.

Masaüstü modellerin en yenisi olan Core i7-4790 atası Core i7-4770'inkinden 200 MHz fazla, 3,6 GHz temel saat hızı sunuyor. Ne var ki işlemci çekirdeği hızlanan tek şey; bellek ve grafik birimleri eskisi gibi. Ayrıca işlemcide hız aşırıtma (overclock) yapılamıyor çünkü çekirdek saat hızı sabit bir çarpanla sistem saat hızına bağlanmış. Intel, serbest çarpanlı modelleri sonuna "K" ekleyerek belirtiyor (örneğin Core i7-4770K). Yeni Haswell'lerin ilk K modellerinin yaz aylarında çıkması düşünülüyor. Bunların kod adı "Devil's Canyon" olacak ve silikon die ile kapak (ısı yayıcı) arasında daha etkili bir termal iletim plakası kullanılacak. Daha düşük TDP düzeyine sahip bazı S ve T modellerinde de temel saat hızında 200 MHz artışa gidilmiş. Fakat diğer Haswell masaüstü yongalarının birçoğunda atalarına kıyasla sadece 100 MHz artış görülüyor.

Dolayısıyla mevcut sisteminizi yeni Haswell CPU'ya ve 1150 sokete terfi ettirmek ancak Core i3'ten i7'ye geçiyorsanız mantıklı görünüyor. Maliyet bakımından, aynı model serisi içindeki performans artışı buna değmeyecek kadar düşük.

Intel, Haswell işlemcilerin yanı sıra yonga setlerini de elden geçirmiş. Yeni 9 serisinin ilk anakartlarında (Z97 ve H97) PCH (platform denetçi hub'ı) mevcut. Bunlarla 8 serisi yongalar arasındaki en büyük fark, iki adet PCIe 3.0 hattına bağlı olan entegre ve çok işlevli M.2 arabirimi.

Çoklu çekirdek: Katma değer mi, pazarlama hilesi mi?

Dört adet gerçek hesaplama çekirdeğine sahip işlemciler artık standarda dönüşüyor. En üst düzeyde altı ya da sekiz çekirdek var. Onun bir altı olan üst düzeyde ise hyperthreading (çoklu işlev) özelliği kullanılıyor ve işletim sisteminin iki kat fazla çekirdekle çalıştığını düşünmesi sağlanıyor. Peki, daha fazla çekirdek standart programlar için daha fazla hesaplama gücü demek mi? Yoksa sadece özel uygulamalarda mı yarar sağlıyor?

Kısaca açıklayalım. Güncel işletim sistemine sahip, birden çok programı ve görevi eşzamanlı çalıştıran kullanıcılar ek CPU çekirdeklerinin faydasını görüyor. Windows 7 ve 8, görevleri dizinelerce çekirdeğe dağıtabiliyor, böylece bu işletim sistemleri çoklu çekirdekli işlemcilerin hakkını veriyor. Bunu internette dolaşırken bile fark ediyorsunuz. Eğer birden çok sekme aynı anda açıksa ve videolar ya da Flash animasyonları oynatılıyorsa, tek ya da çift çekirdekli bir işlemci çabucak yoruluyor ve tüm sistem kullanıcı girdileri karşısında tepkisiz kalmaya başlıyor. Diğer yandan, çok çekirdekli işlemciler bu durumda çok akıcı çalışıyor ve diğer karmaşık görevler için yeterli hesaplama rezervini koruyor.

Çok çekirdekli CPU'lar özellikle de iş parçacıklarını birden çok çekirdeğe bağımsız olarak kendi dağıtabilen uygulamalarda faydalı. Video düzenleme programları, görüntü işleme yazılımları ve en son oyunlar (sayfa XXXXX'teki grafiğe bakınız) bu tür uygulamalara birer örnek. Sonuçta, çok çekirdekli CPU'lar tüm çekirdeklerin kapasitesinin sonuna kadar zorlanması ender görülen bir durum olsa da, birçok kullanıcı için faydalı. →

İşlemcilerin balta girmemiş ormanı

İşlemcilerin sayısı çok, numaraları kafa karıştırıcı. CPU'ları ait olduğu aileye / seriye, performans sınıfına ve özel becerilerine göre sınıflamak olanaklı. Intel ve AMD'de numara ne kadar yüksekse işlemci o kadar güncel, o kadar da hızlı demek.

INTEL

► **Core i7:** 1155/1150/2011 soketleri için yüksek performanslı CPU'lar

► **Core i5:** 1155/1150 soketleri için orta düzey CPU'lar

► **Core i3:** 1155/1150 soketleri için giriş düzeyi CPU'lar

► **Pentium, Celeron:** 1155 soketi için grafik çekirdekli CPU'lar. Pentium G3000 modelinden itibaren 1150 soketi için Haswell çekirdeği

► **Model numarası:** Binler basamağı mimarinin neslini gösteriyor. 1: Westmere/Nehalem, 2: Sandy Bridge, 3: Ivy Bridge, 4: Haswell. Son üç rakam ne kadar yüksekse işlemci o kadar yeni ve hızlı.

► **Son ek:** K: Saat çarpanı açık, S: düşük güç tüketimi, T: çok düşük güç tüketimi

AMD

► **FX Serisi:** AM3+ soketler için en güçlü işlemciler. 4 (FX-4000), 6 (FX-6000) ve 8 (FX-8000 / 9000) çekirdekli modelleri var.

► **A Serisi:** FM1/FM2/FM2+ soketleri için entegre grafikli APU. 2 (A4), 3 (A6) ve 4 (A8, A10) çekirdekli modelleri var.

► **Athlon II, Phenom II:** AM3 soketi için grafik birimsiz işlemciler. Athlon II ve Phenom II çift çekirdekli (X2), üç çekirdekli (X3) ve dört çekirdekli (X4) olarak mevcut.

► **Sempron:** En basit PC'ler için tek çekirdekli işlemci

► **Son ek:** K: Saat çarpanı serbest, e: Enerji tasarruflu model

Intel: Aynı fiyata daha fazla güç

Intel Core i7-4770K ile atası arasındaki doğrudan karşılaştırmada şu sonuç ortaya çıkıyor: Çağdaş Haswell mimarili yeni model aynı fiyata (yaklaşık 280 avro) çok daha fazla işlem gücü sunuyor.

PERFORMANS PUANI – CPU

FİYAT – PERFORMANS PUANI

AMD: Grafik dendi mi bir numara

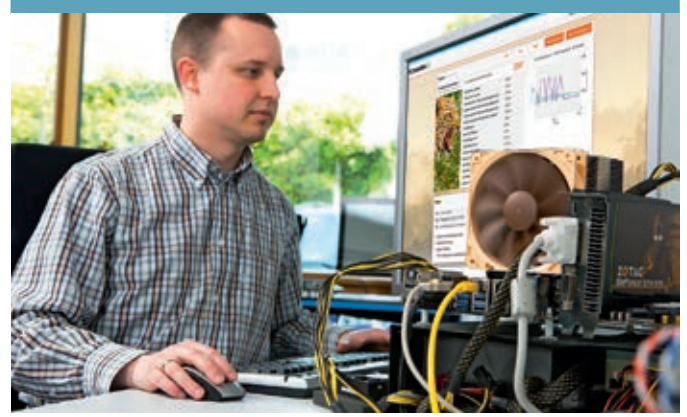
A10-7850'nin Radeon R7 grafik yongası şu anda en yüksek performansı sunuyor. En hızlı Intel'e bile açık ara fark atıyor. Yeni Pentium'un HD GT1 grafik yongası bile boy ölçüşemiyor.

GPU PERFORMANS PUANI

Verimli mimari

CHIP test laboratuvarında yaptığımız ölçümler bir işlemcinin tükettiği enerji miktarının saat hızı, transistör sayısı ve yapı genişliği gibi faktörlere dayandığını gösteriyor.

Gerçek çekirdekler elektrik istiyor

AMD ve Intel, FX-9590 ve Core i7-4820K işlemcilerini sırasıyla 32 ve 22 nm süreçleriyle üretiyor. AMD'nin işlemcisi sekiz gerçek çekirdek sunuyor ve saat hızı çok yüksek. Intel ise sadece dört çekirdek ve daha düşük saat hızıyla aynı performansı sağlayabiliyor. Bu da güç tüketimine çok olumlu yansıyor.

PERFORMANS PUANI – CPU

MAKSİMUM GÜÇ YİTİMİ (WATT CİNSİNDEN)

Yapı genişliği tüketimi azaltıyor

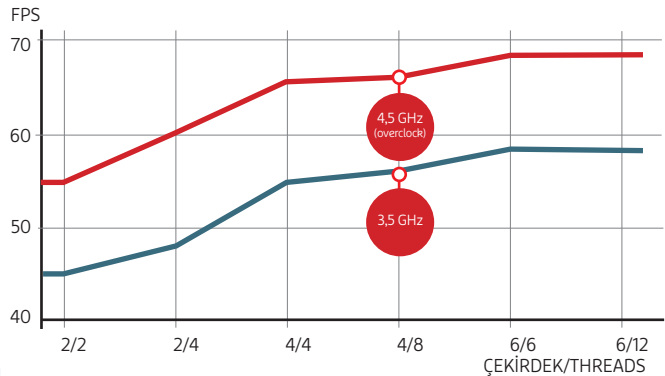
TDP değeri bir işlemcinin izin verilebilen maksimum güç kaybını belirliyor. Bu değer sabit değil, ancak işlemci tam yük altındayken ölçülüyor. Intel'in mimari ve performans bakımından karşılaştırılabilir iki işlemcisinden 22 nm olanı daha tutumlu.

MAKSİMUM GÜÇ YİTİMİ (WATT CİNSİNDEN)

Daha fazla çekirdek daha çok güç demek mi?

"Metro Last Light" hız testi (bir Intel i7-3960X üzerinde) çoklu çekirdeğin ve çoklu iş (hyper-threading) özelliklerinin yararını gösteriyor.

Ayrı grafik kartı olmadan oyun

Grafik yongasının saniyede 50 kare (fps) ve daha fazlasını sürekli sağlayabilmesi, Resident Evil 5 gibi aksiyon oyunlarının kesintisiz oynanmasını sağlıyor. Entegre grafikli masaüstü işlemcileri söz konusu olduğunda, 70 puandan fazla alan ürünlerde durum (en azından düşürülmüş 1.280 x 1.024 piksel çözünürlükte) böyle.

Eski HD grafik yongaları bile AMD'nin Intel'in kombo çözümlerinin önüne geçmesini sağlıyor. Kaveri CPU mimarisiyle AMD eski piksel hızlandırıcısının yerine güncel GCN birimlerini koydu. Bu birimler pikselleri güçlü AMD Radeon grafik kartıyla birlikte hesaplayabiliyor. Bu da AMD ile Intel arasındaki farkı açıyor.

Ölçümümüz AMD'nin GCN birimleriyle (bunu taşıyan modelleri R7 numarasından tanıyabilirsiniz) hedefi tam on ikiden vurduğunu gösteriyor. Daha hızlı tek bir entegre grafik yongası bile yok. GPU performans dizinimize göre Intel'in en iyi grafik birimi bile çok daha güçlü bir ana işlemciye rağmen %25 geriden geliyor. Bu işlemciler sıradan kullanıcıların ayrı bir grafik kartı almasına gerek bırakmayabilir.

Masaüstü CPU serisinde ise entegre grafik birimli en üst model olan AMD A10-7850, Battlefield 4'ün Full HD çözünürlüğünün hakkını verecek bir performans çıkarıyor. Aygıt, açık programlama dilini (Open CL) esas alan, böylece yeni donanımların performansını Microsoft'un eski DirectX'inden daha iyi değerlendiren yeni Mantle arabiriminden yararlanıyor.

Her gereksinim için en uygun işlemci

Ev PC'leri ve ofis PC'leri söz konusu olduğunda düşük fiyatlı işlemciler yeterli. Böylesi işlemciler e-posta, Skype, kelime işlem, tablo hesaplama ve internette gezinti gibi sıradan görevlerin altından kalkabiliyor. CPU'nun dahili grafik birimi olduğu sürece ek bir ekran kartına gerek yok. Arada bir oyun da oynuyorsanız AMD'nin HD/R7 grafikli en son A8 ve A10 yongalarına bir bakmalısınız.

Multimedia PC'leri ise genelde salonda duruyor ve fan gürültüsü çıkarmaması gerekiyor. Bu tür sistemlerde hem müzik çalmaya, film oynatmaya yetecek kadar güçlü hem de pasif soğutmayla yetinecek kadar az enerji harcayan CPU'lar kullanılabilir. Intel'in Core i3-4130T'si bu iş için biçilmiş kaftan. Saat hızı düşük çift çekirdekli Haswell CPU'su güç tasarruflu olduğundan çekirdek voltajı çok düşük. Dolayısıyla da sadece 35 watt harcıyor. Buna rağmen HD-4400 yongası full HD film oynatabiliyor.

Eskiden oyunlar tek bir yonganın sunduğu en yüksek saat hızından faydalanırdı. Oysa son oyunların çoğu çok çekirdekli CPU'ların potansiyelini değerlendirebiliyor. Hyperthreading, yani gerçek işlem birimlerinin sanal yoldan çoğaltılması buna kıyasla daha az avantajlı. Bu yüzden de oyun tutkunları için en uygunu yüksek saat hızına sahip dört ya da altı çekirdekli bir işlemci. Güçlü bir işlemcinin yanı sıra bir de güçlü grafik kartı, her oyuncunun minimum gereksinimi.

Görüntü işleme, video düzenleme, render ya da transcode gibi işlemler ise her CPU'yu kısa sürede dize getirebilir. O yüzden de iş istasyonlarında işlemcinin hesaplama gücü ne denli fazlaysa o kadar iyi. Dahası, bu uygulamaların çoğu iş parçacıklarını hesaplama birimlerine dağıtabiliyor, dolayısıyla da dört ya da altı çekirdekli, hyperthreading özellikli işlemcilerden yararlanıyor. Bu bakımdan Intel'in 2011 soketi için ürettiği, model numarasının sonunda X harfi bulunan yongalar en iyi seçenek.

balkim@chip.com.tr

CHIP Test sonucu

Yeni Haswell'lerle Intel masaüstü işlemcileri için bir kez daha çitayı yükseltiyor. İşlemciler aynı TDP değerinde kalmış ama satış hızları 100 ila 200 MHz artmış; bu da işlem gücünü artırmış. AMD de güçlü ve ekonomik işlemcileri sayesinde yarıştan kopmadığını kanıtlıyor. Ne yazık ki dezavantajları her zamanki gibi tutumsuz olmaları.

En üst sınıf Bu sınıfta en iyi performansı tüm diğer CPU'ların önünde yer alan Intel Core i7-4960X gösteriyor. Bu kategoride eski Ivy Bridge ve Sandy Bridge işlemcilerinin de bulunması, Intel'in 2011 soketi için tatminkâr Haswell işlemci sunmamasıyla açıklanabilir.
Üst sınıf Bu kategoride Intel'in Core i7 yongalarının üstünlüğü var.

Yeni Haswell CPU'ları sayesinde Intel resmen kendi kendine rekabet ediyor. Performans bakımından bunlar 2011 soketi için üretilmiş çok daha pahalı "Enthusiast" sınıfı işlemcileriyle (Core i7-39xx serisinden itibaren) başa baş.

Orta sınıf Intel Core i5-4670 orta sınıfın üstünde en iyi fiyat performans oranını sunuyor. Fakat AMD'nin de bu klasmanda eli amut toplamıyor. Her ikisi de 8 çekirdekli olan FX-9590 ve FX-9370 işlemciler büyük hesaplama gücünü ucuza sunuyor. FX-8320 onlar kadar hızlı olmasa da, doğrudan rakipleri karşısında fiyatı çok makul.

Giriş seviyesi A serisi, hızlı grafik birimleriyle AMD'nin asıl kozu. Oyun oynama sizin için ikinci derecede önemliyse ayrı bir grafik kartı almanız bile olur. AMD A10-7850K'yı anmadan geçemeyeceğiz. Grafik birimi gerekmiyorsa AMD Athlon II X4 750K da (yaklaşık 80 dolar) iyi bir seçim.

Masaüstü CPU'lar

Sıra	İşlemci	Fiyat - performans puanı	Performans puanı - CPU	Yaklaşık fiyat (euro)	Soket türü	CPU çekirdeği / işlemci parçacığı sayısı	CPU saat hızı (GHz)	Turbo modda CPU saat hızı (GHz)	L2 önbellek (KB)	L3 önbellek (KB)	Üretim süreci (nm)	Cinebench R11.5-44 bit	WinRAR x64 4.01 (KB/s)	TrueCrypt 7.1 AES - Serpent (MB/s)	GPU performans puanı	3DMark Vantage 1.0.2 Performans	Resident Evil 5 12 x 10 (fps)
1	Intel Core i7-4960X	100	44,3	2011	6/12	3,60	4,00	6 x 256	15.360	22	130	12,09	4,569	370	-	-	-
2	Intel Core i7-4930K	96,7	81,8	2011	6/12	3,40	3,90	6 x 256	12.288	22	130	11,77	4,140	363	-	-	-
3	Intel Core i7-3970X	89,5	41,3	2011	6/12	3,50	4,00	6 x 256	15.360	32	150	10,76	4,172	324	-	-	-
4	Intel Core i7-3960X	86,7	39,0	2011	6/12	3,30	3,90	6 x 256	15.360	32	130	10,43	4,144	302	-	-	-
5	Intel Core i7-3930K	84,5	54,6	2011	6/12	3,20	3,80	6 x 256	12.288	32	130	10,29	3,725	300	-	-	-
6	Intel Core i7-4790	82,9	97,1	1150	4/8	3,60	4,00	4 x 256	8.192	22	84	8,72	3,676	259	74,5	HD4600	6.193
7	Intel Core i7-4770K	82,6	89,2	1150	4/8	3,50	3,90	4 x 256	8.192	22	84	8,58	3,630	253	75,7	HD 4600	6.404
8	Intel Core i7-4770	82,2	94,6	1150	4/8	3,40	3,90	4 x 256	8.192	22	84	8,57	3,611	253	74,0	HD 4600	6.187
9	Intel Core i7-4771	80,4	85,3	1150	4/8	3,50	3,90	4 x 256	8.192	22	84	8,58	3,388	253	72,1	HD4600	6.033
10	Intel Core i7-4770S	79,7	89,7	1150	4/8	3,10	3,90	4 x 256	8.192	22	65	8,56	3,292	253	72,0	HD 4600	6.033
11	Intel Core i7-990X XE	77,1	20,3	1366	6/12	3,46	3,73	6 x 256	12.288	32	130	9,19	3,828	290	-	-	-
12	Intel Core i7-4820K	76,8	71,7	2011	4/8	3,70	3,90	4 x 256	10.240	22	130	7,90	3,980	242	-	-	-
13	AMD FX-9590	75,0	74,8	AM3+	8/8	4,70	5,00	4 x 2.048	8.192	32	220	7,79	4,810	300	-	-	-
14	AMD FX-9370	71,2	84,2	AM3+	8/8	4,40	4,70	4 x 2.048	8.192	32	220	7,35	4,742	280	-	-	-
15	Intel Core i5-4670K	70,7	78,3	1150	4/4	3,40	3,80	4 x 256	6.144	22	84	6,54	3,472	189	72,9	HD 4600	6.073
16	Intel Core i5-4670	70,5	86,3	1150	4/4	3,40	3,80	4 x 256	6.144	22	84	6,52	3,403	189	72,3	HD 4600	5.994
17	Intel Core i7-3770K	70,1	54,5	1155	4/8	3,50	3,90	4 x 256	8.192	22	77	7,50	3,497	228	52,0	HD 4000	3.960
18	Intel Core i7-970	70,1	26,3	1366	6/12	3,20	3,40	6 x 256	12.288	32	130	8,21	3,446	261	-	-	-
19	Intel Core i7-3820	68,6	57,2	2011	4/8	3,60	3,90	4 x 256	10.240	32	130	7,23	3,529	206	-	-	-
20	AMD FX-8350	67,7	85,9	AM3+	8/8	4,00	4,20	4 x 2.048	8.192	32	125	6,95	4,702	259	-	-	-
21	Intel Core i5-4570	67,7	80,9	1150	4/4	3,20	3,60	4 x 256	6.144	22	84	6,18	3,333	180	70,6	HD 4600	5.839
22	Intel Core i5-4570S	66,4	81,1	1150	4/4	2,90	3,60	4 x 256	6.144	22	65	6,18	2,956	179	68,0	HD4600	5.598
23	Intel Core i7-2700K	65,1	42,2	1155	4/8	3,50	3,90	4 x 256	8.192	32	95	7,05	3,465	201	34,3	HD 3000	2.192
24	AMD FX-8320	64,7	100	AM3+	8/8	3,50	4,00	4 x 2.048	8.192	32	125	6,42	4,665	244	-	-	-
25	Intel Core i7-2600K	63,9	39,9	1155	4/8	3,40	3,80	4 x 256	8.192	32	95	6,84	3,427	196	34,3	HD 3000	2.191
26	Intel Core i5-4440	63,1	69,6	1150	4/4	3,10	3,30	4 x 256	6.144	22	84	5,72	3,181	165	67,3	HD 4600	5.591
27	Intel Xeon E3-1230	61,9	47,8	1155	4/8	3,20	3,60	4 x 256	8.192	32	80	6,45	3,344	185	-	-	-
28	Intel Core i5-3570K	60,7	52,2	1155	4/4	3,40	3,80	4 x 256	6.144	22	77	5,99	3,242	171	51,6	HD 4000	3.946
29	Intel Core i5-3550	59,7	52,4	1155	4/4	3,30	3,70	4 x 256	6.144	22	77	5,48	3,213	170	28,6	HD 2500	1.992
30	AMD FX-8150	59,1	53,8	AM3+	8/8	3,60	4,20	4 x 2.048	8.192	32	125	5,98	4,103	223	-	-	-
31	Intel Core i5-3470	57,7	53,2	1155	4/4	3,20	3,60	4 x 256	6.144	22	77	5,67	3,054	161	26,9	HD 2500	1.873
32	Intel Core i5-4430	57,5	52,6	1150	4/4	3,00	3,20	4 x 256	6.144	22	84	5,17	3,092	149	66,7	HD 4600	5.476
33	Intel Core i7-2600S	56,0	27,8	1155	4/8	2,80	3,80	4 x 256	8.192	32	65	5,71	3,150	162	21,1	HD 2000	1.386
34	Intel Core i5-2500K	54,7	36,3	1155	4/4	3,30	3,70	4 x 256	6.144	32	95	5,43	3,178	142	28,3	HD 3000	1.734
35	AMD FX-8120	52,6	40,3	AM3+	8/8	3,10	4,00	4 x 2.048	8.192	32	125	5,11	3,777	190	-	-	-
36	Intel Core i5-2400	52,0	32,8	1155	4/4	3,10	3,40	4 x 256	6.144	32	95	5,13	3,108	134	17,7	HD 2000	1.065
37	AMD Phenom II X6 1100T BE	51,9	29,5	AM3	6/6	3,30	3,70	6 x 512	6.144	45	125	5,83	2,902	177	-	-	-
38	AMD Phenom II X6 1090T BE	51,0	28,0	AM3	6/6	3,20	3,60	6 x 512	6.144	45	125	5,70	2,898	172	-	-	-
39	AMD FX-6300	50,9	68,7	AM3+	6/6	3,50	4,10	3 x 2.048	8.192	32	95	4,54	3,599	170	-	-	-
40	AMD Phenom II X6 1075T	48,7	22,2	AM3	6/6	3,00	3,50	6 x 512	6.144	45	125	5,35	2,864	159	-	-	-
41	Intel Core i3-4340	48,4	38,6	1150	2/4	3,60	3,60	2 x 256	4.096	22	54	3,93	2,692	117	63,9	HD4600	5.175
42	Intel Core i5-2500S	47,4	23,6	1155	4/4	2,70	3,70	4 x 256	6.144	32	65	4,43	2,898	116	17,2	HD 2000	1.066
43	AMD Phenom II X6 1055T	46,3	29,3	AM3	6/6	2,80	3,30	6 x 512	6.144	45	125	5,00	2,771	150	-	-	-
44	Intel Core i3-4130	45,4	46,1	1150	2/4	3,40	3,40	2 x 256	3.072	22	54	3,72	1,980	110	56,6	HD 4400	4.510
45	AMD FX-6100	45,0	44,9	AM3+	6/6	3,30	3,90	3 x 2.048	8.192	32	95	4,05	3,203	150	-	-	-
46	Intel Core i5-2400S	44,9	20,1	1155	4/4	2,50	3,30	4 x 256	6.144	32	65	4,16	2,825	109	17,1	HD 2000	1.060
47	AMD Phenom II X6 1045T	44,6	39,3	AM3	6/6	2,70	3,20	6 x 512	6.144	45	95	4,79	2,720	141	-	-	-
48	AMD A10-7850K	43,8	24,8	FM2+	4/4	3,70	4,00	2 x 2.048	0	28	95	3,60	2,338	155	100	R7	8.180
49	AMD Phenom II X4 980 BE	43,3	24,0	AM3	4/4	3,70	3,70	4 x 512	6.144	45	125	4,35	2,409	132	-	-	-
50	AMD A10-6800K	42,8	28,9	FM2	4/4	4,10	4,40	2 x 2.048	0	32	100	3,61	2,671	135	90,4	HD 8670D	6.584

■ ZİRVE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) ■ VAR □ YOK

WhatsApp'a elveda

Güvenlik açıkları ve Facebook'la anlaşması yüzünden çoğu kullanıcı WhatsApp'a alternatif arayışı içinde. Peki, içlerinden en iyisi hangisi?

MS / Barış Emre ALKIM

Whatsapp mesajlaşma hizmetinin kayıtlı 500 milyondan fazla kullanıcısı var ve rakam gide-rek artıyor. Güvenlik açıklarının sayısı bile hizmetin büyümesini önleyemiyor. Bununla birlikte, birçok kullanıcı artık başka hizmetlere geçme hazırlığında. Sebebi de WhatsApp'ın artık Facebook'a ait olması; yani bu küçük ve bağımsız hizmet, verileri reklam amacıyla satan dev bir ağın parçası.

Cirosu 20 milyon, değeri 19 milyar dolar

Bu satın alma Facebook'un kurucusu Mark Zuckerberg'e 19 milyar dolara patladı. Wall Street Journal'a göre bu rakam, yıllık cirosu yalnızca 20 milyon dolar olan bir hizmet için acayip derecede yüksek.

Karşılaştırma için söyleyelim; Microsoft'un anında mesajlaşma hizmeti Skype, 300 milyon kullanıcısından yılda 2 milyar dolar elde ediyor.

Bununla birlikte Zuckerberg anlaşmanın çok kârlı olduğunu söylüyor çünkü sohbet yazılımının değeri WhatsApp kurucusu Jan Koum'a göre günde 700 milyon fotoğraf, 100 milyon da video paylaşan kullanıcıları. Facebook böylece WhatsApp veri yığınına kendi verileriyle eşleştirebilecek, profillerdeki eksikleri tamamlayabilecek ve çok daha isabetli reklam profilleri oluşturabilecek. Aynı zamanda, Facebook kullanmayan ya da Facebook kullanmayı bırakmış kişilere erişebilecek.

Verilerini Facebook imparatorluğuna teslim etmek istemeyenler için tek çıkar yol bir başka hizmete geçiş yapmak. Ama bu da

Yeni üst düzey akıllı telefonlar

FN / Barış Emre ALKIM

Her yılın bahar ayında büyük ümitler içinde Android'li telefonların yeni nesil amiral gemilerinin çıkışına tanık oluyoruz. Üreticiler bu seçkin aygıtları teknolojinin olanaklarını göstermek ve takip eden aylarda üst düzey telefon pazarında egemenlik kurmak için kullanıyor. Kullanıcılar özel bir şeyler de bekliyor elbette. Şayet 600 avro civarı parayı gözden çıkardıysanız sıradan bir teknolojik aygıt sizi tatmin etmez. Tam tersine, yepyeni, rengârenk bir şey görmek, bir hayranlık hissi duymak istiyorsunuz.

Bu da köklü üreticilerin işini gitgide zorlaştırıyor. Çin rekabette başa geçiyor ve OnePlus One'ı Temmuz ayında çıkarıp üst düzey donanımı benzerlerinin yarı fiyatına sunmayı hedefliyor. HTC'nin One M8, Samsung'un Galaxy S5 ve Sony'nin Xperia Z2'sini test edip bu aygıtların yüksek performansın ötesine geçip geçemediğini, tüketicide bir hayranlık duygusu uyandırıp uyandırmadığını test ettik.

Samsung başarı formülünü o kadar da değiştirmemiş. Galaxy S5'te de plastik kullanmış ve nispeten muhafazakâr olan tasarımı sürdürmüştü. S4'le bu telefon arasındaki farklar göze batmasa da, kendini hissettiriyor.

Söz gelimi, parlak plastik pil kapağının yerine lastiği hatırlatan bir yüzey kullanılmış. S5'in arka kapağını önceki modellerden daha çok sevdi. Galaxy S5'in ara yüzü kullanışlı ve aygıtı bir gün kullandıktan sonra bile temiz kalabildi. Ne var ki, tıpkı atası gibi S5 de insanların başını döndürmüyor.

Oysa HTC, One M8 ile kullanıcılara kalite farkını hissettirmeyi amaçlamış. Mükemmel alüminyum kasası sayesinde hiç şüphesiz cep telefonu pazarının en klas üyesi olan aygıt resmen göz alıyor. Harika bir ses sunuyor ve ön yüzdeki stereo hoparlörler hemen dikkat çekiyor.

CHIP DVD'de:
Akıllı telefon testleri

Multimedya özellikleri

Üst düzey cep telefonları multimedya uygulamaları için hazırlanmış. Dolayısıyla aygıtların hızı, görüntü kalitesi ve kamerası gerçekten insanı etkilemeli. Ayrıca ek özellikler de sunmalı.

Grafik performansı çok daha iyi

Yeni amiral gemilerinin hepsi de Snapdragon 801 ullanıyor. GFXBench'te (T-Rex) geçen yılın Snapdragon 600'üne kıyasla %90-100 daha fazla GPU gücü olduğu görülüyor.

Snapdragon 801 nesli

HTC ONE M8	30,0 FPS
SAMSUNG GALAXY S5	27,7 FPS
SONY XPERIA Z2	27,4 FPS

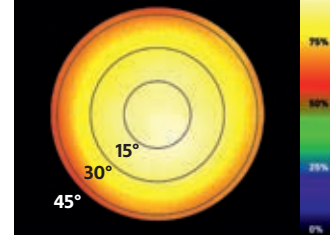
Snapdragon 600 nesli

GEÇEN YILIN MODELLERİ	15,0 FPS
-----------------------	----------

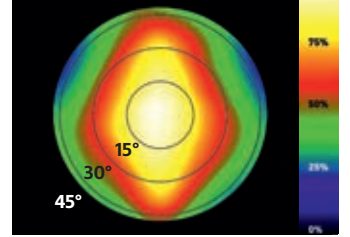
Samsung S5 tüm izleme açılarında puan topluyor

Geçen yılki modele kıyasla Sony Xperia izleme açısı bakımından gayet stabil. Bununla birlikte Galaxy S5'in AMOLED paneli gerek uygulama- da gerekse laboratuvar da görüldüğü gibi çok daha iyi.

Galaxy S5 – izleme açısı kontrastı

Xperia Z2 – izleme açısı kontrastı

Galaxy S5 45° izleme açısı

Xperia Z2 45° izleme açısı

Yararlı ekstralar: USB 3.0 ve kızılotesi iletici

Samsung hızlı veri aktarım işlemleri için USB 3.0 bağlantısı kullanan tek üretici. Tıpkı HTC One M8 gibi Galaxy S5 de üst kısmında bir kızılotesi iletici barındırıyor.

Galaxy S5: USB 3.0 yuvası

HTC One M8: Kızılotesi iletici

Sony ise amiral gemisi için havalı bir minimalizmi ve pahalı ürünlere özgü bir iriliği ilke olarak benimsemiş. Alüminyum kasasını saymazsak Xperia Z2'nin nispeten köşeli olan kasası tamamen camdan. Ergonomi bakımından ele rakipleri kadar iyi oturuyor ama kesinlikle tutması zor da değil. Ne var ki bu pürüzsüz yüzey çok yansıtıcı ve hemen parmak izi içinde kalıyor.

Performans bakımından ürünler arasında pek bir fark yok. Üç telefon da Qualcomm'un mobil işlemcilerinin en hızlısı olan Snapdragon 801'i kullanıyor. İşlemci, modern uygulamaların gerektirdiğinden daha fazla güç sağlıyor. En etkileyici olan da eski modellerin işlemcisi olan Snapdragon 600'deki Adreno 220 yongasının yerine geçen Adreno 330'un, grafik performansını iki kattan fazla artırması. Kullanıcı arabirimi, en zorlu 3B oyunlar ve uygulamalar çok hızlı ve akıcı çalışıyor.

Tüm aygıtlarda birinci sınıf görüntü kalitesi

Amiral gemisi modellerin hepsinde 5 inç civarı köşegen uzunluğuna sahip Full HD ekran bulunuyor. Ekranlardaki görüntü keskin, stabil (izleme açısı bakımından), parlak ve renk doğruluğu çok etkileyici. Galaxy S5'in AMOLED ekranı genelde diğerlerinden kıl payı önde. Çünkü kontrast ve parlaklık azalması, renk sapması gibi şeyler neredeyse yok ve yatay izleme açısı sunuyor. AMOLED panelin abartılı renklerini sevmeyenler ise "Screen mode" ayarını "Professional Photo" ya da "Cinema"ya getirerek mükemmel dengede bir görüntü elde edebilir. Dahası, S5'in ekranı çok az yansıma yapıyor. HTC One M8 ise parlaklığı en yüksek düzeye getirdiğinizde testin en parlak ekranını sunuyor. Bu da güneş ışığında bir şey okumak istediğinizde faydalı oluyor.

Artan performans düzeylerine, büyüyen ekran boyutlarına rağmen akıllı telefonların pil ömrü de ileri adım atıyor. İnternette 8-8,5 saat gezinti süresi çok iyi ve geçen yılın sadece 5 ila 6 saat dayanan modellerine kıyasla bir artış gösteriyor. Konuşma testinde ise çarpıcı farklar ortaya çıktı. Xperia Z2'nin şarjı 10,5 saat konuşmaya dayanırken Galaxy S5'te bu süre aşağı yukarı 8 saattir. Bu ikinci değer de fena değil ama o kadar. Benzer bir şeyi Xperia Z2'nin telefon akustiği için de söylemek olanaklı. Seste hafif bir çatlama duyduk. One M8 ve Galaxy S5 sesleri hafif bir hışırtı sayılmazsa yüksek ve bozulmasız biçimde aktarıp çalabildi.

Fotoğraf kalitesi geçen yılın düzeyinde takılıp kalmış

Cep telefonlarının kameraları kaliteli, şipşak çekim için uygun fotoğraflar sunuyor ama HTC ve Sony'de kalite düzeyi geçen yılda takılıp kalmış. Söz gelimi Xperia Z2'nin 20 megapikselli fotoğraflarında çarpıcı bir gürültü ve bulanıklık var. Arka plan detayları suluboyadaki gibi bulanıklaşıyor ve renkli benekler ortaya çıkıyor. Kamera konusunda aşama kaydeden tek aygıt Galaxy S5. Çektiği 16 megapikselli fotoğraflarda şaşırtıcı renkler ve keskinlik var. Yetersiz ışıkta doğru dürüst çekim yapabilen tek kamera ise HTC One M8'inki; çünkü görüntü algılayıcısı ışığa karşı daha hassas. Fakat 4 megapikselli çözünürlük görüntünün kısımlarını büyütmemeyeceğiniz anlamına geliyor.

Bunun dışında üç model de yararlı ekstralar sunuyor. Xperia Z2, IP norm 55/58'le uyumlu ve 1,5 metre derinlikte en azından 30 dakika boyunca bozulmadan kalabiliyor. Galaxy S5 de suya ve toza karşı dayanıklı fakat nispeten daha az sıkı olan IP67 koruma sınıfına tabi. Elektronik piyasasındaki fitness modasından geri kalmamak için üç modelin de üstünde adımsayar → var. Hatta Samsung bir nabız monitörü ve parmak izi tarayıcı eklemiş. Ne var ki bu iki özellik de pek kolay kullanışlı değil.

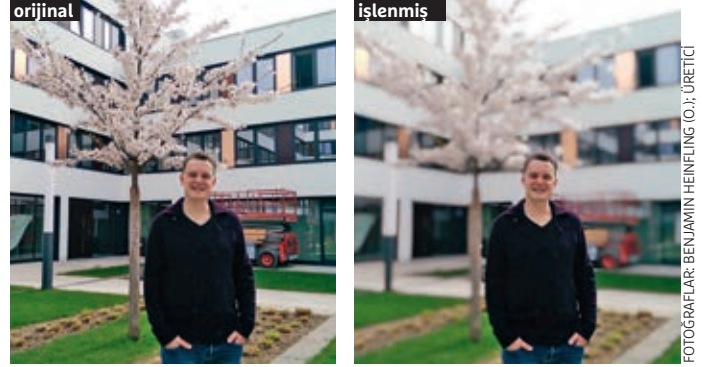
TEST Akıllı telefonlar

Konumlarına uygun biçimde üç aygıt da Android'in en son sürümü olan 4.4.2'yle geliyor. Fakat üreticilerin kendi arabirimleri bunun üzerine kurulu. HTC'nin Sense 6'sı modern görünümü ve isteğe bağlı BlinkFeed haber okuyucusu gibi havallı özellikleriyle favorimiz. Bu arabirim çok da net ama aynısını Samsung'un TouchWiz'i için söylemek zor. Kazara ayarlar menüsüne girdiniz mi karşınıza hiçbir alfabetik sıralama olmadan bir yığın rengârenk simge seriliyor. Bu simgelerin sayısı tam 62. Dolayısıyla, sınıflandırılmış da olsa ayarların içinde kayboluyorsunuz.

Toplamda üç model de sağlam ama etkileycilikten uzak. HTC One M8 kusursuz işçiliği sayesinde en üstte yer alırken hemen peşinden Samsung'un Galaxy S5'i ve Sony'nin Xperia Z2'si geliyor. Ne var ki atalarından zaten yüklü bir miras aldıklarından, ekonomik Çinli rakiplerine kıyasla aradaki farkı hak etmiyorlar. Bu özellikle de köklü firmalar için tehlike demek, zira etkilene faktörü kalkınca tek belirleyici faktör fiyat oluyor.

Fotoğraf efektleri için arkada ikinci kamera

HTC, derinlik bilgisini kaydedebilmek için One M8'e bir kamera daha eklemiş. Bu sayede fotoğraflarda insanları ön plana çıkaracak şekilde fonu bulanıklaştırmak olanaklı.

Cep telefonları testte

	HTC ONE M8	SAMSUNG GALAXY S5	SONY XPERIA Z2	ONEPLUS ONE
Sıralama	1	2	3	değerlendirme dışı
Yaklaşık fiyat	2400 TL	2200 TL	2200 TL	300 €
Toplam puan	97,4	97,2	96,7	-
Kullanım (%30)	100	97	97	-
İnternet (%20)	99	100	99	-
Multimedya (%20)	93	95	95	-
Telefon / pil (%20)	97	98	97	-
Uygulama mağazası (%10)	96	96	96	-
TEKNİK ÖZELLİKLER				
Mevcut işletim sistemi	Android 4.4.2	Android 4.4.2	Android 4.4.2	Android 4.4.2
Kullanıcı arabirimi	HTC Sense 6.0	Samsung TouchWiz	Sony UI	CyanogenMod 11S
Yonga üzerinde sistem (SOC) modeli	Qualcomm Snapdragon 801	Qualcomm Snapdragon 801	Qualcomm Snapdragon 801	Qualc. Snapdragon 801
Çekirdek sayısı ve saat hızı	4 x 2,3 GHz	4 x 2,5 GHz	4 x 2,3 GHz	4 x 2,5 GHz
RAM / boş Flash bellek	2/9,9 GByte	2/10,7 GByte	3/11,5 GByte	3/64 GByte
Ekran: Köşegen uzunluğu (panel tipi)	5,0 İnç (LCD)	5,1 İnç (AMOLED)	5,2 İnç (LCD)	5,5 İnç (LCD)
Ekran: Çözünürlük / piksel yoğunluğu	1.080 x 1.920 Piksel/443 ppi	1.080 x 1.920 Piksel/432 ppi	1.080 x 1.920 Piksel/427 ppi	1.080x1.920 Piksel/401 ppi
LTE hızı: İndirme / yükleme	150/50 Mbps	150/50 Mbps	150/50 Mbps	150/50 Mbps ³⁾
UMTS hızı: İndirme / yükleme	42,2/5,8 Mbps	42,2/5,8 Mbps	42,2/5,8 Mbps	42,2/5,8 Mbps
Desteklenen WLAN standartları	802.11ac/n/g/b/a	802.11ac/n/g/b/a	802.11ac/n/g/b/a	802.11ac/n/g/b/a
Ön / arka kamera çözünürlüğü	5/4,1 MPiksel (UltraPiksel)	2/15,9 MPiksel	2/20,7 MPiksel	5/13 MPiksel
Video çözünürlüğü / kare hızı	1.080 x 1.920 Piksel/30 fps	2.160 x 3.840 Piksel/30 fps	2.160 x 3.840 Piksel/30 fps	2.160 x 3.840/belli değil
Pil kapasitesi / değiştirilebilir	2.600 mAh/□	2.800 mAh/■	3.200 mAh/□	3.100 mAh/□
TV çıkışı / MicroSD yuvası / USB	USB (MHL)/■/2.0	USB (MHL)/■/3.0	USB (MHL)/■/2.0	belli değil/□/belli değil
Radio / NFC / Bluetooth	■ (RDS)/■/4.0	□/■/4.0	■/■/4.0	belli değil/■/4.0
Ekstralar ve özellikler	Stereo hoparlör, kızılötesi iletici, üçüncü kamera, adimsayar	Nabız ölçer, parmak izi tarayıcı, su geçirmez, kızılötesi iletici, adimsayar	Su geçirmez, adimsayar	belli değil
SIM türü	Nano-SIM	Micro-SIM	Micro-SIM	Micro-SIM
Boyutlar	146 x 71 x 10 mm	142 x 73 x 10 mm	147 x 74 x 8 mm	153 x 76 x 9 mm
Ağırlık	160 Gram	145 Gram	164 Gram	162 Gram
LABORATUVAR ÖLÇÜMLERİ				
Maksimum ekran parlaklığı	482 cd/m²	404 cd/m²	420 cd/m²	-
Satranç tahtası / yansımalar kontrastı	148:1/4,2:1	166:1/2,7:1	134:1/5,3:1	-
15/30/45 derece izleme açısında kontrast kaybı	% 14/40/64	% 2/8/22	% 9/26/48	-
Renk uzayı (sRGB'ye kıyasla)	% 113	% 144	% 134	-
15/30/45 derece izleme açısında renk sapması	3/6/11 ΔC	2/4/5 ΔC	3/7/11 ΔC	-
Pil: Konuşma / internet / şarj süresi	9:08/8:00/3:11 dakika	7:57/8:30/2:18 dakika	10:37/8:21/3:06 dakika	-
Fotoğraf kalitesi: Gündüz / Gece	iyi / iyi	çok iyi / çok iyi	iyi / iyi	-

1) NE KADAR YÜKSEK O KADAR İYİ 2) NE KADAR DÜŞÜK O KADAR İYİ
3) 800 MHZ BANDI DESTEKLENMİYOR

■ ZİRVE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAYİSİ EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) ■ VAR □ YOK

Sony Cyber-shot DSC-HX400V Güçlü yakınlaştırıcı

Sony Cyber Shot DSC-HX400V'nin kabiliyetleri gerçekten etkileyici: Minimum hassasiyette çekilen fotoğraflarda bile 20 megapikselli görüntü keskinliği ve detay üretimi bu kamera sınıfında görmeye alışık olmadığımız bir özellik. Kamera bunu maksimum 1549 çizgi çifti ve ortalamadan yüksek detay odağına sahip ölçüm sonuçlarında da ispatladı. Aygıt düşük ışıklı ortamlarda bile gayet net fotoğraflar sunabiliyor. Sonuçlar bir bridge kameradan beklenenin çok üzerinde. Buna rağmen 1/3 inçlik küçük sensörü cihazın zayıf yönü olarak göze çarpıyor. Ayrıca Sony HX400V sınıfının bir diğer kronik sorununa da sahip: Netlik köşelerde %32'ye kadar azalmakta. Bunun haricinde görüntü keskinliğinde geniş açılı ve tele modlarında %40'a kadar azalmalar görülüyor. Bunun karşılığında 50x'lik bir optik yakınlaştırma kullanabiliyorsunuz ve bu da 24-1.200 mm aralığında küçük formatta neredeyse her motif için uygun bir odak aralığı sunuyor.

İş ekipmanlara geldiğinde ise Cybershot HX400V eleştiriye pek bir fırsat bırakmıyor: Aygıtta pozisyon kaydı gibi veriler için GPS, WLAN ve kablosuz veri transferi için NFC, 3 inçlik katlanabilir keskin ekran ve 4K'lık bir HDMI çıkışı bulunmakta. Kamerası da her ne kadar yeterince büyük olmasa da elektronik bir vizör de bulunmakta.

Ekranı dokunmatik özellik bulunma-

makta. Sony Cybershot DSC-HX400V'nin otomatik odaklanma özelliği geniş açı modunda sadece hız hızlı çekimle uyusacak düzeydeyse çalışıyor. Diğer bir yandan seri çekim modu oldukça hızlı, saniyede on çekime kadar çıkabiliyor. Aygıtın ayrıca motif tespiti yapabilen akıllı bir otomatik sistemi bulunmakta ve kayan panorama da dâhil, 14 motif programına sahip. Gece modu ISO 12.800'e kadar genişleyebiliyor. Profesyonel fotoğrafçılar PSAM modunu takdir edecektir (parmak tekeri de dâhil), fakat RAW formatı bulunmamakta. Pil ömrü 170 ila 700 işleme kadar çıkabiliyor ve ayrıca 102 dakikalık video kayıt süresi oldukça mükül.

TEST SONUCU

Testimizde Sony Cybershot DSC HX400V oldukça etkileyici sonuçlar verdi. Bunun yanında harika keskinliği ve detay isabeti (görüntünün her yerinde değil) sayesinde görüntü kalitesi aygıtı öne çıkaran özelliklerden. Aygıtın hızı ve ekipmanları da oldukça iyi. Tüm bunlar Sony HX400V'yi piyasadaki en iyi bridge kamerası yapıyor.

+ Güçlü zoom, iyi ekipmanlar (GPS, WLAN, NFC), imaj sabitleyici

- Köşelerde ve telede keskinlik kaybı, kısıtlı bas-çek uyumluluğu

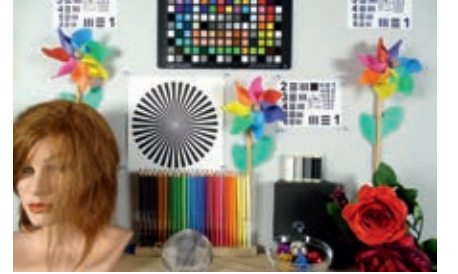
Kullanışlı katlanabilir ekran

HX400V'nin katlanabilir ekranı fotoğrafçının hareket alanını artırmanın yanında üstün derecede görüntü kalitesi de sunuyor.

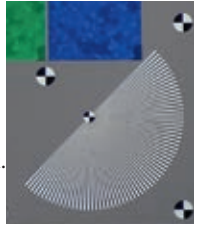
Temiz renkler

Fotoğraflar durağanlıktan yoksun, gerçekçi ve az kumlanmalı canlı renk zenginliğine sahipler.

Keskin görüntüler

Görüntü keskinliği konusunda Sony'nin aygıtında hataya yer yok. İnce yapılarda bile temiz sonuçlar üretebiliyor.

TEKNİK VERİLER

MAKSİMUM ÇÖZÜNÜRLÜK	5,184 x 3,888 Piksel (20,2 Megapiksel)
EKRAN (BOYUT/ÇÖZ.)	3 inç/921.600 Piksel
ODAK ARALIĞI (KÜÇÜK GÖRÜNTÜ/ZOOM)	24-1.200 mm/50 kat
ISO ARALIĞI	80-3.200
MANÜEL ODAKLANMADA GECİKME HIZI	0,32 s
ŞARJ BAŞINA RESİM (MİN/MAKS.)	170/700
HAFIZA (MEVCUT/ARTIRILABİLİR)	105 MByte/SDHC, SDXC, Memory Stick Duo
BOYUTLAR/AĞIRLIK	13,0 x 9,3 x 10,3 cm/660 g

DEĞERLENDİRME

TOPLAM PUAN	87,0
GÖRÜNTÜ KALİTESİ (%45)	85
EKİPMAN/KULLANIM (%40)	91
HIZ (%15)	82
FİYAT (ORT.)	1450 TL

CHIP iyi (87)

Plantronics BackBeat GO2 Müzik daima sizinle olsun

Bluetooth bağlantısı yoluyla çalışan bir kulaklık isteyenlere hitap eden BackBeat GO2, kablolu yapısıyla oldukça şık ve kullanışlı. Tasarımıyla oldukça ilgi çekici duran cihaz, iki kulaklık ve onları birbirine bağlayan bir kablodan oluşuyor. Kulak sürücülerini biraz büyük yapıda, zira içinde bataryalarını taşıyor. Kulaklık ergonomisiyle her ne kadar rahat olsa da, yine de tasarımıyla bir parça kaba bulunabilir. BackBeat GO2, ses performansı da iyi seviyede. 6 mm'lik sürücülerıyla iyi seviyede ses verdiğini söyleyelim. Özellikle tatil günlerinde yanınızdan ayırmayacağınız bir gerçek. Diğer yandan spor yaparken de iyi bir arkadaş olabiliyor. Cihazı her iki platformda da denedik ve sonucu başarılı bulduk. Ses izolasyonu konusunda da en az performansı kadar başarılı bulduğumuz cihazın, baslarla ilgili ise biraz eksikliği var. Cihazın baslarını biraz zayıf bulduğumuzu bu noktada söyleyelim. Telefon görüşmeleriyle de kullanabildiğiniz kulaklık seti, görüşmelerde sesle ilgili bir sıkıntı yaşatmasa da gürültülü ortamlarda mikrofon çevre gürültülerinden kısmen de olsa etkileniyor. BackBeat GO2'nin pil ömrü ise dinlemelerde 4,5 saate kadar dayanabiliyor. BackBeat GO2, bekleme modunda ise DeepSleep özelliğiyle tam 6 aya kadar bekleyebiliyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

KULAKLIK	3. Nesil 6 mm sürücüler
FREKANS TEPKİSİ	20 – 20.000 Hz
DİNLEME SÜRESİ	4,5 saate kadar
BEKLEME SÜRESİ	6 aya kadar
CİHAZ BAĞLANTISI	8 cihaza kadar kolay eşleşme

DEĞERLENDİRME

SES KALİTESİ (%40)	86
ERGONOMİ (%30)	78
KULLANIM (%30)	82
FİYAT	283 TL

CHIP iyi (82)

Misfit Shine Misfit Shine'ı kolumuza taktık

Fitness uygulamalarını hedef alan Misfit Shine, Red Dot ödüllü tasarımıyla tarz sahibi kullanıcılara özel olarak tasarlanmış. Özel fitness koçu olarak kullanabileceğiniz ve bunun yanı sıra uykunuzda da sizi yalnız bırakmayan Shine, daha önce örneklerini gördüğümüz Jawbone UP ve Nike FullBand gibi bir kullanım sunuyor. Yalnızca bir madeni para görünümünde olan Misfit Shine, ister bileğe, ister yakaya, ister boyna takılabiliyor. Bu arada Misfit Shine, saat olarak da kullanılabiliyor. CR2032 Lityum para pil ile çalışan Shine, böylece aylarca süren pil ömrüne sahip. Toplamda 9 gram ağırlığında olan cihaz, kolunuzda veya yakanızda rahatlıkla unutulabileceğiniz türden. Yüzeyi üzerinde minik LED'ler bulunan cihaz, bu LED'ler yardımıyla size saati gösteriyor, aktiviteye başladığınızı işaret ediyor ve senkronizasyon noktasında bildirimde bulunuyor. Shine'ın 50 metreye kadar su geçirme özelliğine sahip olduğunu da söyleyelim. iOS ve Android platformlarına uygun uygulaması mevcut durumda olan Shine, Bluetooth vasıtasıyla cep telefonuyla senkronize olabiliyor. Senkronizasyon neticesinde tuttuğu bilgileri uygulamaya aktaran Shine, ne kadar mesafe kat ettiğinizi metre ve kilometre cinsinden sunarken diğer yandan kaç adım attığınızı da size gösteriyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

UYUMLULUK	Android 4.3 / iOS 6.13 ve üzeri
BAĞLANTILAR	Bluetooth
SUYA DAYANIKLILIK	50 metreye kadar
PİL	CR2032 Lityum para pil
AĞIRLIK	9 gr.

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%30)	84
TASARIM (%30)	85
KULLANIM KOLAYLIĞI (%20)	93
FİYAT PERFORMANS (%20)	92
FİYAT	269 TL

CHIP iyi (79)

Toshiba Encore 8 inçlik Windows'lu tablet

Tableti tek elle rahatça kullanmak isteyenler için tasarlanan Encore, 8 inç boyutunda bir tablet. Tableti kompakt boyutlarıyla ve dış görünüşüyle beğendiğimizi söyleyelim. Tabletin çevresinde yalnızca fiziksel tuş olarak güç ve ses butonlarını görüyoruz. Tabletin üst kenarında kulaklık, micro USB ve micro HDMI bağlantıları bulunuyor. Özellikle burada micro HDMI bağlantısının bulunması pek çok kullanıcıyı sevindirecektir. Tabletin sol kenarında bir microSD kart yuvası var. Alt bölümde de Dolby Digital Plus destekli bir çift hoparlör mevcut. Elbette tablette kameralar da unutulmamış. Hem ön hem arka kamera tablette var. Ekran HD çözünürlük sunuyor. 189 ppi piksel yoğunluğuna sahip ekran iyi görüntü veriyor. Çoklu dokunma destekli olan ekranın altında ise Intel yatıyor. Intel Atom işlemcinin sahibi olan Encore, 4 çekirdekli Intel işlemcinin sahibi. Atom Z3740 işlemcisiyle 1,33 GHz frekansta çalışan tablet, gerekli gördüğü durumlarda 1,86 GHz'e kadar çıkabiliyor. Bu çapta bir tablet için gayet yeterli olduğunu söyleyebiliriz. Zaten tablet 2 GB bellekle de desteklenmiş durumda. Encore WT8'in pil ömrü diğer tabletler arasında iyi bir seviyede. Yaptığımız testler sonucunda yaklaşık 9 saatlik bir performans aldığımızı söyleyelim.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 8.1
İŞLEMCİ	Intel Atom Z3740 4 Çekirdekli 1,86 GHz
EKRAN	8.0 inç LED (800x1200)
BELLEK	2 GB
DEPOLAMA	32 GB

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%40)	88
EKRAN (%15)	90
DONANIM ÖZELLİKLERİ (%15)	89
TAŞINABİLİRLİK (%10)	86
FİYAT / PERFORMANS (%20)	88
FİYAT	949 TL

CHIP iyi (89)

Philips 55PUS7809/12 4K çözünürlüğe yakından bakın

Ultra HD içerikleri görüntüleyebilen ve yeni dönemin en popüler görüntü kalitesi halini alan 4K'ya tam destek veren televizyon, böylece görüntü kalitesinden beklentisi yüksek olan kullanıcılara hitap ediyor. Tasarım itibarıyla nispeten ince bir yapıya sahip olan televizyon, şık bir stant üzerine konumlanıyor. Çift taraflı Ambilight özelliği ile de tasarimsal şıklığını artırıyor. Ambilight, yalnızca görselliğe katkıda bulunmuyor, bunu izleme keyfiyle de birleştiriyor. Full HD TV'lerden dört kat daha yüksek çözünürlük sunabilen televizyon, 3840x2160 piksel çözünürlük sağlıyor. Televizyonla geçirdiğimiz süre boyunca görüntülerle ilgili hiç sıkıntımız olmadı. Elbette bunda Philips Ultra Pixel Precise motoruna da büyük iş düştüğü gerçek. Öne yandan 600 Hz Perfect Motion Rate Ultra teknolojisinin de sahibi olan televizyon, titreşimsiz, beyaz dengesi ve kontrast oranı iyi görüntüler sunuyor. Bu arada TV'nin 3D desteğine sahip olduğunu da hatırlatalım. Beraberinde 4 adet pasif 3D gözlük getiren televizyon, böylece 3D görüntülere hazır durumda. Televizyon, akıllı özelliklere ve çeşitli ağ bağlantılarına da sahip. Beraberinde getirdiği uzaktan kumandanın bir yüzünü klavye olarak sunan TV, Smart TV özellikleriyle ağa bağlanabiliyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

PANEL	4K Ultra HD LED
EKRAN BÜYÜKLÜĞÜ	55 inç
ÇÖZÜNÜRLÜK	3840x2160
3D / PARLAKLIK	Var / 450 kandela
BAĞLANTILAR	HDMI (4 adet), USB (3 adet), VpPr, Wi-Fi, Ethernet

DEĞERLENDİRME

PERFORMANS (%40)	93
ERGONOMİ (%25)	85
KULLANIM (%15)	80
ÖZELLİKLER (%10)	88
BAĞLANTI SEÇN. (%10)	90
FİYAT	5.499 TL

CHIP iyi (88)

Sony NWZ-W273S Sporculara özel walkman

Sony'nin Walkman ailesinin yeni üyesi W273S, yalnızca müzikseverlere değil, aynı zamanda sporseverlere de hitap ediyor. Tasarımı itibarıyla sporla uğraşanlar için gayet işlevsel olan W273S, giyilebilir formda. Her iki kulak ünitesini birbirine bağlayan şık boyun askısı ile kendine boynunuzda yer bulan Walkman, kontrol birimlerini de kulak üniteleri üzerinde toplamış. Sony W273S, kulak içine giren kulaklıklarıyla oldukça rahat bir yapıda. Sony W273S, sporseverlere uygun bir MP3 çalar. Suya dayanıklı yapıda olmasıyla bunu pekiştiren cihaz; koşu, bisiklet veya yüzme gibi aktivitelerde her an yanınızda olabiliyor. W273S ile ister duşa girin ister havuza, müziği beraberinde götürebiliyorsunuz. 2 metreye kadar suya dayanıklı olan W273S, böylece müzik keyfini yüzme seanslarına taşımanıza da olanak tanıyor. Özellikle spor salonlarının yüzme havuzlarını mesken tutan sporseverler bu özelliği bir hayli beğenecektir diye düşünüyoruz. Zira biz yaptığımız testlerde oldukça beğendik. Bu noktada belirtmemiz gerekiyor ki W273S yalnızca tatlı suya karşı dayanıklılık gösteriyor. W273S ses performansı ile de gayet iyi iş çıkartıyor; sunduğu sesle bizi etkilemeyi başardı. Öte yandan cihazın 4 GB kapasiteye sahip olduğunu da söyleyelim.

TEKNİK ÖZELLİKLER

KAPASİTE	4 GB
BAĞLANTILAR	USB 2.0
ŞARJ SÜRESİ	Yaklaşık 1,5 saat
PİL ÖMRÜ	Yaklaşık 1,5 saat
SU GEÇİRMEZ	2 metreye kadar

DEĞERLENDİRME

SES KALİTESİ (%40)	91
KULLANIM (%25)	75
DONANIM ÖZELLİKLERİ (%20)	88
KONFOR (%15)	83
FİYAT	179 TL

CHIP iyi (85)

LG G3 Quad HD'li yeni amiral

LG'nin yeni amirali G3'ün öne çıkartılan özelliği, elbette 2560x1440 piksel çözünürlüklü, yani Quad HD ekranı. Tam 538 ppi piksel yoğunluğuna sahip ekranı ile fark yaratan G3, 5,5 inç büyüklüğünde bir boyuta sahip. Tasarımıyla gayet şık ve ince yapıda olan telefonun ekranı Corning Gorilla Glass 3 ile korunuyor. Amiralin malzeme kalitesi iyi. Görünümüyle One M8'i andıran cep, dokusuyla Galaxy S5'ten daha iyi. G3'te Qualcomm'un son seviye işlemcisi Snapdragon 805 yok. Snapdragon 801'le karşımıza çıkan amiral, 2,5 GHz'lik saat hızına sahip. Böylece Galaxy S5'le aynı frekansta çalışan G3, One (M8) ve Xperia Z2'nin 2,3 GHz'lik frekans hızlarını kağıt üzerinde geride bırakıyor. RAM'de ise 3 GB mevcut. Fakat bu seviye cebin yalnızca 32 GB'lık hafıza seçeneğine sahip sürümünde sunuluyor. İncelediğimiz modelle 2 GB RAM ve 16 GB hafıza kapasitesinde olan G3, bu modelle Samsung'un ve HTC'nin 2 GB RAM'li amirallerinin yanına konumlanıyor. Yine tam 128 GB'lık microSD kart desteği sağlayan G3, işletim sistemi olarak Android 4.4.2 ile geliyor. Yenilenmiş arayüz, "Smart Notifications", yani "Akıllı Bildirimler" gibi yeni ve kullanışlı özellikler sunuyor. G3'ün bataryası ise 3000 mAh. Cep konuşma süresiyle 11 saat 37 dakikayı görüyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Android 4.4.2
İŞLEMÇİ	Qualcomm Snapdragon 801 4 çekirdek 2,5 GHz
EKRAN	5,5 inç True HD-IPS + LCD QuadHD
BELLEK / HAFIZA	2 GB / 16 GB (microSD ile 128 GB)
KAMERA	2,1 MP / 13 MP

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%30)	96
İNTERNET (%20)	98
MÜLTİMEDYA (%20):	93
TELEFON FONKSİYONU (%10):	97
FİYAT / PERFORMANS (%20):	93
FİYAT	1849 TL

CHIP çok iyi (95)

Kingston HyperX Beast Yüksek performans

Yüksek performans beklentilerini karşılamak isteyenlere ve yeni topladıkları sistemdeki RAM açığını kapama niyetinde olanlara hitap eden HyperX Beast, ilk etapta agresif siyah renkli tasarımıyla dikkat çekiyor. Üzerinde yüksek profilde bir soğutucu bulunduran RAM, böylece tasarımıyla hem heybetli görünüyor, hem de bu tasarım sayesinde performans noktasında iyi iş çıkarıyor. Isı dağılımını üst düzeye çıkaran dinamik ısı dağıtıcısı sayesinde ısı artışının performansla olumsuz etkide bulunmasını engelleyen HyperX Beast'in incelediğimiz modeli 32 GB'lık kit halinde. HyperX Beast'in dikkat çeken bir diğer yanı ise XMP uyumlu olması. Böylelikle hız aşırı macılar ve sistem değerleriyle oynamayı sevenlere hitap eden HyperX Beast, JEDEC standardında 1333 MHz hızında çalışıyor. Ancak bunu XMP profillerini seçerek 2133 ve 2400 MHz'e çekebiliyorsunuz. HyperX Beast, özellikle yüksek kapasitedeki kitiyle tercih edilirse açıkçası kullanıcıları performans noktasında oldukça rahatlatacaktır diye düşünüyoruz. Zira biz RAM'i kullandığımız süre boyunca performansından bir hayli memnun kaldık. Eğer 2400 MHz hızlara erişmek istiyorsanız bunu size sunan HyperX Beast, son dönem oyunlarda gayet başarılı bir performans gösteriyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

KAPASİTE	4 x 8 GB
HIZ	2400 MHz
VOLTAJ	1.5V
YÜKSEKLİK	46.41 mm

DEĞERLENDİRME

PERFORMANS (%40)	97
KULLANIM (%25)	95
DONANIM ÖZELLİKLERİ (%20)	96
FİYAT	1094 TL

CHIP Çok iyi (96)

Gigabyte Z97X-Gaming G1 Wi-Fi BK Oyunseverlere özel anakart

İsminden de anlaşılabilirceği gibi Z97 platformunda olmasının yanı sıra oyunseverlere de özel olarak geliştirilen Z97X-Gaming G1 Wi-Fi BK, diğer yandan kablosuz teknolojilere de göz kırpan bir anakart olmayı başarıyor. Z97X-Gaming G1 Wi-Fi BK, tam 7 günlük stres testinde sağlamlığı kanıtlanmış bir kart. Böylece hız aşırı macılara karşı tam dayanıklılık sunuyor. Z97X-Gaming G1 Wi-Fi BK'ya yakından baktığımızda kuzey köprüsünün geniş soğutuculara sahip olduğunu görüyoruz. Bu ısı dağıtıcı sistem aynı zamanda sıvı soğutmaları da destekler nitelikte. Her iki soğutucu tabanın üzerinde de tıplar altında sıvı soğutma için düzenek kullanıma hazır durumda. RAM slotları tarafında ise toplamda 32 GB'a kadar destek veren DDR3 soketleri mevcut. Z97X-Gaming G1 Wi-Fi BK, oyunseverlere ses performansını konusunda da destek çıkan bir kart. Creative Sound Core3D ses işlemcisinin sahibi olan kart, böylece oyunlarda performansı yalnızca grafik yönüyle değil, sesle de destekleyecek ölçüde. Anakartın aynı zamanda kablosuz desteği gösterdiğini söylemiştik. Kart bunu ayrı bir aparatla sağlıyor. Kutu içeriğinde bir adet PCIe x1 kartı bulunuyor. Bu kartı PCIe x1 yuvasına takarak Wi-Fi 802.11 ac ve Bluetooth 4.0 kablosuz ağ desteği almanız mümkün.

TEKNİK ÖZELLİKLER

YONGA	Intel Z97 Express yonga seti
İŞLEMCI DESTEĞİ	Intel Core i7/i5/i3, Pentium, Celeron (LGA1150)
BELLEK DESTEĞİ	4 x DDR3 DIMM 32 GB
BAĞLANTILAR	USB 3.0 (6 adet), USB 2.0 (2 adet), HDMI, DisplayPort
YAPI	ATX

DEĞERLENDİRME

DONANIM ÖZELLİKLERİ (%40)	92
PERFORMANS (%35)	92
KULLANIM KOLAYLIĞI (%15)	90
BAĞLANTI SEÇN. (%10)	95
FİYAT	1000 TL

CHIP Çok iyi (92)

Asus Cerberus Oyunculara özel kulaklık seti

Cerberus, siyah renkli deri kulak yastıklarına sahip bir kulaklık seti. Dahili olarak 1,2 metrelik kablo uzunluğuna sahip olan Cerberus, ayrıca kutu içeriğinde bu mesafeyi uzatmak için 1,3 metrelik bir ek kablo daha bulunduyor. Kulak yastıklarıyla birlikte 10 cm'yi bulan üniteleri kulak çevresini tamamen sarıyor. Kulakları içeri hapseden deri yastıklar kulağınızı iyi bir şekilde sarıyor ve rahat bir oyun deneyimi yaşamanızı sağlıyor. Bu arada kulak yastıkları içinde gizlenen 6 mm'lik neodimyum sürücülerin kullanıldığını da söyleyelim. Sol sürücünün hemen altında çıkartılabilir bir mikrofon bulunuyor. Yine diğer taraftan kablo üzerinde bir ses kontrol birimi de öyle. Bu birim ile ses seviyesini kablo üzerinden ayarlayabiliyor ve mikrofonu kapatıp açabiliyorsunuz. Teknik öğeleriyle gayet başarılı olan kulaklık, dahili bir ses kartına sahip değil. Böylece kulaklığı kullanırken herhangi bir USB portu aramanıza gerek yok. 3,5 mm'lik jakı kullanarak herhangi bir ses kaynağına rahatlıkla bağlayabiliyorsunuz. İçeriğinde dahili bir ses kartına yer vermemesi tamamen bilgisayarınızdaki ses kartına yükleneceğiniz anlamına geliyor. Eğer ses kartınız çevresel ses destekli kaliteli bir modelse Cerberus harikalar yaratabiliyor, ancak en kötü ihtimalle bile bu kulaklıkla iyi ses seviyelerinde dolaşabiliyoruz.

TEKNİK ÖZELLİKLER

YAPI	Kablolu
SÜRÜCÜ	60 mm Neodimyum
FREKANS TEPKİSİ	20 - 20000 Hz
KABLO	1,2 m + 1,3 m
BAĞLANTI	3,5 mm

DEĞERLENDİRME

SES KALİTESİ (%40)	88
ERGONOMİ (%30)	93
KULLANIM (%30)	87
FİYAT	241 TL

CHIP İyi (89)

Monster Abra A5 Monster'ın yeni oyun canavarı

Güçlü soğutma sistemi, güçlü ekranı, Super RAID teknolojisi ve elbette Windows 8 işletim sistemiyle dikkat çeken Monster Abra A5, üzerinde 15,6 inç büyüklüğünde bir ekran taşıyor. Abra A5, mat malzemeli ekranıyla yansımalarla karşı dirençli yapıda. Full HD çözünürlük sunan ekranın hemen altında uzanan klavye ise arka aydınlatmalarıyla dikkat çekiyor. Intel Core i7 4700MQ işlemciye sahip olan cihaz, 2,40 GHz hızında çalışıyor, ancak 3,40 GHz hızına dek ulaşabiliyor. Özellikle ekran kartıyla dikkat çeken bilgisayar, Nvidia GeForce GTX 860M'i üzerinde taşıyor. Nvidia'nın yeni Maxwell mimarisinin eseri olan kart, 2 GB'lık kapasiteye sahip.

Buna ek olarak bellek hanesinde 8 GB'lık DDR3 RAM'leri görüyoruz. Abra A5'in depolama alanı ise tam oyunculara göre. 256 GB'lık SSD'nin yanı sıra 1 TB HDD'ye de yer verilen bilgisayarda, 2 adet 2,5" disk desteği ile 2 TB'a kadar depolama kapasitesi genişletilebiliyor. Dizüstü bilgisayarla geçirdiğimiz süre boyunca pek çok oyun oynama fırsatı bulduk. Bioshock Infinite'te ortalama 45 fps'yi gördüğümüzü söyleyelim. Call of Duty: Ghosts, Metro: 2033 ve Thief gibi oyunlarda da başarılı sonuçlar üreten Abra A5, fiyat / performans oranıyla iyi bir noktaya yerleşiyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 8
İŞLEMCI	Intel Core i7 4700MQ 2,40 GHz
EKRAN	15,6 inç LED Full HD
BELLEK	8 GB DDR3
SABİT DİSK	1 TB HDD + 256 GB SSD

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%40)	75
EKRAN (%15)	92
DONANIM ÖZELLİKLERİ (%15)	85
TAŞINABİLİRLİK (%10)	50
FİYAT / PERFORMANS (%20)	89
FİYAT	2599 TL

CHIP İyi (80)

Asus Maximus VII Hero ROG serisine özel anakart

Maximus VII Hero, Intel'in yeni nesil Z97 yonga setine sahip bir anakart. Özellikle oyunseverlere hitap ediyor, çünkü kart güçlü özelliklere sahip ve ROG serisi altında bulunuyor. Intel'in 4'üncü ve 5'inci nesil Core i7, i5 ve i3 işlemcilerini üzerinde konumlandırabilecek olan anakart, LGA 1150 soket tipinde. Güçlü görünen kuzey köprüsü ve siyah nikel kaplamalı soğutucusuyla üst düzey bir görünüm kazanan anakart, dört adet DDR3 RAM slotu sunuyor. Toplamda 32 GB'a kadar desteklediği RAM yuvalarıyla hız artırılmalarda 3200 MHz hıza ulaşılabilmesine de imkan tanıyan anakart, PCIe slotlarıyla çoklu GPU desteği de gösteriyor. Nvidia Quad-GPU SLI ve AMD Quad-GPU CrossFireX teknolojilerini destekleyen Hero, özellikle ses ve ağ noktalarında ilginç özelliklere sahip. Oyuncular için büyük önem taşıyan ses özellikleri, Hero ile oyunculara büyük keyif verecek şekilde modifiye edilmiş. Kartın üzerinde yer alan SupremeFX birimi ile harici ses kartına ekstra para ödeme ihtiyacını ortadan kaldıran Hero, gelişmiş bir ses performansı sunuyor. Diğer yandan Intel Ethernet kullanan Maximus VII Hero, ağ performansına da ciddi katkıda bulunuyor. Online oyunlar sırasında bunu fark etmek mümkün. LAN portu da yeniden tasarlanan Hero, GameFirst III teknolojisiyle de oyuncuya, oyuna daha fazla bant genişliği atama olanağı tanıyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

YONGA	Intel Z97
İŞLEMCI DESTEĞİ	Intel Core i7/i5/i3, Pentium, Celeron (LGA1150)
BELLEK DESTEĞİ	4 x DDR3 DIMM 32 GB
BAĞLANTILAR	USB 3.0 (4 adet), USB 2.0 (2 adet), HDMI, DVI
YAPI	ATX

DEĞERLENDİRME

DONANIM ÖZELLİKLERİ (%40)	90
PERFORMANS (%35)	92
KULLANIM KOLAYLIĞI (%15)	92
BAĞLANTI SEÇN. (%10)	95
FİYAT	750 TL

CHIP Çok iyi (92)

TechnoPC nano2 Masaüstünde yer açın

TechnoPC Nano serisi; ofis uygulamaları, multimedia uygulamaları ve özel iş yazılımları için kullanılabilecek mini masaüstü bilgisayarlardan oluşuyor. Nano'nin incelediğimiz modeli HD506-432 küçük bir kutu görünümünde. Böylece tipik masaüstü bilgisayarlara göre yüzde 90'a varan yer tasarrufu sağlayabilen cihaz, kullanılabilirliği açısından son kullanıcılar tarafından da tercih edilebileceği gibi, özellikle kurumsal alanda kendine yer buluyor. Genellikle belediyeler, kamu kurumları, büro ve ofisler, sağlık kurumları, çağrı merkezleri ve oteller gibi noktalarda tercih edilen nano2, standı sayesinde hem masaüstünde şık bir şekilde kendine yer buluyor hem de istenildiği takdirde duvara monte edilebiliyor. Nano'nin teknik özelliklerine baktığımızda Intel Celeron 847 işlemciyi görüyoruz. 1,10 GHz hızında çalışan işlemcinin yanında 4 GB DDR3 bellek bulunuyor. 32 GB'lık SSD ile gelen cihaz, grafik hanesinde ise yine Intel'in grafik birimi bulunuyor. Özellikle düşük güç tüketimiyle dikkat çeken cihaz, yüzde 70'e varan enerji tasarrufu sağlayabiliyorlar. Bu da kurumsal alanda tercih edilme sebeplerinden biri. Sonuç olarak küçük, portatif bir PC deneyimi sunan nano2, özellikle kurumsal tarafta mini PC arayışındakiler için ideal bulunabilir.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Freedos
İŞLEMCI	Intel Celeron 847 1.10 GHz
GRAFİK	Intel Graphics
BELLEK	4 GB DDR3
BAĞLANTILAR	802.11 b/g/n Wi-Fi, Ethernet, USB 2.0 (4 adet), HDMI

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%50)	70
DONANIM ÖZELLİKLERİ (%20)	71
TAŞINABİLİRLİK (%10)	95
FİYAT / PERFORMANS (%20)	55
FİYAT	1826 TL

CHIP İyi (70)

MODERN ZAMANLAR

Dijital fotoğraf dünyası

Dijital fotoğraf makineleri satışları sürekli düşerken üreticiler bu düşüşe direnmek için oldukça etkileyici modeller piyasaya sürüyor

CHIP Test Editörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.

esahin@chip.com.tr,
www.chip.com.tr/blog/sahin

Filmlili fotoğraf dönemini yaşayanlar küçük algılayıcı (crop sensor) konseptini kabullenmekte zorlandılar. Fakat tam çerçeve makinelerin fahiş fiyatları yüzünden mecburen beraberce bu gerçeği kabullendik. Zaman içinde tam çerçeve fotoğraf makinelerinin fiyatı biraz düşse de, bu düşüş hiçbir zaman beklenen ölçüde olmadı ve bu güzide oyuncaklar çoğu kişi için platonik bir hayranlık duyulan arzu nesneleri olarak kaldı. Şu anda en uygun fiyatlı tam çerçeve makinelere baktığımızda Nikon D610 ve Canon 6D'yi görüyoruz (ABD fiyatları 1900 dolar-sadece gövde). Özellikle Nikon D610 giriş seviyesi tam çerçeve bir makine olmasına rağmen sektörde oldukça saygı gören bir model. Her iki makine de oldukça "kallavi" olarak tanımlayabileceğimiz bir büyüklüğe ve yaklaşık 1 kg ağırlığa sahip. Sonuç itibarıyla bu makineleri boynunuza asıp gezmeniz pek mümkün değil.

Kompakt sınıfın şampiyonu

Micro four thirds ya da kısaca M43 makineler maalesef kendilerinden beklenen atılımı yapamadılar. Bir iki ülkede (örneğin Japonya'da) popüler oldularsa da üreticiler bu makineleri geliştirirken yeterince cesur davranmadı ve özellikle algılayıcı konusunda etkileyici adımlar atamadı. Bazı büyük algılayıcılı retro modeller üreticilerin doğru plan yapması sayesinde (örneğin Fuji X-Pro ve Olympus OM-D) kendine ait niş bir kitle oluşturdu. Ciddi fotoğrafçıların tercih ettiği bu makinelerin fiyatları da nispe-

ten yüksek. M43 olsun olmasın aynasız makinelerin patlama yaratmadığı ortada. Bu fiyat segmentinin biraz altında olmasına ve objektifi değiştirilememesine rağmen daha iyi bir taşınabilirlik sunan Sony RX100 ise kompakt sınıfta adeta kendine ait bir alt sınıf yarattı. Şu an RX100'e alternatif olabilecek bir model yok. Hatta öyle ki Sony, RX100'ün Mark II ve Mark III modellerini bile piyasaya sürdü. Mark III modeli 800 dolarlık (ABD Fiyatı) fiyatıyla kompakt bir makine için yüksek sayılabilecek bir profil çizse de ürün oldukça başarılı.

Küçük tam çerçeve makineler

Fotoğraf makinesi piyasasında işler gittikçe kötüleşirken şaşırtıcı modellerse kısa bir süre içinde ciddi anlamda popüler olabiliyor. Sony'nin objektifi değiştirilemeyen tam çerçeve algılayıcılı makinesi RX1, 2800 dolarlık ABD fiyatıyla dudak uçuklatırken firma, fiyat konusunda daha makul fakat en az RX1 kadar hoş yeni modelleri piyasaya sürmekten geri durmadı. Aynasız bir tam çerçeve makine düşünün. Evet SLR değil çünkü elektronik vizör ya da LCD ile çekim yapıyorsunuz. Fakat objektifi değiştirebiliyorsunuz ve kullanılan algılayıcı Sony'nin kendi üretimi olan ve halihazırda popüler fakat 1 kg'a yakın makinelerde de kullanılıyor. Üstelik boyutları gayet makul ve makine 400 gr civarında. Sony Alpha 7 ve 7R (optik alçak geçiren filtresi yok) bu özelliklere fazlasıyla sahip. A7 24

Hatalı model: **Nikon D600'lerde ortaya çıkabilen algılayıcının yağlanması problemini ancak D610'u piyasaya sürerek düzeltildi.**

Megapiksel çözünürlüğe sahipken 7R 36 Megapiksel gibi devasa bir çözünürlükte fotoğraf çekebiliyor. Ele bile tam oturmayan bu kadar küçük bir makinede bu kadar yüksek bir teknolojinin bulunması gerçekten de şaşırtıcı. Wi-Fi ve NFC de cabası. A7 1800 dolarken A7R 2300 dolar civarında (ABD fiyatları). Tüm verdiğim fiyatların sadece gövde fiyatları olduğunu tekrar hatırlatayım.

Sınır nerede?

36 Megapiksel çözünürlük kulağa hoş geliyor ama bu çözünürlükte fotoğraflarla çalışmak ciddi bir problem haline gelebilir. Daha doğrusu sadece neyi nasıl çekeceğini bilen insanlar bu kadar yüksek dosya boyutlarının sağladığı avantajlardan faydalanabiliyor. Yoksa bu kadar yüksek çözünürlük, aile fotoğrafları için hiç de uygun değil. Çözünürlüğün bu kadar yüksek olması, dolaylı olarak başka bir soruyu da cevaplıyor: "Megapiksel yarışı nerede bitecek?"

Çünkü objektifler artık yetmiyor

Kullandığımız monitörlerin ya da TV'lerin en iyisi bile (4K modeller dahil) 12 Megapiksel'i geçmiyor. Dolayısıyla 2-3 metre uzunlukta basmadığınız sürece 36 Megapiksel çözünürlüğün hepsini görebileceğiniz bir görüntü aygıtı yok. Diğer yandan yüksek çözünürlüğün faydası, çekilen fotoğraftaki belli bir alanın kalite kaybı olmadan kesilebilmesi ya da belirli ölçüde züm yapılabilmesi. Fakat bu iki kullanışlı özelliğin faturası her açıdan oldukça yüksek. Asıl büyük sorunsu algılayıcının teoride sağladığı 36 Megapiksel çözünürlüğün pratikte gerçekten elde edilip edilmediği. Diğer bir deyişle mevcut objektiflerde kullanılan cam, algılayıcının sunduğu yüksek detay seviyesinde görüntü bilgisi sağlamıyor. Bunun için üreticiler yeni objektif serileri üretmeye başladı. Sony'nin A7 ve A7R için ürettiği FE serisi objektifler de bu amaç için tasarlandı. Fakat tahmin edebileceğiniz gibi bu tür objektiflerin fiyatı el yakıyor.

Ucuz tam çerçeve makineler ne zaman?

Gerek A7 gerekse A7R, fotoğraf kalitesi açısından sektörün en iyileri arasında. Bu konudaki en prestijli web sitesi olan dxomark.com öyle söylüyor en azından. Tam çerçeve makinelerin aynasız makinelerle böyle bir evlilik yapması oldukça başarılı sonuçlar ortaya koymuş. Tek sorun fiyatların hala erişilebilir düzeyde olmaması. Tam çerçeve makineler yaklaşık 15 yıl sonra nihayet küçülmeyi başardı. Fakat filmli dönemde zaten küçüktüler. Şimdi tek sorun uygun fiyatlı küçük ve tam çerçeve makinelerin ufukta görünmüyor olması. Ne zamanki tam çerçeve dijital fotoğraf makineleri için de ciddi bir segmentasyon ortaya çıkar ve bu makineler 500 doların altında giriş seviyesi modellerle erişilebilir olur, işte o zaman gerçekten dijital makineler eski filmli makineleri geride bırakmış olacak. Bu ne zaman olacak dersiniz benim tahminim bunun için en az 3 yılın gerekli olduğu yönünde. Peki neden tam çerçeve olayı bu kadar önemli diye soruyorsanız en kısa süre içinde tam çerçeve bir fotoğraf makinesiyle test çekimleri yapmanızı tavsiye ederim. Ne demek istediğimi anında anlayacaksınız.

36 Megapiksel avuçiçinde: **Sony A7 Ve A7R küçük boyutları ve fotoğraf kaliteleriyle dikkat çekerken bu modeller için üretilen FE serisi objektifler de yabana atılacak gibi değil.**

Hem telefon hem Phablet: **Tabletimsi telefonlar (Phablet) size büyük geliyorsa 5 inçlik bir telefon olan T50 daha makul bir ekran büyüklüğü ve taşınabilirlik sunuyor.**

Turkcell T50

Turkcell T40'ın tanıtıldığı gün yapılan basın toplantısında Süreyya Ciliv'e "büyük ekranlı bir T telefonu ne zaman göreceğiz" diye sormuştum ve "Pazarın büyük ekrana hazır olmasını bekliyoruz" cevabını almıştım. Nihayet T50 geçtiğimiz günlerde satışa sunuldu. CHIP Online'da video incelemesini ve teknik özelliklerini okuyabileceğiniz 5 inç ekranlı telefon, bence kendi sınıfında T40'ın kendi sınıfında olduğundan daha iyi bir konumda. T serisi telefonlar gittikçe gelişiyor ve uygun fiyatlarına rağmen kalite çitasını sürekli yükseltiyor. T50'nin en çok hoşuma giden özelliği büyük ekranın telefonu kabalaştırmamış olması. Ayrıca 5 inç, büyük ekranlı diyebileceğimiz bir telefon için ideal sayılabilecek bir boyut. 5,5 inç de duruma göre kabul edilebilirse de 6 inç ve üzeri telefonlar pratik kullanımda sorun yaratabiliyor. 7,8 mm kalınlığındaki telefon, hem zarif hem de güçlü özelliklere sahip. Kişisel tahminimse 2015 başında 6 inç ekranlı T60'ı görebileceğimiz yönünde (T50'nin peşin fiyatı: 699 TL).

Ayın yeni ürünleri

CHIP TOP 10

CHIP Test Merkezi'ne her ay 100'e yakın ürün ulaşıyor.

14 kategoriden en ilginç olan yeni ürünleri sizler için bir araya getirdik. Ürünlerle ilgili ayrıntılı bilgileri tablolarda veya www.chip.com.tr adresinde bulabilirsiniz

SIRA
1TV LCD/PLAZMA
UHDSamsung
UE65HU8590

Çok iyi donanım özellikleri, tüm çözünürlüklerde çok iyi görüntü, düşük güç tüketimi, doygun ses, hızlı Smart TV, şık tasarım; ancak parlaklık değeri düşük
Toplam puan: 97,2
Fiyat: yaklaşık 4.850 €

SIRA
6SABİT DİSK
SSDCrucial M550 512 GB
(CT512M550SSD1)

Çok iyi transfer hızları, çok kısa erişim süreleri, ucuz, 512 MB önbellek, aşırı ısınma koruması; ancak yazmada güç tüketimi biraz yüksek
Toplam puan: 91,7
Fiyat: yaklaşık 250 €

SIRA
8DİJİTAL FOTO. MAKİNESİ
GENEL ÇÖZÜM/STİL

Leica D-Lux 6

Güçlü ışıklı lens, iyi foto kalitesi, NDfilter, metal kasa, opsiyonel vizör, çok sayıda manuel seçenek, resim yönetim yazılımı Adobe Lightroom; ancak pahalı
Toplam puan: 85,5
Fiyat: yaklaşık 700 €

SIRA
11TABLET
ANDROIDSony Xperia Z2 LTE
(SGP521DE/B)

Full HD ekran, yüksek dama tahtası kontrastı, ac-WLAN, suya karşı dayanıklı, kızıl ötesi ararım; ancak aşırı uzun şarj süresi, HDMI sadece MHL üzerinden
Toplam puan: 82,9
Fiyat: yaklaşık 650 €

SIRA
8DİJİTAL FOTO. MAKİNESİ
KOMPAKT MEGA ZOOMCanon PowerShot
SX700 HS

Odak mesafesi ve seri çekimde iyi, WLAN ve NFC, 30x zoom; ancak foto kalitesini netsizlikler ve detay kaybı düşürüyor, NFC fonksiyonu zayıf
Toplam puan: 75,0
Fiyat: yaklaşık 300

DİJİTAL SLR FOTOĞRAF MAK. DSLR VE DSLM

Sıra	Ürün	Toplam puan	Don. özel./kull. (%45)	Foto Kalitesi (%45)	Fiyat (yak.)	Efektif megapiksel	Hız (15%)	Deklanşör gecikmesi (s)	İmaj sabitleyici (s)	Pil süresi / max. kare sayısı	İmaj sabitleyici (g)	
1	Panasonic Lumix DMC-GH4*	93.3	1,500 €	94	92	94	15.9	410/850	0.08			
2	Sony Alpha 77	92.3	750 €	85	100	95	24	390/760	0.08			
3	Fujifilm X-T1*	92	1,200 €	100	86	84	16	290/570	0.12			
4	Olympus OM-D E-M10*	90.3	600 €	91	91	86	15.9	310/630	0.1			
5	Panasonic Lumix DMC-GH3*	90.1	920 €	95	91	75	15.9	470/1.010	0.14			
6	Sony Alpha 65	89.5	550 €	85	94	90	24	430/860	0.08			
7	Canon EOS 70D	89.5	910 €	85	95	86	20	1.930/4.760	0.08			
8	Pentax K-3	88.9	1,150 €	82	97	89	24.1	750/1.520	0.1			
9	Panasonic Lumix DMC-GX7*	88.6	820 €	90	92	75	15.8	270/500	0.1			
10	Panasonic NX30*	88.6	900 €	94	85	83	20	280/550	0.09			

* SİSTEM KAMERASI

DİJİTAL FOTOĞRAF MAK. KOMPAKT - MEGA-ZOOM

Sıra	Ürün	Toplam puan	Don. özel./kull. (%45)	Foto Kalitesi (%45)	Fiyat (yak.)	Efektif megapiksel	Hız (15%)	Deklanşör gecikmesi (s)	Optik zoom	Ağırlık (g)
1	Panasonic Lumix DMC-TZ61	81.6	380 €	76	91	74	0.23	18	30	236
2	Sony Cyber-shot DSC-HX50V	81.3	270 €	78	84	84	0.29	20.2	30	272
3	Sony Cyber-shot DSC-HX60V	79.9	360 €	75	85	80	0.4	20.2	30	272
4	Panasonic Lumix DMC-TZ41	79.2	250 €	73	83	88	0.24	18	20	198
5	Sony Cyber-shot DSC-WX220	78.9	210 €	81	72	93	0.18	18	10	120
6	Sony Cyber-shot DSC-WX350	77.4	240 €	73	77	92	0.17	18	20	164
7	Fujifilm Finepix F900EXR	77.3	290 €	71	79	93	0.16	15.9	20	235
8	Canon PowerShot SX700 HS	75	300 €	70	78	82	0.28	15.9	30	270
9	Sony Cyber-shot DSC-WX300	74.5	210 €	69	79	80	0.53	18	20	164
10	Nikon Coolpix S9700	74.4	350 €	70	78	80	0.3	15.9	30	235

DİJİTAL FOTOĞRAF MAKİNELERİ GİRİŞ SEVİYESİ*

Sıra	Ürün	Toplam puan	Don. özel./kull. (%45)	Foto Kalitesi (%45)	Fiyat (yak.)	Efektif megapiksel	Hız (15%)	Deklanşör gecikmesi (s)	Optik zoom (x)	Ağırlık (g)
1	Olympus XZ-10	79.3	200 €	71	83	93	0.22	11.8	5	225
2	Sony Cyber-shot DSC-WX200	77.7	170 €	77	74	89	0.34	18	10	120
3	Canon PowerShot SX280 HS	77.7	200 €	76	77	85	0.27	12	20	235
4	Panasonic Lumix DMC-TZ36	75.5	190 €	71	79	79	0.28	15.9	20	193
5	Canon Ixus 255 HS	75	200 €	74	75	79	0.27	12	10	145
6	Canon PowerShot SX260 HS	74.9	190 €	74	75	78	0.45	12	20	230
7	Sony Cyber-shot DSC-WX80	74.3	130 €	73	71	88	0.33	15.9	8	125
8	Nikon Coolpix L830	73.9	200 €	67	78	84	0.24	15.9	34	508
9	Sony Cyber-shot DSC-WX50	72.9	160 €	67	74	87	0.37	15.9	5	120
10	Sony Cyber-shot DSC-TX30	71.9	200 €	64	74	91	0.26	18	5	140

* TÜM MAKİNELER 200 EURO'YA KADAR (DSLR/DSLM HARİC)

DİJİTAL FOTOĞRAF MAK. GENEL ÇÖZÜM/STİL

Sıra	Ürün	Toplam puan	Don. özel./kull. (%45)	Foto Kalitesi (%45)	Fiyat (yak.)	Efektif megapiksel	Hız (15%)	Deklanşör gecikmesi (s)	Optik zoom (x)	Ağırlık (g)
1	Sony Cyber-shot DSC-RX100 II	90.1	600 €	96	86	84	0.39	20	3.6	280
2	Canon PowerShot G1 X	89.8	470 €	100	87	66	0.54	14.2	4	535
3	Canon PowerShot G16	89.4	440 €	90	89	89	0.25	12	5	355
4	Canon PowerShot G15	88.4	380 €	89	89	86	0.33	12	5	355
5	Sony Cyber-shot DSC-RX100	88.1	410 €	92	84	89	0.25	20	3.6	240
6	Fujifilm Finepix X20	87.6	420 €	85	88	93	0.23	12	4	355
7	Panasonic Lumix DMC-LX7	86.7	320 €	84	87	93	0.27	10	3.8	300
8	Leica D-Lux 6	85.5	700 €	82	87	92	0.27	10	3.8	300
9	Fujifilm Finepix X10	85.4	250 €	83	89	85	0.33	12	4	360
10	Nikon Coolpix P7800	85.4	440 €	81	94	77	0.35	12	7.1	400

■ ZİRVE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAVSİYELİ EDİLMEZ (44-0)
 TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) ■ VAR □ YOK

SABİT DİSKLER SSD

SABİT DİSKLER SSD

Sıra	Ürün	Toplam puan	Transfer hızı (MB/s)	Erişim süresi (%40)	Pratik test (%25)	Güç tüketimi (%10)	Sıkıştırıl veri trans. hızı okuma (MB/s)	
1	Samsung 840 EVO 1TB (MZ-7TE1TOBW)	97	380 €	97	100	98	86	527/511
2	Samsung 840 EVO 750GB (MZ-7TE750BW)	93.1	320 €	97	88	98	79	537/447
3	Samsung 840 EVO 500GB (MZ-7TE500BW)	92.9	210 €	97	86	98	80	537/462
4	Samsung SSD 840 Pro 512GB (MZ-7PD512)	92.4	320 €	97	77	100	94	518/470
5	Samsung SSD 840 Pro 256GB (MZ-7PD256)	92.3	160 €	96	79	100	91	520/443
6	Crucial M550 512GB (CT512M550SSD1)	91.7	250 €	99	83	98	68	548/504
7	OCZ Vector 150 240GB (VTR150-25SAT3-240G)	89.8	140 €	100	71	96	81	546/526
8	Intel 730 Series 240GB (SSDSC2BP240G4)	88.2	200 €	91	87	96	60	544/286
9	Crucial M500 480GB (CT480M500SSD1)	87.6	180 €	93	81	94	67	527/427
10	Samsung 840 EVO 250GB (MZ-7TE250BW)	87.3	120 €	96	65	97	85	544/329

*AĞIRLIKLI ORTALAMA DEĞER

*AĞIRLIKLI ORTALAMA DEĞER

SABİT DİSKLER SATA 3,5 İNÇ, 1 TB ÜZERİ

Sıra	Ürün	Toplam puan	Transfer hızı (MB/s)*	Erişim süresi (%15)	Gürültü (%30)	Fiyat (yak.)	Erişim süresi (%30)	Gürültü (%30)	Fiyat (yak.)
1	Seagate Desktop SSHD 2000 GB	81.1	100 €	100	77	48	100	166	
2	Seagate Barracuda 7200.14 3TB (ST3000DM001)	71.7	100 €	95	78	50	41	157	
3	HGST Ultrastar 7K3000 3TB (HUA723030ALA640)	71.5	200 €	90	66	100	40	148	
4	WD Red 1TB (WD10EFRX)	70.5	60 €	74	100	40	17	122	
5	WD Black 4TB (WD4001FAEX)	69.2	200 €	82	89	56	35	135	
6	WD Red 2TB (WD20EFRX)	69	90 €	72	97	39	31	119	
7	WD Red 3TB (WD30EFRX)	68.2	120 €	67	93	36	38	112	
8	WD Red 4TB (WD40EFRX)	67	160 €	66	90	47	34	109	
9	Seagate NAS HDD 4 TB (ST4000VN000)	65.5	160 €	88	73	41	29	145	
10	HGST DeskStar 7K4000 4 TB (HDS724040ALE640)	65.2	180 €	81	77	51	38	134	

*AĞIRLIKLI ORTALAMA DEĞER

TABLETLER

Sıra	Ürün	Toplam puan	Kullanım (yak.)	Fiyat (yak.)	Donanım özellikleri (%50)	Pil süresi (internet, saat)	Ekran boyutu (inç)		
1	Apple iPad mini Retina WiFi + 4G 128GB	92.4	740 €	99	81	89	89	6:41	7.9
2	Apple iPad Air 128GB 4G	90.6	810 €	100	84	74	89	6:05	9.7
3	Apple iPad mini 64GB 4G	88.9	420 €	99	65	92	84	5:59	7.9
4	Samsung Galaxy NotePro 12.2 LTE (SM-P905)	86.6	760 €	93	82	69	99	8:15	12.2
5	Asus Google Nexus 7 2	86.4	230 €	86	79	100	79	7:23	7
6	HP Slate 8 Pro (7600eg)	86.1	270 €	89	75	94	80	7:28	8
7	Apple iPad 4 64GB 4G	85.1	780 €	99	78	59	84	5:46	9.7
8	Samsung Galaxy Note 10.1 2014 LTE (SM-P605)	84.9	540 €	88	85	72	97	6:35	10.1
9	Apple iPad 2 64GB 3G	83.9	550 €	98	66	71	78	6:39	9.7
10	Samsung Galaxy Tab 3 8.0 (SM-T3100)	83.2	180 €	84	73	93	78	6:57	8

CEP TELEFONLARI

Sıra	Ürün	Toplam puan	Kullanım (yak.)	İnternet (%30)	Telefon ve pil (%20)	Ekran boyutu (inç)	Kamera (megapiksel)	Pil süresi	WLAN (802.11)		
1	Sony Xperia Z1 Compact	96.9	450 €	100	98	92	96	4.3	8:21	20.7	ac/n
2	Samsung Galaxy Note 3	96.9	570 €	94	100	96	100	5.7	9:09	12.8	ac/n
3	LG G2	95.9	550 €	94	98	93	100	5.2	9:09	13.0	ac/n
4	Sony Xperia Z1	95.8	500 €	96	100	94	95	5	6:18	20.7	ac/n
5	HTC One	95.7	480 €	99	98	91	92	4.7	5:55	4.1	ac/n
6	Google Nexus 5 (32GB)	95.4	400 €	100	99	86	94	5	6:36	8.0	ac/n
7	Samsung Galaxy S4	95.4	450 €	93	100	92	99	5	7:11	12.8	ac/n
8	Sony Xperia Z	95.2	380 €	94	99	92	96	5	5:07	12.8	n
9	HTC One Mini	94.7	370 €	97	98	90	93	4.3	7:26	4.1	n
10	Apple iPhone 5S (64GB)	94.6	900 €	97	98	89	90	4	6:31	8.0	n

TELEVİZYON LCD/PLAZMA, 42 İNÇ KADAR

Sıra	Ürün	Toplam puan	Görüntü kalitesi (%47.5)	Donanım özell. (%25)	Ergonomi (%15)	Kontrast (satırca/takası)	Parlaklık (cd/m2)	HDMI	Ekran boyutu (inç)	
1	Samsung UE40F8090	96.4	1,000 €	99	100	100	199:1	311	4	40
2	Sony KDL-42W805A	94.5	760 €	100	92	94	178:1	265	4	42
3	Samsung UE40F7090SL	93.5	730 €	96	96	96	190:1	279	4	40
4	Samsung UE40F6470	92.1	470 €	95	94	90	165:1	319	4	40
5	Panasonic TX-L42ETW60	91.4	700 €	90	93	99	163:1	213	3	42
6	Philips 42PFL6008K	91.3	650 €	94	89	97	164:1	272	4	42
7	Samsung UE42F5570	90.3	520 €	99	88	93	205:1	369	3	42
8	Sony KDL-42W705B	90.1	600 €	100	89	85	205:1	263	4	42
9	LG 32LA6608	88.9	450 €	90	90	87	170:1	227	3	32
10	Toshiba 40L7363DG	88.7	450 €	94	86	83	172:1	282	4	40

TELEVİZYON LCD/PLAZMA, 55 İNÇ ÜZERİ

Sıra	Ürün	Toplam puan	Görüntü kalitesi (%47,5)	Donanım özellikleri (%25)	Ergonomi (%15)	Kontrast (satırca/takası)	Parlaklık (cd/m2)	HDMI	Ekran boyutu (inç)	
1	Samsung UE55F9090*	94.7	2,350 €	97	99	92	208:1	348	4	55
2	Samsung UE55F8090	94.4	2.500	95	97	91	198:1	254	4	55
3	Samsung UE85S9*	93.9	35.500	93	100	100	201:1	367	4	85
4	Samsung KE55S9C	93.7	8.000	99	97	85	214:1	141	4	55
5	LG 65LA9709*	93.5	4.450	100	98	75	210:1	282	3	65
6	Philips 65PFL9708S	93.1	4.000	96	97	86	195:1	330	5	65
7	Sony KD-55X9005A*	91.6	2.950	94	95	86	186:1	229	4	55
8	Philips 55PFL8008S	91.4	1.750	92	89	93	207:1	395	4	55
9	Samsung UE65F9090*	91.2	4.300	91	99	92	180:1	399	4	65
10	LG 84LM960V*	90.9	10.850	94	93	90	198:1	161	4	84

ANAKARTLAR AM3

Sıra	Ürün	Toplam puan	Performans (%40)	Kullanım (%35)	Yongaseti	Ekran (VGA/DVI/HDMI)	GBit-LAN		
1	Gigabyte GA-990FXA-UD7	99.2	200 €	100	98	100	990FX	1	□/□/□
2	Asrock 990FX Extreme4	97	120 €	99	98	92	990FX	1	□/□/□
3	MSI 990FXA-GD80	96.4	150 €	95	100	93	990FX	1	□/□/□
4	Asrock 990FX Extreme9	96.3	170 €	99	96	92	990FX	1	□/□/□
5	Asus M5A99X Evo	95.6	130 €	94	98	96	990X	1	□/□/□
6	Gigabyte GA-990FXA-UD5	95.2	140 €	97	97	90	990FX	1	□/□/□
7	Asrock 890FX Deluxe5	94.9	130 €	96	97	90	890FX	1	□/□/□
8	MSI 990FXA-GD65	93.6	100 €	87	99	96	990FX	1	□/□/□
9	Asus M5A97 Evo R2.0	93.4	80 €	87	98	97	970	1	□/□/□
10	Gigabyte GA-970A-UD3	93.3	80 €	86	99	97	970	1	□/□/□

INTEL ANAKARTLAR SOCKET 1155

Sıra	Ürün	Toplam puan	Donanım Fiyat (yatl.)	Performans özellik. (%40)	Kullanım (%35)	Yongaseti (%25)	Ekran (VGA/DVI/ HDMI)	GBit-LAN	
1	Gigabyte GA-Z77X-UD5H	97.4	220 €	94	100	100	Z77	2	■/■/■
2	Asus Maximus V Extreme	97.3	350 €	100	95	96	Z77	1	□/□/■
3	Asus P8Z77-V Premium	95.7	370 €	100	94	92	Z77	2	□/□/■
4	Gigabyte G1.Sniper 3	95.3	290 €	99	92	94	Z77	2	■/■/■
5	Asus Maximus V Formula	94.5	260 €	93	99	91	Z77	1	□/□/■
6	Asus P8Z77-V Deluxe	93.7	230 €	95	94	90	Z77	2	□/□/■
7	MSI Z77A-GD80	93.4	190 €	92	91	100	Z77	1	■/□/■
8	MSI Z77 MPower	92.3	140 €	86	96	98	Z77	1	□/□/■
9	Asus Maximus IV Extreme	91.7	300 €	86	94	98	P67	2	□/□/□
10	Asrock Fatal1ty Z77 Professional	90.2	190 €	95	92	81	Z77	2	□/□/■

■ ZİRVE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAVSİYE EDİLMEZ (44-0) TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) ■ VAR □ YOK

CHIP fiyat barometresi

CHIP, her ay satın alma kararlarınızda faydalanabileceğiniz dokuz aygıt sınıfı için fiyat tahminleri ve üç farklı fiyat sınıfındaki dizüstü tavsiyelerini yayınlıyor

GİRİŞ SEVİYESİ
(YAKLAŞIK 350 DOLAR)

TAVSİYE	Samsung ATIV Book NP-275E5E-K01TR
İŞLEMCI	AMD E2-2000 (2 x 1,75 GHz)
RAM	4 GB (maks. 8 GB)
GRAFIK YONGASI	AMD Radeon HD 7340
EKRAN	15,6 inç, 1.366 x 768 piksel
İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 8
SABİT DİSK	500 GB
OPTİK SÜRÜCÜ	DVD yazıcı
PİL SÜRESİ *	4:15/7:00 Saat

GENEL ÇÖZÜM
(YAKLAŞIK 555 DOLAR)

TAVSİYE	Acer Aspire E1-572G (54204G50MKNK)
İŞLEMCI	Intel Core i5-4200U (2 x 1,6 GHz)
RAM	4 GB (maksimum 8 GB)
GRAFIK YONGASI	AMD Radeon HD 8750M
EKRAN	15,6 inç, 1.366 x 768 piksel
İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 8
SABİT DİSK	500 GB
OPTİK SÜRÜCÜ	DVD yazıcı
PİL SÜRESİ *	5:32/8:18 saat

MULTIMEDYA
(YAKLAŞIK 1000 DOLAR)

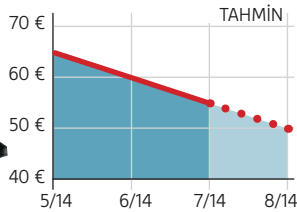
TAVSİYE	Toshiba Satellite L50-A-1CZ
İŞLEMCI	Intel Core i7-4700MQ (2 x 2,4 GHz)
RAM	8 GB (maksimum 16 GB)
GRAFIK YONGASI	nVidia GeForce GT 740M
EKRAN	15,6 inç, 1.366 x 768 piksel
İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 8
SABİT DİSK	1000 GB
OPTİK SÜRÜCÜ	DVD yazıcı
PİL SÜRESİ *	3:56/6:45 saat

* TAM YÜKTE/OFFICE

Tahmin: Fiyatlar böyle geliyor

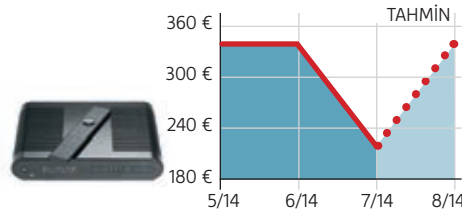
Blu-Ray oynatıcı

Philips BDP2180: Çok sayıda oynatıcının fiyatı artarken, bunun fiyatı daha da

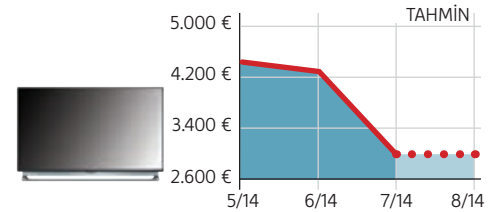
Uydu alıcı

Telekom Media Receiver 500 Sat: Sıkça kampanya ürünü olarak satışa sunuluyor

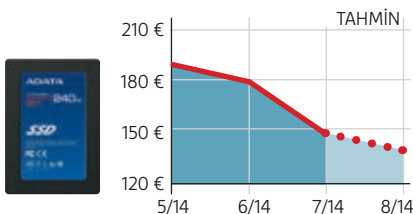
Televizyon (LCD, UHD)

LG 65LA9709: Sekiz ay önceki ürün lansmanında fiyatı 7.000 Euro civarındaydı

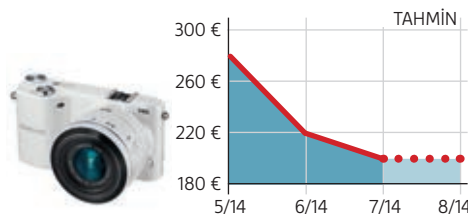
Sabit disk (SSD)

Adata S511 240GB (AS511S3-240GM): SSD'lerde sıkça fiyat düşüşleri oluyor

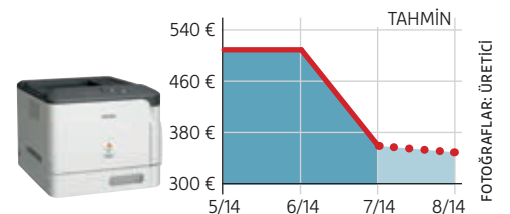
Dijital fotoğraf makinesi (SLR)

Samsung NX2020: Fiyatı son üç ayda 100 Euro düştü

Yazıcı (renkli lazer)

Epson AcuLaser C3900N: Satıcılar cihazı kısmen 500 Euro'nun üzerinde de satıyor

Ekonomik (Ofis) PC

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	Intel Pentium G3220	55
CPU fanı	Intel stok fan	0
Anakart	MSI H81M-P33	55
RAM	G.SKILL DDR3 1333Mhz 4GB (2x2GB)	55
Ekran kartı	Tümleşik (CPU'da)	0
Sabit disk	SanDisk 64 GB SSD	50
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	20
Kasa	Cooler Master Elite RC-350 350 watt	50
Toplam		285

HTPC (Ev sineması)

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	AMD A6-6400K	65
CPU fanı	AMD stok fan	0
Anakart	ASUS F1A75-M PRO	80
RAM	G.SKILL DDR3 2133 Mhz 4GB (2x2GB)	60
Ekran kartı	AMD HD 8470D (işlemcide)	0
Sabit disk	Seagate 1 TB ST1000DM003	60
Optik sürücü	Slim 8x DVD-RW	25
Kasa	Redrock 102BB 230W Micro ATX	35
Toplam		325

Genel amaçlı PC

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	AMD FX-6300	115
CPU fanı	AMD stok fan	0
Anakart	Gigabyte GA-970A-D3	90
RAM	Kingston HyperX T2 Predator 2x4 GB 2400MHz	110
Ekran kartı	AMD Radeon R7 240	55
Sabit disk	Samsung 840 EVO 120 GB SSD	90
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	20
Kasa	Cooler Master Elite RC-350 350 watt	50
Toplam		530

Giriş seviyesi oyun PC'si

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	AMD FX-6300	115
CPU fanı	AMD stok fan	0
Anakart	MSI 970A-G46	80
RAM	Kingston HyperX T2 Predator 2x4 GB 2400MHz	110
Ekran kartı	AMD Radeon R7 265	165
Sabit disk	Samsung 840 EVO 120 GB SSD	90
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	20
Kasa	Cooler Master RC-K350 600 Watt	95
Toplam		675

Orta seviye oyun PC'si

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	Intel Core i5-4690K	255
CPU fanı	Cooler Master Hyper 412*	45
Anakart	ASRock Z87 Fatal1ty Killer	170
RAM	Kingston HyperX T2 Predator 2x4 GB 2400MHz	110
Ekran kartı	AMD Radeon R9 280X	295
Sabit disk	Samsung 840 EVO 250 GB SSD	160
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	20
Kasa	Cooler Master RC-K350 600 Watt	95
Toplam		1150

Üst seviye oyun PC'si

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	Intel Core i7-4930K	590
CPU fanı	Thermalright Silver Arrow SB-E*	70
Anakart	MSI X79A-GD45 Plus	220
RAM	Kingston HyperX T2 Predator 16 GB 2400MHz	210
Ekran kartı	AMD Radeon R9 290	465
Sabit disk	Samsung 840 EVO 500 GB SSD	315
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	20
Kasa	Corsair Carbide 400R 750 watt	190
Toplam		2080

*Overclock yapılmıyacaksa stok fan yeterli

M-Disc
1.000
Yıl
dayanıyor

DVD
20
Yıl
dayanıyor

Sabit disk
5
Yıl
dayanıyor

LTO-6
Manyetik teyp
50
Yıl
dayanıyor

SSD
10
Yıl
dayanıyor

WORM Flash
1.300
Yıl
dayanıyor

Sonsuza dek dayanan veriler

Arşivleme zor bir iş. Sabit diskler beş yılda kullanılmaz hale geliyor. Neyse ki çok daha uzun dayanan alternatifler var.

MM / Barış Emre ALKIM

Facebook'un bir sorunu var. Arşivlerinde milyonlarca terabyte veri yatıyor. Kullanıcıların çoğu bu veriye dokunmuyor bile, fakat yine de şirketin bu veriyi saklaması gerekiyor. Facebook şu anda böylesi bir depolamayı kolaylaştıracak çözüm arayışında. Sorun yaratan şey depolama kapasitesi değil, uzun dönem depolama.

Bu bakımdan, sosyal ağ da hayatları boyunca yitirmek istemedikleri giderek daha çok dijital yük biriktiren bireysel kullanıcılardan farksız. Zaman baskısı altındalar. Facebook geçtiğimiz yılın Flash Bellek Zirvesi'nde depolama aygıtı üreticilerine şunu söyledi: "Akla gelebilecek en basit Flash belleği yapın ama büyük ve ucuz olsun." Teorik bakımdan, uzun dönem arşivleme söz konusu olduğunda Flash bellekler tüm diğer dijital medya türlerine fark atıyor. Ne var ki bu, en son SSD'lerde, SD kartlarda ve USB belleklerde kullanılan türden bir bellek değil (Sayfa 61'e bakabilirsiniz). Ar-

şivleme söz konusu olduğunda üreticilerin geniş düşünmesi gerekiyor; Facebook da onları teşvik etmeye çalışıyor. Sosyal ağ şirketi şu anda yüklenen fotoğrafları gerçekten yetersiz kalan bir ortamda, Blu-ray üstünde saklıyor. Şubat ayında şirket uzun dönem arşivleme konseptini duyurdu: Her biri 10.368 Blu-ray XL diskinden oluşan raflar. Her BDXL 100 GB veri saklayabiliyor; yani her raf 1 petabyte kapasiteli. Bunlara 16 adet Blu-ray yazıcısı eş zamanlı veri yazacak.

Kişisel kullanıcıların da ellerindeki diskleri saklaması iyi olabilir çünkü uzun dönem arşivleme için en uygun seçenek bu görünüyor (karşı sayfaya bakınız) ve manyetik diskler güven olmuyor. Büyük hacimli veri söz konusu olduğunda eski manyetik teypler öne çıkıyor (sayfa 60'a bakınız). Bunlar da gelişmeye devam ediyor ama geri kalan yöntemlerin hepsinin modası geçiyor.

balkim@chip.com.tr

Cam ve taşan diskler

Günlük PC kullanımı söz konusu olduğunda optik sürücülerin öldüğünü söyleyebiliriz. Yeni ince kasalı dizüstülerde optik sürücü yok ve tabletlerde hiç olmadı zaten. Fakat bu büyük bir sorun çünkü manyetik ya da Flash bellekler sadece birkaç yıl dayanıyor. Bir tek DVD ya da Blu-ray üzerindeki veriler, doğru malzemenin kullanılması ve bilginin doğru biçimde depolanması şartıyla on yıllarca dayanabiliyor. Sıradan boş diskler bunun için uygun değil. Bu disklerde sürücünün veriyi yakarak kaydetmesi için organik bir boya katmanı ve verinin okunması için metalik bir yansıtıcı katman kullanılıyor. Eğer iki katmandan biri fazlaca güneş ışığına, havaya ya da neme maruz kalırsa katmanlar bozuluyor ve disk okunmaz hale geliyor. Testler gösteriyor ki altın katmanlı diskler bile vaat edilen 100 yılı göremeyecek. Bu disklere 30 yıldan fazla güvenmek mümkün olmayacak çünkü diskler arasında da derin uçurumlar var. Kimi diskler yazıldıktan bir iki sene sonra bozuluyor. Bir tek özel materyallerden yapılmış diskler uzun süre dayanıyor.

Milleniata birkaç yıldır verileri inorganik bir katmana kaydeden DVD'ler satıyor. Yazma operasyonu sırasında lazer ışını bu malzemede çukurlar açıyor. Malzemenin renklendirilme yöntemi sıradan yazılabilir disklerdekinden farklı. M-disk'ler sıradan bir kompakt diskin özelliklerini gösteriyor ancak çevresel etkilere dayanıklı. Milleniata ile LG gibi sürücü üreticileri arasındaki işbirliği sayesinde, piyasada M-disk de yazabilen donanımlar var. Boş disklerin tanesi 3,5 avro fiyatla Amazon'da satılıyor. Milleniata kısa süre önce kendi mağazasından M-blu-ray satışına başladı ve 2015'ten itibaren BDXL satmaya da başlayacak. Üreticiye göre bu M-disk'ler bin yıl ömre sahip. Elbette bu sonuca, disklerin yılların etkisini simüle etmek için aşırı ısıya ve neme maruz bırakıldığı stres testleriyle varılmış.

Önümüzdeki bin yılın diskleri

Alman Syylex firmasının ürettiği GlassMasterDisc ise daha bile iyi. Bu disk, M-disk dâhil tüm rakiplerinin pes ettiği 90 derece sıcaklığa ve %85 nem oranına 1.000 yıl boyunca direnebiliyor. Fakat GlassMasterDisc'e tüketici tarafından veri yazılamıyor. Tüketicinin, cama kazınmasını istediği verileri Syylex'e yollaması gerekiyor. Ne var ki GlassMasterDisc'in performansını bile gölgede bırakanlar var: Twente ve Freiburg üniversitelerinden bilim insanları, sayısal verilerin ne kadar dayanacağını araştırdı. Bunun için, tungstenden yapılmış ve silikon nitritle kaplanmış bir disk geliştirdiler (sağa bakınız). Sıcaklığın neredeyse 600 dereceye çıktığı stres testlerinde inanılmaz bir performans ortaya koyan diskin tahmini ömrü 1 milyon yıl. O zamana kadar piramitler bile çöl rüzgârlarıyla yıkılıp toza dönmüş olacak. Blu-ray disklerin yerini alacak olan Archival Disc ise önümüzdeki yıl duyurulacak. Fakat bireysel kullanıcılara sunulup sunulmayacağı henüz bilinmiyor. Şu anda Panasonic ve Sony bu disk üzerinde çalışıyor ve ilk nesil disklerin altı katman halinde yazılacak 300 GB veri kapasitesi olduğunu söylüyor. Takip eden nesillerin kapasitesinin 1 TB'a kadar artacağı bekleniyor. Kullanım ömrünün 50 yıl olması tasarlanan Archival Disk, veri yedeklemek için biçilmiş kaftan. Facebook daha şimdiden bu disklerin yolunu gözliyor.

YANMIŞ VE KAZILMIŞ

Sağlam diskler

Verilerinizi uzun süre saklamak istiyorsanız optik diskleri bir kenara atmayın. Önümüzdeki yıllar boyunca da en iyi arşiv yöntemi olarak veri diskleri kullanılacak.

Milenyum disk

M-disk'ler **1** artık Blu-ray biçiminde de var. LG BH16NS40 gibi yazıcılar **2** veriyi 1.000 yıl dayanan özel bir katmana yazabiliyor.

Tungsten disk bin milenyum dayanıyor

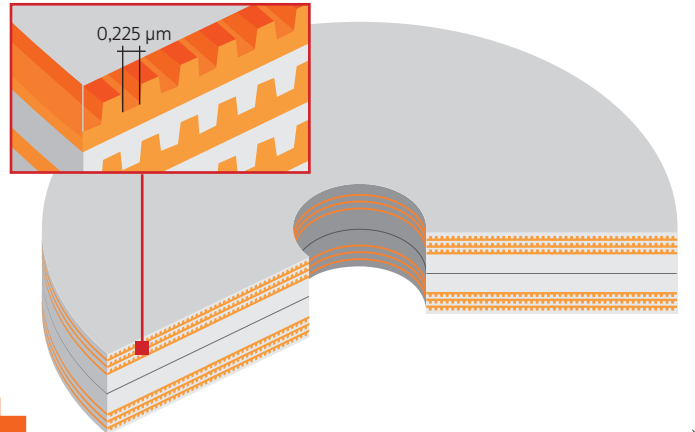
Bu tanıtım diskinin üstündeki QR kodu tungstene yazılmış, sonra üstü silikon nitrit kaplanmış. Disk, piramitlerden bile dayanıklı.

Gelecek nesil için Archival Disc

Sony ve Panasonic'in Blu-ray'in yerini alacak Archival Disc'i önümüzdeki yıl çıkarması bekleniyor. Blu-ray'in evrim geçirmiş hali diyebileceğimiz Archival Disc 300 GB veri saklıyor ve 50 yıl dayanabiliyor.

	DVD	Blu-ray	Archival Disc
Raf ömrü (yıl)	20	30	50
Katman başına veri (GB)	4,37	25	50
Azami katman sayısı	4	4	6
Lazer dalga boyu (nanometre)	405	650	650
İz genişliği (mikrometre)	0,74	0,32	0,225

Teyp, diski yeniyor

Manyetik depolama büyük hacimli veriyi ekonomik biçimde saklayabiliyor. Henüz bireysel kullanım için uygun olmasa da, tatil videoları 4K çözünürlükte çekilmeye başlandıkça durum değişebilir. O zaman sorulacak soru şu: Manyetik teypler mi, manyetik sabit diskler mi? Bireysel kullanıcı için elbette yanıtın disk olduğu belli çünkü 4 TB kapasiteyi 120 avroya satın alabiliyorsunuz. Bununla beraber, birkaç yıllık zaman diliminde ölçüldüğünde bu depolama türünün hata oranı çok yüksek olduğundan manyetik sabit diski tercih etmek hata. Bulut sağlayıcısı Backblaze gerekli istatistiklere sahip.

Backblaze, kullanılan sabit disklerin neden bozulduğunu analiz etmiş. Kullanımın ilk yılında disklerin bozulmasının sebebi %5 üretim hatası. Üçüncü yıldan itibaren mekanik yıpranma ve yorgunluk sorunları ortaya çıkıyor. Bu hesaplara göre altı yılın sonunda her iki sabit diskten biri bozuluyor. Backblaze'in analizi bireysel kullanıcıların da manyetik sabit disklerle güvenmemesi gerektiğini ortaya koyuyor çünkü şanslıysanız on yıldan uzun süre sorunsuz çalışabilen diskiniz, şanssız yoksa daha ilk yıl da bozulabilir.

Eski depolama aygıtlarıyla geleceğe dönüş

Manyetik teyp 20. yüzyılda kalmış bir depolama ortamı. Uzun süre boyunca her üretici kendine özgü bir sistem geliştirmişti fakat nihayet HP, IBM ve Seagate bir araya gelerek manyetik teypler için LTO (linear tape open) standardını geliştirdi. LTO ile bu depolama ortamı, yeni teknolojilerin entegrasyonunu ve her nesilde artan depolama kapasitesini gösteren bir de yol haritasına sahip oldu (sağa bakınız). Geçen sürede teypler altıncı nesle ulaştı ve o arada hem bir dosya sistemine hem de şifreleme sistemine kavuştu. Fakat uzun dönem arşiv amaçlı depolama açısından bakıldığında WORM işlevleri çok daha önemli. WORM, "bir kez yaz, defalarca oku" anlamına gelen "write once read many" sözcüklerinin kısaltması. WORM, manyetik diskler için de etkinleştirilebiliyor. Bulut sistemi sağlayıcıları bu özelliği büyük paralar karşısında sunuyor. Teyp sürücüler için hata tarayıcı da üreten Imation'un yaptığı testler, manyetik teyplerin düzgün saklandıkları takdirde sabit disklerden çok daha uzun, 30 yıla kadar dayanabildiğini gösteriyor. Bu değeri aşağı çekebilenler sadece ısı ve yüksek derecede rutubet.

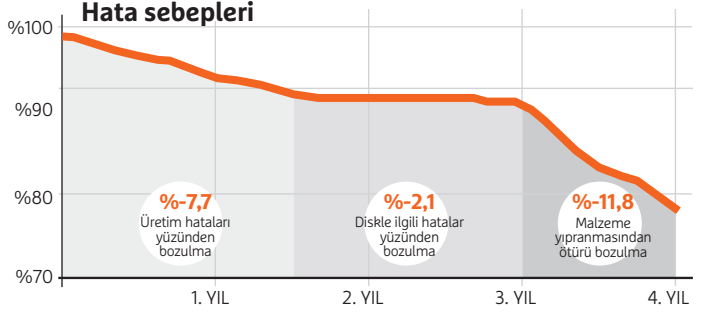
Malzemelerdeki bir değişiklik raf ömrünü daha da uzatacak. Bu da 50 yıllık kullanım ömrünü mümkün kılabilir. Eskiden manyetik teypler metal parçacıkların (demir, kobalt) manyetize edilmesiyle veri kaydederdi fakat bu malzeme depolama yoğunluğunun sınırlarına ulaştı. Sürücünün temiz bir sinyal alabilmesi için belirli sayıda parçacığın manyetize edilmesi gerekiyor. Aynı sınır parçacık boyutunun normal uzunluk olan 20 nanometrenin altına inmesi için de geçerli. Metal parçacıklarıyla erişilebilecek maksimum veri hacmi teyp başına 6,25 TB. Ama 2015'ten itibaren yeni nesil LTO-7'nin 16 TB veri saklayabilen teypleri olanaklı kılması bekleniyor. Ne var ki bunun için malzeme değişikliği şart. Baryum ferrit mükemmel biçimde manyetize edilemeye de parçacık boyutları daha küçük olduğundan daha yüksek depolama yoğunluğuna izin veriyor. Aynı zamanda korozyona dayanıklı; bu da demek oluyor ki baryum ferrit kullanılmış teypler daha uzun ömürlü olabilir.

Uzun ömürlü teypler

Manyetik diskler aslında arşivlemeye uygun olmadıkları halde sırf maliyet sorunlarından ötürü çoğu zaman bu amaçla kullanılıyor. Diğer yandan, manyetik teypler hem uzun ömürlü hem de depolama teknolojileri giderek iyileşiyor.

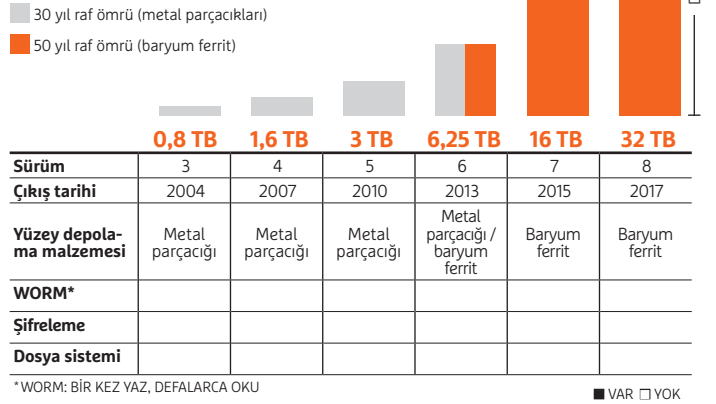
Manyetik diskler çabucak bozuluyor

Bulut sağlayıcısı Backblaze manyetik diskler için üç bozulma aşaması belirlemiş. Üçüncü yıldan itibaren bu durum hızla kötüye gidiyor.

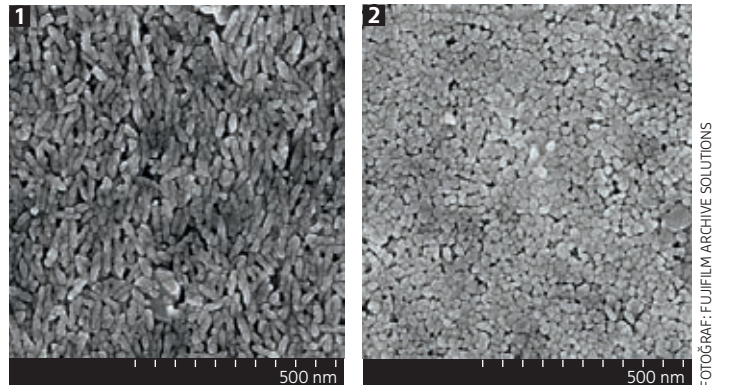
LTO teyplerinde düzenli ilerleme

Manyetik teyp standardı Linear Tape Open (LTO) bu depolama ortamının sürekli gelişimini öngörüyor. Kapasite bakımından teypler zaten manyetik sabit disklerden önde. Malzeme değişikliği aradaki uçurumu daha da açacak.

Yeni teyp malzemesi

Manyetik teyplerde uzun süredir veri kaydı için demir ya da kobalt parçacıkları kullanılıyordu **1**. Bu yıl, baryum ferrit kullanan teyplerin çıkması bekleniyor **2**. Bu sayede çok daha yüksek depolama yoğunluğu ve uzun ömür sağlanacak.

Uzun ömürlü Flash bellek

Elektrik yüküyle depolama, uzun dönem arşivlemenin birçok sorununa çözüm buluyor. Flash belleklere zarar verebilen tek şey ısı. Facebook'un talebinin doğrudan SSD üreticilerini hedeflemesi de bu yüzden. Flash hücreleri elektrik yükünü bir yüzer kapıda depoluyor (sağa bakınız). Bu yükün okunması için düşük voltaj yeterliyken, silinmesi için yüksek voltaja ihtiyaç duyuluyor. Her silme operasyonu yüzer kapıyı çevreleyen yalıtım katmanını biraz yıpratıyor. Belli bir yazma operasyonundan sonra hücre eskiyor. Bunun gerçekleşme hızı, depoladığı farklı yük düzeylerinin sayısına göre değişiyor. Yük düzeyi sayısı bir hücrenin temsil edebileceği bit sayısını da belirliyor.

Eskiden sadece tek düzeyli hücreler (SLC, single-level cell) kullanılıyordu. Bu hücreler tek bir bit saklayabiliyor. Günümüzdeyse trend üç bit saklayabilen ve bu yüzden sekiz yük düzeyine sahip olan üç düzeyli hücrelerden (TLC) yana. Bu, depolama yoğunluğunu artırıyor ancak kullanım ömrü kısalıyor. TLC Flash hücreleri 1.000 civarı yazma işlemine dayanabilirken SLC Flash'ta bu rakam 100.000. Bu trendin önüne geçilebilirse Flash bellekler de WORM ilkesine uyabilir. Testler SLC'lerin bir kez yazıldıktan sonra, oda sıcaklığında değerlerini 1.300 yıl koruyabildiğini gösteriyor. Oda sıcaklığındaki küçük dalgalanmaların yüzer kapıdan elektron koparması için bu kadar süre geçmesi gerekiyor. Bununla beraber TLC o kadar uzun süre dayanmıyor çünkü yükteki küçük değişiklikler bit işaretlerini bozmaya yetiyor.

1.000 yıldan uzun dayanıyore

Ne yazık ki Flash için WORM ortamı talebi çok az. Sadece devlet yetkilileri kanıt saklamak için kullanıyor. SanDisk Memory Vault bunun bir istisnası ama üstündeki USB 2.0 portu da bir başka sorunu beraberinde getiriyor. Portlar da zamanla kullanım dışı kalabilir ve Flash bellekler bu değişimi hızlandırıyor. Günümüzde sadece SATA SSD'ye arşivleme yapan bir kullanıcı bundan 10 ya da 20 yıl sonra bu aygıtı takacak bir yer bulamayabilir. SSD'ler için çok yavaş kalan SATA, artık yerini PCI Express kullanan portlara, örneğin NVM Express ve M.2'ye bırakıyor (sağa bakınız). Hatta Windows 8.1'de bir NVM Express sürücüsü var. Yeni USB 3.1'in de konektörü farklı.

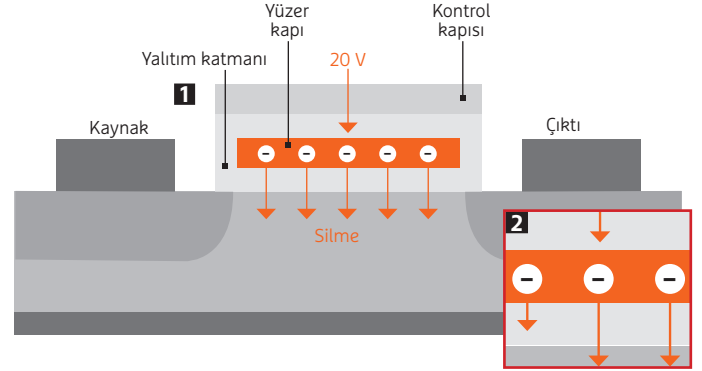
Bununla birlikte elektronik depolama söz konusu olduğunda Flash, optimum düzeye erişemiyor. Takipçisi olan teknolojiler elektriksel yükü daha güvenli biçimde saklayabiliyor ve çok daha fazla silme döngüsünü kaldırabiliyor (sağa bakınız). Sonuçta bir PCM (faz değişimli bellek) veri taşıyıcısı ya da memristör, uzun soluklu veri depolama için daha ideal ortamlar. PCM'in uzun süredir en ideal taşıyıcı olduğu düşünülüyordu. Malzeme, geçici ısıtmayı da kapsayan bir süreçle yük saklayabiliyor fakat PCM hücrelerini minyatürleştirmek çok zor. Dirençli RAM memristor teknolojisi şu an bu problemi yaşamıyor. Amerikalı Crossbar teknoloji şirketi en son Flash yongaların depolama yoğunluğuna erişen bir RRAM bellek geliştirdi. Flash'a kıyasla RRAM hücresinin yapısı çok daha yalın. İki elektrot arasında silikonda sürekli iletken olarak kalan kanallar açılıyor. 85 derecede yapılan stres testleri, dolu RRAM hücrelerinin Flash hücrelerinden çok daha uzun ömürlü olduğunu ortaya koydu. Böylece bir veri taşıyıcısı birkaç yıl uzakta olsa bile, arşiv depolamanın geleceğini garantiye alacak.

Kapalı hücreler

Elektronik bellekler veriyi 1.000 yıldan uzun süre saklayabiliyor. O yüzden de arşiv depolaması dendi mi akla ilk onlar geliyor. Ne var ki süreç henüz tamam değil. Yeni portların ve depolama türlerinin duyurulması gerekiyor.

Verileri otomatikman silen Flash hücreleri

Flash hücreleri elektriksel yükü yüzer kapıda saklar. Silmek içinse kontrol kapısına voltaj uygulanır **1**. Arada bir elektronlar yalıtım katmanında takılıp kalabilir **2**. Eğer yalıtım katmanında çok sayıda katman kalırsa silme işlemi başarısız oluyor ve hücre bozuluyor.

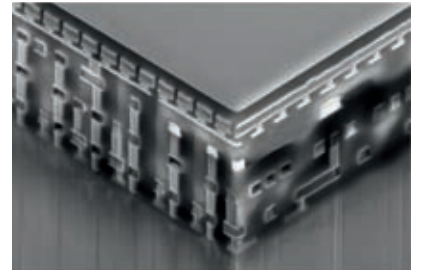
Flash bellek yeni portlara kavuşuyor

Uyumlu portlar olmadıktan sonra arşivleme medyası hiçbir işe yaramaz. O yüzden de Flash'a yeni dosya biçimleri eşlik ediyor. Örneğin Samsung XP941'deki M.2 **1** ve XS1715 için NVM Express **2**. Bu yeni biçimler şu anki SATA'nın yerini alacak.

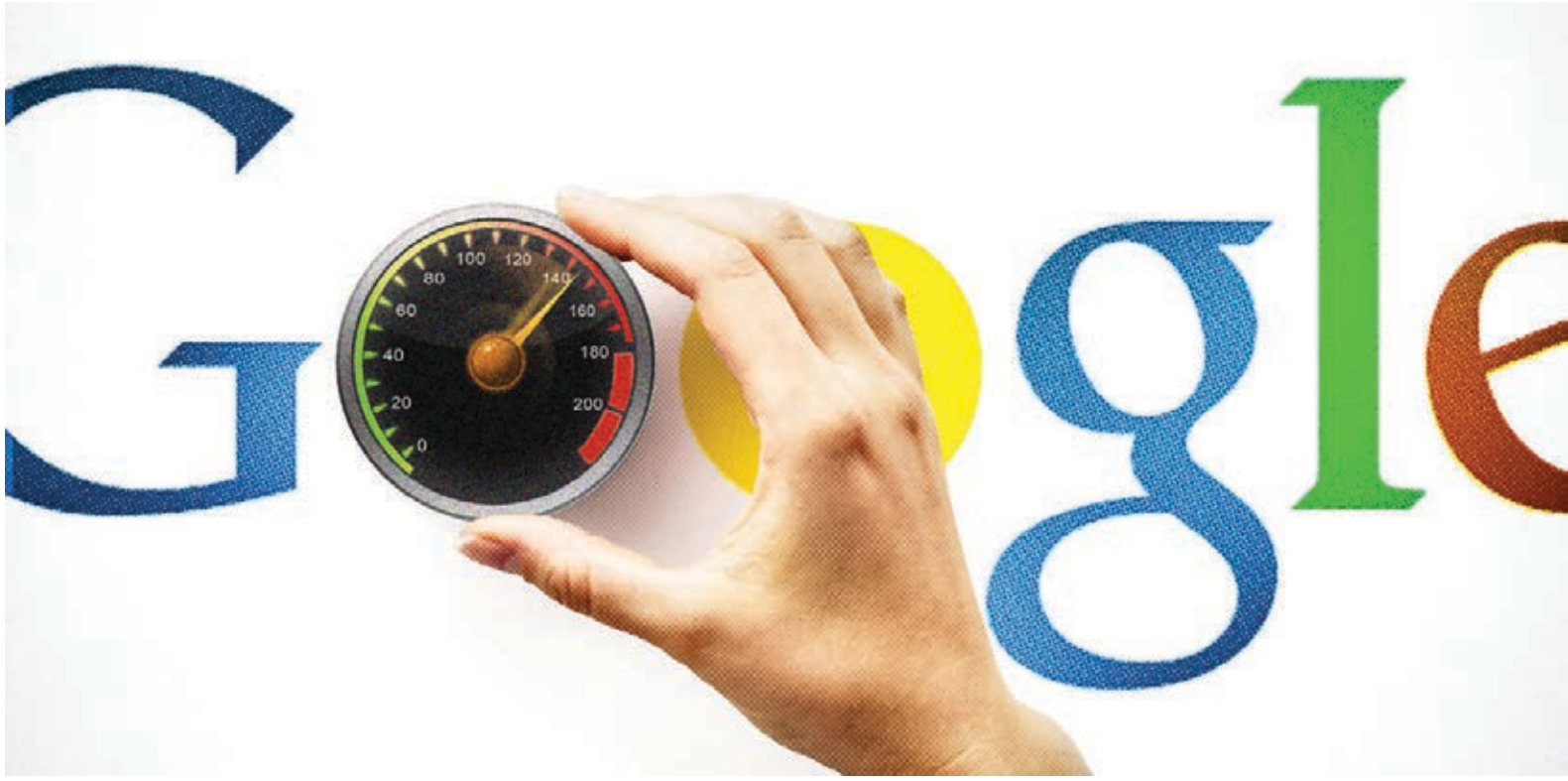
Flash'tan da iyisi

Dirençli RAM (RRAM) ya da faz değişimli bellek gibi bir memristör teknolojisi ya da faz değişimli bellek, Flash'ın yerini birkaç yıl içinde alacak. RRAM daha hızlı, daha sağlam ve arşiv depolaması için daha uygun.

Tür	Flash hücresi	Faz değişimli bellek	Memristör (RRAM)
Yapı büyüklüğü	19 nm	45 nm	19 nm
Hücrelerin yazma hızı	100.000 ns	10 ns	10 ns
Silme voltajı	12-20 Volt	2-3 Volt	1,~ 5 2 volt
Maksimum silme - yazma döngüsü sayısı	1.000-100.000	10 milyon	100 milyon

NM: NANOMETRE NS: NANOSANİYE

Hızlanması için Google'ı hackleyin

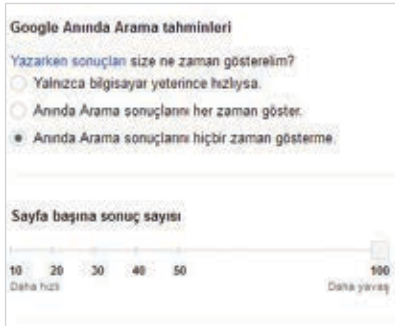
Yeni modeme para ödmeden daha hızlı bir ağ bağlantısı istiyorsanız, bu yazıyı dikkatle okumanızı tavsiye ediyoruz.

Ozan KAYA

ARAMA

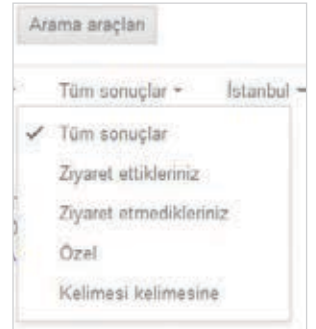
Sayfa başına daha fazla arama sonucu dâhil edin

Varsayılan olarak Google sayfa başına 10 ana arama sonucu, artı haberlerden, görüntü sonuçlarından ve makalelerden ilgili içerikler gösterir. Diğer sayfaları yüklemek istemiyorsanız, sağ üst köşedeki çark ikonuna tıklayın, 'Arama Ayarları'na girin. 'Anında Arama' sonuçlarını hiçbir zaman gösterme'yi seçin ve kaydırıcı 100'e getirin. Bu şekilde ilk sayfanın yüklenmesi daha uzun sürecek olsa da, diğer sayfaya geçmeniz genelde gerekmeyecek. Eğer 100 sonuç sizin için yeterli değilse, Chrome için, sayfanın sonuna geldiğinizde sonraki içerikleri otomatik olarak ekleyen glnfinity'i (<http://chip.tk/1n5FKsN>) ya da Firefox için, Enable Endless Pages gibi benzer bir özelliğe sahip FastestFox (<http://chip.tk/1nqz2oc>) eklentilerini yükleyebilirsiniz.

Aramalarda zaten ziyaret ettiğiniz sayfaları gizleyin

Zaten ziyaret etmiş olduğunuz sayfaları arama sonuçlarından çıkarmak istiyorsanız, sayfa üzerindeki 'Arama Araçları'na tıklayın. 'Tüm Sonuçlar'ına tıklayın ve 'Ziyaret etmedikleriniz'i seçin. Eğer arama sonuçlarında yararlı bir site bulduysanız, fakat adresi hatırlayamıyorsanız, 'Tüm Sonuçlar'dan 'Ziyaret ettikleriniz'i de seçebilirsiniz.

Yönlendirmeleri arama sonuçlarından çıkarın

Google, tıklamalarınızı takip etmek, tarayıcı alışkanlıklarınızı analiz etmek ve arama sonuçlarınızı kişiselleştirmek için, hızınızı yüzlerce milisaniye yavaşlatan yönlendirme bağlantılarını kullanır. Bunu engellemek için Firefox için Google Redirects Fixer'ı (bit.ly/redirectsfox348) ya da Chrome için, yönlendirmeleri kaldırarak hızınızı (güvenliğinizi de) arttıran ve aramaları orijinal, direkt bağlantılara çeviren Remove Google Redirects'i (bit.ly/redirectschrome348) kullanabilirsiniz.

Ayrıca Chrome eklentisi Maps, Play ve YouTube gibi diğer Goog-

le hizmetlerindeki yönlendirmeleri de kaldırarak hızlanmanıza yardımcı olmakta.

MAPS

Tüm PC'lerden Maps'ı harita modunda kullanın

Google Maps'ı hızlandırmanın en kolay yolu, 3D görüntü kullanmayan ve daha az sistem kaynağı harcayan harita modunu kullanmak. Eğer Windows XP veya Vista gibi eski bir işletim sistemi ya da tarayıcı kullanıyorsanız, Google bu modu otomatik olarak seçecektir. İkonu sağ alt köşede bulunan telif haklarının yanında bulabilirsiniz. Harita modunun tüm PC'lerde seçilmesini istiyorsanız, <http://chip.tk/1n5G9eT> adresine gidin. Eğer uydu moduna dönmek istiyorsanız, <http://chip.tk/1n5Gmie> adresine gidebilirsiniz.

Çevrimdışı kullanım için haritalar indirin

Telefonunuzda ya da tabletinizde Google Maps yavaşsa, daha hızlı ve hatasız bir deneyim için haritaları çevrimdışı açmayı deneyin. Bunun için uygulamanın sağ üst köşesinde bulunan profil ikonuna tıklayın, 'Offline maps'e inin ve 'Save maps to use offline'ı seçin ya da arama kutusunda maps terimini aratın. İstedığınız bölgeyi yakınlaştırp, seçin ve kaydedin. Haritalar çevrimdışı kullanıma 30 gün müsaittir. Maps uygulamasının güncel sürümünü kullandığınızdan emin olun (Android için 8.1, iOS için 3.1).

YOUTUBE

Video sayfalarını basite çevirin

YouTube yakın zamanda size video hizmetinin basit ve hızlı sürümüne dönmenize olanak tanıyan Feather betasını sayfadan kaldırdı. Bu da demek oluyor ki, uzun süredir devam eden "deney" sona erdi. Fakat Magic Actions for YouTube (www.chromeactions.com) uygulamasını kullanarak sade ve hızlı video sayfalarına halen erişebilirsiniz. Chrome, Firefox ve Opera için mevcut olan bu eklenti rahatsız edici etmenleri ve reklamları engellemekte; yorumlar, ilgili videolar ve tanımlar gibi istenmeyen sayfa elementlerini gizlemekte ve videoyu sizin tercih ettiğiniz çözünürlükte yürütmekte. Ayrıca video oynatıcısı hariç tüm sayfayı karartan bir sinema modu da bulunuyor. YouTube'dan bu eklentiye kullanmadan önce nasıl keyif alabildiğinize şaşıracaksınız.

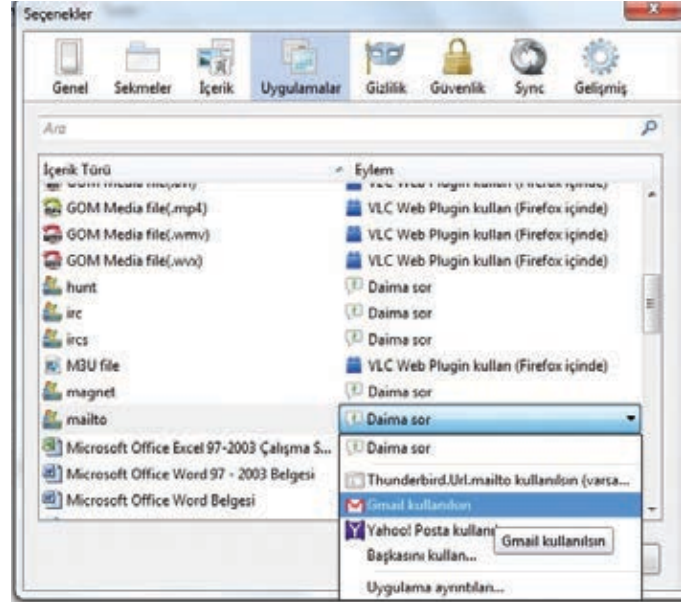
Keyfinizi kaçıran takımları durdurun

Videoyun en güzel yerinde takımların yaşanması şüphesiz ki hoşunuza gitmez. Video oynatmasını kusursuzlaştırmanın bir yolu da, Chrome, Firefox, Opera ve Safaride mevcut olan SmartVideo for YouTube (smartvideo.ashishmishra.in) yazılımını yüklemek. Araç size video yüklendiğinde ne zaman başlatılacağını seçme olanağı tanıyor; sadece klip tamamen ya da bir kısmı tarayıcıya yüklendikten sonra. Bu özellik düşük bağlantılar için oldukça kullanışlı. Eklenti YouTube'da ve diğer sitelerde bulunan Flash ve HTML5 videolarıyla çalışmakta ve video durdurulmuş olsa dahi yüklemeye devam etmekte.

GMAIL

Gmail'deki istenmeyen uygulamaları gizleyin

Gmail ara yüzü kullanmadığınız birçok özellik yüzünden darma-
dağın görünmekte. Hizmeti daha hızlı ve sade bir hale getirmek için Chrome'un, daha önce Better Gmail olarak adlandırılan Enhancements for Gmail (<http://chip.tk/1n5GPko>) uzantısını yükleyin.

Gmail'i varsayılan e-mail hizmetiniz yapın

Uygulama size web hizmetini düzenlemenin yanında, sohbet, yan çubuk ve kişi araçları (size göndericinin bilgilerini gösteren), çeşitli butonlar ve ikonları saklayabilme seçeneği de sunuyor. Ayrıca masaüstü bildirimi ve her yeni mesajda sesli uyarı özelliklerini de kullanabiliyorsunuz. Uygulama Gmail reklamlarını da engellemekte. "I don't want to support you" seçeneğini kullanarak bunları kapatabilirsiniz.

Gmail'i varsayılan e-mail hizmetiniz yapın

Gmail'i varsayılan sağlayıcınız olarak ayarlayarak, birine mail gönderirken Gmail'i yeni bir sekmede açma zahmetinden kurtulabilirsiniz. Sadece web sitede gördüğünüz e-posta adresine tıklayarak Gmail'in yeni mesaj sayfasını açabilmeniz mümkün. Firefox'ta araçlar, seçenekler ve uygulamalara girin. İçerik türünde 'mailto'yu bulun ve açılan menüden 'Gmail kullanılsın'ı seçin. Maalesef Chrome buna benzer bir seçenek sunmamakta. Fakat resmi Google eklentisi 'Send from Gmail'i' (<http://chip.tk/1n5GZZ7>) kullanarak Gmail'i varsayılan sağlayıcınız olarak belirleyebilirsiniz.

DRIVE

Web içeriğini Google Drive'a kaydedin

Sabit diskinizden Google Drive'a dosya yüklemek oldukça kolaydır, fakat çevrimiçi bir içerik bulduğunuzda, onu ilk başta indirmeniz gerekiyor. İşleri hızlandırmak için Chrome'un, resim, belge, HTML 5 videosu ve diğer dosyaları sadece sağ tıklayıp, 'Save to Google Drive'ı seçmenizle hesabınıza yollayan Save to Google Drive (<http://chip.tk/1n5H5A7>) eklentisini yükleyin.

Drive dosyalarınızı her yerden görüntüleyin

Checker Plus for Google Drive (chip.tk/1n5HbaN) size web üzerinden nerede olursanız olun Drive hesabınıza erişim olanağı tanıyor. Drive web sitesini ziyaret etme ihtiyacı duymadan dosyalarınızı görüntülemek, aramak, açmak veya silmek için sadece araç çubuğundaki butona tıklayın. Ayrıca paylaşılan dosyalar üzerindeki değişiklik yapıldığında uyarı da alabilirsiniz.

yorum@chip.com.tr

Akıllı telefon güvenliği

NSA kullanıcı bilgilerini alıyor, uygulamalar kişisel verileri çalıyor, hacker'lar şifreleri topluyor. Taşınabilir telefonları korumak hayli zor. Akıllı telefonunuzun güvenliğini ele almanın zamanı geldi

Berk ERGİN/MS

Coğu kullanıcı için koruyucu yazılımlar ve kişisel verilere yönelik hassas yaklaşım normal kullanım özelliklerindendir. Bu durum en azından PC kullanıcıları için böyle. Diğer taraftan akıllı telefonlar ve taşınabilir cihazlar PC'lere göre çok daha fazla kişisel bilgi barındırıyor: Telefon numaraları, mesajlar, e-postalar, notlar, randevular, fotoğraflar, videolar akıllı telefonlarda saklanıyor. Saklanan bilgiler arasında ayrıca tarayıcı geçmişi, web sitelerinin şifreleri, WLAN ile kodlanan GPS bilgileri yer alıyor.

Veri hırsızlığı hiç olmadığı kadar kolay

Akıllı telefonlardaki verileri çalmak için yapılan saldırılar oldukça geniş bir yelpazede seyrediyor: Reklam ağlarının yayıldığı telefonların arka planında tüm verileri okuyan bir sistem çalıştırılabilir. Zararlı yazılımların gönderdiği metinlerle telefon faturaları

şifirilebiliyor, veriler çalınabiliyor ya da cihazlara fiziki zarar verilebiliyor.

Kamu spotlarından girilen internet ağlarında, saldırıya uğrama riski ev ağlarına kıyasla çok daha yüksek. Prensipinde bir bilgisayara yapılabilen her saldırı, akıllı telefonlara da yönlendirilebiliyor. Akıllı telefonlar aynı zamanda saldırı aygıtları olarak kullanılabilir. Uygulamalar aracılığıyla bu saldırılar kolaylıkla yönlendirilebiliyor.

Sizlere başınıza gelmesini hiç istemeyeceğiniz saldırı senaryolarının yanı sıra, Android, iOS, Windows akıllı telefonlardaki pek çok açığı gösteriyor ve hacker'ların, zararlı yazılımların, uygulamaların verebileceği olası zararlardan kendinizi nasıl koruyacağınızı anlatıyoruz. Dahası sunduğumuz araçlarla, taşınabilir cihazlarınızdaki zayıf noktaları kendiniz de tespit edebileceksiniz.

berk@chip.com.tr

Uygulama haklarını kısıtlayın

Uygulamalar her zaman sizden daha fazla hak talep ederler ve edindikleri kişisel bilgilerinizi reklam amaçlı kullanırlar. Belirli bir çerçevede bu yasal bir durumdur. Ancak eğer bazı uygulamalar korunan sistem hafızasına sızmaya başlarsa ve bunları okumakla yetinmeyip değiştirmeye de başlarsa, bu defa sizin haklarınıza tecavüz etmeye başlamış olur. Böylesi uygulamalar sizin önemsiz birkaç bilginizi çalmakla kalmaz aynı zamanda daha çok para ödemenize neden olur.

Yetki verilmiş uygulamalar, edindiği haklarla cihazınıza ve kişisel verilerinize çok geniş bir çerçevede zarar verebilir. Zararlı (malware) uygulamaların yapabilecekleri ise çok daha tehlikeli ama daha nadir görüldükleri de bir gerçek. Bu tarz zararlılar genellikle Android işletim sistemlerini hedefliyor.

Uygulamaların veri erişimini engelleyin

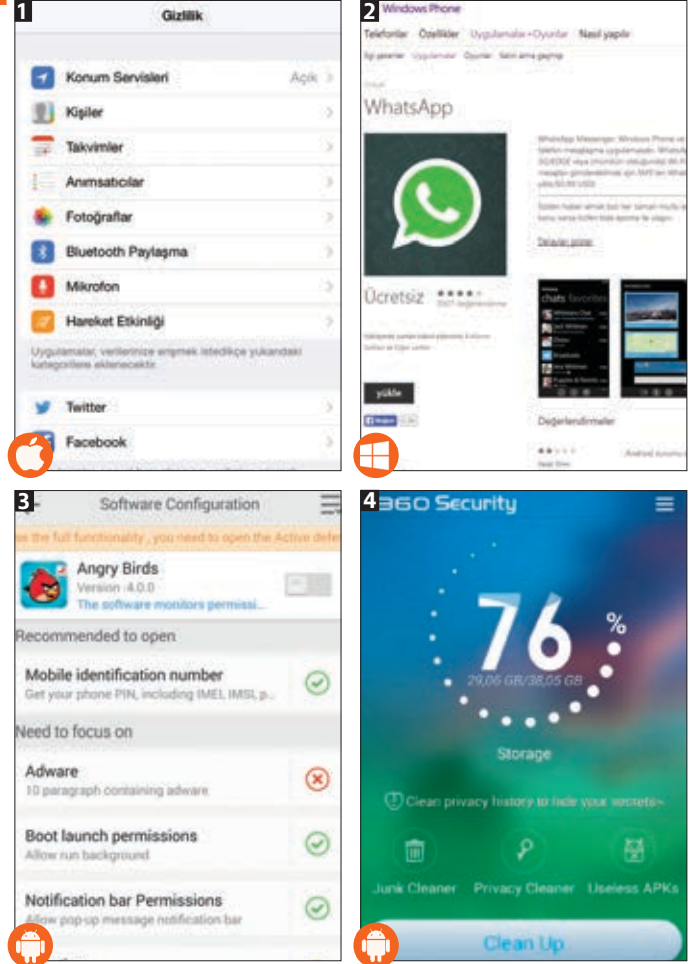
Eğer uygulamalar veri koruma standartlarını reddediyor ve kullanıcının tüm önemli sistem verilerine erişmeye çalışıyorsa, korumaya özelliklerini etkinleştirmenizin zamanı gelmiş demektir. Bu bağlamda Android, iOS ve Windows telefonlarının kendi savunma sistemlerini devreye sokabilirsiniz. Örneğin söz konusu iOS olduğunda kurulum esnasında kullanıcı, talep edilen hakları göremiyor. Ancak erişim haklarının düzenlenmesini "Ayarlar / Gizlilik"den gerçekleştirebiliyorsunuz. Elbette bu müdahale sınırlı bir alanda geçerli çünkü Apple hangi özelliklerin iptal edilebileceğini oldukça katı belirlemiş. Örneğin eğer uygulama internet erişimine ihtiyaç duymasa bile erişimi iptal etme seçeneğini kullanamıyorsunuz.

Android'de durum biraz daha karışık. Her ne kadar sistem, uygulamanın sizden hangi hakları istediğini gösterse de, bunlar değiştirilemiyor. Aynı durum Windows Phone için de geçerli. Ancak değişik çözümler mevcut: Örneğin "SRT AppGuard" uygulamaları manipüle ederek erişim haklarını yapılandırıyor. Ancak bu gibi derin kodlara müdahale belirli durumlarda gerçekleştirilebiliyor ve uygulamanın uzun süreli kullanımında sorunlar çıkartabiliyor. Dahası bu yöntemin kullanımı güncellemeleri iptal ediyor. Bir güncelleme hazır olduğunda kullanıcı uygulamayı silmek zorunda kalıyor ve PlayStore'dan tekrar indirip aynı işlemleri tekrar yapmak zorunda kalıyor.

Gizli "App Ops" özelliği Android 4.3 sürümünden bu yana kullanılabilir. "App Ops Starter" gibi bir uygulamayla bu özelliği çalıştırılabilir. Google'a göre özellik sadece test amaçlı olarak kullanılabilir. Sistemin hayli derinliklerine müdahale ettiği için sadece root'lu akıllı telefonlarda kullanılabilir. Ancak söz konusu akıllı telefonların açılması olduğunda "LBE Security Master" daha işlevsel olarak karşımıza çıkıyor. Bu uygulama Android'in tüm sürümleriyle uyumlu çalışıyor. Ayrıca sıradan erişim haklarının yanı sıra güvenlik duvarı da sağladığından akıllı telefonunuzun güvenliğini artırıyor.

Uygulamaların veri trafiğini görüntüleyin

Hangi taşınabilir sistemi kullandığınız fark etmeden hangi şifresiz bilgilerin uygulamalar tarafından internete gönderildiğini

iOS'tan uygulama haklarını değiştirmek hayli kolay **1**. Tabii Apple'ın izin verdiklerini. Diğer taraftan Windows Phone 8 de bu hakları gösterse de **2**, değiştirmenize izin vermiyor. Android'de ise LBE Security Master **3** gibi bir araçla veriye aç uygulamaları bulabiliyorsunuz. Android'de anti-malware koruması Qihoo 360 Mobile Security tarafından sağlanıyor **4**.

görebilirsiniz. Tek gereken bir bilgisayar ve Wireshark anlız aracı. Araç sayesinde ağdaki iletişim kayıtlarını görebiliyorsunuz. Veri trafiğinin temiz ve az olduğundan emin olmak için diğer WLAN cihazlarını kapatın, internette sadece akıllı telefonunuzla gezin ve görüntülemek istediğiniz akıllı telefon uygulamasını kullanın. Uygulama bağlantısını filtreler filtrelemez, sunuculara hangi veri paketlerinin gönderildiğini göreceksiniz. Genel cihaz detaylarına ek olarak çoğu uygulama ID'lerinizi de gönderiyor. Reklam sunucuları ve verilerinizi alan diğer hizmetleri de görmemiz mümkün.

Anti-malware koruması

Android sistemlerde zararlı yazılım sıkıntısı diğer sistemlere göre daha fazla görülüyor. Android dışındaki sistemler çok fazla kendi içine kapalı olduğundan zararlı yazılımlar içeri sızmada zorluk yaşıyor. Söz konusu Android olduğunda zararlı yazılım kurulum riskini azaltacak yöntemler de var: Bunların başında harici mağazalardan indirme yapmamak geliyor. Çoğu sertifikalı değil, dolayısıyla zararlı yazılımların sızması çok kolay.

Android ayarlarından "Güvenlik"in altındaki "Bilinmeyen kaynaklar"ı iptal etmeniz ve "Uygulamaları doğru"i etkinleştirmeniz gerekiyor. 2013 yılının sonunda AV-Test'inden başarıyla geçen Qihoo 360 Mobile Security gibi bir anti virüs yazılımı kullanmanız, Android işletim sistemli cihazınızın güvenliğini sağlama bakımından da önem arz ediyor.

İzleri silmek

Hacker'lar 'dSploit' gibi akıllı telefon uygulamalarını web sitesi içeriklerini manipüle etmek, şifreleri almak ve oturumları korsanlamak için kullanıyor. Bunun için gereken tek şey aynı WLAN ağından bağlanmış iki adet akıllı telefon.

Aslında belirli uygulamalar bariz biçimde saldırganın gerekli bilgileri ayırt etmesine gerek kalmadan tüm verileri toplamasına yarayabiliyor. Tabii ki tek tehlike hacker'lar değil: Kişisel bilgileriniz varsayılan ayarların sunduğu GPS ve WLAN koordinatları sayesinde profilinizle birlikte gezindiğiniz her yere servis ediliyor.

Akıllı telefon ayarlarına müdahale

Uygulamaları kurmadan önce akıllı telefonunuzun daha güvenli hale getirilmesi için cihazınızın ayarlarına müdahale etmeniz gerekiyor çünkü kullandığınız sistemler zannettiğinizden çok daha fazla bilgi emiyor. iOS'ta gerekli ayarlara "Gizlilik / Konum servisleri / Sistem servisleri"nden ulaşabiliyorsunuz. "Data protection / Reklam"ın altındaki ayardan reklam ID'nizi reset'leyerek diğer cihazlar tarafından algılanmanızı güçleştirebiliyorsunuz. Ayrıca "Sık kullanılan konumlar" a da bakabilirsiniz. Eğer bu seçenek etkinse iPhone geçmiş bilginizi saklıyor ve hangi konumların sizin için önemli olduğunu hafızasında saklıyor.

Windows Phone'da "Settings / System / WLAN / Advanced"ın altından "Automatically connect to WLAN hotspots"u iptal etmelisiniz. Böylelikle cihaz sizin izniniz olmadan harici bağlantı ağlarına dahil olamıyor. Ayrıca "Settings / Reports" seçeneği akıllı telefonunuzun Microsoft'a bilgi göndermesini de engelliyor. Internet Explorer'ın gelişmiş ayarları da hayli ilginç ve "Settings / Application"tan görülebiliyor. Bu ayarlar sayesinde tarayıcı geçmiş bilgilerinin Microsoft'a gönderilmesini engelleyebilirsiniz.

Android'de ise hesap ayarlarını ve WLAN bağlantısını kontrol etmeniz önem arz ediyor. WLAN seçeneklerine gidin ve "Advanced"a tıklayın. "Detection function always available" seçeneğini iptal edin. Aksi takdirde sistem yakınlarınızdaaki ağları taramayı WLAN modülünü iptal etmeniz bile sürdürüyor. Google hesabınıza da göz atmanızda yarar var çünkü reklam ID'nizi reset'lemeniz gerekiyor. Ancak iOS'un tersine bu özellik tamamen iptal edilemiyor. "Personal displays" iptal etmeniz için son çare.

Genelde GPS özelliğini iptal etmemelisiniz. Aksi takdirde üreticiler ve uygulamalar nerede olduğunuzu bulamıyor. Ayrıca bu nedenle cihazınız çalıştığında ya da kaybolduğunda nerede olduğunuzu bulmanız imkansızlaşıyor.

Güvenli VPN bağlantısı

Bir VPN (sanal özel ağ) ortak kullanılan bir WLAN ağında DSL yönlendiricinizle doğrudan bağlantı kurulmasına yarayan bir tünel oluşturur ve böylelikle kamu spotlarında kendi DSL'nizle güvenli biçimde sörf yapma imkanına kavuşursunuz. Eğer telefon bağlantılı DSL paketinizde bulunuyorsa hareket halindeyken aramalar yapabiliyorsunuz. Eğer WLAN yerine 3G ya da LTE bağlantıları kullanıyorsanız veri tüketiminin kullanım esnasında arttığına dikkat etmelisiniz. Tabii kimi servis sağla-

Eğer reklam bombardımanına tutulmak istemiyorsanız, iOS kullanıyorsanız sistem ayarlarını değiştirmelisiniz **1**. Windows Phone'lar her zaman kamu ağlarına bağlanmaya çalışıyor **2**. Basit bir tıklamayla bu güvenlik açığını kapatabilirsiniz. Modeminizle güvenli bir VPN tüneli oluşturmanız ise çok kolay **3**.

yıcılar cihazınızla VoIP bağlantılarına izin vermiyor.

Yönlendiricinizle bağlantı kurarken önce yapılandırma ayarlarına gitmeniz gerekiyor. Eğer bir FritzBox'ınız varsa, kurulum işlemi için Windows araçlarından "Set up FritzBox remote access"i kurmanız gerekiyor; Fritz OS 6 ile herhangi bir harici yazılıma ihtiyaç kalmıyor. Daha sonra akıllı telefonunuzdaki bağlantı verileri için bir yazılıma daha ihtiyacınız olacak. iOS'ta ilgili seçeneği "Ayarlar / Genel / VPN" altından bulabilirsiniz. Android'de benzer özellik "Ayarlar / Kablosuz özelliği ve ağlar / Daha fazla / VPN ayarları" altında bulunuyor. Ancak WP kullanıcılarının WP 8.1 güncellemesi yapıldıktan sonra biraz sabırlı davranmaları gerekiyor.

Eğer kurulum sürecini kendiniz yapmak istemiyorsanız "F-Secure Freedom VPN" yazılımını kullanabilirsiniz. Bu uygulama veri trafiğini bir VPN tünelinden göndererek anonim kalmanızı sağlıyor. VPN yazılımını üç ay boyunca ücretsiz kullanabiliyorsunuz.

İnternette anonim sörf

İnternette anonim sörf yapmak için TOR gibi ücretsiz ağlardan yararlanabilirsiniz. iOS paketinde TOR kullanan Onion Browser ve Private Surf gibi çeşitli tarayıcılar yer alıyor. Söz konusu Android olduğunda iki ücretsiz uygulama tavsiye edilmeyi hak ediyor: Orweb tarayıcı tamamen güvenlik konsepti üzerine kurulmuş ve Orbot TOR uygulamasıyla uyumlu olarak çalışıyor. Bu aracın kullanımıyla internette anonim olma özelliğinizi koruyabiliyorsunuz. “WiFi protector” gibi araçlarla güvenliğinizi kapsamını arttırabilirsiniz. Android uygulamaları, olası farklı saldırıları tarıyor ve bir tehdit algıladığında uyarı mesajı veriyor. Bunun için herhangi bir yapılandırma yapmanıza gerek kalmıyor. Benzer bir yaklaşım da “Track Android Hacker” tarafından sergileniyor. WLAN’a ek olarak Bluetooth ve taşınabilir telefon sistem bağlantılarının da getirdiği zayıf noktaları kapatmak için bire bir. Ancak yazılımın eksik tarafı, anlık taramalar yapmaması. Dolayısıyla bu aracın özelliklerinden yararlanabilmeniz için manuel olarak etkinleştirmeniz gerekiyor. Elbette Windows Phone için de benzer uygulamalar bulmanız mümkün.

Bağlantıları korumak

NSA skandalı hala gündemde. Günümüzde kimse kullanılan cihazlardaki verilerin habersizce okunduğundan şüphe etmiyor. Dolayısıyla e-postaların, mesajların hatta telefon konuşmalarının güvenliğini sağlamak giderek daha da önem kazanıyor.

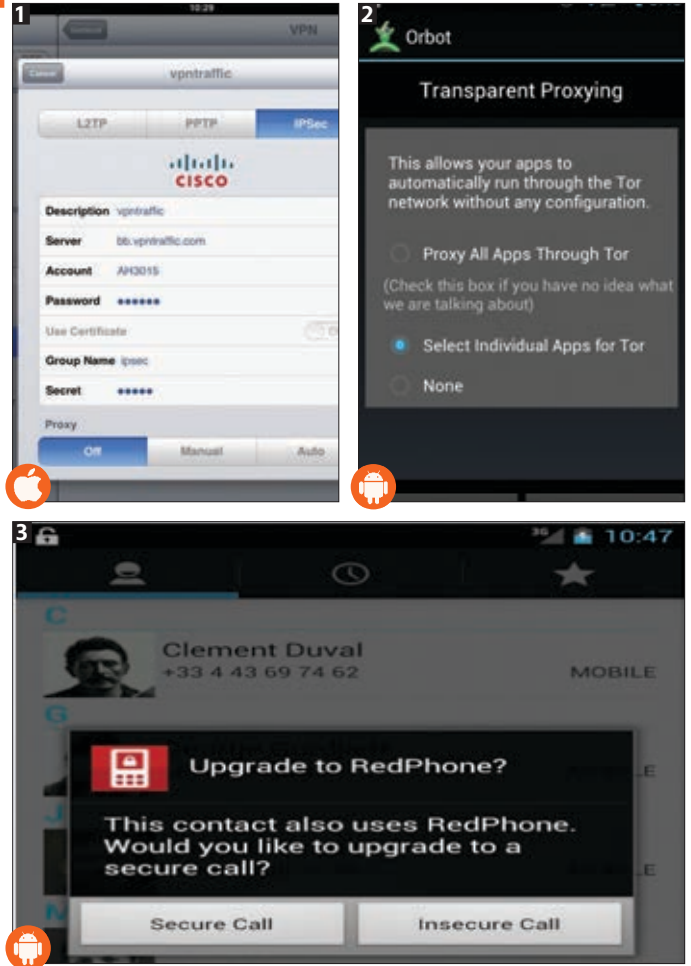
Şifreli telefon görüşmeleri

Şifreli telefon görüşmeleri oluşturmak kolay değil. Özellikle de iOS ya da Windows Phone’dan birini tercih ettiyseniz. Bu sistemlerin kullandığı özel donanım bileşenleri yüzlerce Euro tutuyor. “Blackberry Messenger” gibi güvenli bağlantı vaat eden VoIP uygulamaları yok değil. Ancak bu uygulamalar, akıllı telefonlar arasında yine de bire bir şifreleme sağlayamıyor. Dolayısıyla bu hizmetlerin de tamamen güvenli olduğunu iddia edemeyiz.

Diğer taraftan Android’in “RedPhone” uygulamasının görece başarılı güvenli bir sistem sağladığını söylemek mümkün. Tek yapmanız gereken aldığınız SMS’in ardından, telefon numaranızı bir kereliğine doğrulamak. RedPhone ilk iş olarak karşıdaki telefonun güvenlik uygulaması kurup kurmadığını araştırıyor ve veri trafiğini düzenliyor. Ancak yazılım VoIP görüşmelerdeki aktarımlara müdahale edebiliyor. Eğer 3G ya da LTE ağında güvenli telefon görüşmeleri yapmak istiyorsanız, veri aktarımında GB trafiğine dikkat etmeniz gerekiyor.

SMS mesajlarını koruyun

Güvenli SMS gönderme işlemi Android işletim sistemli bir akıllı telefonda hayli kolay. Tek yapmanız gereken açık kaynak kodlu “TextSecure” uygulamasını kurup bir şifre atamak. Uygulama geri kalanını hallediyor. Ekranın sol üst kenarında kilit işareti oluştuğunda, mesajınızı şifreli olarak gönderdiğinizden emin olabiliyorsunuz. Ekranın alt kısmında beliren yeşil kilit işareti ise bir sonraki SMS’inizi yine şifreli olarak gönderebileceğinizi gösteriyor. Tıpkı Redphone gibi TextSecure da bire bir şifreleme sistemi kullanarak iletişiminizin güvenliğini sağ-

Hızlı VPN erişimi için iOS’un ayarlar menüsüne bir göz atmanız gerekiyor **1**. Android uygulaması Orbot **2** ile internet erişiminizi anonimleştirilebilirsiniz. Root’lanmış cihazlarda tüm uygulamaların veri trafiği de bu sayede anonimleşiyor. RedPhone **3** VoIP Uygulaması telefon çağrılarını otomatik olarak şifreleyebiliyor

lıyor ve standart SMS sisteminin yerini alıyor. Benzer uygulamalar iOS işletim sistemi için de mümkün. Ancak bu uygulamalar Apple’ın iMessage’ının yerini alamıyor. Bu da tüm mesajlarınızın önce iMessage’a gittiği ve daha sonra şifrelenerek gönderildiği anlamına geliyor. Uzun süreli kullanımlarda, süreyi uzattığı için bu yöntem biraz can sıkıcı bir hal alabilir. Windows Phone içinse herhangi bir SMS şifrelemesi henüz mümkün değil.

Güvenli sohbet ve e-postalar

Bazen sohbet pencerelerini kullanmak şifreli SMS göndermekten daha başarılıdır. Açık kaynak kodlu “ChatSecure” yazılımı (Android, iOS) Hangouts, XMPP ve AIM gibi genel hizmetleri kapsıyor. Uygulamanın en önemli avantajı, karşı tarafın da bu uygulamayı kurmuş olmasına gerek bırakmaması. Karşınızdaki kullanıcının herhangi bir OTR destekli sohbet istemcisini kullanması yeterli. Örneğin eğer PC kullanıyorlarsa, Pidgin uygulamasını tercih edebilirler. Hatta bazı sohbet istemcileri Windows Phone için de geçerli. E-postaları şifreleme işlemi ise biraz daha karmaşık çünkü kullanıcının OpenPGP’yi ya da daha titizse APG’yi yapılandırması gerekiyor. Android’den ilkin güvenlik uygulamasını kurun ve “Menu / Manage private key”den anahtar atamasını gerçekleştirmek için “Menu / Create key”e tıklayın. “Main ID”den kullanıcı adını belirle-

dikten sonra e-posta adresinizi girin.

“Sign and encrypt” seçeneğini “Usage”dan seçin ve bir şifre atayın. Kurulum aşaması tamamlandıktan sonra iki anahtarınız olacak. Biri özel ve diğeri açık. Bağlantılarınıza açık anahtarını göndererek mesajları açmalarını sağlayacaksınız. Tabii kişisel anahtarınızı kimseye vermemeniz gerekiyor.

APG tüm posta istemcileriyle uyumlu çalışıyor. APG göndermeden önce tümü şifreleniyor. Eğer bu yöntem sizin için çok meşakkatliyse APG’yi ücretsiz “K-9 Mail” uygulamasıyla kullanabilirsiniz. iOS kullanıcıları ise “IPGMail”i kullanarak ilgili uygulama sayesinde PGP şifreleme özelliğine kavuşabiliyor. Windows Phone’larda ise OpenPGP kullanımı Microsoft sistemine adapte edilebiliyor.

Hırsızlığa önlem

Eğer akıllı telefonunuz çalındıysa ya da bir yerde unuttuysanız, bu pahalı donanım bileşeni canınızı çok yakacak demektir. Fotoğraflar, videolar, belgeler gibi pek çok kişisel verinizin sonsuza kadar kaybolması da cabası.

Şifreleme ve uzaktan erişim

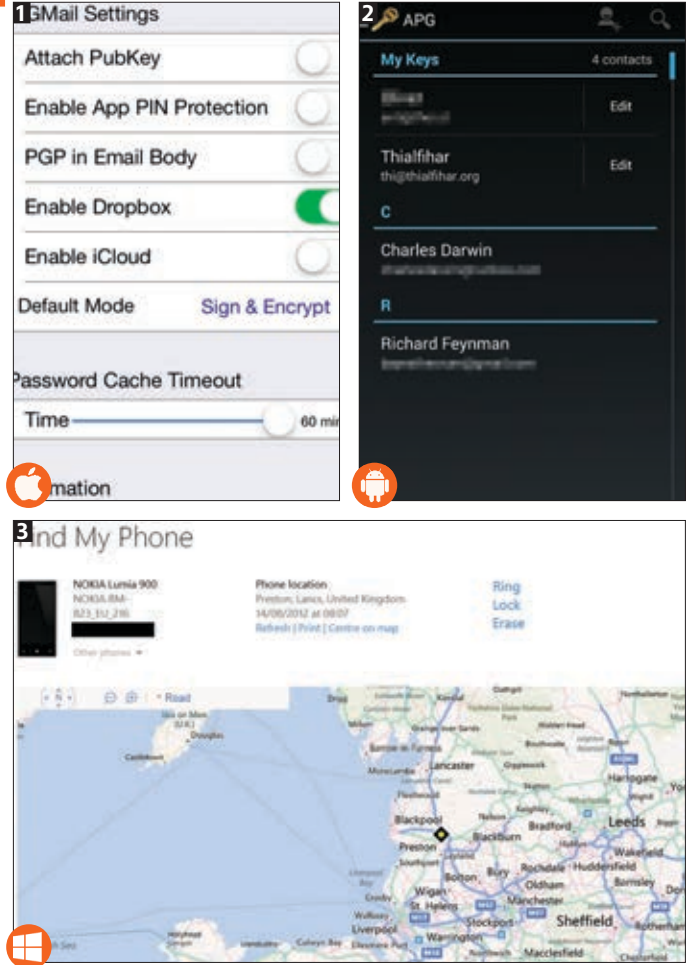
Temel korumada ilkin doğrudan erişimi kilitleyen bir cihaz kurulumu şart. Örneğin Apple’ın veri şifreleme özelliği hırsızlık karşısında böyle bir savunma mekanizması sunuyor. iPhone’lar ve iPad’ler yazılım ve donanım anahtarlarıyla korunarak yetkisiz kişilerin verilerinize erişimini engelleyebiliyor. Ancak yazılım şifreleme sistemi cihazın kilit açma kodu gibi erişim kodlarına dayalı.

Genelde Apple’ın çözümü oldukça güvenli görünüyor ve bu sayede hiçbir verinin izinsiz okunamayacağı vaat ediliyor. Ancak iPhone’4’te bulunan bir açık işleri tersine çeviriyor. Bu açık sayesinde donanım anahtarı atlatılabiliyor. Ancak Apple kullanıcılarının, veri hırsızlığı konusunda endişeye kapılmasına gerek yok. Hırsızlar, nihayetinde erişim kodunu bilmiyor. Dahası “Ayarlar / iCloud / iPhone’umu bul” seçeneğiyle iPhone’unuzu takip edebilir ve uzaktan tüm verilerinizi silebilirsiniz. Uzaktan erişim özelliğine www.icloud.com/#find sitesinden ulaşabiliyorsunuz.

Windows Phone ise “Settings / System” altından etkinleştirebileceğiniz “Find my phone” özelliği ile hırsızlığa karşı kendi çözümünü getiriyor. Ancak aynı zamanda “Save my location for easy locating before the battery runs out” seçeneğini de etkinleştirmeniz gerekiyor. Prensip WP8 cihaz şifrelemesini de destekliyor ancak bu özellik belirli istemciler için etkinleştirilebiliyor.

Android’de ise hırsızlığa karşı koruma, cihaz fabrika ayarlarına dönüştürülmüş olsa dahi, tüm içerik kopyalanıp okunabildiği için hayli önemli. Cihazın şifrelenmesi için ilkin “Ayarlar / Güvenlik”e gitmelisiniz. Eğer bu özelliği kullanmayı düşünüyorsanız, anahtar ancak tüm verilerinizi silmenize neden olacak bir işlemle geri alabileceğinizi unutmayın. Dolayısıyla verilerin üçüncü kişilerin eline geçmesini istemiyorsanız “EDS lite” gibi uygulamaları kullanmanız daha yerinde olacaktır.

Sistem uzaktan erişim özelliğine sahip değil ancak bunları manuel olarak etkinleştirebiliyorsunuz. Gayet başarılı olarak gizlenmiş bu özelliklere “Ayarlar / Güvenlik / Cihaz yöneticileri

iOS kullanıcıları için IPGMail şifreleme sistemi, kısa mesajların korunması için elzem 1. Android’de APG 2 e-postalar için şaşırtıcı derecede başarılı koruma sağlıyor ve bu özellik diğer uygulamalarda da kullanılabilir. “Find my mobile phone” seçeneği (3) ile PC’den Windows Phone’unuzu takip edebilirsiniz

/ Android cihaz yöneticisi” altından ulaşabiliyorsunuz. Akabinde akıllı telefonunuzu aramak, kilitlemek ve silmek için tarayıcıyı kullanabilirsiniz. Bu sayede cihazınızın konumunu harita üzerinde de görebiliyorsunuz. Eğer cihazınız bu işlemleri destekleyemeyecek kadar eskiyse, alternatif izleme yöntemlerine yönelmeniz gerekiyor. Aslında çoğu anti virüs aracı Android’de uzaktan yönetim özelliğine sahip.

Sonuç Kesin koruma diye bir şey yok! Bununla birlikte pek çok değişik yöntemi kullanarak göreceli de olsa “yeterli” koruma sağlayabilirsiniz. Bunun için sistem yapılandırılmalarında biraz vakit harcamanız gerekiyor. Örneğin iOS’ta şaşırtıcı derecede veri güvenliğine ilişkin şifreleme özelliği var. Takip yeteneği de cabası. Ancak söz konusu anonim kullanım olduğunda, işletim sisteminin pek çok açığı bulunuyor. Windows Phone ise VPN gibi hatırı sayılır özelliklerin çoğundan yoksun görünüyor.

Android ise her iki açıdan da tehlikeli. İşletim sistemi zararlı yazılımların hedefinde ve çoğu ayar ya çok derinlerde gizli ya da hiç bulunmuyor. Diğer taraftan bu açıklar uygulamalarla giderilmeye çalışılıyor. Tabii bu uygulamaların her birinin sistem kaynaklarını ne kadar tüketeceği ise tecrübelerinizle sabitlenecek. Yine de uygulama çeşitliliğin Apple ya da Microsoft’tan hayli fazla olduğu ortada.

Telefon ve tabletlerle baskı yapmak

Mobil aygıtlardan resim ve belge yazdırmak PC'de olduğu kadar kolay. Bu işlemi cloud hizmetlerini veya yazdırma uygulamalarını kullanarak yapabiliyorsunuz

Ozan Kaya - CS

Fotoğraf çekmek ve ofis belgeleri indirmek artık akıllı telefon ve tabletlerin gündelik kullanımına girmekte. Fakat bunların nasıl yazdırılabileceğini çoğu kullanıcı bilmiyor. Bu yüzden, yazıcı üreticileri ve büyük mobil işletim sistemleri bu işlemi kullanıcılar için olabildiğince kolaylaştırma adına son yıllarda birçok yenilik sundular.

Google'ın Android'i ve Apple'ın iOS'u da kablosuz baskı için kolay çözümler sunmakta. Hatta Google'ın basımı sadece internet üzerinden bile yapılabilmekte. Yazıcı üreticileri de bu iki işletim sistemine yönelik, baskı özellikleri taşıyan ve mobil telefon ve tabletlerde mevcut çoklu görev aygıtlarına göre uygulamalar sunuyor. Formatı, kâğıdı, kesim işlemlerini kontrol edebildiğiniz için bu uygulamalar Google ve Apple'ın getirdiği çözümlere nazaran daha kullanışlı. Ağ özellikleri de yeni

uygulamalara oldukça açık: Evinizden uzakta olsanız bile yazıcınızı kullanabiliyorsunuz. Ve birisi sizi ziyaret ettiğinde, sizin yazıcınıza e-posta yoluyla akıllı telefonundan fotoğraf ve belge gönderebiliyor.

Çıktı için kısa adımlar

Apple AirPrint ve Google Cloud Print, WLAN/LAN özelliği bulunan yazıcılar tarafından desteklenmekte, bu yüzden bunlarla direkt olarak baskı yapabilirsiniz. Hizmetlerin nasıl kullanılabileceğine dair ayrıntılı bilgiyi sayfa 71'de edinebilirsiniz. Yazıcı üreticilerinin uygulamaları ayrıca tarama ve kopyalama özelliklerini de kapsamakta ve ayrıca aygıtlar için biçilmiş kaftan. Bu uygulamaları ince işçilik gerektiren durumlarda kullanabilirsiniz. Mevcut uygulamalar ve bunlarla neler yapabileceğinizi öğrenmek için sayfa 72'ye bakın.

yorum@chip.com.tr

Google Cloud

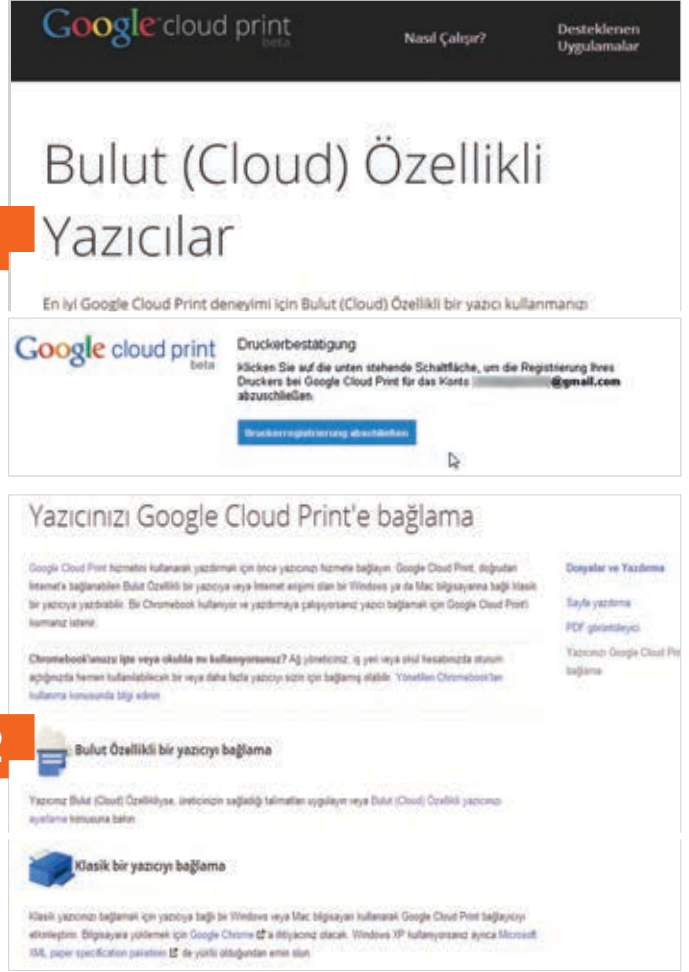
Google Cloud Print, yazıcınıza Google cloud ile bağlanıyor, böylece bilgisayarınız ve diğer mobil cihazlarınızdan yazma işlemi yapabiliyorsunuz. Yeni WLAN yazıcıları bu özelliği doğrudan desteklemekte. Bilgisayarınıza Google cloud ile bağlı eski aygıtları Chrome güncellemesi ile yapılandırabilirsiniz.

1 Yazıcıyı bağlayın

İlgili nokta veya web ara yüzünde (yukarıdaki ekran görüntüsü) gösterildiği gibi Google hesabınızı kullanarak Google Cloud Print ile yazıcınıza bağlanın. Ağa uygun olmayan yazıcılar için yazıcıya bağlı olduğunuz bilgisayara Google Chrome'un en son sürümünü kurun ve başlatın. Adres çubuğunun yanındaki butona ve >>Ayarlar | Gelişmiş ayarlar... | Google Cloud Print<<'e tıklayın ve >>Daha fazla bilgi edinin<<de verilen talimatları takip edin.

2 iPhone ya da iPad'den çıkış alın

Google'ın 'Cloud Print' uygulamasını akıllı telefon ya da tabletinize yükleyin ve açın. Bir görev seçmek için yazdırma sembolüne tıklayın. >>Gallery<< ya da >>File Manager<<'den yazılacak dosyayı seçin. Dosyayı göndermek istediğiniz yazıcıyı seçin. Şu anda yazılımın beta durumunu göreceksiniz, dil seçeneği az ve yazma seçenekleri iyi çevrilmemiş. Cloud Print uygulaması Android ve iOS aygıtlar için mevcut ve Windows PC'ler ve tabletler için 'Google Cloud Printer' adıyla kullanılan sürümünü ilgili aygıtlar için de kullanabilirsiniz. Dosyaların seçili ve Google sunucusunda çalışıyor olduğundan emin olun. Konvansiyonel yerine gizli olarak yazdırmanız daha iyi olacaktır.

Apple AirPrint

Google'ın çözümünün aksine, Apple iOS'un yazıcı bileşeni AirPrint, sadece yerel ağ üzerinden çalışabilmekte. Yani iPad ve iPhone'nunuzun yazıcının da bağlı olduğu modeme WLAN ile bağlı olması gerekmektedir. Ayrıca modeminizin de AirPrint'i desteklemesi gerekiyor ki bu özellik yeni WLAN aygıtlarının hepsinde bulunmakta.

1 AirPrint'i kurun

Yazıcının ismi ve konumu haricinde yazıcının işletim panelinde ya da web ara yüzünde bir kurulum yapmanıza gerek yok – AirPrint'in varsayılan olarak etkin olması gerekmektedir. iOS bileşenlerinden biri olduğu için uygulamayı kurmanıza ve ayarlarını değiştirmenize gerek yok.

2 iPhone ya da iPad'den çıkış alın

iOS'ta 'Photos', 'Mail', 'Safari' ya da AirPrint özelliği bulunan uygulamalarda dosyayı ya da sayfayı görüntülemek için yukarı ok ya da kısayol menü sembolüne tıklayın. Ardından yazıcıyı ve istenilen seçenekleri seçin. Dosya WLAN ile doğrudan yazıcıya gönderilecek ve yazılacak. AirPrint ayrıca Apple Mac OS kullanan bilgisayarlarla kablosuz baskı da yapabilmekte.

Üreticilerin yazıcı uygulamaları

Baskıda ince ayarları kontrol edebilmeniz için yazıcı üreticinizin sağladığı uygulamaya bağlı kalmanız gerekmektedir. Size Android uygulamalarını tarif edeceğiz, fakat iOS sürümleri de hemen hemen aynı fonksiyonlara sahip. Kurulum için yazıcınızı açın ve mobil aygıtınızın da bağlı olduğu WLAN'a bağlanın.

1 Canon Pixma Print

>>Canon Pixma Printing Solutions<< uygulamasını yükleyip, başlattıktan sonra, yazıcı sembolüne, ardından da >>Detect Prtr<< tıklayın ve yazıcınızı seçin. Artık yazıcı durumuna ve ayarlar sayfasına erişebilirsiniz. Uygulamada ibareler oldukça sade: >>Photo printing<<de akıllı telefonunuzdaki fotoğrafların çoğunu aynı anda seçebilirsiniz. >>Print<<e tıklamanızın ardından kağıt ayarları ve baskı sayısını seçebiliyorsunuz. Belgelerin basımı ve tarama işlemleri de aynı sadelikte yapılabilir.

2 Epson iPrint

Epson'ın iPrint'i birçok seçenek sunmakta. Yazıcı bulunduktan sonra, web sayfalarını ya da akıllı telefonunuzda bulunan resimleri veya belgeleri ya da Dropbox gibi cloud depolama hizmetlerinden indirilen dosyaları yazabiliyorsunuz. Fotoğraflarda formatı ve yakınlaştırma, kaydırma işlemleriyle basılacak kesimi seçebiliyorsunuz. Tarama, kopyalama ve yazıcıya bağlanan USB depolama araçlarına erişim de oldukça kolay.

3 HP ePrint & AiO Printer Remote

Hewlett-Packard'ın "HP ePrint" uygulaması ile ePrint'e kaydettirdiğiniz HP yazıcılardan mobil aygıtınızdaki içeriklerin çıktısını alabilirsiniz. Bunun için uygulamanın üst kısmından yazıcınızı seçin. Daha sonra >>Photos<<, >>File<< ya da web sayfaları için >>Internet<< seçeneklerinden birini seçin. Uygulama yerel ağ veya internet aracılığıyla yazıcınızla bağlantıya geçecektir. HP tarafından üretilmiş bir hepsi bir arada yazıcıyı kontrol etmek için the 'HP All-in-One Printer Remote' uygulamasını yükleyin. Uygulamanın >>Capture documents<< fonksiyonu akıllı telefonun kamerasını bir mobil tarayıcı olarak kullanmanıza olanak tanıyor. Dosyaları aygıttaki mevcut yazıcıları kullanarak daha sonra veya hemen basabiliyorsunuz. ☑

Belgeleri yazıcıya mail yoluyla göndermek

Canon, HP ve Epson gibi birçok yazıcı üreticisi yazıcılarına e-posta adresleri yükler. Bu yazıcı üreticisinin sunucusuna bağlı uzun ve eşsiz bir adrestir. Bu adrese ekte gönderilen fotoğraflar ve belgeler baskıya hazırlanır ve yazıcınıza gönderilir. Böylelikle seyahat ederken çektiğiniz fotoğrafları evinizde yazdırabilirsiniz. Eğer bir arkadaşınız sizi ziyaret etmişse ve yazıcıya yapılandırılması olmadan (ya da iş telefonunuzdan buna izniniz yoksa) cep telefonunuzdan bir fotoğraf yazdırmak istiyorsa, e-postaya dayanan bu seçeneği kullanabilirsiniz. Kurulum işlemini üreticinizin sitesinden öğrenip yapabilirsiniz.

Kurtarın ve geri yükleyin

Dosya ve disk kurtarma yazılımları silinen ya da bozulmuş verilerinizi geri getirebilir.

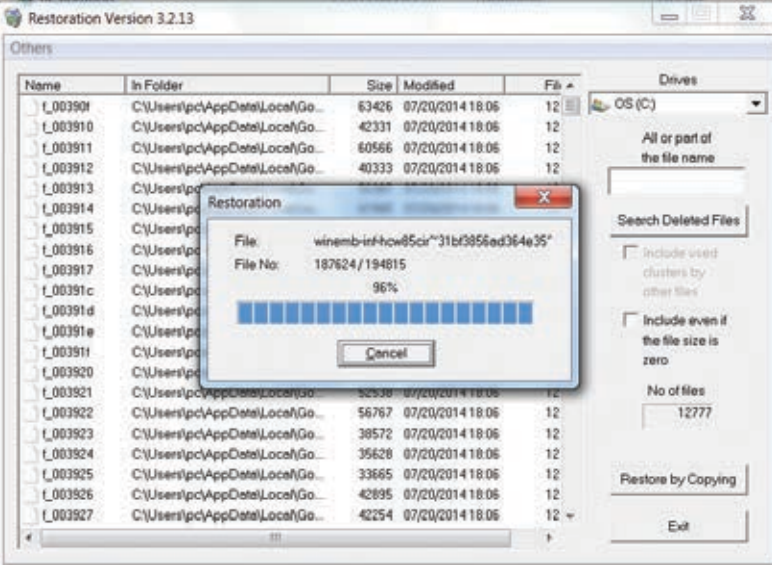
Barış Emre ALKİM

Alınızda soğuk terler birikiyor. Panik midenizden yukarı hızla yükseliyor. O inanılmaz derecede önemli ancak yerinde yeller esen dosyayı titreyen elinizle fareyi hareket ettirip arıyorsunuz ama boşuna. Bunlar dosyalarını kazara silinenlerin ya da güvendikleri sabit diskin / USB belleğin bozulduğunu keşfedenlerin yakından tanıdığı şeyler. Geri dönüşüm kutusu kimi zaman kazara silinmiş dosyaları tutabiliyor ancak bunun da garantisi yok. Hem

Murphy kanunlarına göre genellikle bu kutuyu, hatanızı fark etmeden önce boşaltmış oluyorsunuz.

Neyse ki sabit diskinizi derinlemesine tarayıp kayıp verileri yeniden oluşturabilen bir dizi yazılım var. Programların kendisi göze pek hoş görünmese de, sabit diski asit kazanına atmadığınız sürece hemen hiçbir şeyin tümüyle silinmediğini ya da kaybolmadığını ispatlıyorlar. Eski PC'nizi ya da sabit diskinizi verirken bunun yol açacağı

güvenlik sorunları ortada, ancak kurtarma yazılımlarının faydasını kimse inkâr edemez. Elbette bir yazılım parçasının dosyalarınızı kurtarmasına güvenecekseniz doğru seçim yapmanız çok önemli. Bu yazıda da göreceğiniz gibi, birçok ürün benzer özellikler ve benzer sonuçlar sunuyor fakat fiyatları arasında uçurumlar var. Testimizde, hangisine güvenebileceğinizi göstermek için sekiz farklı kurtarma programını kıyasıya karşılaştırdık.

Brian Kato Restoration

İddiasının arkasında duruyor

Restoration sade ama iş gören bir veri kurtarma aracı. Seçenek mi? Alternatif mi? Boş verin. Aracın sunduğu her şey (ki pek bir şey sunduğu da söylenemez) tek bir ekranda yer alıyor. Diski seçiyor, özel bir şey arıyorsanız dosya adı giriyorsunuz. Sıfır byte boyutlu dosyalarla uğraşıp uğraşmak istemediğinizi belirtiyor ve "search deleted files" düğmesine basıyorsunuz. Hepsi bu kadar.

Testte Restoration da rakipleri kadar çok dosya buldu ve birkaç da avantajı var. Her şeyden önce sadece 400 KB boyutlu ve kurulum gerektirmiyor. Tek sürücünüz varsa ve kurtarmaya çalıştığınız verilerin üstüne yazmaktan korkuyorsanız bu çok kullanışlı. Linux alternatiflerinden daha kolay kullanılıyor ve ücretsiz.

Olumsuz yanı ise arabiriminden kaynaklanıyor. Dosyaların ne kadar zarar gördüğünü önceden bilmek, kurtarılan dosyaların dizin ağacında görmek mümkün değil ve arama çok yavaş.

En kötüsü, birden çok dosyayı bir defada kurtarmanıza izin vermiyor. Listedeki, tespit edilen her dosyayı seçmek mümkün değil. Bu yüzden fotoğraf makinesi gibi aygıtlardan dosya kurtarmayı da unuttun. USB bellek desteği hakkında bile Read.me dosyasında "Bir kullanıcı işe yaradığını söyledi" yazılı. Son olarak, beraberinde gelen güvenli silme aracı da bir işe yaramıyor çünkü bulduğu tüm silinmiş dosyaları, hedef gözetmeksizin siliyor.

Basit bir kurtarma aracı olarak iş görüyor ancak sistem kurtarma USB belleğinizde taşımayı düşünmediğiniz sürece, diğer güçlü alternatifleri tercih etmemeniz için bir sebep yok.

Brian Kato Restoration
Ücretsiz,
bit.ly/katorestore

Binarybiz Virtuallab

Harika kurtarma uygulaması, kötü fiyat

Virtuallab çok etkileyici bir program fakat tek bir kusuru var: fiyat modeli. Programı doğrudan satın alamıyor, veri kurtardıkça ödeme yapıyorsunuz. Sadece 100 MB dosya kurtarmanın bedeli bile 40 dolar. Bu yetmezmiş gibi, 500 GB istiyorsanız 99 dolar ödemeniz bekleniyor. Ne kadar kurtaracağınıza sabit bir sınır koymak zaten garip değilmiş gibi, 100 MB ile yarım terabyte arasında hiç başka seçenek olmaması düpedüz saçma.

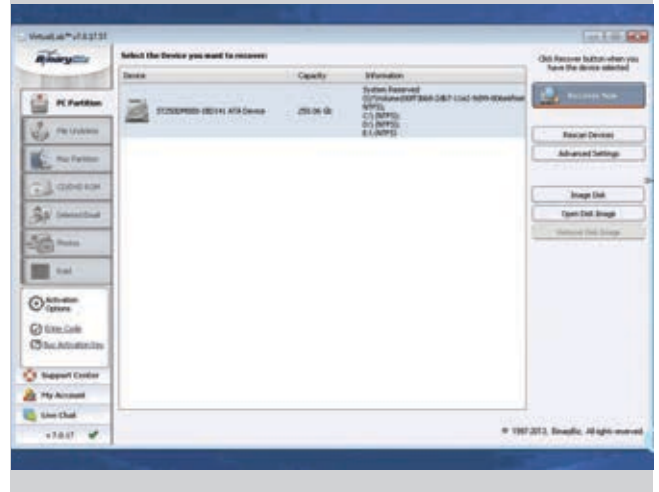
Ancak araçların kendisine diyecek yok. Önemli olan File Undelete ancak VirtualLab standart disk bölümlerini kurtarıyor, Mac disk bölümlerini destekliyor, hatta RAID sistemleri bile kurtarmaya çalışıyor. Silinen dosyaları geri alma kısmında normal tarama şimşek hızında ve bulunanlar arasında arama yapma seçenekleri testtekilerin en iyisi. Dizin ağacını istediğiniz gibi dolaşabiliyor, belirli tür kurtarılmış dosyaları görebiliyor ya da isme göre arama yapabiliyorsunuz. VirtualLab hepsinin sonucunu anında gösteriyor.

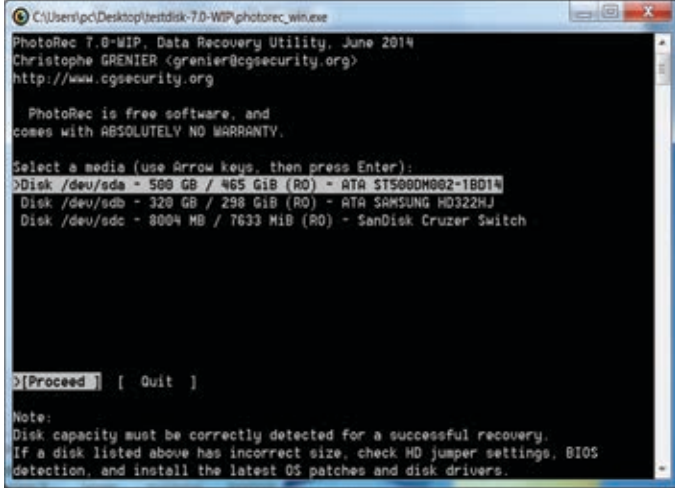
Yakından baktığınızda VirtualLab'ın geri kalanında da bu özeni görüyorsunuz. Örneğin kurtardığınız dosyaları sürücüyeye kaydetmenin yanı sıra, testte dosyaları bir FTP sunucusuna yükleme olanağı sunan tek araç bu. Test sistemimizde uygulamanın fotoğraf aracıyla sorun yaşadık. Genel File Undelete taramasında çok sayıda resim dosyası bulunduğu halde fotoğraf aracı bunları gösteremedi. Gerçekten üzücü.

Sonuçta bu yazılımı daha iyi olmaktan alıkoyan şey fiyat modeli. 1 MB ücretsiz kurtarma özelliğiyle yazılımın ne kurtaracağına bakabilirsiniz ama pratikte, 500 GB'lık sürüm için 100 dolar ödemeniz gerekiyor.

BinaryBiz VirtualLab
500 GB için 100 dolar,
www.binarybiz.com

CGSecurity TestDisk ve PhotoRec

Veri kurtarmada güçlü ikili

Açık kaynak kodlu bu iki aracı bir arada ele aldık çünkü veri kurtarmada her türlü yaklaşımı kapsıyorlar. TestDisk kocaman bir kılıç gibi. Disk bölümleri ve önyüklemeye yapmayan diskler üzerinde (genellikle virüs saldırısından ya da büyük çaplı bir insan hatasından sonra) kullanılıyor. PhotoRec ise neşter gibi, tek dosyaları, fotoğraf ve videoları, belge ve arşivleri kurtarıyor, sonra da bunların parçalarını mümkün olduğunca bir araya topluyor.

İki araç da Linux dünyasından geliyor ama özellikle PhotoRec'in kullanımı sandığınızdan daha kolay. İsteddiğiniz dosya türünü seçebileceğiniz menüleri ve her şeyi daha sonra süzmeniz için güvenli bir diske taşıyan bir kurtarma süreci var. Bellek kartlarından ve sabit disklerden de veri kurtarabiliyor ki, bu özelliği kurtarma araçlarında giderek daha fazla görüyoruz.

TestDisk ise çok daha komplike, size "disk geometrisi" gibi sorular soruyor ve teknik dil kullanıyor. Birçok analiz aracı barındırır da, tek düğmeye basıp diskinizi kurtarmayı bu programdan beklemeyin.

İki araç da küçük ve kurulum gerektirmiyor. Bu yüzden de acil durum USB belleklerinde ve özel kurtarma disklerinde kullanım için ideal. İkisi bir arada bir megabyte bile etmiyor. Linux tabanlı bir kurtarma diskiniz varsa bunlar vazgeçilmez yazılımlar. Önemli bir dosyayı yitirme endişesiyle ter dökerken öğreneceğiniz değil de, felaketten önce önlem almayı öğren-diyseniz sizi rahatlatarak araçlar olduğunu unutmayın.

9
Puan

CGSecurity TestDisk ve PhotoRec
Ücretsiz,
www.cgsecurity.org

Genie Timeline Pro 2012

Sorunları ortadan kaldırın

Genie Timeline Professional 2012 veri kurtarmada farklı bir yöntem izliyor. Sabit diskinizdeki döküntüleri birleştirmek ya da silinmiş dosyaları kurtarmaya çalışmak yerine, bu aslında bir canlı yedekleme aracı. Sisteminize kurup bir başka konum (ideal olarak bolca yer bulunan ikinci bir sabit disk) belirtin. Bu birincil diske eklediğiniz, sildiğiniz ya da değiştirdiğiniz her şeyin kaydı tutulacak ve kopyalanacak.

Bunun asıl faydası sadece veri kaybına değil, daha yaygın veri kazalarına karşı da korunacak olmanız. Evet, Windows 7'de de benzer bir özellik var ama dakika bazında faydalı değil, özellikle de bütün gün çalıştığınız bir dosyanın üstüne kazayla bir şey yazarsanız.

Genie Timeline dosyaları bozuk bir sistemden kurtarmak için de bir disk yaratma seçeneği sunuyor. Bu sayede sistemdeki her şeyi tarayabiliyor, işlemi belirli klasörlerle sınırlandırabiliyor ya da resim dosyaları gibi dosya türlerini belirtebiliyorsunuz. İsterseniz iPod'unuzun yedeğini de alabiliyor, ama yaptığı iTunes gibi araçların halihazırda almış olduğu yedekleri kopyalamak.

Bununla beraber bazı tuhaflıklar var. Dosyaları orijinal yerlerine değil, belirttiğiniz bir dizine koyuyor. Bu, silinen dosyaları kurtarıırken mantıklı (sürücüyle ne kadar oynarsanız dosyalara zarar verme ihtimali o kadar yükseliyor) fakat "dosyayı eski yerine koy" gibi bir seçenek daha uygun olurdu. Yedekler de en az üç dakika aralıklı olabiliyor, halbuki Dropbox gibi araçlar anlık çalışıyor.

İkinci bir sabit diskiniz varsa Genie Timeline Pro 2012 en önemli dosyalarınızın bir kopyasını tutmanın kullanışlı bir yolu ve ansızın başınıza bir felaket gelme bile yarar sağlıyor.

7
Puan

Genie9 Timeline Pro 2012
60 dolar,
www.genie9.com

PC Tools File Recover

Aşırı basit

File Recover olabilecek en yalın veri kurtarma yazılımı. Diğer programlarda birden çok ekran arasında geçiş yapmanız gerekirken burada her şey aynı pencerede. Hızlı tarama, derin tarama ya da fiziksel tarama, dosya türü seçme seçeneği var; başka bir şey de yok.

Yazılım, pek benzeri olmayan seçenekler de sunuyor: Örneğin tek bir dosya adını aratabiliyor ya da sağ tıklama menüsünden dosya kurtarabiliyorsunuz. Bu ikinci seçenek sadece hızlı tarama yaptığı için çok faydalı olmayabilir; silinen dosyalar büyük ihtimalle Geri Dönüşüm Kutusu'na taşınmış oluyor ve bu aramada çıkmıyor. Kamera ya da diğer ortam aygıtları desteklenmiyor.

File Recover etkileyici sayıda dosya tespit etmekte sorun yaşamadıysa da testteki birçok araçtan daha yavaş ve kurtarma ekranında eksikler var. Liste sunulduktan sonra filtreleme yapmıyor ya da belli bir dosyayı bulup bulmadığını göremiyorsunuz. Kurtarılan dosyalar gördükleri hasara göre renkle kodlanıyor ama tüm detay bundan ibaret. Söz gelimi, Recuva'daki gibi bir dosya başlık bilgisi yok. En sıkıcı olanıysa zaten küçük olan pencereyi yeniden boyutlandıramanız ve her dosya konumunu görmek için kaydırma çubuğuna tıklamak.

File Recover iyi ama vasatın üstünde olmayan bir performans sundu. Kullanımı kolay araçlardan biri ve diğerlerinden yavaş olsa da, kurtarma performansı kötü değildi. Muhtemelen diğer alternatiflerdeki seçeneklerin eksikliğini hissedeceksiniz ve fiyatı birçoğundan ucuz olsa da, yazılımı satın almayı bir yıllık lisans ücreti ödediğinizi unutmayın.

5
Puan
PC Tools File Recover
Yıllık 30 dolar,
www.pctools.com

CHIP

O&O Diskrecovery

Verilerinizi kolayca geri alın

Paralı rakiplerinin çoğunun iki katından pahalı olan O&O DiskRecovery 7, daha kurulmadan korumaya başlıyor. Başlıca avantajları biçimlendirilmiş ve hasar görmüş disk bölümlerini kurtarabilmesi ve ister hızlı ister derin tarama yapın, çok kuvvetli bir motor kullanıyor olması. Ne var ki özellikle tarama sonrası işlemlerde biraz tökezliyor.

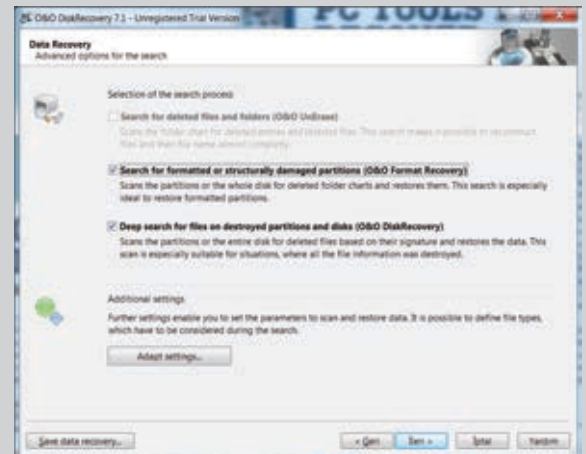
Bu tabii ki kullanımının zor olduğu anlamına gelmiyor. Çoğu durumda sadece disk bölümünü ve (her şeyi istemiyorsanız) dosya türünü belirtmek, dosyaların otomatikman mı kaydedileceğini yoksa bir liste mi sunulacağını seçmek yetiyor.

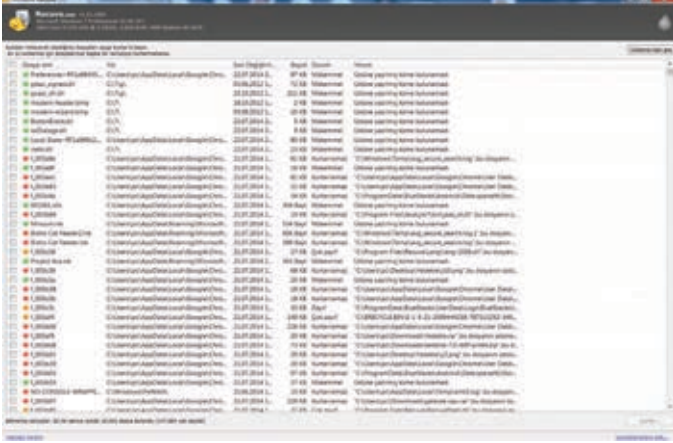
Çoğu aracın aksine, verileri tamir ettiğiniz diske yazmanıza izin verilmiyor ama bu mantıklı. Belli dosyaları arıyorsanız işiniz zor çünkü sadece dosya türü belirtebiliyor ve buna bir iki detay (dosyanın boyu ve tarihi gibi) ekleyebiliyorsunuz, dosya ismini ve klasörü belirtmenize izin yok. Arama sonunda verilen raporda da arama yapabileceğiniz bir kutu yok; büyük bir eksiklik. Sonuçta O&O diskiniz çökse de, büyük bir felaket de olsa işe yarıyor fakat silinen dosyaları kurtarmak ya da küçük kazaları atlatmak gibi günlük olaylarda çok etkili değil.

Eğer O&O'nun becerilerine ihtiyaç duyuyorsanız, yazılımın keskin gözünden pek bir şey kaçmıyor. Sabit diskler, flash kartlar, USB bellekler ve daha nice taranabiliyor. Disk bölümlere desteği çok faydalı ve "anında" kurulum seçeneği iyi düşünülmüş. Fakat sıradan bir ev kullanıcısı aynı sonuçları daha ucuza da elde edebilir.

8
Puan

O&O DiskRecovery
99 dolar,
www.oo-software.com

Piriform Recuva

Güçlü ve ücretsiz

Recuva çok etkileyici bir araç ama tek bir eksiği var: Zaman makinesiyle geriye gidip felaketten önce kendini bilgisayarınıza kuramıyor. Bunun dışında her şeyi mükemmel. Hızlı, kolay kullanımlı ve en güzeli, tümüyle bedava.

Tüm diğer araçlarda olduğu gibi, standart bir tarama ve bundan çok daha yavaş olan derin tarama seçeneği var. Eğer hangi dosyayı kurtarmak istediğinizi biliyorsanız Recuva'yı belli dosya türlerine, Geri Dönüşüm Kutusu'na ya da diğer aygıtlara yönlendirebiliyorsunuz. Her şey, kolayca sıralanıp aranabilen basit bir listede toplanıyor. Dosyalar, kaliteye göre işaretleniyor. Yeşil mükemmel, sarı kısmen üzerine yazılmış ama işe yarayabilir, kırmızı ise kurtarılması olanaksız. Kırmızılardan da bir şeyler kurtarabilirsiniz ama Recuva'nın mucize yaratmasını beklemeyin.

Birden çok dosyayı seçip hepsini birden kurtarabilirsiniz ama her dosyayı hiçbir şey olmamış gibi eski yerine koymanız mümkün değil, bunu tabii elle yapabilirsiniz. Bonus olarak, dosyaların kurtarılmasını (en azından normal araçlarla) önlemek için güvenli olarak silebilirsiniz. Bu durumda da dosya isimleri elde edilebiliyor.

Arama sırasında tek sinir bozucu şey potansiyel olarak kurtarılabilen dosya sayısı. Bu, canlı bir arama kutusunda yapılıyor ve biz dosya adı yazarken karşımıza çıkan dosya sayısı yüzünden dört çekirdekli i7 test makinemiz durma noktasına geldi. Bu yüzden dosya ismini harf harf girmek yerine, önce bir yere yazıp sonra yapıştırmak daha mantıklı.

Recuva'yı kullanmamak için hiçbir gerekçe yok. Diğer paketler daha çok araç sunuyor olabilir fakat değeri, güvenilirliği ve dosyalarınızı kurtarma becerisi bakımından hiçbir Recuva'ya yaklaşmıyor.

9
Puan

Piriform Recuva
Ücretsiz,
www.piriform.com/recuva

Ubuntu Rescue Remix

Sistem yöneticileri için veri kurtarma

Ubuntu Rescue Remix verilerinizi tekrar hayata döndürmek için etkili bir çözüm ama küçük bir sorunu var. Sisteminizi canlı CD'den başlatıp karşınızda sadece yanıp sönen bir imleç görmeye itirazınız olmamalı. Burada size yardım edecek şatafatlı bir grafiksel kullanıcı arabirimi ya da sihirbaz yok. Sadece başınızı dertten kurtaracak, dikkatle seçilmiş bir dizi açık kaynak kodlu araç var.

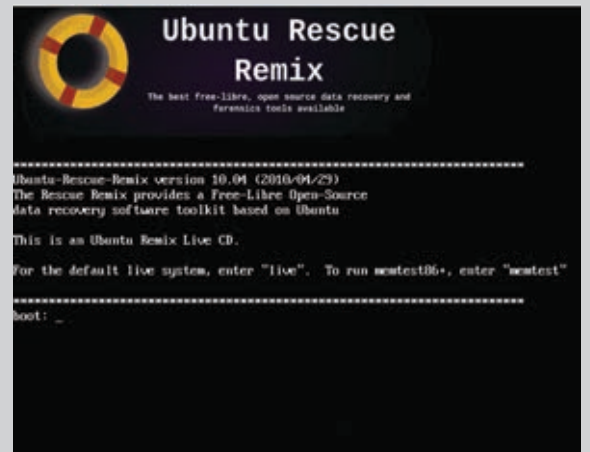
Bu araçlar üç kategoriye bölünmüş. Dosya sistemi, disk ve diğer. Bunlardan TestDisk, testte de görüldüğü gibi Photorec'le birlikte veri kurtarma için. Magic Rescue ise daha genel dosyalara yönelik. Canlı CD olduğu için sisteminize hiçbir şey kurmanız gerekmiyor. Yani bir dosyayı sildiğinizi anladığınızda hemen CD'yi takıp kurtarabilirsiniz.

Araçlar güçlü de olsa, yanlış seçenekleri seçip yanlış programları çalıştırmak, asıl kazanın kendisinden daha çok zarar verebilir. Bununla birlikte bu araçlar bir araya geldiğinde testteki diğer yazılımların hepsinden daha çok işe yarıyor ve mükemmel bir acil durum diski oluşturuyor. Dokümantasyon, diskin üstündeki kullanım kılavuzu sayfalarından ve web sayfasındaki, temel işlemleri anlatan öğreticilerden ibaret.

Bu paketi denemek isterseniz en iyisi VirtualBox (www.virtualbox.org) kullanmak. Yeni bir disk oluşturun, ISO'yu yükleyin, sonra asıl PC'nize hiçbir zarar gelmeyeceğini bilecek alıştırma yapın. Size zor geldiyse ultimatebootcd.com gibi başka açılış CD'leri de var. Bu CD'de dosya kurtarmada kurtaracağınız başlıca araçlar olan TestDisk ve Photorec yer alıyor.

8
Puan

Ubuntu Rescue Remix
Ücretsiz,
ubuntu-rescue-remix.org

DOSYA KURTARMA YAZILIMLARI TESTTE

ÖZELLİKLER

	CGSecurity TestDisk / PhotoRec	Genie Timeline 2012	O&O Diskreco- very	PC Tools File Recover	Piriform Recuva	Ubuntu Rescue Remix	Ubuntu Rescue Remix
WEB SİTESİ	bit.ly/katorestore	www.cgsecurity.org	www.genie9.com	www.oo-software.com	www.pctools.com	www.piriform.com/recuva	ubuntu-rescue-remix.org
FİYATI	Ücretsiz	Ücretsiz	60\$	99\$	Yıllık 30\$	Ücretsiz	Ücretsiz
KAÇ PC İÇİN	Sınırsız	Sınırsız	1	1	3	Sınırsız	Sınırsız
FOTOĞRAF KURTARMA	Hayır	Evet	Mevcut değil	Hayır	Hayır	Evet	Evet
KURULUM GEREKTİRME	Hayır	Hayır	Evet	Evet	Evet	Hayır	Hayır
DİSK BÖLÜMLERİYLE ÇALIŞMA	Hayır	Evet	Mevcut değil	Evet	Hayır	Hayır	Evet
DÂHİLİ DOSYA SİLİCİ	Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Evet	Hayır
TEST PC'SİNDE HIZLI ARAMA	4:06:00	Mevcut değil **	Mevcut değil	0:17:00	6:37:00	1:24:00	Mevcut değil **
TEST PC'SİNDE BULUNAN DOSYA SAYISI*	60.453	Mevcut değil **	Mevcut değil	57.186	58.057	57,870	Mevcut değil **

* Programa göre. Saptanan dosyaların başarıyla kurtarıldığı anlamına gelmiyor.

** Karşılaştırma için kullanılabilecek hızlı tarama yok

ÜCRETSİZ
YILLIK 30 DOLAR
SINIRSIZ

VE İŞTE KAZANAN

Dosya kurtarma duygusal bir konu. Ancak çok önemli bir dosyanızı geri almak için çaresizce çabalarken aklınıza geliyor. Üstelik bunu da öyle sakince yapamıyorsunuz. Aradığınız dosyanın yerini saptayabilecek, iyi (ya da kötü) haberi size mümkün olduğunca çabuk ve tüm netliğiyle verebilecek, ardından da söz konusu dosyayı kurtarabilecek bir şeye ihtiyacınız var. Burada test ettiğimiz yazılımların birçoğu bunu şu ya da bu şekilde yapıyor ama her zaman olduğu gibi, şeytan ayrıntıda gizli.

Bu kıyaslamanın ortaya çıkardığı şaşırtıcı gerçek bazı yazılımların diğerlerinden daha başarılı olması değil, fiyatlandırma modellerindeki çeşitlilik. BinaryBiz'in VirtualLab'ının abartılı fiyatından tutun da beş para ödemediğiniz güçlü yazılımlara kadar, eğer dosyalarınızı kurtarmak istiyorsanız ödeyebileceğiniz paranın alt ya da üst sınırı yok.

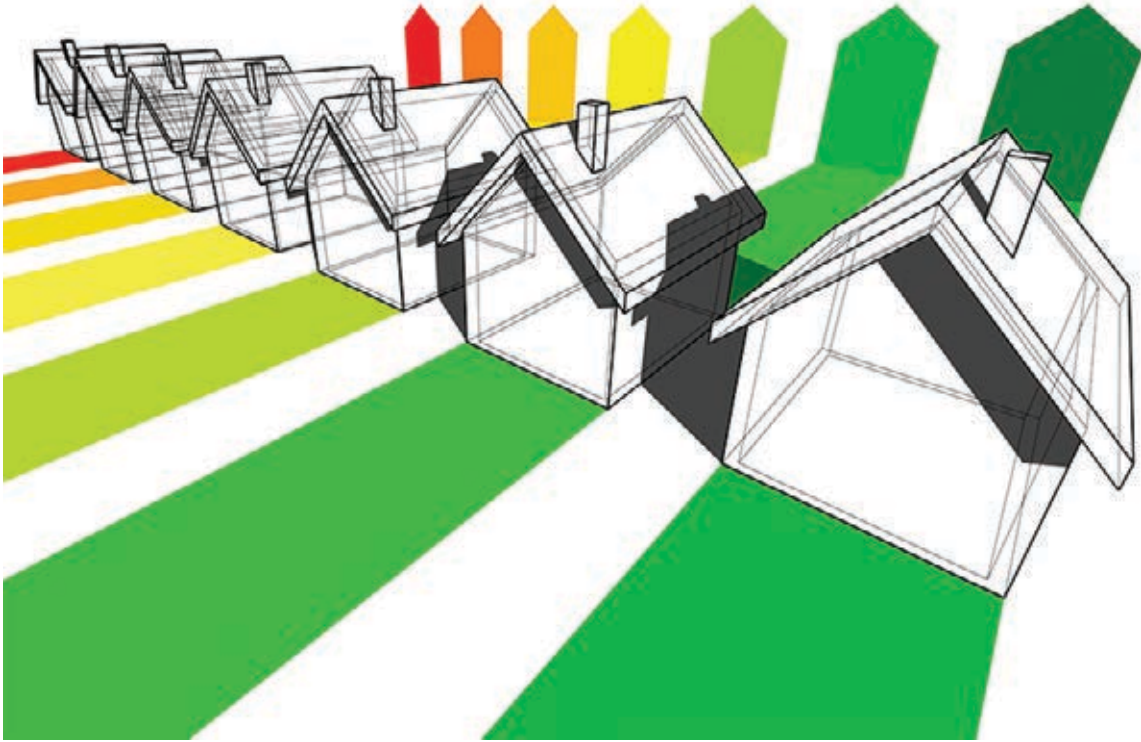
Dahası, fazla ödedikçe elinize daha iyi bir hizmet geçeceğinin garantisi de yok. Örneğin öne çıkan iki yazılım tümüyle ücretsiz, buna rağmen çok becerikli.

CGSecurity TestDisk / PhotoRec

Bir ücretsiz programı tavsiye ettik mi, birinciyi seçmek daima güç oluyor. TestDisk ve PhotoRec bedavaya şaşırtıcı özellikler ve başarı sunsa da, Recuva'nın kullanıcı dostu tasarımıyla yoksun. Ubuntu Rescue Remix'in de iyi puan aldığını ancak toplamda 8'i geçemediğini göreceksiniz. Bunun nedeni de programı karmaşıklığından ötürü tavsiye edemiyor oluşumuz ve düzgün kullanılmadığı zaman yol açabildiği hasar.

Piriform Recuva

Güçlü, özelliklerle dol, harika çalışıyor, dahası ücretsiz. Sevimleyecek hiçbir yanı yok. Genellikle böyle cümlelerin ardından "ama" diye başlayan olumsuz bir ifade gelir ama Recuva böylesi olumsuzlukların hepsinden sıyrılmış. Söyleyebileceğimiz en güzel şey, iyi çalıştığı, kolay kullanıldığı ve paralı yazılımlarda bile bulunmayan bazı özellikler içerdiği. Bir dosyanızı kaybettiyseniz, hızlı ve kolay bir şekilde kurtarmak istiyorsanız Recuva'dan şaşmayın.

Bilgisayarınızın güç harcamasını kontrol edin, paranız cebinizde kalsın

Elektrik fiyatı tavan yapmış olabilir ama PC'nizin harcamasını düşürerek faturanızı hafifletebilirsiniz. Bu yazımızda yapmanız gerekenleri açıklıyoruz.

Barış ALKIM

PC'nizin ne kadar güç harcadığını bulun

Bilgisayarınızın şu anda ne kadar güç harcadığını bilmeden sarfiyatı azaltmak kolay değil. Ortalama bir PC yaklaşık 150 watt elektrik harcar. Günde 5 saat, yılda 365 gün kullanılırsa bu da yılda (1 kw/s ücreti vergiler dahil 37 kuruştan) yaklaşık 100 lira eder. Bilgisayarınızın ve parçaların yaşı da verimliliği üzerinde rol oynar, bu da elektrik faturasına yansır. Dizüstü bilgisayarlar çok daha az, genelde bir masaüstü PC'nin yarısı kadar güç harcar. PC'nizin ne kadar güç tükettiğini hesaplamak için Local Cooling adlı ücretsiz aracı <http://chip.tk/1lh94MW> adresinden indirebilirsiniz. Yeşil indirme düğmelerine tıklamayın, bunlar reklam sponsorlarına gidiyor. Local Cooling, Windows XP kullanıcılarının bilgisayarlarının

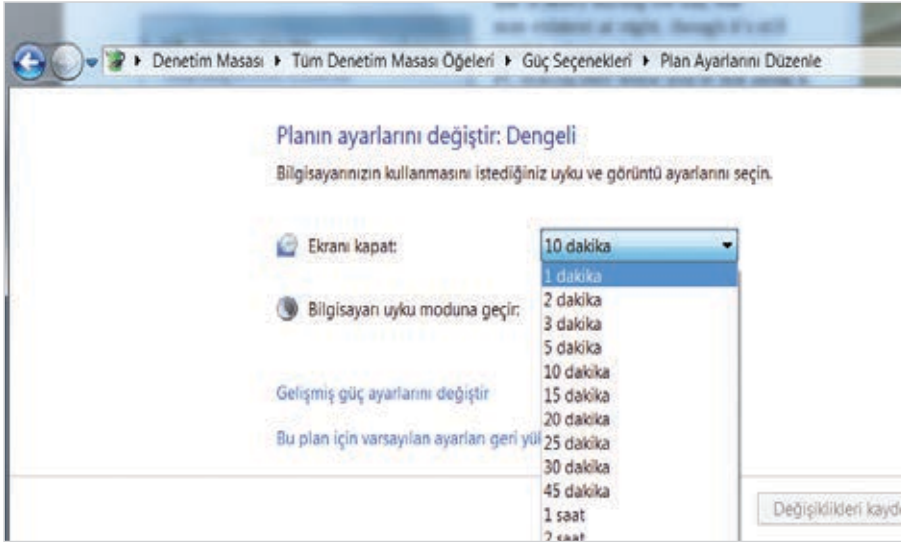
PC'nizin tam ne kadar elektrik harcadığını Local Cooling aracıyla öğrenebilirsiniz.

güç tüketimini azaltması için tasarlanmış. Microsoft o günden bugüne Vista, 7 ve 8 için daha gelişkin güç kontrol seçenekleri eklediyseniz de yazılım hâlâ PC'nizin güç tüketimini öğrenmenin iyi bir yolu.

Kurulumun ardından küçük Local Cooling penceresinin en altından Settings'e tıklayın. Açılan daha büyük ekranda "My power"a bastığınızda PC'nizin kaç watt harcadığını göreceksiniz. Test PC'mizde tahmini tüketim değeri 272 watt'tı ki bu bir hayli yüksek. Sebebi ise toplamda 180 watt harcayan çift monitör kullanmamız. Tahmin edileceği gibi, işlemcimiz de 45 watt'la bir hayli güç harcıyordu.

PC'nizin ne kadara çalıştığını hesaplayın

Bu rakamları maliyete dönüştürmek için

Monitörünüzün açık kaldığı süreyi kısaltarak büyük tasarruf sağlayabilirsiniz.

basit hesap yeterli. Aylık maliyeti bulmak için önce güç tüketiminizi watt cinsinden hesaplayın (1.000'e bölün) sonra bu rakamı her ay PC başında geçirdiğiniz saat sayısı ile çarpın, sonra bunu elektrik faturanızda görebileceğiniz kW's başına maliyetle tekrar çarpın. PC'miz için hesaplama 262 / 1000 x 224 x 0,37 yani aylık 21,7 liraya geliyor. Bunu da 12'yle çarparak bilgisayarınızın yıllık elektrik masrafının 260 lira olduğunu buluyoruz. Sizinki elbette farklı çıkacaktır ama bilgisayarınızın tükettiği elektrik miktarına göre hâlâ faturalarınızı hafifletebilirsiniz.

Kendi güç planınızı oluşturun

Windows Vista, 7 ve 8, PC'nizin güç tüketimini düşürmek için kullanabileceğiniz bir sürü özelliğe sahip. Windows + R tuşlarına basın, "powercfg.cpl" yazıp [Enter]a basın, sonra "Güç Planı Oluştur"a tıklayın. Plana bir isim verin, İleri'ye tıklayın, "Ekranı kapat" için 5 dakika, "Bilgisayar uykuya moduna geçir" için 15 dakika belirleyip "Oluştur"a basın. Şimdi, oluşturduğunuz güç planını varsayılan plan yapın.

Windows XP'de ise Windows + R'ye basıp "powercfg.cpl" yazın, "Ekranı kapat" ayarını "5 dakika sonra" ve "Sistem hazırda bekletme"yi "15 dakika sonra" olacak biçimde değiştirin.

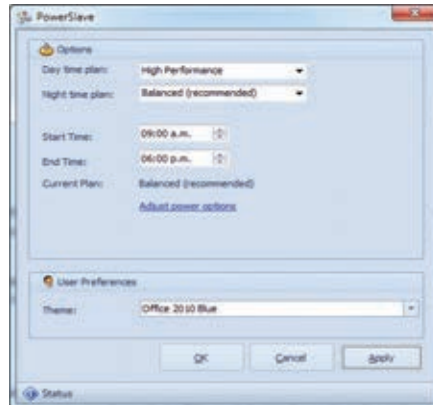
Bilgisayarınızda sistemi "Hazırda beklet" seçeneğini görmüş olabilirsiniz ama bu sadece dizüstü bilgisayarlar için yararlı. Hazırda beklet, uyku modundan biraz daha az enerji harcıyor ama bilgisayarınızın hazırda beklet konumundan uyanması daha fazla güç gerektiriyor. Sırf bu yüzden, masaüstü bilgisayarınızda "Hazırda beklet"i kullanmanızı önermiyoruz.

PC'nizin BIOS ayarlarını değiştirin

Eğer masaüstü PC'ye sahipseniz BIOS ayarlarını değiştirerek bilgisayarınızın bekleme modunda az enerji harcamasını sağlayabilirsiniz. Bilgisayarınızı yeniden başlatın, sonra F2 ya da DEL tuşuna basarak (bilgisayarınızın modeline göre değişebilir) BIOS'u açın.

Power menüsünü ve burada da ACPI Suspend Type seçeneğini bulun. Eğer Suspend Type olarak S1 ya da S1 (POS) belirlenmişse sisteminiz PC kullanılmaya bile işlemciye ve belleğe tam güç sağlıyor demektir. Bu seçeneği S3 ya da S1&S3 olarak değiştirirseniz PC'niz bekleme modundayken en temel bileşenler dışındaki parçalara güç gitmez. Unutmayın ki BIOS menüleri farklılık gösterebilir, o yüzden hangi ayarı değiştirdiğinizden emin değilseniz uzak durun.

PC'niz sadece gerektiğinde güç harcasın PowerSlave (<http://chip.tk/1lh9RgA>) PC'nizin güç ayarlarını günün vaktine göre değiştiren ücretsiz bir yazılım. Bu sayede

PowerSlave ile PC'nizin gündüzleri ne kadar güç tükettiğini değiştirebilirsiniz.

Monitörünüzü, tarayıcınızı, yazıcınızı ve diğer çevrebirim aygıtlarını beklemede bırakmak bir hayli fazla elektrik tüketebilir. Bir şeyleri açık kapatmanın hesabını tutmak yerine, bu işi otomatikman yapan akıllı uzatma prizlerinden alabilirsiniz. Energenie Automatic PC Standby Shutdown adlı prizin maliyeti yalnızca 19 pound ve priz bir aygıtın bekleme moduna girdiğini anlayıp ona giden gücü kesiyor. Bağlı aleti tekrar uyandırmak istediğinizde o fişin yanındaki düğmeye basmanız yeterli. Uzatmanın dördü denetlenebilir, biri sürekli açık toplam beş girişi var. O yüzden de PC için ideal.

gündüz ve gece farklı güç planı kullanabiliyorsunuz. Bu da PC'nizi sürekli açık bırakıyorsanız çok yararlı. Yazılım daha çok, bilgisayar kullanımının gündüzleri yoğun, gece ise yok denecek kadar az olduğu ofisler için tasarlanmış. Bununla birlikte evde de yararlı ve PC'nizin kullanılmadığında güç harcamasını önler.

PowerSlave'i kurduktan sonra çalıştırın, açılır menüden bir "Day time plan" seçin. Bu Balanced (dengeli), High Performance (yüksek performans) ya da sizin oluşturduğunuz bir güç planı olabilir. "Night time plan"ın yanından Power Saver'ı seçin. Start Time ve End Time ise PC'nizi en çok kullandığınız zamanlar olmalı (mesela sabah 9 akşam 6). Apply'a basarak değişiklikleri uygulayın.

Monitör ayarınızı değiştirin

Monitörünüz bilgisayarınızın muhtemelen en çok güç tüketen parçasıdır ama kullandığı gücü kolayca azaltıp anında para tasarrufuna başlayabilirsiniz. Varsayılan ayarlarda çoğu monitörün parlaklığı %90-100 arasındadır ama bu gereksiz. Monitörün önündeki düğmelerle ayarlara ulaşarak Brightness'ı (Parlaklık) seçin. Şimdi bu değeri kabul edilebilir en düşük değere getirin. Çoğu insan için %70, hatta 60 bile yeterli.

3
Tracker
12
Cookies

+8
Tracker
+23
Çerez

+1
Tracker
+2
Cookies

9:08

9:32

Saat 8

10 site, 127 tracker

Standart bir Firefox tarayıcısı ile gün içinde on adet web sitesini ziyaret ettik. Lightbeam eklentisi ise bağlantılar ile gelen site tracker'larının ve çerezlerin kaydını tuttu. Günün sonunda karşımıza çıkan sonuç ise 127 tracker ve 405 çerez.

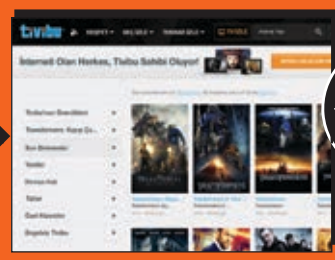

+30
Tracker
+91
Çerez

11:47

+17
Tracker
+40
Çerez

+4
Tracker
+19
Çerez

13:14

+56
Tracker
+176
Çerez

15:36

+1
Tracker
+1
Çerez

16:45

+5
Tracker
+35
Çerez

16:04

+2
Tracker
+6
Çerez

17:57

19:05

= 127
Tracker
= 405
Çerez

İnterneti temiz tutmak

Herkes nette sörf yaptığında ardında dolandırıcılar tarafından kötü niyetle kullanılabilir izler bırakır. Buna karşı koymak güç – fakat denemeye değer

Ozan Kaya / CS

Düşünün: Şehirde geziniyorsunuz ve bir market araştırmacısı sürüsü tarafından takip edildiğinizin farkına varıyorsunuz. Bu kişiler peşinizden ayrılmıyor ve attığınız her adımı, göz ucuyla baktığınız her mağaza penceresini kaydediyorlar. Ve tabi ki kitapçıdan, indirimdeki elektronik ya da medikal mağazalardan yaptığınız alışverişlerin tümü de not ediliyor. Derken birkaç saat sonra tuhaf bir şey olmaya başlıyor: Bir mağazaya girdiğinizde satıcı sizin neye baktığınızı eksiksizce tahmin ediyor. Mağazadan çıktığınızda ise karşınızda daha önce camekândan baktığınız ürünün parlıtlı bir posteriyi karşılaşıyorsunuz.

Normal hayatta absürt sayılabilecek bu olay internette her zaman karşınıza çıkabiliyor. Dünya çapında ağı (www) dizaynından dolayı her bir tarayıcı herhangi bir siteyi ziyaret ettiğinde beraberinde bir kimlik etiketi ("user agent") gösteriyor ve yönlendirici (referer) hangi web sitesinden geldiğini tanımlamak için kullanmakta. Dolayısıyla her web sitesi operatörü tarayıcı cookie'lerinizden yola çıkarak sabit diskinizde ilgili bilgileri depolayabiliyor. Depolanan bu bilgilerin türüne 'super cookie' deniyor ve depolanma biçimlerinden dolayı tarayıcılar arasında geçiş yapabiliyorlar. Yani daha önceden ziyaret ettiğiniz bir site cookie'lerinizi kullanarak belirli seçenekleri yeniden yaratabiliyor - örneğin kullandığınız dil seçeneği gibi. Tabi ayrıca bu bilgiyi sitede daha önce baktığınız ürünleri tanımlayarak size buna yönelik reklamlar sunmak için de kullanılabilirler.

Web sitesi operatörlerinin kendi portallarını ziyaret eden kullanıcıların çevrimiçi alışkanlıklarını gözlemlemesi anlayışla karşılanabilir. Buna rağmen üçüncü parti takip unsurlarının da işin içine girmesi oldukça ürkütücü. Örnek vermek gerekirse Google: hangi büyük haber sitesini, tuhaf bir blogu ya da forumu ziyaret ederseniz edin, Google görüntüleyicisi ve tracker'ları tarafından takip ediliyorsunuz. Ve toplanan tüm bilgileriniz Google'da depolanıyor. Ayrıca bu işlem sitelerin kendilerini ziyaret eden tarayıcıları da tanımlayabilmesine olanak tanımakta. Zamanla toplanan arama istekleri ve hesaplara ilişkili bilgilerinizin birleşmesiyle, Google sizinle ve sizin ilgi alanlarınız ile ilgili detaylı bir profil oluşturabiliyor. Tabi ki bunu yapabilen sadece Google değil, ticari sitelerde bunun gibi binlerce değişik tracker mevcut. Sizin izlerinizi takip edip, birleştirip, bulguları reklam şirketlerine satabiliyorlar.

Gizlilik, sörf rahatlığı külfetiyle geliyor

Bu takip sistemi illegal değil, fakat arkanızda bıraktıklarınızı kimin takip edebiliyor, kimin edemeyeceğine karar vermek de sizin hakkınız. Bu özellikle de 2013'ün sonlarında yayılan RedTube ilişkili uyarılarla da açığa çıktı. Avrupa'daki bazı kullanıcılara sadece bir siteyi ziyaret ettikleri için evlerine uyarı belgeleri gönderildi. Uyarıları gönderen avukatların kullanıcı bilgilerine nasıl ulaştığı halen bir açıklığa kavuşturulmuş değil, ayrıca tüm bu işlemin yasallığı da ayrı bir tartışma konusu. Gelecekte bu takip mekanizmasını engelleyen ya da en azından zorlaştıran ve IP adresinizi güvence altına alan sistemleri edinebilmeniz oldukça mümkün. Fakat takip cihazlarının limanından tamamen demir almadan önce göz önünde bulundurmanız gereken bir şey bulunuyor: Büyük çaba

sarf ederek çevrimiçi içerik oluşturan sağlayıcılarının çoğunun finansal tek gelir kaynağı reklam kazançları. Dolayısıyla bir web sitesini sıklıkla ziyaret ediyor ve desteklemek istiyorsanız, siteyi engelli listesinden çıkarmanızda yarar var.

Bir web sitesini ziyaret ettiğinizde, arkanızda sunucu ve tarayıcı arasındaki birçok noktada izler bırakırsınız; tamamen anonim olduğunuza kanaat getirmeden önce, emin olmanız gereken birkaç gereklilik bulunmakta. Bunlardan birisi internet bağlantınızın güvenilirliği. İzole edilmiş bir tarayıcı kullanıyor olsanız bile, bir kafenin ya da iş yerinizin WLAN'ının gizliliğine pek bel bağlamamanız gerekmekte.

Aynı zamanda evinizde kullandığınız DSL bağlantınızda da, modeminizin güncel bir yazılım kullandığından emin olmalısınız -çünkü yazılım güncellemeleri genellikle olası güvenlik açıklarını da kapatır. WLAN'ın güvenli bir şekilde şifrelenmiş olması gerekiyor. İşletim sistemi ve tarayıcı konusunda ise güncel açık kaynaklı projeleri kullanmak en mantıklısı. Kullandığınız yazılımlarda ise daima bilgilerinizin üretici firma tarafından kaydedilme ve malware içermesi olasılığı mevcut.

Buna rağmen katı gizlilik önlemleri arasında yaşamamanın da bazı sonuçları var: Anonim olmak için hız ve rahattan ödün vermeniz gerekmekte. Tamamen izole edilmiş ve anonim bir Linux sistemle yapılan sörf genellikle işin eğlence boyutunda kısıtlamalara sebep oluyor. Dolayısıyla rahat, hızlı ve güvenli bir internet istiyorsanız, size vereceğimiz ipuçlarını takip etmenizde yarar var.

► **Reklam ve tracker'sız** İlk olarak en yaygın açık kaynaklı tarayıcı olan Firefox'u konforunuzdan ödün vermeden gizliliğinizi sağlayacak şekilde nasıl düzenlemeniz gerektiğini detaylarıyla anlatacağız.

► **Tehditlere karşı güvende** Dergimizin DVD'sindeki araçları kullanarak tehlike oluşturabilecek ya da sizin arkada iz bırakmak istemeyeceğiniz web sitelerinde herhangi bir iz bırakmadığınızdan emin olabilirsiniz. BSF'nin BitBox tarayıcısı her kapanışında kendini temizleyen sanal bir makine ile izole bir şekilde çalışıyor. Bu da herhangi bir web sitesinin sizin bilgisayarınızda kalıcı bir iz bırakmasını imkânsız hale getirmekte. Fakat IP adresiniz gizlenmediği için ziyaret ettiğiniz siteler tarafından kaydedilebilmekte. Dolayısıyla evinize yazılı bir uyarının gelmeyeceğinden emin olmak istiyorsanız, sadece korunaklı bir sisteme güvenmemeniz gerekiyor.

► **Gizlenmiş IP ile anonim** Sonraki iki araç Tor ağını ve gizlenmiş bir IP adresini kapsayarak size maksimum anonim statüsünü sağlamakta: Buna rağmen Tor tarayıcı paketi keylogger'ların arkasında kolay ve sessizce ziyaret edilen tüm URL'leri ifşa edebildiği normal Windows işletim sistemini kullanmakta. Buna ek olarak ziyaret ettiğiniz sitelerdeki malware'ler de makul oranda sistemimize saldırabiliyor. Bu tehditleri Tor işletim sistemi Tails'i kullanarak nötralize edebiliyorsunuz. İşletim sistemi sizin normal işletiminizle herhangi bir bağ kurmadığı için bir Linux sistemi olarak USB'nizde taşıyabiliyorsunuz. 📄

yorum@chip.com.tr →

Firefox'u korumak

Açık kaynaklı tarayıcı içerisinde gizliliğinizi arttıracak seçenekleri barındırıyor. Bu seçenekleri kolaylıkla aktive edebilirsiniz.

1 Giriş sayfasını ve arama motorunu seçin

Sol üst köşedeki Firefox butonuna tıklayın ve >>Seçenekler | Seçenekler<<'e girin. İlk sekme yani >>Genel<<'de >>Firefox açıldığında<< seçeneği için >>Boş bir sayfa göster<< ya da >>Giriş sayfamı göster<< seçeneklerinden birini seçin. Firefox'un kendi giriş sayfası sorunsuzdur, fakat Google arama alanını içermez. Eğer bir giriş sayfası belirlemek istiyorsanız, <https://www.ixquick.de> gibi veri güvenliğini ön planda tutan bir bağlantı seçebilirsiniz. Hollanda tabanlı firma Google ve diğer arama motorlarından Türkçe arama sonuçları da sunmakta.

2 Veri günlükleyicilerine önlem alın

>>Gizlilik<< sekmesi altında >>Sitelere izlenmek istemediğimi söyle<< seçeneğini seçin. Teknik açıdan bu seçenek web sitelerinin bilgisayarınızdaki çerezleri depolamasını ya da sizi izlemesini engelleyemez. Fakat bunu yapmanız, sitelerin yapmak zorunda olduğu yasalara göre bu eylemleri protesto ettiğiniz anlamına gelir. Dolayısıyla bu seçenek size sörf hareketlerinizden dolayı gelen uyarılar karşısında yasal açıdan bazı avantajlar sağlamakta.

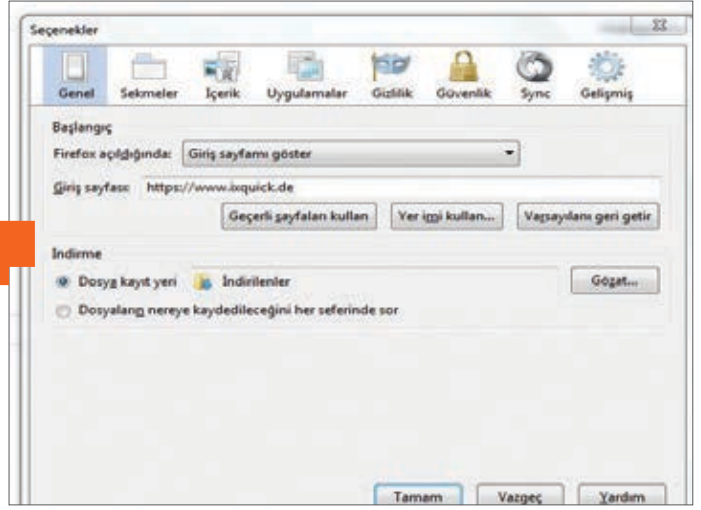
3 Casus çerezleri engelleyin

>>Geçmiş<< sekmesi altında sayfanın sağ tarafından görebileceğiniz ayarlamaları yapın. Tarayıcının yerel kaydedeceği şeylere izin verin (Tarayıcı geçmişi, >>Ziyaret edilen siteler ve indirme geçmişi<<, >>Arama ve form geçmişi<<). Bunlar herhangi bir bilgidan kısıntı yapmaksızın konfor seviyesini bir hayli arttıracaktır. >>Sitelerden çerez kabul et<< seçeneğini aktif bırakın, aksi takdirde çoğu web sitesi çalışmayacaktır. >>Üçüncü taraf çerezlerini kabul et<< seçeneğini >>Asla<< olarak belirleyin –bu seçeneğin herhangi bir yan etkisi olmadığı gibi, birçok tracker'ı da bloke edecektir. >>Firefox kapatılınca geçmişi temizle<< tarayıcınızı kapattığınızda tüm çerezleri kendiliğinden silecektir. Bu durumda e-mail, forum ve sosyal medya gibi birçok kişisel platformda her giriş yaptığınızda kimlik bilgilerinizi yeniden girmeniz gerekecek. Bir diğer yandan bilgisayarınıza bir tek sizin erişebileceğinizi göz önünde bulundurursak, Firefox'un bu bilgileri depolamasında herhangi bir sakınca bulunmuyor.

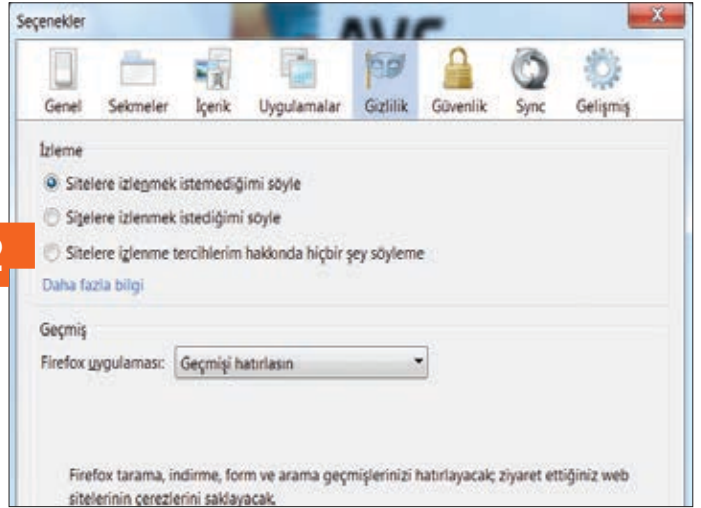
4 Eklentileri temizleyin

İstatistik verileri ve Mozilla'ya gönderilecek çökme kayıtlarını engellemek için >>Ayarlar | Gelişmiş | Veri Tercihleri<< altındaki tüm seçenekleri kapatın. Keza bu tür çökme kayıtlarının içinde sizin ziyaret ettiğiniz sitenin de URL'si bulunur. Buna ek olarak >>Firefox | Eklentiler<<'de bulunan, fakat kullanmadığınız tüm eklentileri de belirli zaman aralıkları içerisinde kontrol edip, kaldırmayı da unutmayın. İdeal olanı gizliliğinizin gelişimine katkıda bulunmayacak tüm eklentileri ikinci bir

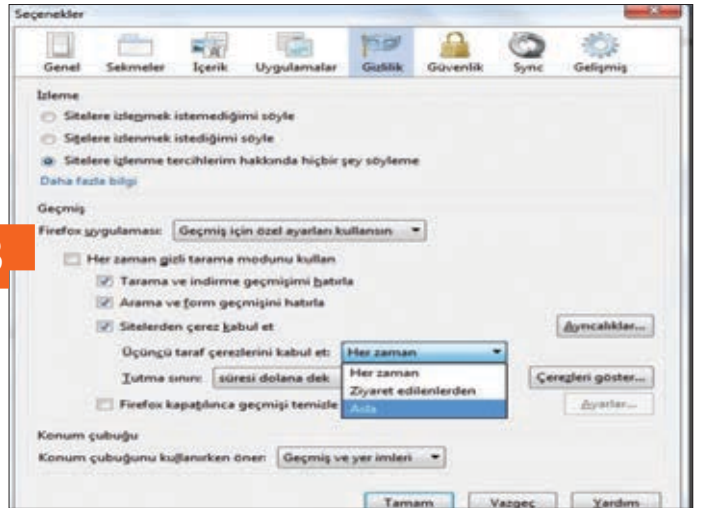
1

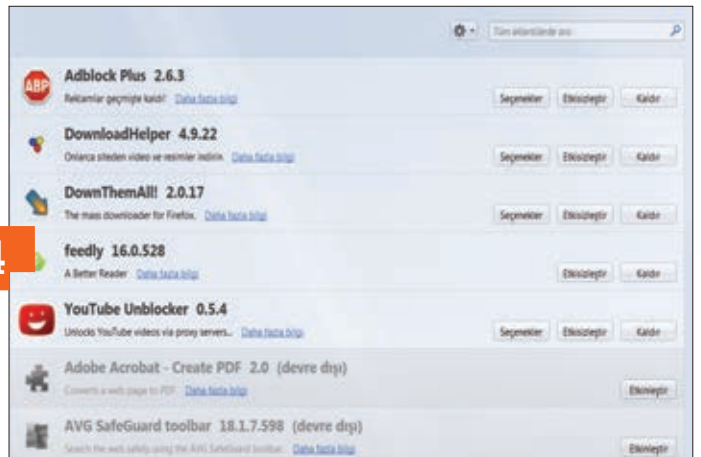
2

3

4

Firefox profiline aktarmanız, çünkü prensipte tüm eklentiler sizin sörf alışkanlıklarınızı içeren bilgileri aktarabilir.

5 Yeni depolama metotlarını bloke etmek

Çerezlerin evrilmiş bir türü olan DOM Storage web sitelerden alınan komutlar ile bilgisayarınızda daha fazla kayıt yeri sunmakta. Bunu engellemek için Firefox adres çubuğuna 'about:config' komutunu girin ve dom.storage.enable' satırını bulun. Üzerine çift tıklamanız >>true<< olan değeri >>false<< olarak değiştirecek ve depolamayı engelleyecektir. ETag'ler geniş banttaki sonuçların korunması tekniğiyle ilişkilidir. Sunucu ilgili dosyaları bir ETag ile etiketler. Daha sonra bu dosyalar tarayıcı tarafından kendi önbelleğine kaydedilir. Eğer site tekrar ziyaret edildiğinde ETag gene aynıysa, tarayıcı yeniden indirmek yerine cache'deki dosyayı yükleyecektir. Web siteleri her bir ziyaretçisine bireysel ETag'ler gönderebilir. Dolayısıyla ETag'ler sayesinde çerezler de olmadan ziyaretçinin tanımlanabilmesi mümkün. Prosedürün etkisiz hale getirilmesi sadece önbelleğin sabit diskten tamamen bloke edilmesiyle mümkün. 'about:config' sayfasının arama çubuğuna 'browser.cache.disk.enable' yazın ve çıkan >>false<< değerini üzerine çift tıklayarak >>true<< olarak belirleyin.

6 Ev temizliği için CCleaner'ı kullanın

Popüler CCleaner aracı (Dergi DVD'sinde mevcut) sayesinde şimdiye kadar yaptığınız Firefox tabanlı değişikliklerin uygulamaya geçip, geçmediğini kontrol edebilir ve ayrıca diğer tarayıcıları da (ya da diğer Firefox profillerini) sistemden silebilirsiniz. CCleaner tüm sistem içerisinde çalıştığı ve inatçı süper çerezlerle başa çıkabildiği için, haftalık veya günlük taramalar yapmanız yararınıza olacaktır. >>Uygulamalar<< sekmesinden hangi verilerin silinip (Firefox için), hangilerinin olduğu gibi bırakılacağını belirlemeniz mümkün.

Casuslara karşı eklentiler

Tarayıcınız web sitelerindeki tüm tracker elementlerini kendi başına engelleyemez. Fakat bunu yapabilmesi için kara listeleri kullanan eklentiler kurabilirsiniz.

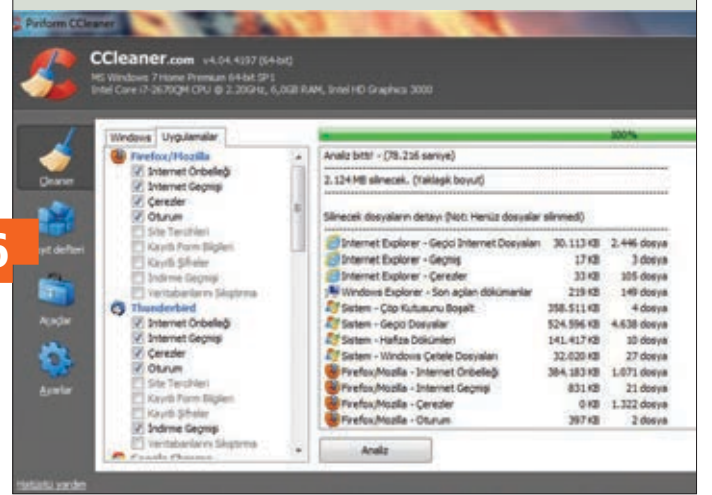
1 Tracking (izleme) elementlerini engelleyin

Tracker'lar web sitelerinde belirli sunucular tarafından yüklenen elementlerdir. Bunları tanımlamak ve bloke edebilmek adına sizlere önerdiğimiz iki adet Firefox eklentisi bulunmakta. Testlerimizde bu iki denek arasından Ghostery daha efektif bir görüntü sergiledi (>>Firefox | Eklentiler<<'in arama bölümüne 'Ghostery' aratarak ya da dergi DVD'sinden edinebilirsiniz). Araç neredeyse tüm reklamları kaldırarak size bloke edilen tracker'ların uzun listesini gösteriyor. Koruma sistemini kurulum sihirbazında >>Trackers<< ve >>Cookies<< altında >>Select all<<'a tıklayarak aktive etmeniz gerekmekte. Tüm bu güzellik-

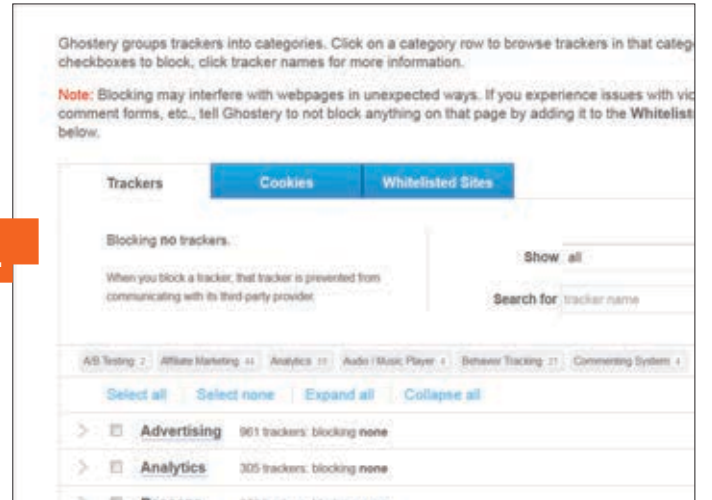
5

Ayar ismi	Durum	Türü	Değer
browser.bookmarks.restore_default_bookmarks	kullanıcı tanımlı	boolean	false
browser.cache.check_doc_frequency	varsayılan	sayı	3
browser.cache.compression_level	varsayılan	sayı	0
browser.cache.disk.capacity	kullanıcı tanımlı	sayı	358400
browser.cache.disk.enable	kullanıcı tanımlı	boolean	false
browser.cache.disk.max_entry_size	varsayılan	sayı	51200
browser.cache.disk.smart_size.enabled	varsayılan	boolean	true
browser.cache.disk.smart_size.first_run	kullanıcı tanımlı	boolean	false
browser.cache.disk.smart_size.use_old_max	kullanıcı tanımlı	boolean	false
browser.cache.disk.smart_size.value	kullanıcı tanımlı	sayı	358400
browser.cache.disk_cache_ssl	varsayılan	boolean	true
browser.cache.memory.enable	varsayılan	boolean	true
browser.cache.memory.max_entry_size	varsayılan	sayı	5120
browser.cache.memory_limit	varsayılan	sayı	51200
browser.cache.offline.capacity	varsayılan	sayı	512000
browser.cache.offline.enable	varsayılan	boolean	true
browser.cache.use_new_backend	varsayılan	sayı	0
browser.chrome.favicons	varsayılan	boolean	true

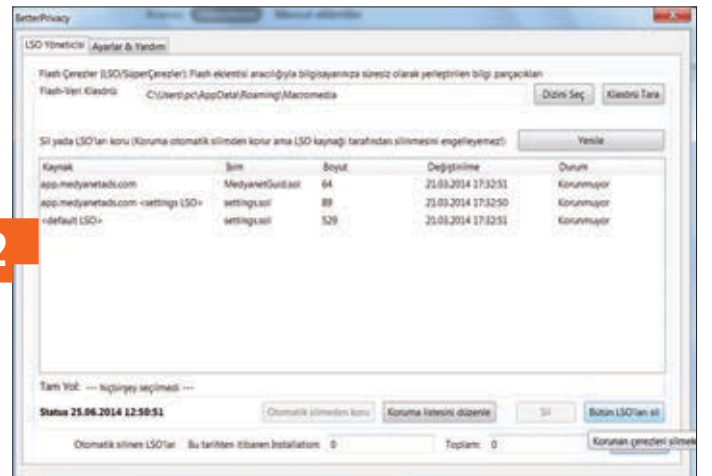
6

1

2

lerine rağmen aracın bir de kötü yanı bulunmakta: Ghostery'i geliştiren firma olan Evidon, aynı zamanda Better Advertising adı verilen bir reklamcılık distribütörünün bir parçası. Yine de üreticinin iddiası aracın kullanıcı verilerini sadece anonim olarak analiz ettiği yönünde. Disconnect (dergi DVD'sinde mevcut) ise kısmen açık kaynaklı bir alternatif. Araç denek on test sitemizdeki tracker'ların sadece %54'ünü bloke edebildi. Ghostery'de ise bu oran %89.

2 Süper çerezleri düzenli aralıklarla silin

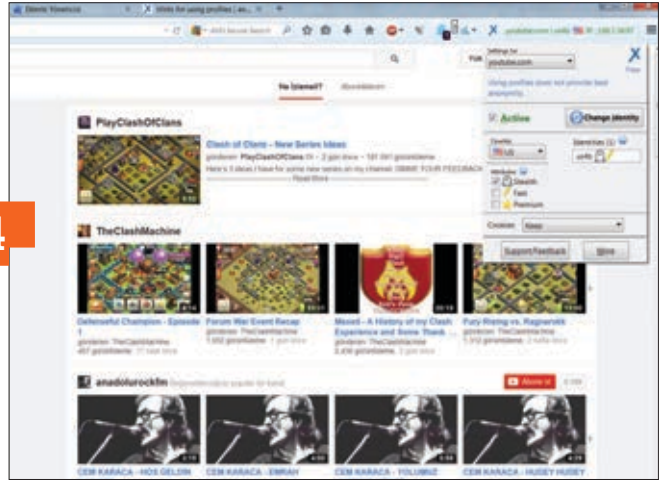
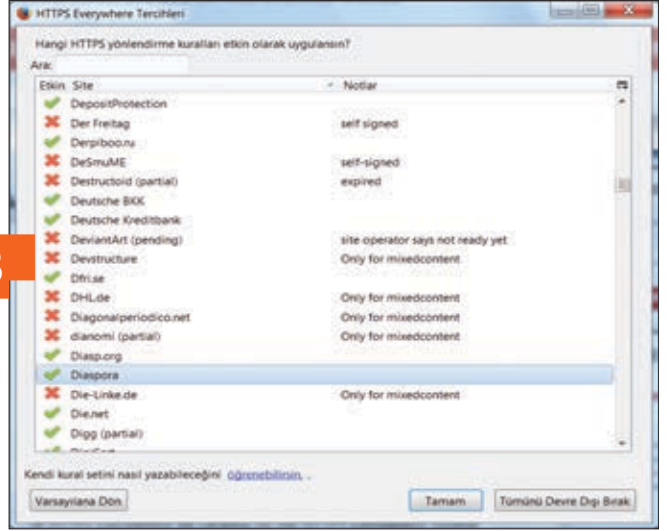
BetterPrivacy eklentisi paylaşılan yerel objeleri (LSO) ya da Adobe Flash'ın bilgisayarınıza kaydettiği 'süper çerezleri' yönetiyor ->>dom.storage.enable = false<<'a karşı gelerek. Tüm süper çerezleri silmek için aracın butonunu kullanın (>>Firefox | Eklentiler | Eklentiler | BetterPrivacy | Seçenekler | Bütün LSO'ları sil<<) ve >>Ayarlar & Yardım<< altından >>Delete Flash cookies when Firefox is closed<< seçeneğini aktive edin. Eğer Flash tabanlı bir web sitesi çalışmayı durdurursa, >>LSO Manager<< ilgili objeyi seçin ve >>Do not delete automatically<< seçeneğine tıklayın.

3 Şifrelenmiş sitelere öncelik tanıyın

Her ne kadar izleme unsurlarından kurtulmak için önceki adımları uygulamış olsanız da, eğer bilgisayarınız ve ziyaret ettiğiniz sitenin arasındaki ağ trafiği kaydediliyorsa pek bir sonuç alamazsınız. Bu yüzden size sunucu desteklediği anda şifrelenmiş https bağlantısı talep eden HTTPS Everywhere (dergi DVD'sinde mevcut) eklentisini yüklemenizi öneriyoruz. http isteğini her bir site için ayrı ayrı aktive edip, kapatabilirsiniz.

4 IP adresinizi hızlı bir şekilde gizleyin

Sayfa 88'den !!!!!!! başlayan bölüm, size güvenli bir şekilde IP adresinizi saklamaya yarayan tam anonimasyon araçlarını tanıtmakta. anonymoX (dergi DVD'sinde mevcut) sıradan tarayıcınıza temel ölçüde gizlilik kazandıran bir eklenti. Buna rağmen anonymoX gelişi güzel seçilen tek bir proxy kullanırken, Tor ağı karmaşık birçok proxy kullanmakta.

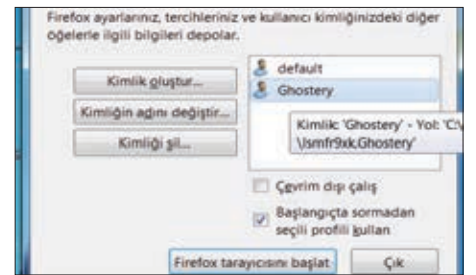
BİLGİ

İz süren köpeği kandırmak için birden çok profil kullanın

Güvenli bir tarayıcı bile her bir tracker için %100 güvenlik sağlamaz. Örneğin tarayıcının bir web sitesine girebilmesi ve düzenli bir şekilde çözümleyebilmesi için aktarmak zorunda olduğu bazı bilgiler vardır. Bu bilgiler ardınızda parmak izleri bırakmanıza yol açar. Ne kadar eklenti ve ayar kullanırsanız kullanın, parmak izleriniz daha da belirgin hale gelecektir.

Buna karşı kullanabileceğiniz tek yöntem ise, aynı zamanda diğer izleme yöntemlerini de engelleyen kafa karışıklığı stratejisini kullanmanız: siteler arasındaki potansiyel bilgi değişik tokuşunu engellemek adına, her bir site için ayrı tarayıcı profilleri kullanın. Firefox'u kapatın ve profil yöneticisini açmak için [Win] + [R] kombinasyonunu kullanarak 'firefox -p' komutunu girin. Önceki varsayılan profile ek olarak yeni bir profil yaratın (örneğin Facebook gibi meraklı siteler için). Profil yöneticisini profili başlatmak için kullanın ve yukarıda anlatılan

metodu kullanarak tarayıcıyı kapatın. Şimdi masaüstünüze bir Firefox kısayolu oluşturun. Bunu yapmak için Explorer'dan >>C:\Program Files (x86)\Mozilla Firefox<<'u açın. >>firefox.exe<< program dosyasına tıklayın ve masaüstüne sürükleyin (Sağ tık ile) ve >>Burada kısayol oluşturun<< seçeneğini seçin. Kısayola sağ tıklayın ve Özellikler'den >>Hedef<< için şu komut satırını girin: >>-no-remote -P facebook https://www.facebook.com<<. Böylece >>facebook<< ve dahil edilen URL için yeni özel bir profil yaratılacak. Facebook'a erişim için sadece sizin bu özel Firefox sürümünü kullandığınızdan emin olun ve bu profil ile başka siteleri ziyaret etmeyin. Bunun yerine diğer siteler için de Ghostery ya da Disconnect gibi eklentilerin her bir bağlantıyı Facebook'a paylaştığı yeni tarayıcı profilleri oluşturun. Bu yolla birbirine paralel sayısız profil üretebilmeniz mümkün.

Tracker'lar değişik Firefox profillerini değişik kullanıcılar olarak algırlar

Bir masaüstü kısayolu Firefox'u alternatif bir profil ve belirli bir URL ile başlatabilir

Tor ile anonim sörf

Gizlenmiş IP ile internette görünmezsiniz
– Tabi bazı ödünler vererek

1 Tor tarayıcısını kurun

Dergi DVD'sinde bulunan Tor paketi ile Tor yazılımını ve özel bir şekilde düzenlenmiş bir Firefox tarayıcısını yükleyebilirsiniz. Tor ağı bağlantınızı devamlı değişen, çok sayıda düğümle şifrelenmiş tünellere yönlendirir. Bunlar sadece kendi hemcinslerini ayırt edebildiği için sizde neredeyse tanımlanamaz bir hale gelirsiniz. Tor ağına olduğunuzu kontrol etmek için <http://check.torproject.org> bağlantısını kullanabilirsiniz. Sitede bulunan >>Atlas<< bağlantısı IP adresi ve bilgisayarınızın göstermelik olarak siteyi ziyaret etmek için kullandığı çıkış düğümünüzün detaylarını göstermektedir.

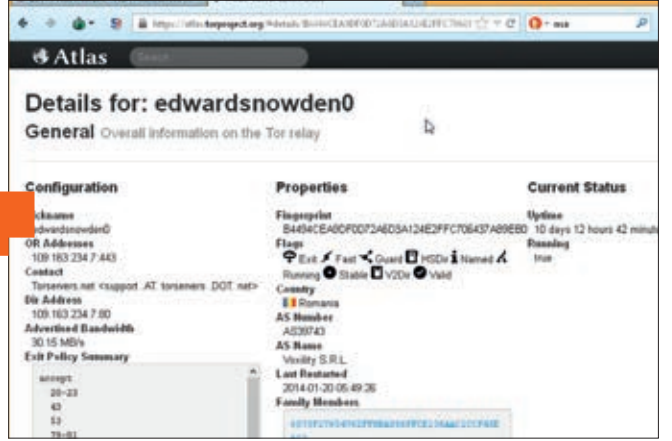
2 Tor'u gerektiği gibi kullanın

Tor butonunu yeni bir kimlik (IP adresi) edinmek için kullanabilirsiniz. Tor ağına gizlilik sınırlarını ihlal edebildikleri için Java ve Flash gibi eklentileri kurabilmeniz mümkün değil. Çıkış düğümleri (NSA ve diğerleri tarafından kullanılan) tor şifrelemelerini kaldırıyor ve veri trafiğine erişebiliyor. Bu yüzden https kullanarak şifrelenmemiş bağlantılarda bilgi paylaşmadığınızdan emin olun. PDF ve Word belgelerini açmadan önce bilgisayarınızın ağ bağlantısını kesmeniz yararınıza olacaktır.

3 Limitleri bilin

Diğer yazılımlar da Tor ağına güvenlik önlemlerini aşabilir. Bu yüzden Tor tarayıcınızın harici bir program bir bağlantı açmaya çalıştığında size verdiği uyarıları dikkate almanız gerekmektedir. Eğer tarayıcı ya da işletim sisteminiz, örneğin bastığınız tuşları kaydeden bir malware tarafından tehlikeye girerse, aldığınız tüm önlemler etkisiz hale gelecektir. Bu yüzden Tor tarayıcısının daima en yeni sürümünü kullanmanız ve işletim sisteminizi güvenli ve güncel tutmanız gerekmektedir.

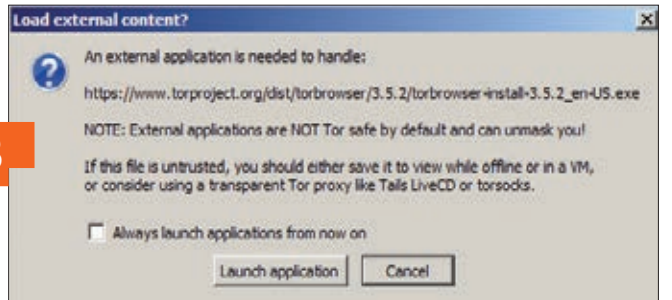
1

2

3

BİLGİ

BitBox: İz bırakmayan tarayıcı

Dergi DVD'sinde bulabileceğiniz 'kutudaki tarayıcı' (kısaca BitBox) kurulumu kolay basit bir program – her ne kadar sanal bir Linux sistemi ve Firefox tarayıcı yaratsa da. Kurulumunda >>Expert mode<<'u seçin ve >>Which data should be saved?<< sorusuna >>None<< yanıtını verin. Genelde hızlı olsa da ilk açıldığında programın başlaması biraz süre alacaktır. Bitbox görsel olarak Windows sürümünden çok az farkı bulunan Firefox'un Linux sürümünü kullanmakta. Seçilen düzenleme sayesinde program kapatıldığında bilgisayardaki tüm veriler, çerezler ve diğer web artıkları otomatik olarak silinecektir. Buna rağmen yazılım IP adresinizi gizlemiyor. Prensipite ise sörf hızınızın normal bir tarayıcıdakiyle aynı olması gerekmektedir. Buna rağmen sağlayıcınızın yazılı bir uyarıyla verilerinizi ifşa etmeye zorlanabilir.

Canlı bir sistemle gizlilik

Tails olarak adlandırılan Tor işletim sistemi özel kullanıcılar için mümkün olan en iyi güvenliği ve anonim statüyü sağlamakta. Ayrıca USB belleğe taşınıp, her PC'de çalıştırılabilir

1 Tails'i yükleyin

Windows bilgisayarınıza içinde önemli bir veri olmayan ve en az 2 GB hafızaya sahip bir USB takın. Dergi DVD'sinde bulunan Universal USB Installer aracını başlatın. Açılan ilk alandan >>Tails<<'i seçin. >>Step 2<<de dergi DVD'sindeki Tails ISO dosyasını seçin. >>Step 3<<te USB çubuğunun sürücü harfini belirleyin, >>We will format ... Drive as Fat32<< seçeneğini seçili hale getirin ve >>Create<<'e tıklayın. Tails görüntüsünün güvenilirliğini doğrulamanıza yarayan direktifleri <https://tails.boum.org/download/index.de.html> adresinde bulabilirsiniz.

2 Başlangıç seçeneklerini düzenleyin

Şimdi bilgisayarınızı USB çubuğundan yeniden başlatmanız gerekmekte. Bunu yapmak için başlatma sırasında [F8]'e ya da diğer bir tuşa (gerekirse Notebook/Anakart'ın kılavuzuna bakın) basın ve USB çubuğunu seçin. Mavi bir ekranda >>Welcome to Tails<< yazısı ile karşılaşıncaya kadar bekleyin. Alt köşede dil olarak >>English<<'i ve klavye düzenini seçeceğiniz bir seçenekler kutusu çıkacak. >>More options<< altından >>Yes<<'e ve ardından da >>Next<<'e tıklayın. Parola bölümünü boş bırakın ve >>Activate Microsoft Windows XP screen<< seçeneğini aktif hale getirin, >>Login<<'e tıklayın.

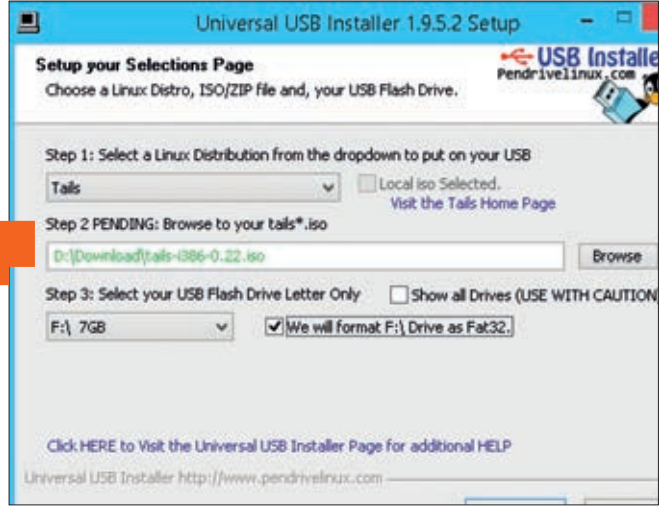
3 Tails'in iş ve sörf için kullanımı

Eklenti başlatıldıktan sonra, Tails sizi hem görsellik, hem de işlevsellik yönünden Windows XP'ye benzeyen bir masaüstüyle karşılıyor. LAN kablosu bilgisayarı modeme bağladığında bağlantı da otomatik olarak kurulmakta. WLAN bağlantısı kurmak için ağ sembolüne sağ tıklayın ve >>Adapt connections<< seçeneğini seçin. Eğer WLAN adaptörünüz görünmediyse, yeniden kabloya dönmeniz gerekmekte. Tor tarayıcısı, Firefox tabanlı ve otomatik olarak başlatılıyor. Eğer programı kapatırsanız, başlat menüsünde, >>Internet<< altında, >>Iceweasel Web Browser<< formunda tekrar bulabilirsiniz. Tüm sistemde olduğu gibi, Tails internete bağlanmak için yalnızca Tor'u kullanmakta. Windows Tor tarayıcının aksine, malware'ler live-Linux sistemi için herhangi bir sorun oluşturmamakta. Fakat diğer Tor sistem tabanlı sorunlar gene devam ediyor: bu yüzden https kullanarak şifrelenmemiş bağlantılarda güvenmediğiniz sitelere bilgi girişi yapmayın.

4 Kalıcı bir hafızanın düzenlenmesi

Sistem kapatıldığında (>>Start | System | System administration | Shut down<<) programların tüm düzenlemeleri ve yaratılan ya da indirilen tüm dosyalar silinecek –web sitelerinin arkalarında bıraktıkları tüm izlerle beraber. Kalıcı bir hafıza yaratmak için sihirbazı ve Tails çalışırken >>Start | Tails | Tails Installer<< opsiyonunu ikinci bir USB çubuk kurmak için kullanmanız gerekecek. Böylece sistemin buraya (ikinci USB'ye) kalıcı bir hafıza yaratması yönünde görevlendireceksiniz.

1

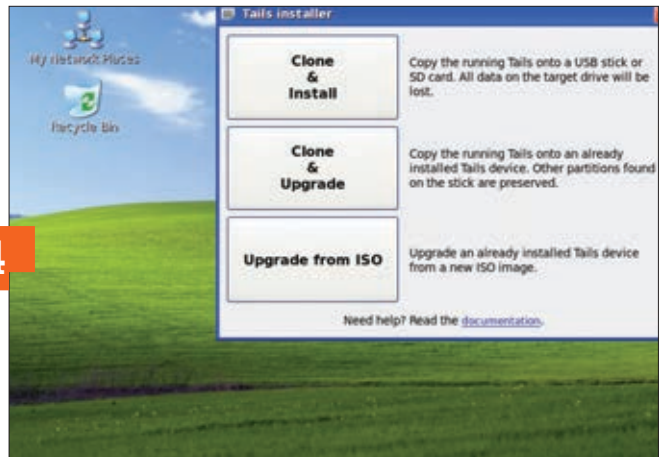
2

3

4

LEVEL iPad.

Etkileşimli oyun dergisi.

Yıllık aboneliğe iki sayı, altı aylık aboneliğe bir sayı ücretsiz.

Türkiye'nin
İlk Tablet Oyun
Dergisi

App Store'dan
İndirin

Her şeyi yedekleyin

Ya siz –ya da PC’niz- tüm fotoğraflarınızı ya da diğer dosyalarınızı yanlışlıkla silerse? CHIP, size çok geç olmadan yedekleme yapmanın yeni yollarını gösteriyor

Ozan KAYA

Eğer bilgisayarınız patlar ya da dizüstünüz çalınırsa, sigortanız donanımınızı yenileyecektir. Fakat kaybolan fotoğrafların, videoların, e-postaların ve diğer dijital verilerin yerini hiçbir para alamaz. Bilgisayarınızın patlama olasılığı her ne kadar çok düşük olsa da, bilgilerinizi yanlışlıkla silmeniz ya da dizüstünüze çay dökmeniz oldukça olası bir durum.

ANAHTAR NOKTALAR

- Önemli belgeleri ve dosyaları otomatik olarak yedekleyin
 - Tüm fotoğraflarınızı ücretsiz olarak çevrimiçi kaydedin ve paylaşın
 - Tüm PC’nizin ya da dizüstünüzün kopyasını yapın
 - Yedeklenmiş dosyalarınızı cloud ile güvende tutun
- Recuva (www.piriform.com/recuva) gibi ücretsiz yazılımlar dosyalarınızı geri edinmenize yardımcı olabilir, fakat bir mucize beklemeyin. Eğer kazara fotoğraf makinesi kartınıza format attıysanız ya da belgenizin üzerine kayıt yaptıysanız, artık her şey için çok geç. Dolayısıyla yedekleme yapmak bir PC sahibi olmanın olmazsa olmazı.

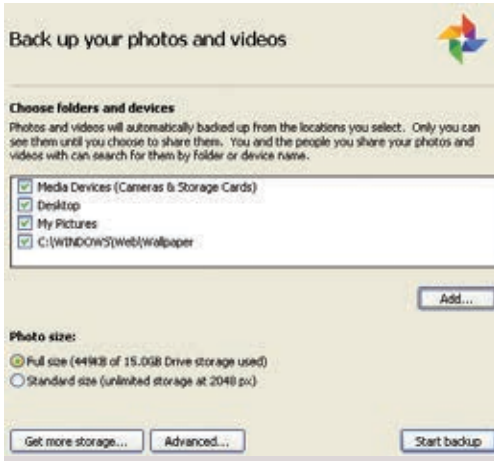
Eskiden yedekleme yapmak oldukça kolay bir işlemdi. Sadece bilgilerinizi disketinize kopyalayabiliyordunuz. Daha büyük dosyalar içinse DVD ve USB bellekler kullanılıyordu. Fakat artık bu yeterli değil. DVD’ler halen geçerli bir yöntem ve çoğumuz varsayılan yedekleme lokasyonu olarak harici sürücülerini kullanmakta, fakat her yerden ulaşabileceğiniz ciddi ve kapsayıcı bir yedekleme

için, artık cloud ile tanışmanız gerekmekte. Bu makalemizde, DVD gibi geleneksel yöntemlerin yanında, değerli dosyalarınızı içinizde kuşku bırakmadan cloud’a taşımak için kullanabileceğiniz araçlardan bahsedeceğiz. Bugüne kadar cloud (bulut) depolama hizmetlerinden kapsamlı bir şekilde bahsetmedik –dolayısıyla bu hizmetlere hızlı ve güvenli bir şekilde veri yüklemeye, güncel ve güvenli bir şekilde muhafaza edebileceğiniz ve size her yerden erişim imkânı tanıyan araçların üzerinde duracağız.

Tüm fotoğraf ve videolarınızı yedekleyin

Üç kuralı: Bir yedekleme hiçbir zaman yeterli değildir. Eğer dosyalarınızın güvenliğinden emin olmak istiyorsanız, onları en az üç sürümde tutun:

- 1 Orijinal dosyayı bir harici sürücüye ya da DVD’ye kopyalayın, etiketleyin ve güvenli bir yere koyun. Umuyoruz ki buradan kaybolmayacak, ya da kazara silinmeyecektir –fakat bundan o kadar emin olmayın.
- 2 Tüm dosyalarınızı kopyalayın ve cloud’a kaydedin. Eğer mümkünse dosyaları orijinal boyutlarında, EXIF ve diğer metadata ile değiştirmeden kopyalayın.
- 3 Önemli dosyalarınızın üçüncü bir kopyasını ZIP dosyası olarak bilgisayarınıza kaydedin, böylelikle istediğiniz zaman kolayca erişebilirsiniz. Ekstra güvenlik için ZIP dosyasını iki farklı bulut depolama hizmetine yükleyin.

Google+ Auto Backup'a hangi dosyaların ve aygıtların otomatik olarak yedekleneceğini gösterin

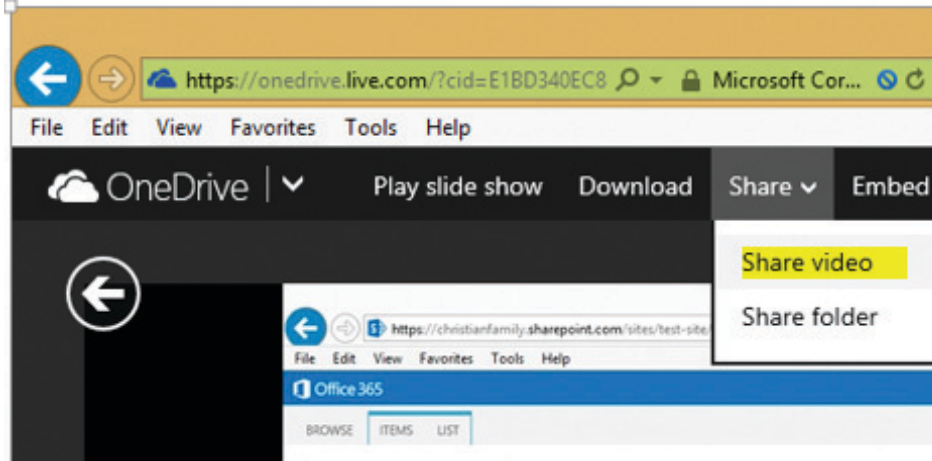
Tüm fotoğraflarınızı otomatik olarak yedekleyin

Bilgisayarınızdaki hiçbir dosya fotoğraflarınız kadar önemli değildir. Eğer eviniz yanıyor, büyük ihtimalle ilk olarak vergi dekontlarınızı kurtarmaya çalışmazsınız. Kurtaracağınız ilk şeyler kediniz, köpeğiniz ve fotoğraflarınız olacaktır.

Fotoğraflarınızı yedeklemek kulağa sıkıcı gelebilir, özellikle de telefon ve tabletinizle her gün yüzlerce fotoğraf çekebildiğinizi düşünürsek. Bu yüzden Google ve Microsoft fotoğraflarınızı ve videolarınızı siz çaba sarf etmeden, otomatik olarak cloud'a yükleyebileceğiniz araçlar sunuyor. Google'ın ücretsiz fotoğraf düzenleyicisi Picasa (<http://picasa.google.com>) fotoğraf ve videolarınızı otomatik olarak Google Drive'a (<http://drive.google.com>) yükleyen Google+ Auto Backup özelliğine sahip. Bu özellik sayesinde 2,048 x 2,048 çözünürlüğe kadar sınırsız sayıda fotoğrafı Google Drive'ın 15 GB hakkını kullanmadan yedekleyebilirsiniz. Videolar ve büyük resimler de otomatik olarak yedeklenmekte, fakat Google Drive'ın limitine ulaşmanıza kadar. İsterseniz bu kapasiteyi geliştirebilirsiniz (Aylık 100 GB için 1,99 \$). Microsoft'un cloud hizmeti OneDrive da (önceki adıyla SkyDrive) giriş yaptığınızda telefonunuzdan ya da tabletinizden otomatik olarak yedekleme yapmanıza olanak tanımakta. Android için (<http://chip.tk/1wQwtX8>), iOS için (<http://chip.tk/1wQwHgW>) ücretsiz uygulamasını indirin ve 'Camera backup'ı etkin kılın. Google+ Auto Backup ve OneDrive uygulamaları aygıtınızdaki ya da PC'nizdeki orijinal dosyalara dokunmazlar.

Fotoğraflarınızı ve videolarınızı çevrimiçi ücretsiz depolayın ve paylaşın

Microsoft, OneDrive'ı şubat ayında yeniden duyurduğunda, araç yeni isminin yanında size dosyayı indirmeden görüntülemenize ve oynatmanıza olanak tanıyan ve herhangi bir web bağlantılı aygıttan dosyalarınızı düzenlemenizi, arkadaşlarınızla ve ailenizle paylaşmanızı kolaylaştıran özellikler de edindi. OneDrive ile 7GB ücretsiz alan elde ediyorsunuz ve bunu kullanabilmek için herhangi bir yazılıma da ihtiyacınız yok. <http://onedrive.live.com> adresine gidin ve Microsoft hesabınızla (ya da yeni bir hesapla) kaydolun, Upload'a tıklayın ve PC'nizden dosyaları seçin. Kaydedilen videoyu ya da fotoğrafı paylaşmak için küçük resme tıklayın ve oynatıcıyla açın, 'Share video', ya da 'Share photo'ya tıklayın ve e-mail veya Facebook gibi paylaşma seçeneklerinden birini seçin. Oynatma kalitesi aygıtınıza ve bağlantınıza göre otomatik olarak belirlenecektir. İsterseniz bunu kendiniz de belirleyebilirsiniz. OneDrive ayrıca size yedeklediğiniz dosyaları düzenlemeniz için

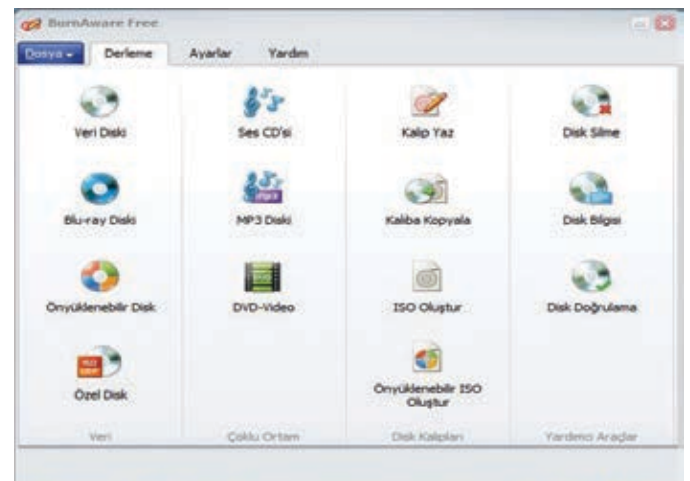
OneDrive'da kaydedilen videonuzu Facebook'ta paylaşmak ya da e-posta ile göndermek için 'Share Video'ya tıklayın

kişileri davet etme olanağı da tanıyor –özellik, büyük bir buluşma ya da evden çalışma yürütmek istiyorsanız oldukça kullanışlı.

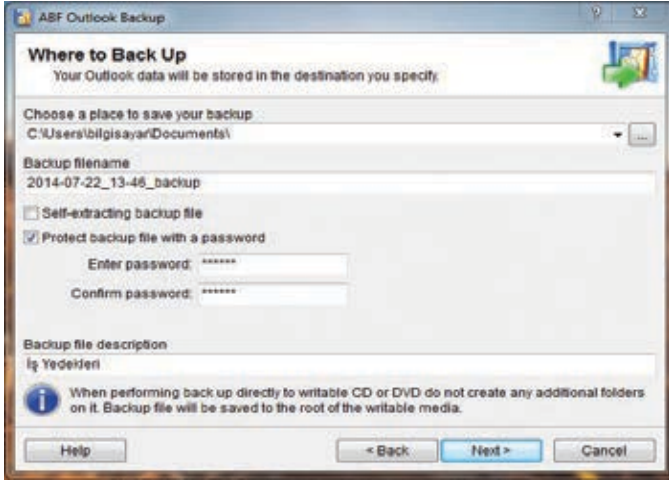
Eğer tüm bir fotoğraf veya video klasörünü güvenli bir şekilde, ZIP dosyaları ile uğraşmadan paylaşmak istiyorsanız, en kullanışlı seçenek DropBox (www.dropbox.com). DropBox epeydir kullanıma açık, fakat klasör paylaşım özelliği yeni eklendi. Dosyalarınızı DropBox hesabınıza yükleyin, klasörlere ayırın, klasörü seçin ve paylaşmak istediğiniz kişiye gönderilmek üzere özel bir anahtar yaratmak için 'Share link'e tıklayın.

Yedeklerinizi yazın

Kişilerle dosya paylaşmada cloud hizmetleri yavaş yavaş DVD ve USB'lerin yerini almakta. Bunun başlıca sebepleri tabletlerin kullanımının artması ve 'share' butonuna tıklamanın evin kenar köşelerinde sürücü ve disk aramaktan daha kolay olması. Fakat hemen DVD'lerinizi çöpe atmayın. Halen yedekleme işleminde kullanımlarını sürdürüyorlar. DVD kalıplarını ve menüsünü kişiselleştirebilir, kitaplığınızda muhafaza edebilirsiniz –bunu ZIP dosyasıyla veya herhangi bir bağlantıyla yapabilmemiz mümkün değil, ayrıca internet bağlantısı olmayan arkadaşlarınızla dosya paylaşımı yapmanın da en iyi yolu. Güncel BurnAware (www.burnaware.com) yazılımını DVD'nin cloud depolama üzerindeki avantajına yoğunlaşıyor. Araçla paylaşım ve depolama için yüksek kalitede video, resim DVD'leri ve ses CD'leri yazabiliyorsunuz.

BurnAware ile ev videolarınızı yüksek kalitede DVD'ye kopyalayın

ABF Outlook Backup ile Outlook yedeklerinizi parola ile koruyun

Bunu yanında dosyalarınızı, yazılımlarınızı ve hatta tüm PC'nizi yedeklemek adına başlangıç DVD'si yaratabilmeniz de mümkün. BurnAware Premium ile (yıllık 19,98 \$) ayrıca disklerinizi kopyalayabiliyor, ticari DVD, CD ve Blu-ray disklerinden aktarma da yapılabiliyorsunuz. Ücretsiz sürümün kurulumunda 'Use AVG Security Toolbar' seçeneğindeki işareti kaldırmayı unutmayın.

E-posta ve diğer dosyalarınızı yedekleyin

Outlook mesajlarınızı yedekleyin

E-postalarınız PC'nizdeki en değerli ve hassas öğelerden biri. Çevrimiçi hesap detayları, faturalar ve aile adresleri gibi bilgilerin mesajlar içinde yer alması gayet yüksek bir ihtimal, bu yüzden bunların güvenli bir şekilde yedeklendiğinden emin olmanız gerekiyor.

Outlook mesajlarınızı manuel olarak PST dosyası yedekleyebilir (File, Data File Management, Data Files, Personal Folders, 'Send to'ya tıklayın) ya da Microsoft'un Personal Folders Backup (www.microsoft.com/downloads) aracını işi sizin yerine yapması için kullanabilirsiniz. Her iki Microsoft metodu da ücretsiz, fakat oldukça yavaş, özellikle Outlook'unuzda birçok veri yedeklemeniz gerekiyorsa. Durum buysa ABF'nin Outlook Backup (www.outlookbackup.com) aracını kullanabilirsiniz. Ücreti 39,95 \$, fakat bu ücret hızlı, basit, güvenli yedekleme ve değişik araçlarla herhangi bir PC'deki Outlook verilerini depolama imkânı tanıyan bu araç için bizce makul.

Outlook Backup'ın üç adım sihirbazı size 'What to Back Up', 'Where to Back Up' ve 'Go' ile kayıt seçenekleri sunuyor. E-postalar, rehber, takvim girişleri, görevler, notlar, RSS dönüşleri, ayarlar ve hatta Internet Explorer favorilerini bile cloud senkron dosyalarına, sabit diske, çıkarılabilir aygıt ya da programın yazma aracını kullanarak CD/DVD'ye yedekleyebiliyorsunuz. Tüm dosyalar şifreleniyor ve isterseniz parola ekleyerek güvenliğini arttırabiliyorsunuz.

Gmail dosyalarınızı yedekleyin

Eğer Gmail gibi bir web mail hizmeti kullanıyorsanız e-mail hesabınızı yedekte tutmak oldukça kolay, çünkü postalarınız, rehberiniz ve ekleriniz zaten bir cloud hizmetinde kayıtlı tutuluyor. Fakat sayfa 51'de bahsettiğimiz gibi, eğer hiç kaybolmayacağından emin olmak istiyorsanız, yedeklenen önemli mesajları indirmenizde de fayda var.

Google'ın yeni Takeout yedekleme hizmeti size en önemli mailerinizin ZIP dosyası halinde bir kopyasını indirme olanağı tanıyor. Sadece kendi verilerini indirebiliyorsunuz ve yaratabileceği-

Google Takeout ile önemli Gmail etiketlerinizi yedekleyin

niz arşivlerin bir sınırı bulunuyor. Google'ın 'Verilerinizi indirme: SSS' hakkında daha fazla bilgi edinmek için (<http://chip.tk/1wQyHWv>) adresine bakın. İşlem oldukça kolay, fakat ne kadar veri indirmek istediğinize bağlı olarak Google'ın arşivinizi yaratması birkaç saat alabilir. <http://google.com/takeout> adresine gidin, 'Arşiv oluşturun' ve Mail'e tıklayın. Varsayılan olarak tüm Gmail etiketleri arşive dâhil edilecektir, fakat sadece arşiv için seçilen etiketleri seçebilirsiniz.

Eğer Gmail'i uzun zamandır kullanıyorsanız, size tavsiyemiz uzun indirme süresinden kaçınmak için her seferde tek etiket seçmeniz. İlk olarak çöp kutunuzu ve spam'ları temizleyin ve tüm etiketleri arşivleyin.

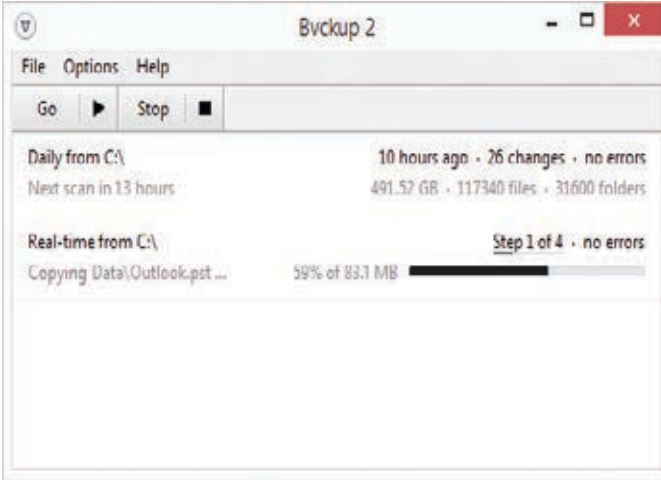
Google seçtiğiniz verileri arşivlemeyi bitirdiğinde, Google hesabınızdaki güvenli bir sayfadan ZIP dosyası halinde indirme yapabilirsiniz. Güvenlik sebebinden dolayı bağlantı birkaç gün içinde silinecektir. ZIP dosyanız otomatik olarak Google Drive'a kopyalanmıyor, bu yüzden ilk olarak PC'nize indirin ve ardından Google Drive, Dropbox ya da güvenilir diğer bir depolama hizmetine yükleyin.

Değişiklikleri dosyanıza otomatik olarak yedekleyin

OneDrive, Google Drive, Dropbox ve Box (www.box.com) da dâhil cloud hizmetleri size cloud'a yedekleme yapmak için otomatik olarak senkron yapabilen klasörler oluşturmaya izin verir. Bu otomatik senkron dosyaları kullanışlı olsa da hataları mevcut. Birçok kullanıcı dosyalarının tekrarlandığından şikâyet etmekte (örneğin için resmi forumlardaki güncel yanıtlara bakın: <http://chip.tk/1wQzfm5>, <http://chip.tk/1wQzpTE>). Sorun siz senkron klasöründeki bir dosyanın yeni bir sürümünü kaydettiğinizde ortaya çıkıyor. Güncellenen dosya cloud'a kopyalanıyor –ve ardından da yeniden senkron dosyanıza tekrar kopyalanıyor.

Bvckup 2 (<http://bvckup2.com>) bu problemi yeni bir sürüm yerine sadece değişiklikleri dosyaya senkronlayarak aşan küçük bir Windows programı. Yedeklemek için bir belgeler klasörü ve yedeklenecek klasörü seçin –örneğin harici bir sabit diske. Yedekleme hedefi olarak bir cloud depolama hizmeti seçemiyorsunuz, fakat bir senkron klasörü seçebilirsiniz. İlk defa çalıştırdığınızda Bvckup 2 her şeyin bir kopyasını ilk klasörden ikinciye çıkartacak. Bundan sonra araç fazla bir hafıza harcamadan arka planda çalışıyor ve düzenli olarak ilk klasörü gözlemliyor. İlk klasörde bir değişiklik yapıldığında, aynı değişiklik ikinci klasöre de aktarılıyor.

Programın tam sürümü 19,94 \$, fakat en güncel beta sürümü ücretsiz. İndirmek için <http://bvckup2.com> adresine gidin ve sayfanın en altına kayarak 'Looking for the last beta?'ya tıklayın.

Bvckup2 ile belge değişikliklerinizi eş zamanlı yedekleyin

Tüm pc'nizi, dizüstünüzü ve tabletinizi yedekleyin

PC'nizin image diskini yaratın

İşletim sisteminiz (OS), ayarlarınız ve yüklü yazılımlarınızla bilgisayarınızdaki her şeyi yedeklemenin en iyi yolu onun bir yansıma (image) diskini yaratmak. Eğer yeni bir bilgisayara veya OS'a geçiyorsanız ya da bilgisayarınızın sıfırlanması gerekiyorsa, yedeklenen içeriğinizin bir kısmını ya da tümünü yansıma diskiyle geri getirebilirsiniz. Yeni bir bilgisayar aldığınızda tam bir yansıma diski yaratmak fikri oldukça mantıklı, çünkü istediğiniz zaman eski sürüme dönme olanağı elde ediyorsunuz. Yansıma diskini güvenli bir şekilde, bilgisayarınızdan uzak bir yerde tutun. İdeal olanı, birinin başına bir şey gelme ihtimaline karşın, üç ayrı noktada üç ayrı kopyanın saklanması.

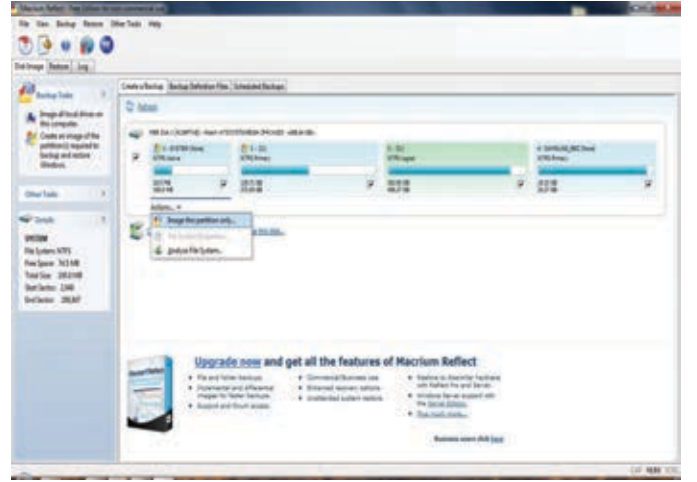
Macrium Reflect'in ücretsiz yeni sürümü ile sabit diskin seçilen kısımlarını yedekleyebilirsiniz

Kapsamlı programlar mevcut, fakat kolay kullanımlı yansıma diski yazılımları ücretsiz. Macrium Reflect Free'nin yeni sürümü (www.macrium.com) yedekleme için basit bir sürükle bırak aracına sahip ve sabit belleğinizin tümünü veya bir bölümünü kendi seçtiğiniz güvenli bir yere (harici sabit bellek, DVD, cloud v.b.) istediğiniz zaman restore edebilmeniz için kopyalayabiliyor. Macrium ile ayrıca düzenli yedekleme aralıkları zamanlayabiliyor, kayıtlı disk görüntülerinizi Windows Explorer ile yönetebiliyorsunuz.

Paragon Backup & Recovery Free (<http://chip.tk/1wQAbAO>) benzer bir şekilde kullanımı kolay ve yeni sürümü sadece değişiklikleri verilere kaydederek yedeklerinizi güncel tutuyor. Yeni ve ücretsiz IObit PCtransfer (www.iobit.com) ise çok daha basit bir araç ve bir USB bellekten çalıştırılabilir. Burnerware'in ücretsiz sürümüyle de yansıma diskleri yaratabiliyorsunuz.

Fakat yansıma diski yazılımı da –Outlook yedekleme yazılımı gibi- eğer işinizi kapsamlı ve güvenli bir şekilde halletmek istiyorsanız, vereceğiniz ücrete değer. BurnAware'in mükemmel Profesyonel sürümü (yıllık 37,95 \$) size görüntü disklerini çoklu DVD ve sabit disklerle aynı anda yazma olanağı tanıyor. Macrium Reflect'in standart ücretli sürümü (44.99 \$) ile seçtiğiniz dosyanın ya da klasörün görüntü disklerini yaratabiliyor, parola ekleyebiliyor ve genel teknik destek alabiliyorsunuz.

Kötü bir yanı ise Macrium'un en az bir anti-virüs taraması kadar kaynak harcaması, dolayısıyla aynı anda başka bir programı çalıştırmaz işleri çok yavaşlatabiliyor. İpuçları ve yardım için Macrium'un destek forumunu ziyaret edin (<http://support.macrium.com>).

Macrium Reflect'in ücretsiz yeni sürümüyle disklerinizi yedekleyebilirsiniz

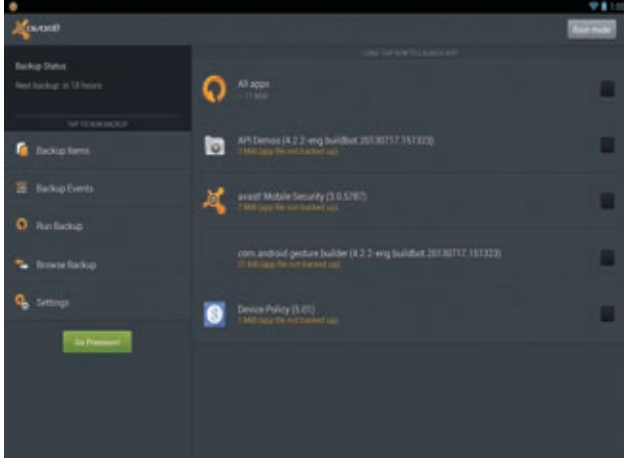
Android tablet ya da telefonunuzu yedekleyin

Tabletiniz ve telefonunuzun masaüstünüze göre kaybolma olasılığı daha yüksek. Android'in açık platformu sayesinde geliştiricilerin verilerinize ve ayarlarınıza erişebilmenizi sağlayan uygulamaları geliştirmeleri daha kolay ve bunun iyi ve kötü yanları mevcut –malware'lerin aygıtınıza bulaşması daha olası, bu yüzden Avast Mobile Security (<http://chip.tk/1wQB6Av>) gibi bir anti virüs kullanmanız gerekiyor. Bunun yanında veri yedeklemesi ise daha kolay. Avast'ın Mobile Backup uygulamasının ücretsiz sürümü (<http://chip.tk/1wQBuPk>) tüm metin mesajlarınızı, rehberinizi, arama kayıtlarınızı ve fotoğraflarınızı her gün Avast'ın cloud sunucusundaki kişisel hesabınıza yedekleyebiliyor. Nelerin, ne sıklıkta yedekleneceğini uygulama ayarlarından belirleyebiliyorsunuz –örneğin her Wi-Fi'a bağlandığınızda tam yedekleme yapılmasını isteyebilirsiniz. Ayrıca ekstra güvenlik için yedeklerinizi Google Drive'a da kopyalayabiliyorsunuz. Hesabınıza erişim PIN ile güvenceye alınmış, fakat geri yüklemeye ihtiyacınız olduğunda herhangi bir Android aygıtından hesabınıza girebilmeniz mümkün. Yeni Premium sürümü ile uygulamalarınızı, müzik ve videolarınızı da yedekleyebiliyorsunuz, üstelik Avast Mobile Security Premium da buna dâhil. Ücretlendirme kendiliğinden her ay yenileniyor, eğer bunu manuel olarak yapmak istiyorsanız, bu seçeneği de kapatabilirsiniz. Önerdiğimiz bir diğer uygulama ise, tüm telefonunuzu taramadan önce verilerinizi şifreleyen ve otomatik olarak cloud hizmetine yedekleyen, Malwarebytes Anti-Malware ile entegre olan Malwarebytes'in yeni Secure Backup uygulaması (<http://chip.tk/1wQBOOf>).

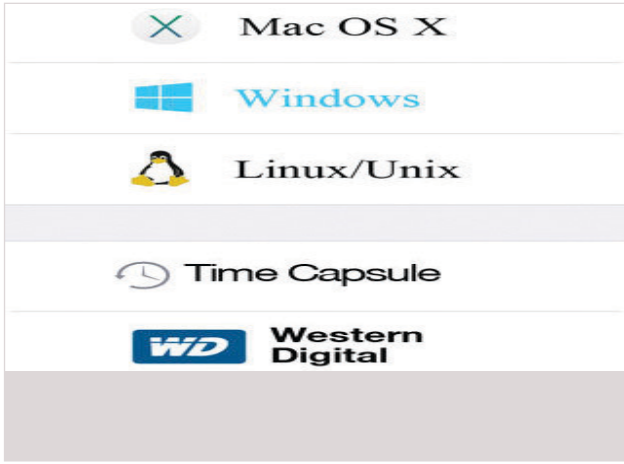
iPad ve iPhone'nunuzu yedekleyin

Apple aygıtları, iPad ve iPhone verilerinizi bilgisayarınıza ya da iTunes ile Apple'ın iCloud hizmetine yedeklemenize olanak tanıyan dâhili araçlara sahipler. Bu size neyin, nereye yedekleneceği hususunda fazla bir seçenek bırakmıyor ve iCloud'un ücretsiz 5 GB alanı da video ve uygulama yedeklemesi için pek müsait değil. Dolayısıyla neyi yedekleyeceğinizi ve bununla ne yapacağınıza kendiniz karar vermek için Apple Store'da mevcut birkaç üçüncü parti uygulamalarını kullanmanız gerekmektedir.

File Explorer (<http://chip.tk/1wQcMDI>, 10,49 TL) bulduklarımız arasında en iyisi ve yeni güncellemesiyle birlikte parola, Raw yansıma dosyası yedeklemesi ve WebDAV desteği eklenmiş. Uygulama tüm aygıt dosyalarınıza PC'nizden erişim imkânı tanıyor (Linux ve Mac da dâhil) ve bilgisayarınıza (bilgisayarınızdan da), harici sabit diske, NAS sunucusuna ya da güvenlik için eklenmiş

Avast Mobile Backup ile Android uygulama ve ayarlarınızı cloud'a güvenli bir şekilde yedekleyin

File Explorer ile bir NAS sunucusu da dâhil iPad ve iPhone'unuzu birçok lokasyona yedekleyin

VPN seçeneği ile (Virtual Private Network) Dropbox ve Google Drive'da dâhil cloud hizmetlerine yedekliyor. Uygulama ayrıca dâhili dosya okuyucuya ve medya oynatıcıya sahip, böylelikle, örneğin, iTunes'e girmeden iPad videonuzu bilgisayardan ya da yedekleme noktasından oynatabiliyorsunuz. Önce ücretsiz sürümünü deneyebilirsiniz (<http://chip.tk/1wQCGmO>), fakat bize göre reklamsız tam sürümü de ücretine değer.

Yedeklerinizi cloud'da güvende tutun

Yedeklerinizi şifreleyin

Cloud depolama hizmetleri iş yedeklerinizi korumaya geldiğinde inanılmaz yol alıyorlar. Sonuçta ünleri buna dayanıyor. Fakat eBay'in hacklenmesi ve Windows XP'nin desteğinin kesilmesi gibi olaylar bize internetin her zaman güvenli olmadığını ve burada depolanan bilgilerin hacker'lar tarafından çalınabileceğini gösteriyor. Çevrimiçi yedekleri korumanın en iyi yolu onları şifrelemekten geçiyor. Boxcryptor (www.boxcryptor.com) verileri daha bilgisayarınızdan çıkmadan şifreleyen ve cloud'da depolanırken onları şifrelenmiş olarak tutan, ücretsiz bir Windows programı. Yazılım hemen hemen tüm cloud hizmetlerini, WebDAV'ı destekliyor ve ücretsiz Android, iOS ve Windows Phone uygulamalarına sahip, böylece verilerinize birçok aygıttan erişebiliyorsunuz. Ayrıca tarayıcınız ile dosyaları şifreleyip, şifresini çözmenize olanak tanıyan yeni bir Boxcryptor Chrome uzantısı da çıkartılmış (<http://chip.tk/1wQD2sN>). Cloud depolama hizmeti Box varsayılan olarak tüm verilerinizi şifreliyor.

Tarih boyunca hayatımızın dijital kaydını yapan ilk nesil bizleriz. Yedeklediğiniz resimler, videolar ve mesajlar neslinize size atalarınızdan ve hatta ebeveynlerinizden aktarılan bilginin tonlarca mislini anlatacak.

Fakat torununuz bundan 20 yıl sonra bu dosyaları açabilecek mi? Onlara bir iyilik yapıp hesap bilgilerinizi bırakabilir ve dosyalarınızı birkaç formatta kaydedebilirsiniz, fakat ölüm ve vergiler dijital dosyalarınızın sonu olabilir. Facebook verilerimizi sadece reklam amaçlı satmak kaydıyla depoluyor, fakat bir gün bunun sunucuda saklamaya değmeyeceğini düşünebilir. Yahoo yakın zamanda imleç arşiv hizmeti Delicious'u kapattı ve aynıysını Flickr'e de yapabilir. Google ve Microsoft'ta hizmet kapatma eğilimi şu anda yok, bu yüzden Drive ve OneDrive'daki dosyalarınızın yatağınızın altındaki fotoğraf kutusundan daha uzun ömürlü olacağını söyleyebiliriz.

Birçoğumuz için bu pek de bir sorun değil. Yedekleme ömrü dosya formatıyla ilgili bir sorun değil – sorun arkamızda bırakacağımız mirasta. Tüm mail ve program dosyalarınızın güvenli bir yedeği şu anda işe yarıyor, fakat siz gittikten sonra da bunların okunmasını ister miydiniz? Bir alman şirketi olan X-Pire (<http://chip.tk/1wQE5ZO>) çevrimiçi fotoğraflarınıza son kullanma tarihi koyabilen bir araç sundu, fakat buna benzer bir araç cloud hizmeti ve sabit diskler için bulunmuyor. Fotoğraflarınızın (özellikle de daha sonra utanabileceğiniz) sizinle birlikte silinmesini istiyorsanız, çocuklarınıza bu yönde bir tembihte bulunabilirsiniz.

Ekstra güvenlik için IFTT'yi Dropbox'daki dosyaları Google Drive'a yedeklemesi yönünde ayarlayabilirsiniz.

Yedeklerinizi yedekleyin

IFTTT (<http://ifttt.com>) yedeklerinizi sizin için yedekleyen ücretsiz bir hizmet. Açılımı 'if this, then that' olan bu hizmet değişik araçlara değişik görevler vererek onları birbirine bağlamanıza olanak tanıyor – böylece farklı cloud hizmetleri arasında bağlantı kurabiliyor, eğer birine bir şey olursa diğerlerinin yedekleme işlemini otomatik olarak devam etmesini sağlayabiliyorsunuz. Kurulum çok kolay. IFTT web sitesinde Browse'a tıklayın ve yapılmış 'recipe'lerden birini seçin. Tüm Dropbox yedeklerinizi Google Drive'a yedekleyen tarif gibi. 'Create'e tıklayarak kendi tarifinizi yaratabilir, Trigger Channel ve Action Channel'inizi kurabilir ve bunları belirli olaylarla birbirine bağlayabilirsiniz. IFTT, sayısız cloud ve yüzlerce diğer çevrimiçi hizmetleri destekleyip, bunları birbirine bağlayabilmekte.

Eğer IFTT size karmaşık geliyorsa, Jolidrive ücretsiz cloud yönetim aracının geliştiricilerinin sunduğu Jolicloud 2 (www.jolicloud.com) gibi bir cloud paneli kullanarak yedeklerinizi manuel olarak yedekleyebilirsiniz. Yazılım tüm cloud depolama hesaplarınıza, buradan hesaplar arası dosya kopyalama, taşıma, düzenleme yapabileceğiniz ve tam ekran oynatıcısıyla kayıtlı resim ve videolarınızı açabileceğiniz, tek bir güvenli sekmeden giriş yapabilmeye olanak tanıyor.

yorum@chip.com.tr

FİT&SAĞLIKLI&GÜÇLÜ ERKEKLERİN YOL GÖSTERİCİSİ

HEDİYE

50 FITNESS KARTI

FİT MEN DANIŞMANLARI

BARİŞ
ÇUNGUROĞLU

SERHAT
SIDAL

SERKAN
YİMSEL

OKTAY
SAGNAK

MURAT
MAOSAİ

MURAT
BUR

Eski dizüstülere yeni özellikler

Dizüstünüz sıradan görevleri bile yerine getirirken zorlanıyorsa terfi zamanı gelmiş demektir. En iyi terfi yöntemlerini gösteriyoruz

CS/Berk ERGİN

İki ya da üç yıl içinde dizüstünüzün verimi gözle görülür biçimde düşmeye başlayabilir. Çok çekirdekli işlemcisine rağmen açılış hızı giderek düşer, WLAN yönlendiricinin kullanımı giderek zorlaşır ve 14 yıldır kullandığımız USB 2.0 bağlantısından veri aktarımı işkence haline dönüşebilir.

Masaüstü PC'lerin aksine dizüstlerini tamir etmek hayli karmaşık işlemler gerektirdiğinden, kullanıcılar bunun yerine artan problemler karşısında yeni bir ürün almayı tercih ediyor. Oysa yazımızda gösterdiğimiz birkaç basit adımla cihazınızı tekrar eski performansına kavuşturmanız mümkün.

Örneğin tıpkı bir SD kart gibi cihazınıza bir Express kart takarak USB 3.0'a terfi edebilirsiniz. Ayrıca manyetik sabit disk yerine hızlı SATA-SSD disk de takabilirsiniz. Bu uygulamalar RAM için de geçerli. Diğer taraftan Mini-PCI-Express yuvasına ulaşmak biraz daha karmaşık. Bu yuvaya, ilave bir mSATA-SSD ya da hali hazırdaki WLAN kartınızı değiştirmek istediğinizde ulaşmanız gerekiyor. Ancak mini-PCIe yuvası aynı zamanda Broadcom HD decoder yon-

gasıyla da uyumlu. Böylelikle daha hızlı ve bataryası daha uzun dayanan bir cihaza kavuşabiliyorsunuz.

Çok fazla tecrübesi olmayan, tamir işlerini hobi olarak sürdüren kullanıcılar tüm bu değişiklikleri bir yıldız tornavidayla yapabilir. WLAN anten yerleştirilmesi ise biraz daha tecrübe istiyor çünkü kat kat aygıtların arasında görünmesi hayli zor olan bu anteni değiştirmek biraz meşakkatli.

Dizüstü tamirinin sınırları

Dizüstünüzü PC'niz kadar kolay tamir edebilmeniz mümkün değil. Anakart ya da ekran kartını değiştirmeniz genellikle mümkün olmuyor. Belirli modellerdeki işlemcileri değiştirebiliyorsunuz ancak bu işlemcilerin anakartla ve soğutma sistemiyle uyumlu olması gerekiyor. Elbette bu bahsettiğimiz değişiklikler yüksek deneyim gerektirdiğinden ancak işin ehli kişiler tarafından yapılmalı. Aksi takdirde anakartı yakmanız işten bile değil.

berk@chip.com.tr

Adım adım UPGRADE

Basitten zora: Bilgisayarınızın derinliklerine indikçe işler zorlaşıyor

1 USB 3.0 kart takılması

Büyük çaptaki verileri aktarırken USB 2.0 arayüzü çoğu zaman başınızı ağrıtabilecek kadar hantaldır. Eğer dizüstünüzde Express kart yuvası bulunuyorsa bu artık sorun olmaktan çıkıyor. USB 3.0 kartları internetten 50 TL civarında temin edebiliyorsunuz.

Tavsiyemiz 34 mm'lik kartlardan almanız. Böylelikle 54 mm'lik Express kartlarla da uyumlu olarak çalışabileceksiniz. USB 3.0 yuvasına elektrik ise dizüstünüzün USB yuvasındaki kablodan sağlanıyor. Kurulumu ise üreticinin web sitesinde anlattığı gibi yapabilirsiniz.

2 RAM'i arttırma

Eğer 4 GB'ın altında RAM kullanıyorsanız bunu iki katına çıkartmanız işlerinizi hayli kolaylaştıracaktır. Bu ayki CHIP DVD'mizde bulabileceğiniz CPU-Z aracıyla ("Memory" sekmesinden) hangi tip RAM'e sahip olduğunuzu ve "SPD" sekmesinden boş yuvaları öğrenebilirsiniz.

Akabinde aynı tip ve boyutta SO-DIMM modüllerinden edinin. Örneğin 2 x 4 GB DDR3-1333 gibi. Upgrade uygulaması için RAM'in üstündeki kapağı kaldırın. Sıkıştırmaya yarayan tırnakları yanlara doğru açın. RAM'leri taktıktan sonra aynı şekilde kasayı kapatın.

3 SATA-SSD kurulumu

Dizüstlerinin performansını iyileştirmede en etkili çözüm SATA sabit diskleri SSD disklerle değiştirmektir. İşletim sistemi ve uygulamalar bu sayede çok daha çabuk açılıyor. Sabit diskler bizim Lenovo X201 modelimizde olduğu gibi genellikle yan tarafta kasanın hemen altında bulunuyor. Kapağı açın ve SATA diski yuvasından çıkartın. Diskin konumuna dikkat edin ve takarken aynı hizalamaya özen gösterin. SSD disk tercihinizde ise bir miktar parayı gözden çıkartarak daha geniş hacimli ve hızlı olanları tercih edin.

Böylelikle diskinizi daha sonraki dizüstünüzde de kullanabilirsiniz. En verimli hız artışı için işletim sistemini SSD diskinize yeniden kurun. Elbette alacağınız harici bir diskle, kişisel verilerinizi tekrar yüklemek çok daha pratik bir kullanım sunacaktır.

4 mSATA-SSD kurulumu

Çoğu dizüstünde genellikle iki adet mini-PCIe yuvası bulunur. Bunlardan biri WLAN kartı için kullanılırken diğeri bir çeşit 3G/UMTS modem kullanımı için boş bırakılmıştır. Yuvalar ya kasanın hemen altında ya da klavye hizasında yer alır. →

1

2

3a

3b

TEKNOLOJİ Dizüstü terfisi

Klavye hizasında olanlar yanlardaki vidaların yıldız tornavida ile sökülmesi sayesinde klavyenin çıkartılmasıyla birlikte kolaylıkla değiştirilebilir.

Günümüz dizüstlerinde bu yuvalar Msata-SSD'lerle uyumlu olarak çalışıyor. Eğer bu yuvayı değerlendirmek isterseniz, cihazınızdaki sabit diskin yanında ek bir diske dizüstünüzün performansını arttırabilirsiniz. Tek yapmanız gereken diski yıldız tornavida ile bu yuvaya sabitlemek. İşletim sistemini bu diske, fotoğraf, müzik gibi verileri sabit diske aktararak dizüstünüzün performansını hayli arttırabilirsiniz. SSD disklerde Windows'un açılması ve çalışması SATA disklerle oranla gayet hızlı. SSD kurulumundan sonra açılış ekranında BIOS'a girip etkinleştirmeyi unutmayın.

5 HD hızlandırıcı

Dizüstünüzde HD videoları izlerken takılmalar yaşıyorsanız ya da işlemci yükü genellikle yüksek seviyelerde olduğundan fan gürültüsü bütün film zevkinizi mahvediyorsa HD hızlandırıcılardan yararlanmanızın zamanı gelmiş demektir. Broadcom Crystal HD'nin BCM-70015 modeli, hızlandırdığı HD flash videolarla bu iş için biçilmiş kaftan. Söz konusu parçayı tıpkı mSATA diskinin kurulumunda olduğu gibi cihazınıza takın. Sürücüsünü ise broadcom.com/support/crystal_hd adresinden indirin. İşletim sisteminize göre 32 ya da 64 bit'lik sürümünü tercih edin. Windows Media Player genellikle hızlandırıcıyı otomatik olarak tanıyor.

Klasik oynatıcıları "View / Options / External Filter / Add..." üzerinden "Broadcom Video Decoder"a tıklayarak etkinleştirebiliyorsunuz. Broadcom sürücüsünü yükledikten sonra Adobe Flash'ı tekrar kurmanız gerekiyor.

6 WLAN kart kurulumu

Eğer dizüstünüzün zayıf noktası WLAN bağlantısıysa daha iyi bir WLAN kartı kullanabilirsiniz. Intel'in uygun fiyatlı AC7260 modeli piyasada bulabileceğiniz en güncel ve en verimli WLAN kartlarından.

Eski kartınızı çıkartmadan önce hangi antenin hangi konektöre bağlandığını tespit edin. Yeni kartı takın ve anteni aynı şekilde yerleştirin. Eğer dizüstünün tek anten konektörü varsa bağlantınızı bir sonraki adımda anlatıldığı gibi güçlendirebilirsiniz.

7 Anteni güçlendirin

Dizüstünüzün tek bir anteni olabilir ya da bu anten 5 GHz bant genişliğini desteklemiyor olabilir. Bu gibi durumlarda tamirciler WLAN anteni güçlendirme yoluna gidiyor. Gerekli bileşenleri internette "WLAN Antenna Notebook" anahtar kelimeleriyle yapacağınız aramalarla bulabilirsiniz.

Bulduğunuz ürünün mutlaka 2,4 ve 5 GHz bantlarını desteklediğinden emin olun. Eğer ekranın arkasına bağlanabilirlerse WLAN'ınızın dayanıklılık süresi hayli artıyor. Bizim Lenovo X201 modelimizde olduğu gibi kenarlarındaki üç adet yıldız vidayı sökerek ekranın kasasını açın. Antenlerin birini yatay, diğerini dikey gelecek biçimde konumlandırın. Genellikle yapılması biraz zor olsa da yeni anteninizi mevcut kablusunu ekran kasasından WLAN karta çekin.

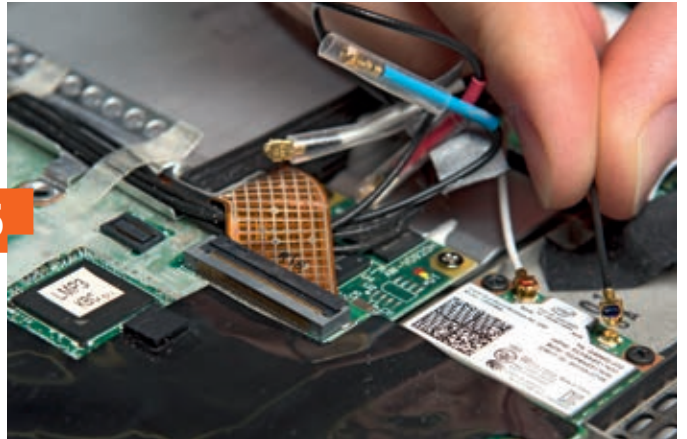
Daha sonra sökme işlemlerini tersine uygulayarak kasayı toplayın. Böylelikle daha uzun süreler sizi memnun edecek performansa kavuşmuş olacaksınız.

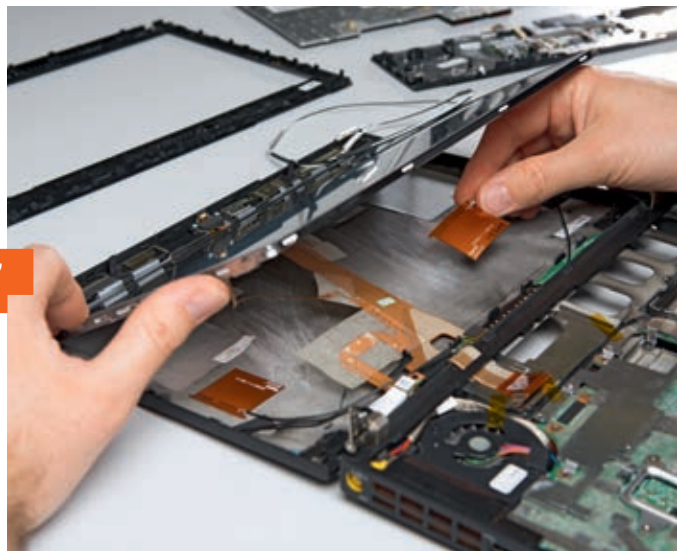
4

5

6

7

Kült oyun Tetris 30 yaşında

Muhtemelen Game Boy: Tetris olmasaydı bu oyun bu kadar tutulmayacaktı. Dört kutucuktan oluşan şekillerin oyunu 1984'te doğdu

CSG / Barış Emre ALKIM

Tetris tüm zamanların en popüler Game Boy oyunu. Tetris kadar çok kopyalanan, taklit edilen başka oyun olmamıştır. Bu bulmaca oyununun öyküsü 1980'lerin başına dayanıyor. Rus programcı Aleksey Pajitnov 1984'te Sovyet Bilimler Akademisi'ndeyken Elektronika-60 bilgisayar kullanarak oyunun ilk oynanabilir sürümünü geliştirdi. Bu sürümde renkli taşlardan, ünlü Tetris müziğinden eser yoktu. Tetris'in temelinde ise çocuklar için popüler bir bulmaca oyunu olan "Pentomino"nın bilgisayar sürümü yatıyordu. Bu basit, 27 KB'lık oyun çok geçmeden, şu anda Google'ın geliştiricilerinden olan Vadim Gerasimov tarafından IBM PC'ye uyarlandı. Ardından Tetris'in yükselişi başladı. Oyun ilkin Sovyetler Birliği'nde ve doğu bloku ülkelerinde yaygınlık kazandı. Daha sonra Pajitnow ünlü İngiliz medya şirketi Maxwell Corporation'un yazılım ayağı olan Mirrorsoft'la 1986'da işbirliği yaparak oyunu popülerleştirdi. Ayrıca Macar oyun üreticileri büyük yapboz oyunu talebi yüzünden Tetris'i geniş kitlelerle buluşturdu. Fakat Tetris'in büyük ticari başarıya ulaşması 1989'da Gameboy'un tek renkli sürümüyle gerçekleşti. Japon donanım ve oyun üreticisi Nintendo oyunu ilk taşınabilir oyun konsolunun

yanında verdi. Birbirine kabloyla bağlı Game Boy'larda oyun ilk defa karşılıklı oynanabiliyordu. Taraflardan birinin erittiği bloklar rakibinin sahasına ekleniyordu. Milyonlarca Game Boy'un küçücük hoparlöründen oyunun 8 bit müziği yankılanmaktaydı. Bu akılda kalıcı parça (Rus dans şarkısı Korobeinki'nin la minörden çalınan hali) milyonlarca kulağa ulaşıyordu. Çocuklar, yetişkinler Game Boy ekranlarında düşen blokları hiç boşluk kalmayacak biçimde yerleştiriyor, bir yandan da Rus müziği dinliyordu. Aleksey Pajitnow'un oyununun başarısı başka üreticilerin de gözünden kaçmadı. Söz gelimi Tetris 1989'da Windows 3.0 için ilk Eğlence Paketi'ne dâhil edildi. Yeni bin yılda ise oyunun Nintendo DS ve Nintendo 3DS için yeni sürümleri çıktı. Tetris şu ana kadar 100 milyondan fazla satıldı ve akıllı telefonlarda, tabletlerdeki yerini aldı. Tetris olmasa günümüzün popüler oyunları (mesela Candy Crush) hayal bile edilemezdi. Bu yüzden de oyun, gelmiş geçmiş en başarılı platformlar arası oyunlardan biri.

balkim@chip.com.tr

2014 Android ve iOS
Bulmaca mobil uygulama olarak akıllı telefonlarda, tabletlerde mevcut

1989 Windows
Microsoft, Windows 3.0'lı bilgisayarlar için Tetris'in ilk sürümlerinden birini tanıttı

1985 IBM-PC
Vadim Gerasimov oyunun ilk renkli sürümünü programladı

Game Boy için Tetris

Nintendo bu oyunu 1989'da yeni avuç içi aygıtlarıyla beraber satıyordu

SOY AĞACI

2006 Nintendo DS
Tetris, Nintendo'nun yeni oyun konsolunda biraz makyajlı haliyle boy gösteriyor

1989 Game Boy
Nintendo, Tetris'i bu avuç içi aygıtla beraber verdi

1984 Elektronika 60
Aleksei Paşitnov bu Sovyet bilgisayarında Tetris'in ilk oynanabilir halini yazdı.

Tetris'in geliştiricisi A. L. Pajitnov

Tetris'in çıkış tarihi: Haziran 1984

Uluslararası ün: Game Boy lansmanı, 1989

Geliştirici: Aleksey Leonidoviç Pajitnov

Schema Yapılarını Kullanarak Web sitenizi İlgi Çekici Kılın!

Onur Soylan – SEO Analyst, SEOzeo

Onur Özcan – SEO Executive, SEOzeo

Her geçen gün başta Google olmak üzere arama motorları, arama sonuçlarının listelenmesiyle ilgili çeşitli yapısal ve algoritmik güncellemelere gidiyorlar. Schema.org tarafından sağlanan yapısal dokümantasyonlardan bir kısmının arama sonuçlarına yansıtılması da 2009'da başlayan ve önemini arttırarak devam eden güncellemelerden bir tanesi. Bu dokümantasyonu sitenizin içeriğine bağlı olarak doğru bir biçimde entegre ettiğiniz takdirde internet kullanıcılarına içeriğinizle ilgili bilgiyi henüz arama sonuçlarında listelenen web sitelerinden birine yönelmeden önce sunmuş oluyorsunuz. Detaylı bilgiye ihtiyacı olan kullanıcı aradığının, sunduğunuz içerik özetleriyle sizin sayfanızda olduğunu gördüğünde tıklama tercihinizi sizin sayfanızdan yana kullanıyor. Bunun yanı sıra, şemayla sunulan içeriğin arama sonuçlarında daha fazla yer kaplaması ve görsel barındırması açısından kullanıcının dikkatini direkt çekerek tıklama oranına da olumlu yönde etki ettiğini de söyleyebiliriz. Schema.org'un sunduğu ve Google'ın arama sonuçlarına yansıttığı en popüler 7 yapıyı paylaşıyoruz.

Kişiler için Şema

İsim ve soyisimle yapılan kişi aramalarında aratılan kişiyle ilgili konum ve iş bilgisi gibi detayları kişiler için şema yapısıyla doğrudan arama sonuçlarında gösterebilirsiniz. Bu şema yapısının birrey ve yazar olmak üzere iki farklı kullanım şekli bulunuyor.

Birey şemasında sadece aratılan kişiyle ilgili bulunduğu şehir, çalıştığı şirket ve pozisyonu gibi kısa bilgiler gösteriliyor. Özellikle şirket web sitelerinde ekibin listelendiği web sayfalarında kullanılabilir:

Larry Page | LinkedIn

www.linkedin.com/in/lytle Bu sayfanın çevirisini yap

San Francisco Bay Area - Co-Founder & President, Products at Google

View Larry Page's professional profile on LinkedIn. LinkedIn is the world's largest business network, helping professionals like Larry Page discover inside ...

Yazar şemasındaysa web sayfasının içeriğinin kim tarafından oluşturulduğunu ilgili detaylar arama sonuçları sayfasına yansıtılır:

More info on the Caffeine Update - Matt Cutts

www.mattcutts.com/blog/caffeine-update/ Bu sayfanın çevirisini yap

yazar: Matt Cutts - 10 Ağu 2009 - Google recently opened up a preview of our new Caffeine update, and I wanted to give a little more background on this change. At

Kişi şemasıyla ilgili dokümantasyona <http://schema.org/Person> adresinden ulaşabilirsiniz.

Müzik için Şema

Müzikle ilgili içerik paylaşılan web sitelerinin yararlanabileceği baş-

Ajda Pekkan: Ajda Pekkan Box Set - Music on Google Play

https://play.google.com/store/.../Ajda_Pekkan_Ajda_Pekkan_Box_Set?...

An unexpected error has occurred. Please try again later. Cover art. Ajda Pekkan Box Set. Ajda Pekkan. - July 15, 2013. Pop. © 2013 Odeon Müzik Yapımcılık. 1.

3:01	Dünya Dönüyor	Ajda Pekkan Box Set
2:52	İlk Aşkım	Ajda Pekkan Box Set
2:16	Et c'est pour toi	Ajda Pekkan Box Set
3:24	Boşvermişim Dünyaya	Ajda Pekkan Box Set

Müzik şemasıyla ilgili dokümantasyona <http://schema.org/MusicPlaylist> adresinden ulaşabilirsiniz.

ka bir yapı da müzik yapısıdır. Schema.org'daki gerekli dokümantasyonu müzik paylaşımı yaptığınız sayfaya uygulayarak Google'ın sitenizdeki müziği arama sonuçlarına yansıtmasını sağlayabilirsiniz. Bu sayede arama sonuçlarında daha geniş alan kaplayarak tıklama oranınızı da dolaylı olarak artırabilirsiniz.

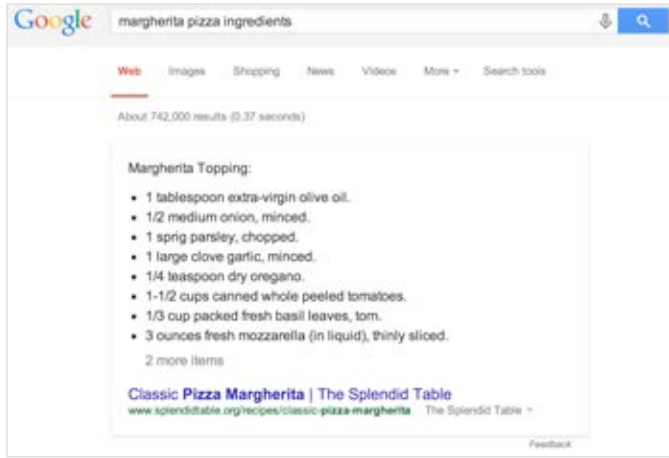
Müzik için şemaya örnek olarak Ajda Pekkan'ın Google Play sayfasının arama sonuçlarına yansıyan halini örnek verebiliriz:

Yemek Tarifleri için Şema

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de blog yazan ev hanımlarının en çok paylaştığı içeriklerden biri olan yemek tariflerini Google gibi arama motorları ihmal etmeyerek site ziyaretçisinin verdiği yıldızların ortalamasından toplam değerlendirme sayısına, kalori bilgisi ve pişirme süresine kadar bir çok bilgiyi yansıtabilme imkanı sunuyor. Lezzet.com.tr, ülkemizde Google'ın sunduğu bu imkandan yararlanan sitelerden bir tanesi:

Bu şekilde bir arama sonucu listelemesinin yanı sıra Google, ve-receğiniz yemek tarifi için gerekli malzemeleri Schema.org dokümantasyonuna uygun olarak oluşturduğunuz takdirde Bilgi Grafiği olarak da gösterebilirsiniz. Bununla ilgili Türkiye'den örnek bulamadığımız için yurtdışından bir örnek veriyoruz:

Yemek tarifi şemasıyla ilgili dokümantasyona <http://schema.org/Recipe> adresinden ulaşabilirsiniz.

İncelemeler için Şema

Ürünlerin çeşitli kriterlere göre değerlendirilip puanlandırıldığı sitelerde, bu bilgileri arama sonuçlarına yine Schema.org'un sunduğu dokümantasyonla yansıtabilirsiniz. Özellikle alışveriş siteleri, teknoloji siteleri ve bloglarının aktif olarak kullandığı yapı uzman incelemesi ve kullanıcı incelemesi olmak üzere iki farklı şekilde sunulabiliyor.

Uzman incelemesinin yansıtıldığı yapıda genellikle inceleyenin ismi, toplam puanı ve inceleme tarihi yer alıyor:

Kullanıcı incelemesindeyse, sitedeki ürüne yapılan yorumlar ve verilen puanların ortalamasıyla birlikte fiyatı da yansıtabiliyor.

Örnek Amazon.com sayfası:

İnceleme şemasıyla ilgili dokümantasyona <http://schema.org/Product> adresinden ulaşabilirsiniz.

Videolar için Şema

Sitenizde paylaştığınız videolar içinse Schema.org'da verilen video dokümantasyonunu doğru olarak uygulayarak, arama sonuçlarında videonun yer aldığı sayfa için önizleme imajı oluşturabilirsiniz. Böylece video arayan kullanıcılara sitenizde aradığı videonun olduğu direkt arama sonuçlarından göstererek dikkatini çeker ve tıklama oranlarını arttırabilirsiniz. Örnek arama sonucu sayfası:

Video şemasıyla ilgili dokümantasyona <http://schema.org/VideoObject> adresinden ulaşabilirsiniz.

Etkinlikler için Şema

Etkinlik sitelerinin aktif olarak kullandığı ve herhangi bir etkinlik ile ilgili arama yapan internet kullanıcılarına direkt arama sayfası üzerinden zaman ve mekan bilgisi veren etkinlik şemasını Türkiye'de kullanan siteler arasında Haberler.com ve Biletix.com'dan örnekler verebiliriz:

“Teoman konserleri” aramasında karşımıza çıkan sonuç:

“FIA Dünya Rallycross RX Şampiyonası” arama sonucu:

Etkinlik şemasıyla ilgili dokümantasyona <http://schema.org/Event> adresinden ulaşabilirsiniz.

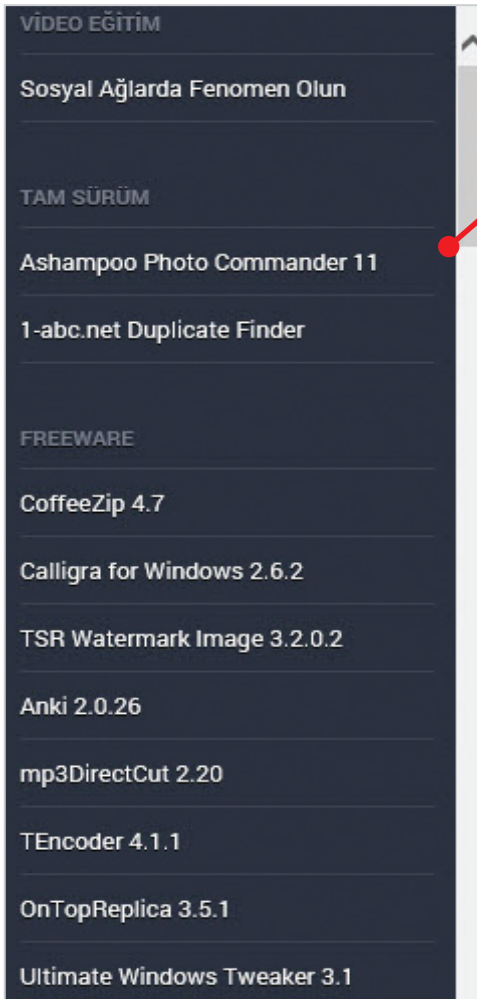
Breadcrumbs için Şema

Arama sonuçlarında sitenizdeki kategori ve sayfa isimleri çıksın istiyorsanız Breadcrumbs şemasını uygulayabilirsiniz. Breadcrumbs şeması için Cimri.com'dan aldığımız örneği inceleyebilirsiniz:

Breadcrumb şemasıyla ilgili dokümantasyona <https://schema.org/breadcrumb> adresinden ulaşabilirsiniz.

yorum@chip.com.tr

1 **CHIP** AĞUSTOS 2014

CHIP DVD

Tüm DVD İçeriği

Video Eğitim

Sosyal Ağlarda
Fenomen Olun

TAM SÜRÜM

Ashampoo
Photo Commander
Fotoğraflarınız işleyin

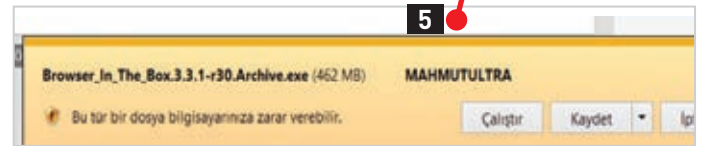
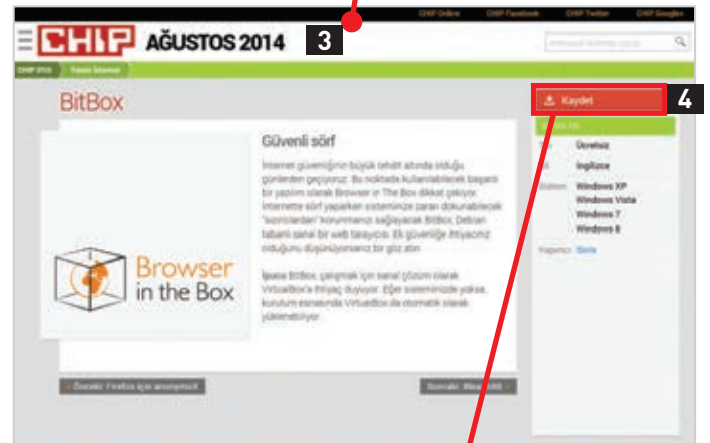
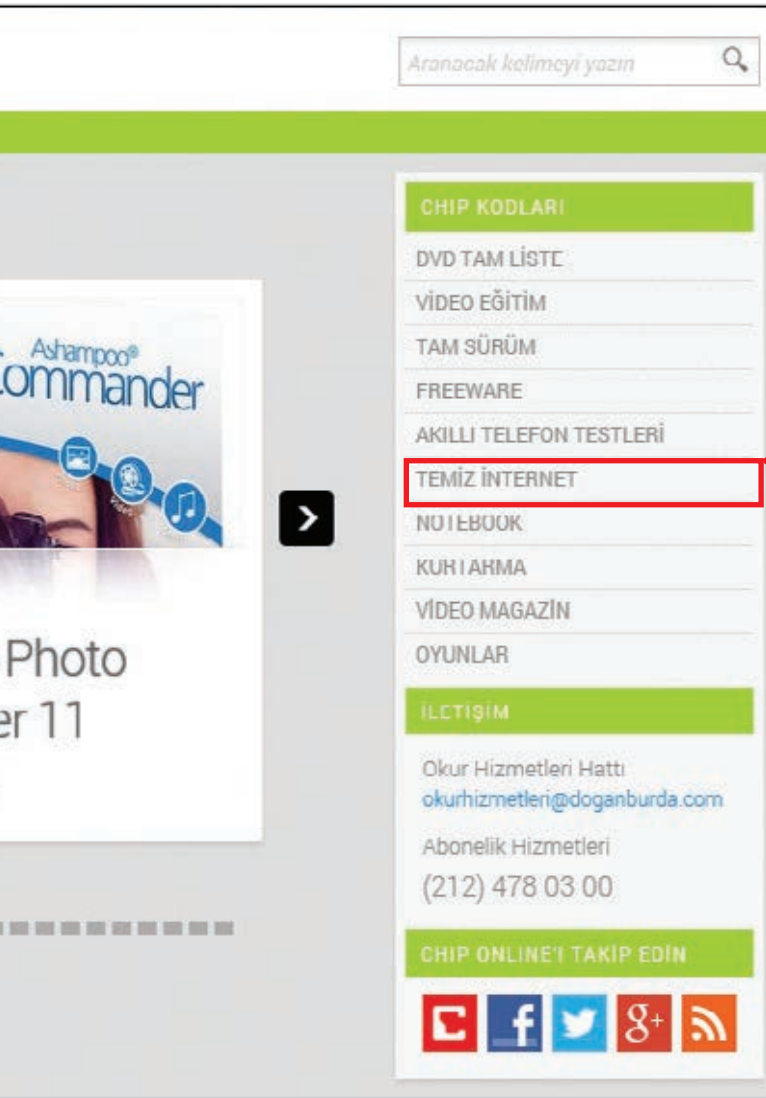

DVD İÇERİĞİ

CHIP DVD arabirimi yenilendi! CHIP DVD artık daha kolay, daha sade ve en önemlisi artık daha fazla interaktif!

CHIP DVD arabiriminde sol üstteki ikona tıkladığınızda açılan menüyü **1** kullanarak DVD içeriğinin sıralı tam listesine ulaşabileceğiniz gibi, aynı zamanda "CHIP Kodları" menüsünden de tüm kategorileri bir arada görebilirsiniz. Kategoriler **2** altında bulacağınız içeriklere erişmek içinse, ilgili kategoriye girdikten sonra ulaşmak istediğiniz içeriğe tıklayabilirsiniz. **3** Böylece istediğiniz içerik tüm bilgileriyle birlikte ekrana gelecek. Eğer isterseniz "Kaydet" **4** butonu ile içeriği

çalıştırabilirsiniz. Bunun için ekrana gelen güvenlik penceresini "Çalıştır" **5** butonu ile onaylamanız gerekli. Böylece kurulum programı başlayacak. Ayrıca artık CHIP DVD'de yalnızca programların 32 ve 64 bit'lik sürümlerini değil, akıllı telefon sürümlerini de bulabilirsiniz. **6** Bunun için "Kaydet" menüsünü kullanabilirsiniz. CHIP DVD artık daha canlı! Dergide yer alan haber, makale, dosya ve ürün incelemeleri ile ilgili videolara artık Video Magazin bölümünden ulaşabilirsiniz.

VIDEO EĞİTİM

Sosyal Ağlarda Fenomen Olun
TAM SÜRÜM
Ashampoo Photo Commander 11
1-abc.net Duplicate Finder

FREWARE

CoffeeZip
Calligra for Windows
TSR Watermark Image
Anki
mp3DirectCut
TEncoder
OnTopReplica
Ultimate Windows Tweaker
FocusWriter

AKILLI TELEFON TESTLERİ

TEST: LG G Flex
TEST: Nokia Lumia 1320
TEST: Samsung Galaxy Note 3 Neo
TEST: Sony Xperia Z2 Tablet
TEST: Wiko Highway
TEST: HTC One M8
TEST: Samsung Galaxy S5
TEST: Sony Xperia Z2

TEMİZ İNTERNET

Firefox için anonymoX
BitBox
BleachBit
CCleaner
Firefox için Disconnect
Enigmil
Firefox
FreedomStick EvilTux
Ghostery
Firefox için HTTPS Everywhere
KeePass
LastPass
Tor Browser Bundle
TrueCrypt
Wipe
Tails
Steganos Online Shield
Privoxy

NOTEBOOK

PDF: Baştan sona Dizüstü
Temizliği

KURTARMA

Avira AntiVir Rescue System
Emsisoft Emergency Kit

Kaspersky Rescue Disk
Rufus
Sardu
Restoration
Binarybiz VirtualLab
TestDisk & PhotoRec
Genie Timeline Free
PC Tools File Recover
Recuva
O&O DiskRecovery
Ubuntu Rescue Remix
VIDEO MAGAZİN
CHIPTV: Monster Abra A5
CHIPTV: Plantronics BackBeat GO2
CHIPTV: Misfit Shine
CHIPTV: Toshiba Encore
CHIPTV: Sony NWZ-W273S
CHIPTV: LG G3
CHIPTV: Gigabyte Z97X-Gaming G1
UYGULAMA: Pocket
UYGULAMA: Android Lost
UYGULAMA: Sixaxis Controller
UYGULAMA: Clarc
UYGULAMA: TickTick

VIDEO MAGAZİN: CHIP DVD artık daha canlı! Dergide üzerinde **Video Magazin** logosu yer alan haber, makale, dosya ve ürün incelemeler ile ilgili videolara artık Video Magazin bölümünden ulaşabilirsiniz.

ASHAMPOO Photo Commander 11

Photo Commander 11 ile fotoğraflarınızı rahatlıkla yönetin.

Dijital fotoğraflarınızı yönetmek için kullanabileceğiniz Ashampoo Photo Commander 11, gayet kullanışlı bir yazılım. Fotoğraflarınızı tek tek optimize etmek yerine tek tıkla tüm fotoğraflarınızı düzenleme yoluna gidebileceğiniz Photo Commander 11'de ayrıca kırmızı göz probleminin de üstesinden gelebiliyorsunuz. Fotoğraflarınızı kesip, döndürüp, kontrast ve parlaklık gibi renk değerlerini yeniden düzenleyebileceğiniz yazılımla ayrıca fotoğraflarınıza birbirinden farklı ve çeşitli özel efektler de uygulayabilirsiniz. Fotoğraflarınızla müzikli slayt gösterileri de hazırlayabileceğiniz Photo Commander 11'i CHIP DVD'de bulabilirsiniz.

Tam sürüm olan Photo Commander 11, yalnızca programı ilk başlattığınızda sizden kayıt olmanız için bir e-posta adresi istiyor. Bu e-postaya ilgili aktivasyon kodunu gönderen yazılım, böylece ücretsiz şekilde kullanılabilir.

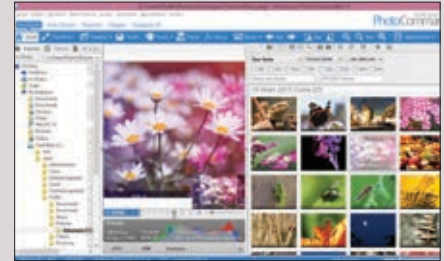
DVD YARDIM

CHIP-DVD ile ilgili en güncel düzeltmeleri, bilgilendirme ve yamaları ay içinde www.chip.com.tr/blog/dvd adresinden takip edebilirsiniz. Eksik ya da fiziksel sorunu olan DVD'nizle ilgili yardım için lütfen okurhizmetleri@doganburda.com adresine e-posta ile başvurun.

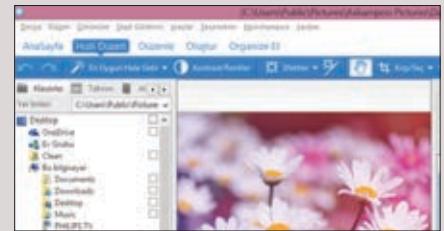
Kayıt olun

Programı ilk defa çalıştırdığınızda karşınıza gelen bu ekranı kullanarak hemen Music Studio 4'ü kayıt ettirebilir ve ardından süresiz kullanabilirsiniz.

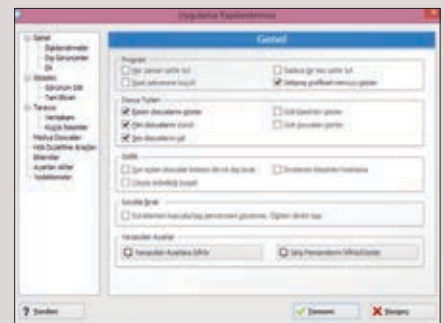
Ana ekran

Geniş bir kullanım alanı sağlayan Photo Commander 11, tüm fotoğraflarınızı bir arada görebilmenizi sağlıyor. Aynı zamanda her biri üzerinde hızla çalışabiliyorsunuz.

Hızlı düzelt

Fotoğraflarınızı hızlı bir şekilde düzenlemek istiyorsanız en uygun seçenek "Hızlı Düzelt" uygulaması. Bu modülü kullanarak fotoğraflarınızı hızla en uygun hale getirebilirsiniz.

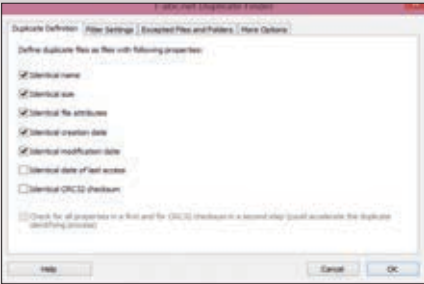
Ayarlar

Photo Commander 11'in üst menüsünü kullanarak seçenekleri belirleyebileceğiniz Uygulama Yapılandırması kısmını görebilirsiniz.

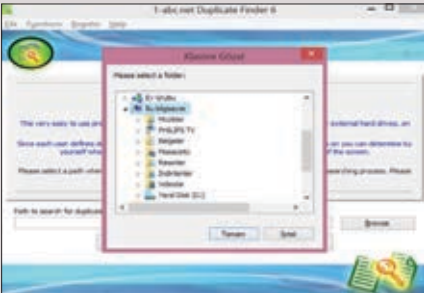
Aktive edin

Duplicate Finder'ı kurduktan sonra "Register" kısmını kullanıp ardından "Get Free Full Version Key" butonuna tıklayarak kayıt olmanız gerekli.

Seçenekleri belirleyin

Yazılımın ana ekranında görünen "Options" butonunu kullanarak Duplicate Finder'ın bulmasını istediğiniz dosyaların kriterlerini belirleyebilirsiniz.

Dosyaları bulun

Seçenekleri belirledikten sonra artık çift dosyaları bulmaya hazırsınız. Bunun için son olarak arama yerini "Browse" ile belirleyin, ardından da "Find Duplicates" butonuna tıklayın.

Fonksiyonlar

Yazılımla ilgili diğer fonksiyonlar için üst menüde görünen "Functions" menüsünü kullanabilirsiniz. Buradan dosya silme işlemini de gerçekleştirebilirsiniz.

1-ABC.NET Duplicate Finder

Sisteminizde biriken çift dosyalardan kurtulun.

Bilgisayarınızda aslında siz farkında olmasanız da aynı dosyalardan çiftler çiftler bulunabiliyor. Zamanla biriken bu dosyalar elbette gereksiz disk alanı kaplıyor ve bir süre sonra bu sorunu fark etmezseniz size yeni bir disk almanız için sebep yaratıyor. 1-abc.net tarafından geliştirilen Duplicate Finder yazılımı ile bu sorunu aşabilirsiniz. Yapmanız gereken Duplicate Finder yazılımını bilgisayarınıza kurmak ve ardından programı

çalıştırmak. Böylece sisteminizde eş dosyaları listelemeye başlayacak olan Duplicate Finder, bu aynı dosyalardan kurtulmanıza ve dolayısıyla sabit disk alanınızı yenilemenize yardımcı olacak.

Yazılımı kurduktan sonra aktif hale getirmeniz gerekiyor. Bunun için açılış ekranında üst menüde göreceğiniz "Register" kısmını kullanmalı ve ardından "Get Free Full Version Key" butonuna tıklamanız gerekli.

Oxo Training eğitim yazılımı nasıl kullanılır?

Bu aydan itibaren sizlerden gelen istek ve öneriler ile yenilenmiş, kurulum ve kayıt işlemleri daha da kolaylaştırılmış, yine 1 yıl sürecek yepyeni bir eğitim serisine başlıyoruz. İşte yeni eğitim arabirimini kullanabilmek için yapmanız gerekenler.

OxoTraining eğitim yazılımını sağdaki adımları uygulayarak kullanabilirsiniz. Aynı zamanda, yazılımın "YARDIM" bölümü içerisinde de gerekli adımlara ulaşabilirsiniz. OxoTraining eğitim yazılımını kurabilmek için, Mac işletim sistemini kullanıyorsanız, DVD içinden "Egitim_2014.dmg" dosyasını kurabilirsiniz. Windows işletim sistemini kullanıyorsanız da ister yine DVD içinden, "Egitim_2014.exe" dosyasını kurabileceğiniz gibi CHIP DVD'yi bilgisayarınıza taktığınızda otomatik olarak açılan arabirimden de eğitimi seçip "Kaydet" tuşu ile kurulumu gerçekleştirebilirsiniz. DVD arabirimi otomatik olarak başlamazsa DVD içinden index.html dosyasına çift tıklayarak çalıştırabilirsiniz.

Adımlara başlamadan önce lütfen CHIP DVD'sini DVD sürücünüze yerleştirin. İlk olarak CHIP DVD ana sayfasından eğitimin üzerine basarak kurulum sayfasını açın (ADIM 1). Daha sonra sağ üstteki Kaydet tuşuna basarak eğitimi bilgisayarınıza kurabilirsiniz. Chrome ve Internet Explorer için farklı yollar izlemeniz gerekebilir (ADIM 2).

Kurulum adımlarını izleyerek kurulumu tamamlayabilirsiniz.

Eğitimin sorunsuz çalışması için eğer size AIR güncellemesi sunuluyorsa bunu mutlaka yapmanız gerektiğini unutmayın. Masaüstünüze eklenecek OxoTraining2014 simgesine çift tıklayarak eğitimi çalıştırabilirsiniz. Yazılım çalışır çalışmaz ilk olarak sol bölümden Eğitim Ekle tuşuna daha sonra da açılacak sayfada Ekle tuşuna tıklayarak eğitim videolarını DVD'den bilgisayarınıza kurabilirsiniz. (ADIM 3)

Videoları seyretmek için sadece bir sefer mahsus olmak üzere aktifleştirmeniz gerekiyor. Bunun için geçerli bir e-posta adresi ile derginizin 3. sayfasında bulabileceğiniz aktifleştirme kodunu kullanabilirsiniz. (ADIM 4) Tüm yıl boyunca eğitimleri eklemek için aynı e-posta adresini kullanırsanız tüm eğitimler alt alta listelenecektir. Artık sol bölümdaki menüden Eğitimler menüsünü kullanarak eğitim başlıklarına ulaşabilir ve listeden istediğiniz eğitim videosunu seyredebilirsiniz. (ADIM 5)

ÇALIŞMAYAN CHIP DVD İLE İLGİLİ SORULARINIZ İÇİN: okurhizmetleri@doganburda.com
EĞİTİM İÇERİĞİ İLE İLGİLİ SORULARINIZ İÇİN: info@ersinsengul.com

ETKİNLEŞTİRME KODUNU 3. SAYFAMIZDA BULABİLİRSİNİZ

ADIM 1

ADIM 2

ADIM 3

ADIM 4

ADIM 5

YEPYENİ

**ÖRTÜNÜN
ALTINDA DAHA
FAZLA GÜÇ.**

ASHAMPOO WINOPTIMIZER 11

Ashampoo WinOptimizer 11, sistem detaylarını kapsamlı bir şekilde sağlamanın yanı sıra şimdiye kadarki en hızlı WinOptimizer'dır. Tamamen yeniden geliştirilen çekirdek algoritmaları ve temelden program kodlaması, onu bir manşet yapıyor.

**DAHA FAZLA BİLGİ
Mİ İSTİYORSUNUZ?**

Buradan tarayın

ÜCRETSİZ DENEYİN:
www.winoptimizer.com

Ücretsiz yazılımlar

Tümü ücretsiz: Sizlere her ay en başarılı ücretsiz yazılımları ve uygulamaları tanıtıyoruz. Bu ücretsiz araçların hepsi DVD'de.

Tüm yazılımların en güncel sürümlerine ulaşmak için **TikTag**'eyin

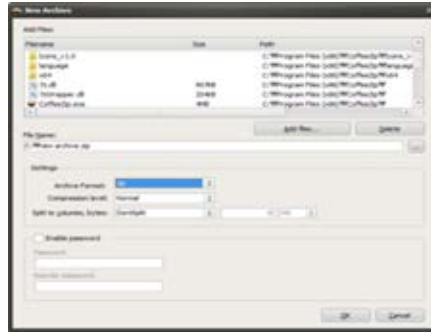
Arşiv yazılımı

CoffeeZip 4.0

Sıkıştırma programları arasında önceleri WinZIP popüler olarak kullanılmaktaydı. Ardından WinRAR ile yola devam eden kullanıcılara bir alternatif daha mevcut durumda. CoffeeZip dosyalarınızı sıkıştırabileceğiniz, arşiv dosyalarınızı yönetebileceğiniz farklı bir yazılım. İçeriğinde ZIP, 7ZIP, RAR ve diğer popüler dosya arşivi formatlarını bulunduran ve bunlarla işlem yapabilen CoffeeZip, ücretsiz olarak sunuluyor.

Tasarımıyla oldukça sade ve kullanımı kolay olan CoffeeZip, sürük - bırak tekniğini de destekliyor. Böylece arşivlemek istediğiniz dosyaları yazılımın ana penceresinin içine bırakarak hemen işleme başlayabiliyorsunuz. Birbirinden farklı tam 30 dosya formatı

nı destekleyen CoffeeZip, aralarında DEB, LHA, EGG, LZMA ve XAR gibi dosya formatlarını da bulunduruyor. Eğer WinZIP, 7Zip veya WinRAR gibi arşiv programlarına alternatif

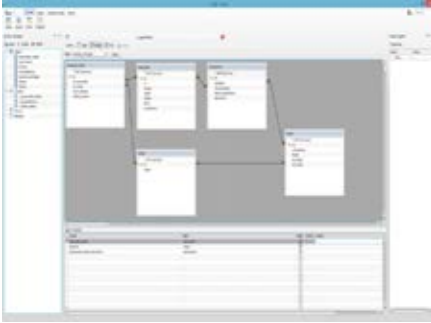
bakiyorsanız CoffeeZip'i mutlaka denemelisiniz. CoffeeZip'i CHIP DVD'de Freeware bölümünün içeriğinde bulabilir ve bilgisayarınıza yükleyebilirsiniz.

İPUCU 1 Yükleme işleminin sonunda yazılım web tarayıcınızın ayarlarını değiştirmek isteyecek. İsterseniz bunu engelleyebilirsiniz.

İPUCU 2 Açılan dosyalarınızın yolunu Settings | Preference | Explorer Menu yolundan "DoubleClick Archive Behavior" a tıklayarak değiştirebilirsiniz.

İşletim sistemi: Win XP / Vista / 7 / 8

Dil: İngilizce

Özgür ofis

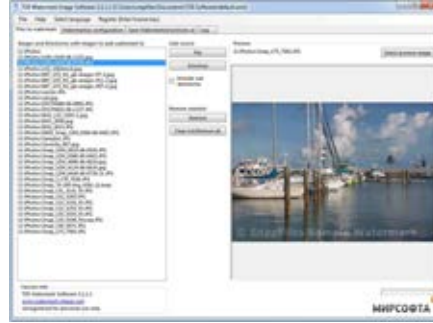
Calligra for Windows 2.8.1

Daha çok Linux sistemlerini kullananların yakından tanıdığı Caligra, Caligra Suite yazılımıyla birlikte artık Windows sistemlerine de hitap ediyor. Ofis uygulamalarının yanı sıra grafik ve yönetim uygulamalarına da sahip olan Caligra Suite ile Words, Sheets, Stage ve Flow yazılımlarıyla Microsoft Office uygulamalarına alternatifler bulabilirsiniz.

İPUCU Words modülünde File | Google Online Document yolunu takip ederek kendi Google hesabınıza bağlanabilir ve Editor yoluyla dosyalarınızı düzenleyebilirsiniz.

İşletim sistemi: Win XP / Vista / 7 / 8

Dil: İngilizce

Fotoğraflarınızı koruyun

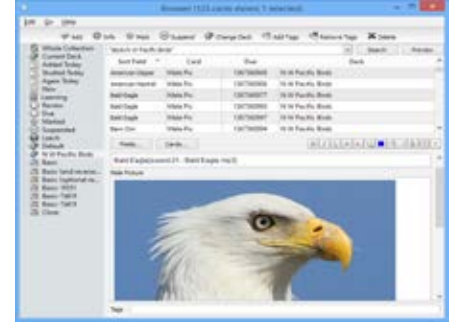
TSR Watermark Image 3.2.0.2

Çektiğiniz fotoğrafların başkaları tarafından izniniz olmadan kullanılmasını engellemek istiyorsanız bakmanız gereken yazılım burada. TSR Watermark Image ile çektiğiniz fotoğrafların üzerine kendi damganızı kolaylıkla kazıyabilirsiniz. Böylece internet ortamında paylaştığınız fotoğraflarınız başkaları tarafından kullanılamayacaktır.

İPUCU Fotoğraflarınızın bulunduğu arşiv klasörünün ve içinde yer alan alt klasörlerdeki tüm fotoğrafları yalnızca tek bir buton ile damgalayabilirsiniz.

İşletim sistemi: Win XP / Vista / 7 / 8

Dil: İngilizce

Dil öğrenirken kullanın

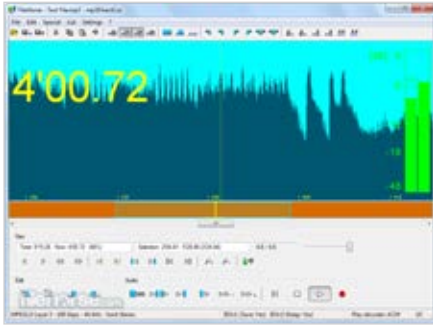
Anki 2.0.26

Diploma veya Master için şu sıralar ter döküyorsanız ve yabancı dil konusunda pratik yapmanız gerekiyorsa bu yazılımı kullanabilirsiniz. Dil öğrenirken kullanabileceğiniz ücretsiz bir dijital yardımcı olan Anki, kelime bilginizi arttırabilmenizi sağlayacak türden bir uygulama. Oldukça geniş bir içeriğe sahip olan uygulama, kullanımıyla da oldukça kolay.

İPUCU Ankiweb.net/shared/decks adresini ziyaret ederek burada hazır durumda olan kartları indirebilir ve çalışmanıza ekleyebilirsiniz.

İşletim sistemi: Win XP / Vista / 7 / 8

Dil: İngilizce

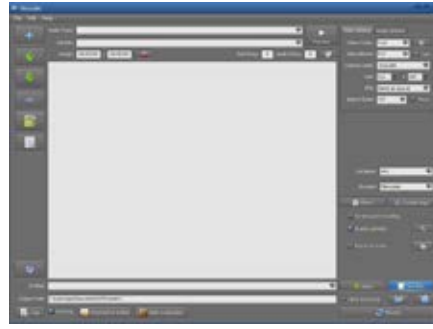

MP3'lerinizi kesin! mp3DirectCut 2.20

Geniş bir müzik arşiviniz var ve MP3'leriniz üzerinde düzenleme yapmak istiyorsanız mp3DirectCut yazılımını kullanabilirsiniz. Diğer yandan broadcasting gibi dijital ses dosyaları üzerinde de rahatlıkla işlem yapabileceğiniz yazılım, kolay bir kullanıma sahip ve ücretsiz. Dijital işlerle uğraşan kullanıcılar için yararlı olabilecek uygulamaya CHIP DVD'den erişebilirsiniz.

İPUCU Recorder fonksiyonu ile ses kaydı yapabiliyorsunuz. Bilgisayarınıza MP3 formatında kayıt yapabileceğiniz bu fonksiyonla ses dosyalarınızı zenginleştirebilirsiniz.

İşletim sistemi: Win XP / Vista / 7 / 8
Dil: İngilizce

Dosyaları çevirin TEncoder 3.9.0

Dosya formatlarıyla başınız dertteyse TEncoder sizi bundan kurtaracak. Ses ve video dosyalarını farklı dosya formatlarına çevirebilmesiyle ünlü olan yazılım, birbirinden farklı cihazlar için dosya formatlarını destekliyor. Konsollar, akıllı telefon veya tabletler için ihtiyacınız olan dosya formatlarını edinebileceğiniz yazılım, ücretsiz olmasıyla da kullanışlı.

İPUCU "Profiles" kategorisi altında 800'ün üzerinde desteği görebiliyorsunuz. Bunlar arasında Apple iPad, Sony PSP ve YouTube videoları da bulunuyor.

İşletim sistemi: Win XP / Vista / 7 / 8
Dil: İngilizce

Pencere klonu OnTopReplica 3.5.1

Bilgisayarınızda açık halde duran bir pencereye klonlamak için kullanabileceğiniz bu ilginç yazılım, bu klon pencereyi arkadaki tüm pencerelerden ayrı tutabiliyor. Özellikle videolar için kullanılabilecek olan bu yazılım ile aynı anda bir çalışma yaparken, diğer yandan küçük bir pencere içinde film keyfinizin bölünmesini engelleyebilirsiniz.

İPUCU Yazılımı ilk kez çalıştırdığınızda farklı dil seçeneklerini görmek için Settings | Language yolunu takip edebilirsiniz.

İşletim sistemi: Win Vista / 7 / 8
Dil: İngilizce

Win8'e ince ayar Tuning for Win 8

Windows 8 işletim sistemine yeni geçtiyseniz ve daha fazla ayarı kurcalayarak onu daha kullanışlı hale getirmek istiyorsanız o halde Tuning for Win 8 sizin için doğru bir uygulama. Bu uygulamayı kullanarak tam 170 adetin üzerinde ince ayara ulaşabilir ve Windows 8'i özelleştirebilirsiniz. Yazılımda performans ve güvenlik konularında da ayarlar bulabilmeniz mümkün.

İPUCU Bu yazılım yalnızca Windows 8 için özel. Eğer Windows Vista veya 7 kullanıyorsanız, yazılımın bu işletim sistemlerine özel sürümlerini bulmalısınız.

İşletim sistemi: Win 8
Dil: İngilizce

YENİ GÜNCELLEMELER

AdwCleaner 3.208

Her sabit diskte mutlaka bulunması gereken bir yazılım olan AdwCleaner, karşınıza çıkan reklamları engelleyen bir yazılım. Böylece reklamlardan dolayı sisteminize sızması muhtemel zararlı yazılımları da engelleyebiliyor.

general-changelog-team.fr/fr/

AnyBurn 2.2

CD/DVD dosyalarınızı yazdırmak için kullanabileceğiniz başarılı bir yazılım olan AnyBurn, son sürümüne kavuştu. Bu yazılımı kullanarak disklerinizi yazdırmaya devam edebilirsiniz.

anyburn.com

Wise Care 365 Free 2.98

Sisteminizi sağlıklı tutmak için kullanabileceğiniz Wise Care 365 Free yazılımı güncellendi. Yeni özellikler alan yazılım, böylece eskisine nazaran daha sağlıklı bir sisteme sahip olmanızı sağlayacak.

wisecleaner.com

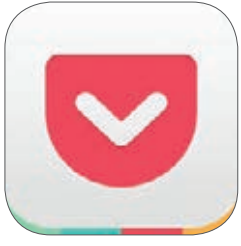

Yazıya odaklanın FocusWriter 1.4.5

Eğer editörlük veya yazım çizim işleriyle ilgileniyorsanız FocusWriter size hitap edebilir. Zira yazı yazarken hiçbir şekilde odağınızı kaybetmemenizi sağlayan ve çalışmanızın aksamasına neden olmayan bir yazılım olan FocusWriter, ekranda yalnızca satırları gösteriyor. Böylece dikkatiniz hiç dağılmıyor ve yazınızı rahatlıkla yazabiliyorsunuz.

İPUCU Uygulamayı çalıştırmak için yüklemek zorunda değilsiniz. Yalnızca ZIP dosyasını bilgisayarınıza açın ve EXE dosyasına tıklayın.

İşletim sistemi:
Windows XP / Vista / 7 / 8
Dil: İngilizce

Pocket İnterneti “cebe” atın

Her ne kadar artık internet sürekli yanı başımızda olsa da bazı durumlarda ondan mahrum kalabiliyoruz. Eğer akıllı telefonunuz var fakat sınırlı bir internet paketine sahipseniz bu durum sık sık başınıza geliyor olabilir. Bu durumda bu uygulamanın benzerlerine ihtiyaç duymak mümkün. Pocket, internette gördüğünüz fotoğraf ve videoları, okuduğunuz bir makaleyi ve benzerlerini cebe atabilmenizi sağlayan bir uygulama. Cebe attığınız web sitelerini daha sonra internetin olmadığı durumlarda da görüntüleyebilmeyi sağlayan Pocket, böylelikle büyük bir sorunu ortadan kaldırmış oluyor.

Sunduğu özelliklerle oldukça kullanışlı olan uygulama, ayrıca kullanımıyla da oldukça kolay. İsterseniz internette bir makaleyi yalnızca metin formatında da kaydedebilen uygulama, etiketler ve kategori-

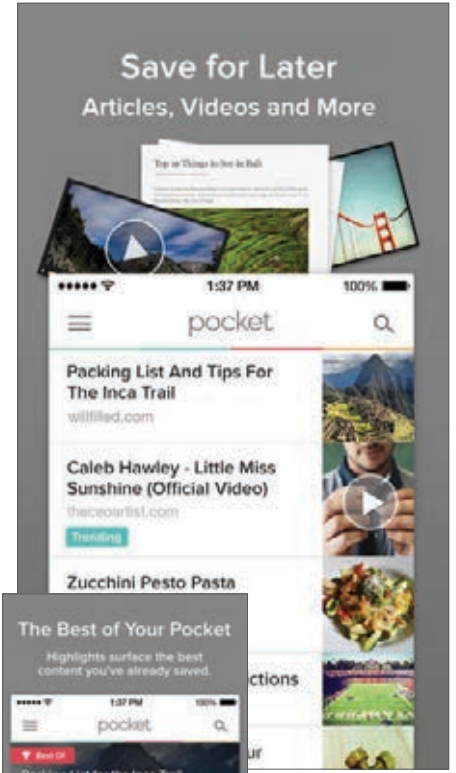
ler tanımlayabilmenize de izin veriyor. Böylece cebe attığınız siteleri daha kolay erişilebilir kılan Pocket, Android ve iOS işletim sistemleri için hazır durumda. Herhangi bir ücret ödmeden Pocket uygulamasını indirebilir ve internetsiz ortamlarda internete bağlıymışçasına hareket edebilirsiniz.

S O N U Ç

İnternet içeriklerini cebe atabilmenizi ve internetin olmadığı durumlarda da rahatlıkla görüntüleyebilmeyi sağlamasıyla gayet başarılı olan Pocket, mutlaka denenmeli diye düşünüyoruz.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	ücretsiz	ücretsiz	-

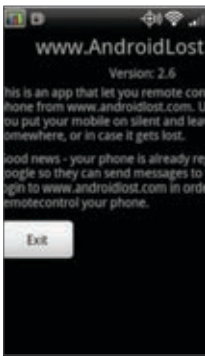
CHIP çok iyi (94)

Pocket istediğiniz internet içerik cihazınızda kaydediyor.

Android Lost Kayıp Android

Android'li cep telefonunuz kaybolduğunda ona hemen veda etmenize gerek yok. Android Lost uygulaması ile onu yeniden bulabilir veya bulamıyorsanız da size özel içerikleri cep telefonunuzdan uzaktan silebilirsiniz. Android Lost'u telefonunuza kurduktan sonra telefonunuzu kaybettiğinizde size harita üzerinden telefonunuzun yerini gösterebilen uygulama, böylece size bir şans daha veriyor. Eğer telefonunuza erişemiyorsanız da dilerseniz SD kart içindeki içerikleri yine uzaktan silebilirsiniz.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	-	ücretsiz	-

CHIP çok iyi (92)

Web PC Suite Tablet içeriklerine erişin

Hem akıllı telefon hem tablet sahibi olanlara hitap eden bir uygulama olan Web PC Suite, telefonunuz üzerinden tabletinize erişebilmeyi sağlayan bir uygulama. Telefonunuzdan kablosuz olarak tabletin içeriklerine erişebilmeyi sağlayan Web PC Suite uygulaması, elbette kullanıma hazır olması için her iki cihazınızda da kurulu olmalı. Diğer yandan iki cihazın da aynı ağ üzerinden internete bağlı olması da gerekiyor.

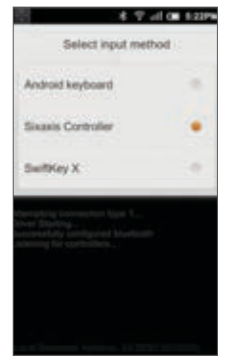

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	ücretsiz	ücretsiz	-

CHIP iyi (88)

Sixaxis Controller Tableti konsola çevirin

Eğer bir PlayStation 3 sahibi iseniz ve iki adet gamepad size yetmiyorsa o halde bu uygulamayı kullanabilirsiniz. Akıllı telefon veya tableti bir gamepad'e çevirebileceğiniz uygulama, böylece PS3'ü akıllı telefon ve tablet ile kontrol edebilmeyi sağlayan uygulama, kurulumu oldukça kolay olan uygulamanın çalışması için yalnızca bir USB kablosuna ihtiyacınız var. İlk etapta elbette... Kurulumun ardından yeni "gamepad'inizi" kablosuz olarak çalıştırabiliyorsunuz.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	-	4,29 TL	-

CHIP iyi (86)

Clarc Bulmacaları çözün

Android ve iOS kullanıcıları tarafından indirilebilecek bir uygulama olan Clarc, keyifli bir bulmaca oyunu. Clarc adında bir robotu yönettiğiniz oyunda tam 25 farklı bölüm bulunuyor. Her bir bölümde birbirinden zor bulmacaları çözmeniz gereken oyunda, grafikler dikkat çekici. Eğer şu sıralar yeni ve eğlenceli bir oyun arıyorsanız Clarc'ı size de öneririz. Ancak oyunun ücretli olduğunu da hatırlatmakta fayda var.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	10 TL	10 TL	-

CHIP çok iyi (94)

Paper Camera Efekt katın

Fotoğraf ve videolara efekt katmakta yeni uygulamalar arıyorsanız Paper Camera iyi bir alternatif olarak dikkat çekici. Çektiğiniz fotoğraf ve videolara 13 farklı komik efekt katabileceğiniz uygulama ile ayrıca efektleri gerçek zamanlı olarak da fotoğraf ve videolarınız üzerinde görebiliyorsunuz. Böylece ister fotoğrafı çekmeden önce, ister çektikten sonra birbirinden farklı efektler katabilir ve arkadaşlarınız tarafından beğenilmesi sağlayabilirsiniz.

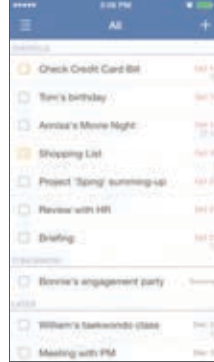

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	7,45 TL	-	-

CHIP iyi (80)

TickTick Yapılacaklar listesi

Uygulama marketlerde pek çok benzer uygulama bulunuyor, ancak TickTick uygulaması son zamanlarda bir hayli dikkat çeken bir yapılacaklar listesi uygulaması. Oldukça kolay ve başarılı bir kullanıma sahip olan TickTick uygulaması, ücretsiz olmasıyla da beğeni topluyor. Tasarımıyla da beğeneceğinizi düşündüğümüz TickTick, iOS ve Android kullanıcıları tarafından mobil platformlara indirilebilir durumda. Windows Phone kullanıcıları ise ne yazık ki alternatiflere yönelmek zorunda.

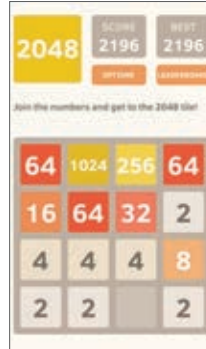

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	ücretsiz	ücretsiz	-

CHIP çok iyi (98)

2048 2048'e ulaşın!

Son zamanların popüler oyunu 2048, 2 ve 2'nin katlarından oluşan numaraları toplayarak 2048'e ve hatta üzerine ulaşmanızı gerektiren bir oyun. Beyin jimnastiği yapmanızı sağlayacak olan 2048, her ne kadar kolay gibi görünüyor olsa da dikkat gerektiriyor. Bir kez başladıktan sonra bağımlılık yapabilecek olan oyun, elbette hırsla doğru orantılı olarak oyun keyfini katlıyor. Her denemenizde daha yüksek skorlara erişebileceğiniz oyunu ücretsiz olarak indirebilirsiniz.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	ücretsiz	ücretsiz	-

CHIP çok iyi (92)

KISA KISA

Runtastic Pro 5.0

Egzersiz uygulamaları arasında dikkat çeken Runtastic Pro, yeni sürümüyle daha iyi özellikler sunuyor. Uygulamanın ücretsiz versiyonu da bulunuyor. (iOS: 14 TL)

YouTube 5.5.27

Mobil cihazınızın web tarayıcısından da erişebileceğiniz YouTube, uygulama olarak da sunuluyor. YouTube'un yeni versiyonuyla birlikte oynatma listesine yeni özellikler getiriliyor. (Android: Ücretsiz)

SugarSync 4.1.0.9

Bulut depolama uygulamalarından biri olan SugarSync ile yeni versiyonda tabletlere çevrim dışı senkronizasyon özelliği geliyor. (iOS/Android: Ücretsiz)

Spotify Music 1.0

Online müzik dinlemek için kullanılabilecek ve son zamanlarda bir hayli popüler hale gelen Spotify Music, yeni sürümünde daha iyi bir arayüz sunuyor. (iOS/Android: Ücretsiz)

Tetris 1.4.35

Kült oyunlar arasında yer alan Tetris de yeni sürümüne güncellendi. Yeni sürümle birlikte oyuna yeni özellikler de katılmış. Böylece eğlence eskisinden daha fazla. (iOS/Android: 2,5 TL/Ücretsiz)

Messenger 4.0

Facebook'taki sohbet kısmı artık Facebook'tan ayrılarak tamamen serbest bir uygulama haline aldı. Bu uygulamayı indirerek Facebook'taki arkadaşlarınızla sohbet edebilirsiniz. (iOS/Android: Ücretsiz)

Nature to Sleep

Uykuya dalmadan önce ormanın sesine kulak vermek isteyenler için keyifli olabilecek olan Forest Sounds Nature to Sleep, ücretsiz olmasıyla da kullanışlı. (Android: Ücretsiz)

Plague Inc. 1.7.3

iOS kullanıcılarına özel olan Plague Inc. oyunu, yeni güncellemeyle birlikte tam 14 yeni senaryoya kavuştu. Oynamak isteyenler uygulamayı indirebilirler. (iOS: 2,5 TL)

Ayın web siteleri

Beğendiğiniz web sitelerini CHIP okurlarıyla paylaşmak istiyorsanız, adreslerini eugurlu@chip.com.tr e-posta adresine gönderin.

ERCAN UĞURLU

İçerik fabrikası

www.icerikfabrikasi.com

Hazır özgün içerik sunan özel satış platformu icerikfabrikasi.com, ziyaretçileri yüzlerce kategoride binlerce özgün içerikle buluşturuyor. İçerik Fabrikası, ihtiyaca özel içerik de üretiyor: Terzi usulü içerik! Tanınmış profesyonel isimlerin yazar olarak yer aldığı İçerik Fabrikası portföyünde, uzman editörler ve fotoğrafçılar da bulunuyor. İçerik Fabrikası kategorileri arasında; araştırma, çevre, seyahat, dekorasyon, evlilik, iş yaşamı, otomobil, tarih, sinema, teknoloji ve çok daha fazlası yer alıyor. Çıkış noktası olan ilginç fikirle bu ay Ayın Sitesi olarak seçtiğimiz İçerik Fabrikası, eminiz sizin tarafınızdan da beğenilecek. İnternet sitesi içeriğiyle olduğu kadar tasarımıyla da başarılı görünüyor.

Seyahate çıkarken

www.kayak.com.tr

Seyahat siteleri arasında kayboluyorsanız Kayak.com.tr adresi ile buna bir son verebilirsiniz. Yüzlerce seyahat sitesini bir seferde karşılaştırmanıza olanak tanıyan Kayak.com.tr, hangi siteden rezervasyon yapmak istediğinize karar vermenizi kolaylaştırıyor. Web sitesinin yanı sıra mobil uygulaması da bulunan Kayak.com.tr, rezervasyon noktasında da kolaylık sağlıyor. Seyahat yapma planları olanların dikkatine.

Web girişimleri

www.webgirisimleri.com

Türkiye'nin web girişimlerini tanıtmak, duyurmak ve kullanıcılar tarafından analiz edilmesini sağlamak amacıyla kurulmuş bir haber sitesi olan webgirisimleri.com, son yıllarda Türk Web Girişimcileri tarafından hayata geçirilen projelerin tüm dünyada hayranlıkla izlenmekte olduğunu fark ederek, ülkemizde bu yöndeki açığı kapatma yolunu izliyor. Webgirisimleri.com, içeriğinde pek çok girişim örneği içeriyor.

"İşinize hız katar"

www.ofistekulaklik.com

Bircom tarafından hayata geçirilen ofistekulaklik.com, iş hayatında günden güne yaygınlaşan kulaklık kullanımının önemine ve gerekliliğine dikkat çekiyor. Sağlık, hız, konfor ve verimlilik gibi birçok faktör nedeniyle günümüzde sadece çağrı merkezlerinde değil, birçok ofiste çalışanların kulaklık kullanmaya başladığı belirtilen sitede, Sennheiser markalı ofis kulaklıklarına ilişkin tüm bilgilere ulaşılabilir.

SQL kodları

www.sqlkodlari.com

SQL kodlamaları, veritabanı uygulamalarının ayrılmaz bir parçası elbette. Eğer kodlamayla uğraşıyorsanız veya bu işe gönül vermek istiyorsanız bu site bu noktada size yardımcı olabilir. İçeriğinde SQL kodlamalarına ilişkin pek çok bilgi içeren site, diğer yandan kodların nasıl kullanıldığına da örneklerle değiniyor. Sitedeki bilgiler ile hem merakınızı gidebilir, hem de kodlamaya ilişkin yeni şeyler öğrenebilirsiniz.

Okul öncesi hazırlık

www.okuloncesidunyam.com

Okul öncesi güzel bir hazırlık dönemi için ziyaret edilebilecek olan site, miniklere, velilere ve sınıf öğretmenlerine hitap ediyor. Pek çok eğlenceli etkinlikle sınıf öncesi eğitimi için güzel ve eğlenceli işler yapan site, pek çok kategoride etkinlik düzenliyor. Bunlar arasında maske etkinlikleri, origami, okuma – yazma etkinliği, aile katılımları, boya etkinlikleri ve çok daha fazlası yer alıyor. Okul öncesi alışma evresi için ziyaret edilmesi gereken iyi bir site.

Doğa sporları

www.pusuladogasporlari.com

Ekstrem sporlardan hoşlanıyorsanız ve macera tutkunuza sık sık yenik düşüyorsanız o halde bu site size göre olabilir. Pusuladogasporlari.com, doğa sporları eğitimi veren bir kurum. Doğa sporları ile ilgili tesis kurulumu ve işletilmesi hizmetlerini sağlayan, sponsorluklar alarak ve doğa sporları gösterileri yaparak hizmet veren site, ayrıca doğa sporları için malzeme de temin ediyor. Danışmanlık ve bilgilendirme için de siteyi ziyaret edebilirsiniz.

Eğlenceli videolar

www.zapkolik.com

Eğlenceli videolarla keyifli dakikalar geçirmek isteyenleri sık sık kendini ziyaret etmeye itecek olan zapkolik.com, pek çok kategoride yüzlerce video içeriyor. Yalnızca video değil, bunun yanı sıra müzik kanalına da sahip olan site, Facebook ile entegre halde. Böylece beğendiğiniz videoları anında arkadaşlarınızla paylaşabiliyorsunuz. Diğer yandan internet sitesinin Apple kullanıcıları için iOS uygulaması olduğunu da söyleyelim.

Sinemaseverlere

www.beyazperde.com

Beyazperde.com, on yıldan fazla süredir internette sinema dünyasının nabzını tutan, Türkiye'den ve dünyadan en güncel haberleri, objektif yazar kadrosu ve hızla gelişen veritabanı ile Türkiye'nin en iyi sinema web sitesi olma iddiasını taşıyor. Fransız şirket AlloCine ile yollarını birleştirerek yepyeni bir başlangıç yapan Beyazperde.com, sitedeki birçok yenilikle ve hızla büyüyen ekibiyle takipçilerini sevindirmeye devam ediyor.

Tüm gazeteler

www.gazeteler.com

İnternet kullanıcılarının gazete adreslerine rahatça ulaşmasını sağlayan bir internet sitesi olan gazeteler.com, kullanımı kolay olup, kullanıcıları haberlere kısa yoldan ulaştırıyor. "Habere giden en kısa yol", motto-suyla hizmet veren gazeteler.com, her geçen gün daha fazla internet kullanıcısı tarafından keşfediliyor. Gazeteler.com, gazetelerin dışında onlarca başka alanda da sınıflandırılmış siteleri kullanıcılarına sunuyor.

Oyuncunun adresi

www.yihuu.com

Oyun oynamayı seven ve vakitini eğlenceli geçirmek isteyenlerin adresi olan Yihuu.com, içeriğinde yüzlerce oyun sunuyor. Vakit geçirmeli ve basit olan yüzlerce oyunu sitede rahatlıkla oynayabiliyorsunuz. Tek yapmanız gereken sunulan içeriklerden istediğinize tıklamak ve oyunun başlamasını beklemek. Sayfalar halinde uygulama boyutunda olan ikonlar ile Flash oyunlara erişebilir, keyifli zaman geçirebilirsiniz.

Hangi etkinlik var?

www.sosyotix.com

Sosyotix.com birçok farklı platform üzerinden çalışan, sahip olduğu teknoloji ile kağıt bilet ihtiyacını ortadan kaldıran, mevcut bilet satış uygulamalarının tamamen yeniden dizayn edilmesiyle oluşturulmuş, yeni nesil, dijital, sosyal ve kişisel biletleme sistemi olarak hizmet veriyor. Site üzerinden etkinlikleri görebilir ve bilet satın alabilirsiniz. Ayrıca gerçek zamanlı raporlama modülleriyle etkinliklerinizi yönetebilirsiniz.

Teknoloji portalı

www.bilgedit.com

Bilgedit.com, teknolojinin pek çok alanından haberdar olabileceğiniz bir teknoloji portalı olarak hizmet veriyor. Teknoloji dünyasından en son haberlerin yer aldığı sitede, donanım, yazılım, internet, mobil, webmaster, eğitim ve oyun başlıkları altında kategoriler halinde de bilgiler mevcut durumda. Yenilenen tasarımıyla dikkat çeken internet sitesi, oyun incelemelerine de yer veriyor.

CHIP Yayın Yönetmeni Mahmut Karslıoğlu, yazılım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor. Sosyal ağlarda takip etmek için:

mkars@chip.com.tr
www.chip.com.tr/blog/mahmut
www.twitter.com/mahmutkarsliolu
www.instagram.com/mahmutkarsliolu
www.pinterest.com/mahmutkarsliolu
plus.google.com/+MahmutKarsliolu
www.linkedin.com/profile/view?id=304012332

Görsel olarak nesneleri ayırt edebilen yapay zeka projesi ADAM, Google'ın rekoru nu neredeyse ikiye katlıyor.

Sonunda Freemium App'lerden kurtuluyoruz!

Ücretsiz diye görünen ancak özellikle çocukları hedef alan uygulama içi satın almalarla mağdur biri olarak Google'ın kararını en çok destekleyenlerden biriyim...

AYIN BULUŞU Microsoft'un Adam gibi projesi...

Yapay zeka konusunda haberler ardı ardına geliyor. Geçen ay yazdığım Turing testini geçen yazılımdan sonra Microsoft, yapay beyin oluşturma yolunda önemli bir adım olan Project Adam'ı duyurdu. Gördüğü imgeleri tanıyarak kategorilendirebilen Project Adam, Google'ın aynı işlevi gören yapay zeka yazılımı DistBlief'ten 50 kat daha hızlı çalışıyor.

Yapılan bir testte, Microsoft'un yeni Adam yazılımı, 22 bin kategoriye ayrılmış milyonlarca fotoğrafı %29.8 doğrulukla verilen süre içinde ayıklamayı başardı. %30'luk isabet oranı çok yüksekmiş gibi görünmüyor ancak daha önce bu alanda rekoru elinde bulunduran Google'ın yazılımı sadece %15.8 oranında doğru sonuç verebiliyordu. Dolayısıyla Project Adam için, insanoğlunun mevcut yapay zeka teknolojisini ikiye katlayan bir proje yakıştırmaları yapılabilir.

Project Adam sayesinde, yapay zeka artık eskisinden çok daha hızlı bir öğrenme süreci geçiriyor. Gördüğü fotoğrafları tanıdıkça yapılan aramalara cevap verme ve karşılaştığı durumları analiz etme hızı da artıyor. Ayrıca, başarılı olarak tanıdığı imgeler üzerinden öğrendiği yeni verilerle, daha önce tanımakta zorluk çektiği imgeleri de tanıyabiliyor. Google'ın, kendi yapay zeka yazılımını Google servislerine imaj tanıma teknolojisi olarak adapte etmesi gibi Microsoft'un da Project Adam'ı Microsoft ürünlerine yüz ve görsel tanıma teknolojisi olarak entegre

Google, ücretsiz diye görünen ancak uygulama için satın almaya zorlayan app'leri ücretsiz listesinden çıkaracak

etmesi bekleniyor. Böylece örneğin, cep telefonunuzla oynamak isteyen evdeki çocuğunuz telefonu eline aldığı anda telefon kilidini otomatik olarak açıp sadece oyunların çalışabileceği bir oturum başlatacakken, telefonu aile dışından bir yabancı eline aldığı anda telefonu kilitleyecek ve gerçek sahibi telefona kısa süre içinde müdahale etmezse, aile bireylerine telefonun çalınmış olabileceğine dair SMS gönderebilecek.

AYIN DEĞİŞİMİ Bedava oyun kandirmamacasına son

Google Play'den ücretsiz diye indirip, sizi "uygulama içi satın almalarla" zorlayan oyunlar, yakında ücretsiz sınıfına girmeyebilirler. Avrupa Birliği Komisyonu'nun yeni yayınladığı kurallar, Google'ın uygulama içi satın alma işlevine sahip oyunları ücretsiz olarak tanıtmaya mani olacak. Mahkeme kararıyla desteklenen yeni kararlar, Google'ın Play Store'daki bu değişiklikleri diğer bölgelerde uygulamak zorunda olup olmadığından

Mahmut Karşioğlu'nun
blog'undaki diğer
yazıları için
TikTag'leyin

bahsetmiyor. Ancak Avrupa'daki ücretsiz uygulama sayısında Eylül'den itibaren büyük bir düşüş bekleyebiliriz. Bu arada Komisyon, Google gibi somut bir çözüm sunmayan Apple'ı yayınladığı basın bildirisinde eleştirdi. FTC'nin (ABD Federal Ticaret Komisyonu) Apple ve Amazon'un başına iş açmasının ardından Google'ın hızlı davranmak istemesini anlamak mümkün. Apple, bu sene FTC'ye sanal içerikleri satın alma amacı gütmeyen 37.000 müşterisi için 32.5 milyon dolar ödemek zorunda kalmıştı. Daha yakın bir zamanda ise FTC, yanlışlıkla satın alma yapan Amazon müşterileri için Amazon'a cezayı kesmişti. Bir rapora göre Apple, satın almayla ilgili işlevleri bu sonbaharda final sürümü yayınlanacak olan iOS 8'le birlikte sunabilir.

AYIN REKORU En çok tweet'lenen kupa maçı...

FIFA Dünya Kupası'nda Brezilya ve Almanya arasında oynanan yarı final maçı, Twitter'da paylaşılan 35.6 milyon tweet'le kendi rekorunu kırdı ve en çok tweet'lenen spor müsabakası oldu. Bir önceki rekor da daha önce oynanan Brezilya - Şili maçına aitti. Bu maçta 16.4 milyon tweet gönderilmişti. Ancak tarihi skorlu maç, tweet'leri ikiye katlayarak kısa süre içinde kırılması bir rekora imza attı.

Maçta ilk 30 dakikada Almanya'dan 5 gol yiyen Brezilya, kendi evinde toplamda 7 gol yiyerek ve sadece 1 gol atarak Dünya

Kupası iddiasını yitirmişti. Twitter'a göre Sami Khedira'nın 29. dakikada attığı gol, dakikada 580.166 tweet ile bir başka rekora imza attı. Brezilya - Şili maçında dakikadaki tweet sayısı en fazla 389.000'e, Superbowl 48 esnasında ise dakikada 382.000'e ulaşmıştı.

AYIN İŞ TEKLİFİ İnternetten film seyredin para kazanın

Ülkemizde hizmet vermeyen ancak ABD ve İngiltere'de çok popüler olan Netflix servisi, İngiltere ofisi için aradığı yeni çalışanlarla dünyada ilgi topladı. TV programlarını ve filmlerini etiketleyerek sosyal medyada daha kolay paylaşılmasını isteyen Netflix bu amaçla İngiltere ofisine yeni çalışanlar alacağını duyurdu. Adayların, film ve TV seyretmeyi sevmesi ve film, sinema, TV eleştirisi konusunda yetenekli olması isteniyor. İşe alınacak adayların ofise gitmesi gerekmeyecek ve evlerinden TV seyrederek, seyrettikleri programlar hakkında etiketler oluşturarak bir veri tabanı yaratılmasına yardımcı olacaklar. Türkiye'de yaşayan gençler için bu işe başvurmak imkansız gibi görünüyorsa da eğer İngiltere'de yaşıyorsanız, bir göz atmak isteyebilirsiniz.

AYIN ÖNERİŞİ Önemsiz hesaplarınız için basit şifre

Microsoft araştırmacıları, şifre kullanımı konusunda genel kabul görmüş kuralları yıkan bir açıklama yaptı. Microsoft'a göre kullanıcıların her hesap için farklı ve zor bir şifre belirlemesi, akıl karışıklığı yaratarak sonunda kullanıcıları bezdiriyor ve ardından çok önemli, hayati hesaplara bile

Film seyredip para kazanmak, kardeş dergimiz Level'in yaptığı oyun oynayıp para kazanma işinden daha iyi görünüyor.

basit şifreler atamalarına neden oluyor. Bu da bir saldırı anında, kullanıcıların hayatı öneme sahip hesaplarının kötü niyetli kişilere kaptırılmasına kapı açıyor. Microsoft'un tavsiyelerine göre, kullanıcıların çok önemli bir iki hesabı için güçlü şifre kullanması, düşük önemli servislerdeki hesaplarını ise hatırlaması basit bir şifre ile koruması yeterli olacak zira bu şekilde kullanıcılar önemli hesaplarının şifrelerini hatırlamakta güçlük çekmeyecekler. Kısacası Microsoft, bugüne dek hep söylenen "güçlü şifreler üretin" tavsiyesini bir anda yerle bir etmiş durumda. Verdiği yeni tavsiyede ne kadar haklı olduğunun değerlendirmesini ise, size bırakıyorum...

AYIN UYGULAMASI Sadece emoji ile haberleşin

Twitter'da insanların kendilerini sadece 140 karakterle ifade etme sınırı bile size fazla geliyorsa, bu yeni gelişme sizi çok memnun edecek. iOS için geliştirilen ve yakında hizmete girecek olan Emoji isimli sosyal ağ, metin okumaktan sıkılan ve kelimeleri "çok gereksiz ve sıkıcı" bulanlara hitap ediyor ve sadece emojiyle paylaşımda bulunmaya izin veriyor. Böylece kullanıcılar, sıkıntılarını, dertlerini, mutluluklarını, hislerini sadece emoji sembolleri ile ifade edecek. Sosyal ağın yaratıcılarına göre, kullanıcı isimleri bile emojiyle oluşacak ve insanlar bu sosyal ağda spam mesajlar almayacaklar zira emojiyle anlatabilecek reklamlar yapmak mümkün değil. Emoji sosyal ağı sene sonuna doğru diğer platformlar için de erişilebilir olacak. Kullanıcı isimlerini şimdiden rezerve etmek isteyenler emoji adre-sinden sosyal ağa ulaşabilirler. 📌

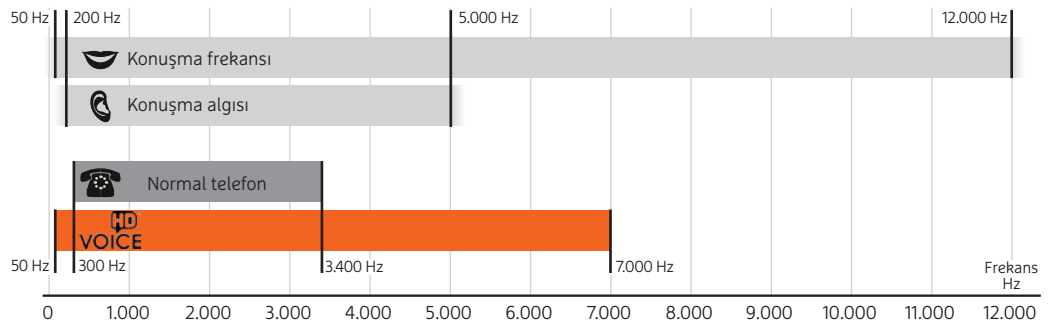

Daha fazla frekans

HD Voice sıradan telefon görüşmelerinden (300-3.400 Hz) farklı olarak 50-7.000 Hz frekans aralığına, yani insan kulağının duyabildiği aralıktaki tüm ses algısını kapsıyor. Böylece telefondaki ses çok daha doğal, çok daha berrak geliyor. Sesler arasındaki farkları duymak da kolaylaşıyor.

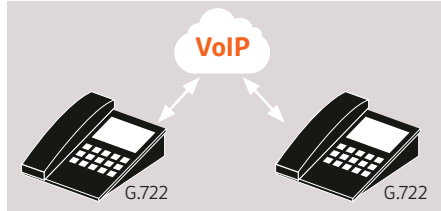
HD Voice tüm ses algı aralığını kapsıyor

Teknik uygulama

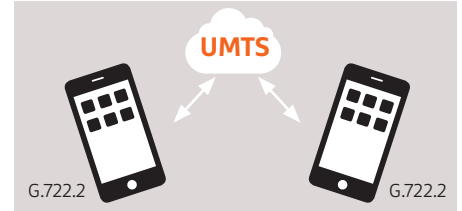
Geleneksel telefon (karasal hat) ağında HD Voice iletiminden G.722, mobil iletişimde ise G.722.2 (AMR-WB) kodları sorumlu. Geleneksel telefon ağında HD Voice internetten faydalanabiliyor çünkü bu tür ağlar hâlâ G.711 kodlarını kullanıyor. Bu özellikten faydalanmak için iki uç aygıtın da HD Voice'u desteklemesi ve aynı sağlayıcının ağı üstünde yer alması gerekiyor.

Sabit telefon hattında HD Voice

Sadece aynı şebekenin ağında geçerli

HD Voice mobil iletişimde

Sadece aynı şebekenin ağında geçerli

Kodak	G.711	G.722	G.722.2 (AMR-WB)
Kullanım alanı	VoIP, ISDN, mobil iletişim	VoIP, Cat-1q (DECT)	Mobil iletişim, CAT 1q (DECT)
Bant genişliği	64 KBit/s	64 KBit/s'ye kadar	1,25 KBit'ten 23,85 KBit'e kadar
Örnekleme hızı	8 kHz	16 kHz	16 kHz
Frekans iletimi	300-3.400 Hz	50-7.000 Hz	90-7.000 Hz

Donanım entegrasyonu

Akıllı telefonlarda HD Voice desteği nispeten fazla. Bazı üst düzey telefonlarda (özellikle Android'de) AMR-WB teknolojisi 2011'den beri kullanılıyor. Diğer yandan, sıradan telefon ağlarına baktığımızda sadece birkaç tanesinin G.722'yi desteklediğini görüyoruz.

Üretici	HD Voice'lu akıllı telefonlar
Apple	iPhone 5, iPhone 5C, iPhone 5S
BlackBerry	Z10, Z30, Q5, Q10, Torch 9810 ve daha yeni modeller
HTC	2011/12'den sonra çıkan tüm Android'ler, Incredible, Radar, Titan, 8X
Huawei	P serisi, G serisi vb.
LG	L serisi (5'ten itibaren), G serisi, Nexus 4/5, 3B Serisi, Prada 3.0 vb.
Motorola	Razr, Razr, Quench, Moto G
Nokia	Lumia Modelleri vb.
Samsung	S serisi, Note serisi, Ace serisi, Mini serisi, Nexus vb.
Sony	Tüm Xperia modelleri (Android'li)

Hi-Fi kalitede

telefon görüşmesi

HD Voice kristal netliğinde telefon görüşmesi yapmanızı sağlayan bir standart teknoloji. Tek sorun, şebekelerin uygulamaya koymakta güçlük çekmesi.

HDTV, kayıpsız ses biçimleri, çevresel HD ses sunan Blu-ray ve 4K çözünürlüklü aksiyon kameraları. Artık neredeyse her alanda yüksek tanımlı ses ve görüntü standart halini aldı. Fakat telefon görüşmesi yaparken hâlâ çok düşük ses kalitesiyle idare etmek zorunda kalıyoruz. “HD Voice” ise Hi-Fi kalitesinde, kristal berraklığında telefon görüşmelerine izin veren bir teknoloji. Birçok akıllı telefon ve ev telefonu ve AVM FritzBox gibi yönlendiriciler bu teknolojiyi destekliyor. Hatta kimi operatörler ek bir ücret almadan bu hizmeti sunuyor. Bununla birlikte telefon ağlarındaki eski teknolojik sorunlar, operatörlerin ağlarını yükseltmede sergiledikleri gönülsüzlükle birleşince gerçekten HD görüşme yapma olasılığı düşüyor.

HD Voice için kullanılan teknoloji cep telefonu ve karasal telefon iletişiminde kullanılanlardan farklı da olsa, sonuçlar aynı. Normal telefon görüşmelerinde sadece 300-3.400 Hz arası frekanslar iletilirken HD Voice’da bu aralık 50-7.000 Hz, yani normal görüşmenin iki katından daha fazla. Bu aralık insan kulağının konuşma algısının sınırlarını (genelde 200-5.000 Hz) aşıyor. Dolayısıyla HD Voice, akustik algı bilgisi 3.400 Hz’in üstünde olan “S” ve “F” harflerinin karışmasını önüyor. Eski teknolojide harfleri ayırt etmek o kadar güç ki hemen harfleri kodlamaya başlıyoruz. Otomatik görüntü bastırma ise HD çağrılarının ses kalitesini daha da yükseltiyor. İsterseniz gsma.com/network2020/hdvoice adresine gidip HD Voice konuşmalarının ne kadar net ve anlaşılır olduğuna hayret edebilirsiniz.

Teoride, tüm önkoşullar yerine getirilirse HD Voice aktarımı otomatikman etkinleştirilebilir. Ama pratikte durum böyle değil. Örneğin Almanya’da Telekom, Vodafone ve Eplus kendi şebekelerinde HD görüşmelere izin veriyor. Telekom bu hizmeti 2011 sonundan, Vodafone ile Eplus ise sırasıyla 2013 ortası ve Mart 2014’ten beri sunuyor. O2 ise hâlâ HD Voice standardını desteklemeyi reddediyor ve resmi açıklamaya göre bu durum daha uzun süre böyle gidecek. Sabit hatlarda HD Voice sadece VoIP, mobil iletişimde ise sadece UMTS üzerinden gerçekleşiyor. Teknolojik bakımdan Hi-Fi görüntüleri GSM’le de yapmak mümkün. Ne var ki şu ana kadar bu hizmeti sunan tek bir şebeke bile yok. Ama HD

Voice’un en büyük handikabı başka yerde: HD görüşmeler sadece operatörün kendi şebekesi içinde gerçekleşiyor. Dolayısıyla da örneğin iki farklı şebeke kullanıcısının birbiriyle HD kalitesinde görüşmesi olanaksız. Bu durum sabit hatlarda da geçerli. Bununla da bitmiyor; operatör aynı olsa bile, cep telefonu ile sabit hat arasında da HD kalitesinde görüşme yapılamıyor. Bunun altında HD iletiminde farklı kodeklerin kullanılması var. Sabit hatlarda G.722, cep telefonlarında ise G.722.2 kodeki kullanılıyor. İsimlerinin benzermesi dışında bu iki teknolojinin hiçbir ortak yanı yok. AMR-WB (Adaptive Multi-Rate Wideband) adıyla da bilinen G.722.2 mobil ağlarda kaynak tasarruflu ve ölçeklendirilebilir bir veri hızı sunuyor. Bu hız maksimum 23,85 KBit/s ve sessizliklerde 1,25 KBit/s değerine düşebiliyor. Kodeklerin farklılığı problemin sadece yarısı çünkü tüm görüşmeleri işleyen kodek olan G.711, 1970’lerden beri aynı. UMTS ile sabit hat arasında (ve operatörler arasında) HD bağlantı kurmak için uygun arabirimlerin geliştirilmesi gerekiyor ki bu da bir hayli pahalı. Yine de bu üç operatör, bir tarih veremeseler de sorunun üstünde çalıştıklarını sözbirliği etmişçesine açıklıyor. Uzun vadede HD Voice çağrıları LTE ağında da işlenebilecek. Alman cep telefonu operatörleri şu anda bunun için gerekli olan VoLTE teknolojisi üzerinde çalışıyor ama bir hizmete giriş tarihi söyleyemiyor.

HD Voice destekleyen bir sürü telefon var

HD Voice sadece iki taraflı çalıştığından, konuşacak iki kişinin de bu standartla uyumlu telefona sahip olması şart. AMR-WB destekli akıllı telefon bulmak daha yüksek bir ihtimal. HD Voice ise ilk başta sadece pahalı modellerde vardı ama artık orta sınıf aygıtlarda da karşımıza çıkıyor.

Bu yüzden de 2011’den beri üretilmiş birçok Android telefon, en son BlackBerry’ler, Nokia’nın Lumia modelleri ve 5. sürümden başlayarak iPhone’lar bu standardı destekliyor. Ne var ki yeni standartların oturması sabit telefon piyasasında zaman aldığından destekleyen sabit telefon sayısı çok az. En geniş HD Voice uyumlu telefonu sunan üretici Gigaset bu teknolojiyi HDSP (High Definition Sound Performance) adıyla pazarlıyor. balkim@chip.com.tr

Cool Tech

Gelişen teknolojinin en ilginç örnekleri

Cem ŞANCI

INKCASE +

Enerji tüketmeyen ekran

Video oyunlarında artık, "hissetme" dönemine giriyoruz. Bu oyun yeleği, oyunlardaki tepkileri vücudumuzda hissetmemizi sağlayacak. Bir kılıç dövüşünde aldığımız yaraları, yediğimiz yumrukları, atla giderken yaşadığımız sarsıntıyı, otomobille sağa sola çarparken oluşan kuvveti daha gerçekçi şekilde yaşamak mümkün olacak. Heyecan verici değil mi? Kickstarter'daki kampanya başarılı olursa yeleği yakında giyebileceğiz.

Fiyat: 100 dolar

Bilgi için: www.inkcase.com

MINUUM

Yeni bir klavye

Akıllı saatler eninde sonuna hayatımızın bir parçası olacak ancak bu gelişmenin önündeki engel, bu cihazların minik ekranı olması ve haliyle üzerinde klavye yazılımı çalıştırmanın çok zor olması. Ancak, sesle komut teknolojisi tüm dillerde mükemmel çalışana kadar akıllıca bir klavye yazılımı sorunu çözebilir. Bu akıllı yazılım da Minuum klavye uygulaması olabilir. Tek satırlık bir klavyeden oluşan uygulama, parmakla yazı yazmayı son derece kolaylaştırıyor. Elbette bu uygulamayı telefonlar üzerinde de kullanmak mümkün.

Bilgi için: <http://minuum.com>

Fiyat: 8 TL

PROJECT ARA

Modüler telefon gerçek oluyor

Geçen yıl Kickstarter'da ortaya çıkan modüler telefon projesine Motorola sahip çıkmış görünüyor. Project Ara ismi verilen proje ile telefonlar, standart bir anakart üzerine yerleştirilecek modüller ile oluşturulacak. Kullanıcı, ihtiyaç duyduğu farklı nitelik ve fiyattaki modülleri satın alıp telefonuna yerleştirerek istediği özelliğe sahip telefonu yaratabilecek. Elbette bu sayede, yeni teknolojilerle telefonu güncellemek de çok daha kolay olacak.

Fiyat: belli değil
Bilgi için: Motorola.com

ASIMO

Daha akıllı bir robot

Honda'nın yetenekli robotu ASIMO'yu herkes biliyor. Ancak Honda ASIMO'yu baştan sona yeniledi ve artık Honda şovlarında yeni nesil ASIMO boy gösterecek. Yeni ASIMO'nun bacakları artık daha insansı çalışıyor, merdivenleri hızla çıkıyor, arka arkaya yürüyebiliyor, saatte 10 km hızla koşabiliyor ki bu normal bir insanın koşma hızına eşit. Ayrıca yazılımında da yapılan güncelleme sayesinde ASIMO artık daha akıllı. Çevresindeki engelleri, duvarları, eşyaları tanıyor. Etrafa çarpmadan yürüyebildiği gibi etrafındaki insanları da tanıyabiliyor. İnsanların ruh hallerini anlıyor, duygularını tanıyabiliyor.

Fiyat: Satılık değil
Bilgi için: asimo.honda.com

BISTRO CAT FEEDER

Kediniz aç kalmasın

Kedi beslemek çok huzur verici bir faaliyet olabilir ama onları doyurmak bazen gerçek bir mesaiye dönüşebiliyor. Özellikle de iş için evden uzakta olduğunuz saatler veya günler boyunca kedinin evde aç kalması kriz geçirmesi için yeterli olabilir. Bu sorunu çözmek içinse Indiegogo sitesinde ortaya çıkan Bistro akıllı kedi besleme cihazı projesi yeterli olabilir. Kedilerin yüz hatlarını tanıyarak hangi kedinin hangi saatte ne kadar mama alması gerektiğini ayarlayan cihaz, bu sayede mama kabına yaklaşan kediye doğru mamayı doğru miktarda vermeyi başarıyor. Evde birden fazla kedi beslerken veya bahçede dolaşmayı seven kedileri beslemek için ideal bir çözüm. Cihaz ayrıca telefon uygulaması üzerinden, her kedinin mama faaliyetini izlemeye de imkan veriyor. Böylece kedi sahipleri evde değilken, hangi kedinin ne kadar mama yediğini görebiliyor.

Bilgi için: Indiegogo.com
Fiyat: belli değil

İPUÇLARI ve HİLELER

Bu ipuçları ile bilgisayarınızı daha hızlı ve kullanışlı bir hale getirebilirsiniz. Ayrıca: En iyi Office, Facebook, Photoshop, Mobil, Donanım ve daha fazlası için küçük hileler de cabası.

Windows

- 1 WINDOWS 7** Yönetici onayını geçici olarak devre dışı bırakmak
- 2 WINDOWS 7/8** Klavyeyi kullanarak programları simge durumuna küçültün
- 3 WINDOWS 7** Windows'un geçici dosyalarını görün ve silin
- 4 WINDOWS 7** Kolay erişim için Geri Dönüşüm Kutusunu görev çubuğuna sabitleyin
- 5 WINDOWS** rhtdcl.exe'yi tanımlayın ve devre dışı bırakın
- 6 WINDOWS** Tamirat için işletim sistemini CD'den çalıştırma
- 7 WINDOWS** Nadiren kullanılan karakterleri yazılarınıza ekleyin
- 8 WINDOWS 8.1** Kolay erişim için Kitaplıkları Gezgine ekleyin
- 9 WINDOWS** Görev çubuğunu hareketlendirin
- 10 WINDOWS** Csrss işlemini tanımlayarak tehlikeli zararlılardan korunun
- 11 WINDOWS 8** Başlangıç ekranına site kısayolu eklemenin kolay yolu

Office

- 12 WORD** Şablonları kullanarak davetiye oluşturun
- 13 EXCEL** Fonksiyon kullanarak bugünün tarihini Excel'e ekleyin
- 14 OUTLOOK** Takvime hafta numaralarını ekleyin
- 15 WORD** Zarf yazılarını Word'de yazıp çıktısını alın

Fotoğraf

- 16 ÇEKİM TEKNİĞİ** Sisli havalarda çarpıcı fotoğraflar
- 17 FOTOĞRAF** Güvenliğiniz için fotoğraflarınızdaki meta verileri silin
- 18 SELFİE'LER** Birkaç basit tıkla fotoğrafınıza minyatür görünüm kazandırın
- 19 ÇEKİM TEKNİĞİ** Dolgu flaşla karanlık nesneleri aydınlatmak
- 20 BAKIM** Uygun malzemeyle lens temizliği
- 21 FOTO ART** Gündüz vakti gece çekimleri
- 22 GECE FOTOĞRAFLARI** Fotoğraf lokasyonunu gün içinde belirleyin
- 23 DOĞRU ETKİLEŞİM** Titiz talimatlarla yönlendirin
- 24 KADRAJ SEÇİMİ** Ünlü kadrarları farklı açılardan görüntüleyin
- 25 SEYAHAT FOTOĞRAFLARI** Makineniz her zaman yanınızda olsun
- 26 NATÜRMORT** Meyve fotoğraflarına canlılık katın

Mobil

- 27 ANDROID TELEFON** Telefon açılışındaki sesi tamamen kaldırın
- 28 GOOGLE PLAY** PlayStore'da uygulama iadesi oldukça kolay
- 29 IOS7 IOS7** altında veri kullanımını kontrol etmek için kendi araçlarını kullanın

Sosyal ağlar

- 30 FACEBOOK** Telefonunuzdan gizlilik ayarlarınızı belirleyin
- 31 INTERNET EXPLORER** IE'de depolanan parolalarınızı metin halinde görüntüleyin

WINDOWS

Bu ipuçları işletim sisteminizi uçuşa geçirecek

1 WINDOWS 7 Yönetici onayını geçici olarak devre dışı bırakmak

Bilgisayarınızın dosyalarında bir değişiklik yaparken, bir program yüklerken ya da kayıt defterine girerken bilgisayarınız sizden yönetici onayı ister. Bu sayede sistemde bilginiz dışında değişiklik yapılmasının önüne geçilmiş olur. Fakat ne yaptığınızdan emin-seniz ve bu uyarıyı görmekle uğraşmak istemiyorsanız, uyarıyı devre dışı bırakabilirsiniz. Bunu yapmanın iki yolu var: Birincisi ve basit olan için, Denetim Masası'nı açın ve sağ üst köşedeki arama bölümüne "İşlem merkezi" yazın ve çıkan sonuca tıklayın. Açılan pencerede sol kısımdan "Kullanıcı Hesabı Denetimi" ayarlarını değiştir" seçeneğine tıklayın ve açılan penceredeki kaydırıcı en aşağı indirin. "Tamam"a basarak yaptığınız değişiklikleri kaydedin. Bilgisayarınızı yeniden başlattığınızda yeni ayarlarınız geçerli olacak ve can sıkıcı onay penceresiyle karşılaşmayacaksınız. İkinci yol biraz daha karışık fakat bir o kadar da hızlı. [Windows]+[R] tuş kombinasyonunu kullanarak "Çalıştır" penceresini açın ve "UserAccountControlSettings" yazıp "Tamam"a basın. Bu sayede doğrudan ayar penceresine ulaşabilirsiniz. Vista kullanıcıları da aynı işlemleri yapmalı, fakat ilk adımda İşlem Merkezi yerine "Kullanıcı Hesapları"na ve ardından "Kullanıcı Hesaplarını Aktifleştir" ya da Devre Dışı Bırak" yolunu izlemeliler.

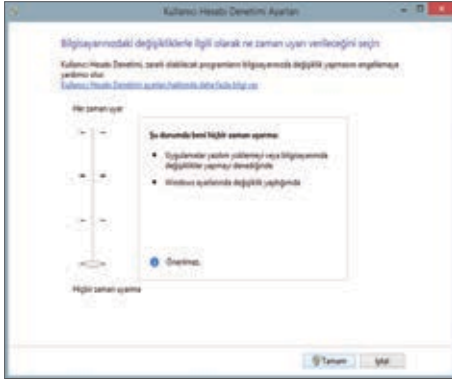
2 WINDOWS 7/8 Klavyeyi kullanarak programları simge durumuna küçültün

Klavye kısayolları bilgisayar kullanımını kolaylaştıran ve hızlandıran hamlelerdir, ne var ki fazla bilinmezler. Windows üzerinde çalışan programların büyük çoğunluğu [Alt]+[Boşluk] ve ardından [S] tuş kombinasyonu kullanarak simge durumuna küçültülebilir.

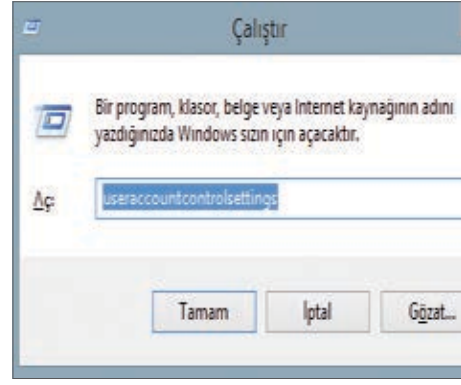
Not Bazı programlarda bu tuş kombinasyonunu yaptıktan sonra işlemi gerçekleştirmek için "Enter"a da basmak gerekebilir, örneğin Google Chrome ve Microsoft Word'de.

3 WINDOWS 7 Windows'un geçici dosyalarını görün ve silin

Geçici dosyalar sadece belli bir süreliğine RAM'i rahatlatmak ve programların işleyi-

1
Fırtına öncesi sessizlik
Uyarıları kapatmak ciddi risklerden habersiz kalmanıza da neden olabilir.

1
Doğrudan erişim
Ayar penceresine hemen ulaşmak için Çalıştır penceresine "useraccountcontrolsettings" yazmanız yeterli.

şini hızlandırmak için kullanılan dosyalar-
dır. Genellikle o programla işiniz bittikten
sonra ilgili geçici dosyalar silinse de bazıları
sabit diskte saklanmaya devam eder. Bel-
li bir süre sonra bu küçük birikintiler büyü-
yerek gereksiz yer kaplarlar. Bu tür dosyaları
tespit edip silen özel araçlar vardır, CCleaner
ve benzeri araçları indirip kullanma-
nızı tavsiye ederiz. Aracı çalıştırdıktan son-
ra geçici dosyalarını silmek istediğiniz
programları seçin. Araç sisteminizi taraya-
rak bu programa ait geçici dosyaları bula-
cak ve gereksiz olanları silecektir.

4 WINDOWS 7 Kolay erişim için Geri Dönüşüm Kutusunu görev çubuğuna sabitleyin

Eğer geri dönüşüm kutusunu sık sık kulla-
nıyorsanız, kolay erişim için görev çubuğuna
sabitleyebilirsiniz. Geri Dönüşüm Kutusu-
nu normalde görev çubuğuna tuttura-
madığınız için bir kısayol oluşturmalıyız.

Bunun için, Masaüstünde boş bir alana
sağ tıklayın ve açılan menüde
"Yeni>Kısayol" yolunu izleyin. Açılan pen-
cerede "Öğenin konumunu yazın" kutusu-
na "%SystemRoot%\explorer.exe
shell:RecycleBinFolder" yazın ve "İleri"ye
tıklayın, şimdi kısayolun ismine "Geri Dö-
nüşüm Kutusu" yazın ve "Tamam"a tıkla-
yın. Şimdi oluşturduğunuz kısayola sağ
tıklayın ve "Özellikler"e tıklayın. "Kısayol"
sekmesinin altında "Simge Değiştir"e tıkla-
yarak açılan pencerede Geri Dönüşüm Ku-
tusunun simgesini seçin. Şimdi kısayola
sağ tıklayıp "Görev çubuğuna sabitle" seç-
neğine tıkladığınızda, Geri Dönüşüm Ku-
tunuz görev çubuğuna sabitlenecektir.

5 WINDOWS rhtdcl.exe'yi tanımlayın ve devre dışı bırakın

"rhtdcl.exe" isimli uygulama, aslında Re-
altekte ses kartınızın ayarlarını yapmanızı
sağlayan "Realtek HD Control Panel"i'nin kı-
saltmasıdır. Bu yüzden bilgisayarınız için
bir risk oluşturmaz. Eğer ses kartınızın
ayarlarını sık sık değiştirmiyorsanız bu uy-
gulamayı kapatabilirsiniz, uygulamanın
kapatılması ses kartınızın çalışmasına
olumsuz bir etki yapmayacaktır. Eğer bu
uygulamanın hiçbir zaman açılmasını iste-
miyorsanız başlangıçta açılmasını engelle-
yebilirsiniz. Windows 7 kullanıyorsanız,
[Ctrl]+[R] tuş kombinasyonu ile Çalıştır
açın ve "msconfig" yazıp "Tamam"a tıkla-
yarak "Sistem Yapılandırması"nı açın. Açıl-
an pencerede "Başlatma" sekmesinin alt-
tında, Windows ile birlikte açılan program-
ların listesini göreceksiniz. Bu listede
"rhtdcl.exe"yi bulun ve yanındaki kutu-
cuğa tıklayarak işareti kaldırın. Ardından
bilgisayarınızı yeniden başlatın. Windows
8 kullanıcıları [Ctrl]+[Alt]+[Del] kombina-
syonunu kullanarak "Görev Yöneticisi"ni
açmalı ve burada "Başlangıç" sekmesinin
altındaki listede "Realtek HD Audio Yöneti-
cisi" girdisine sağ tıklayıp "Devre dışı bı-
rak" demeliler.

6 WINDOWS Tamirat için işletim sistemini CD'den çalıştırma

Eğer bilgisayarınızı doğrudan CD ya da
DVD üzerinden başlatmak istiyorsanız, te-
mel sistem ayarlarında birkaç küçük de-
ğişiklik yapmanız gerekiyor.

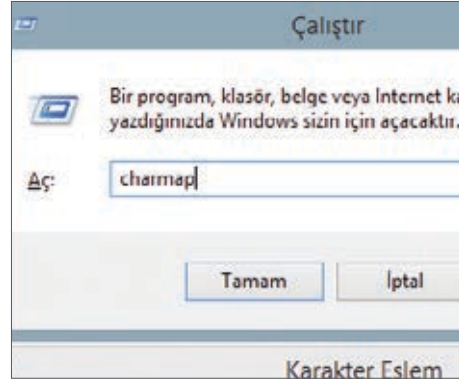
Bunun için, bilgisayarınızı açın ve ekrana
ilk görüntü geldiği anda BIOS ekranına
ulaşmak için, sisteminize bağlı olarak, "F2",
"F10", "Del" tuşlarından birine art arda bas-
sın. BIOS ekranına ulaştığınızda "Boot" sek-
mesine gidin ve "Boot Device Priority" se-
çeneğini seçin. Şimdi bu ekranda sistem
başlangıcında ilk olarak kullanılacak olan
kaynak olarak "Hard Drive" yerine "CD-
ROM" ya da "DVD-Drive"dan birini seçin.
Değişiklikleri kaydederek çıktıktan sonra
bilgisayar yeniden başlayacak ve doğrudan
CD sürücüsündeki işletim sistemi üzerin-
den açılacak. Böylece Windows ya da Reco-
very CD'sini kullanarak sisteminizi tamir
edebilirsiniz. Ayrıca Linux dağıtımlarını da
CD üzerinden çalıştırıp kullanmanız müm-
kün.

7 WINDOWS Nadiren kullanılan karakterleri yazılarınıza ekleyin

Windows'un her yazı tipi için ayrı olmak
üzere geniş bir karakter tablosu var. Yazı-
larınza daha fazlasını katmak için bu tab-
lodan yararlanabilirsiniz. Karakterleri
doğrudan bu tablodan kopyalayarak yazı-
nıza ekleyebilirsiniz. Klavye üzerinde kısa-
yolu olmayan "1/2", "1/4", "1/8", "1/16", "1/32",
"1/64", "1/128", "1/256", "1/512", "1/1024",
"1/2048", "1/4096", "1/8192", "1/16384",
"1/32768", "1/65536", "1/131072", "1/262144",
"1/524288", "1/1048576", "1/2097152",
"1/4194304", "1/8388608", "1/16777216",
"1/33554432", "1/67108864", "1/134217728",
"1/268435456", "1/536870912", "1/1073741824",
"1/2147483648", "1/4294967296", "1/8589934592",
"1/17179869184", "1/34359738368", "1/68719476736",
"1/137438953472", "1/274877906944",
"1/549755813888", "1/1099511627776",
"1/2199023255552", "1/4398046511104",
"1/8796093022208", "1/17592186044416",
"1/35184372088832", "1/70368744177664",
"1/140737488355328", "1/281474976710656",
"1/562949953421312", "1/1125899906842624",
"1/2251799813685248", "1/4503599627370496",
"1/9007199254740992", "1/18014398509481984",
"1/36028797018963968", "1/72057594037927936",
"1/144115188075855872", "1/288230376151711744",
"1/576460752303423488", "1/1152921504606846976",
"1/2305843009213693952", "1/4611686018427387904",
"1/9223372036854775808", "1/18446744073709551616",
"1/36893488147419103232", "1/73786976294838206464",
"1/147573952589676412928", "1/295147905179352825856",
"1/590295810358705651712", "1/1180591620717411303424",
"1/2361183241434822606848", "1/4722366482869645213696",
"1/9444732965739290427392", "1/18889465931478580854784",
"1/37778931862957161709568", "1/75557863725914323419136",
"1/151115727451828646838272", "1/302231454903657293676544",
"1/604462909807314587353088", "1/1208925819614629174706176",
"1/2417851639229258349412352", "1/4835703278458516698824704",
"1/9671406556917033397649408", "1/19342813113834066795298816",
"1/38685626227668133590597632", "1/77371252455336267181195264",
"1/154742504910672534362390528", "1/309485009821345068724781056",
"1/618970019642690137449562112", "1/1237940039285380274899124224",
"1/2475880078570760549798248448", "1/4951760157141521099596496896",
"1/9903520314283042199192993792", "1/19807040628566084398385987584",
"1/39614081257132168796771975168", "1/79228162514264337593543950336",
"1/158456325028528675187087900672", "1/316912650057057350374175801344",
"1/633825300114114700748351602688", "1/1267650600228229401496703205376",
"1/2535301200456458802993406410752", "1/5070602400912917605986812821504",
"1/10141204801825835211973625643008", "1/20282409603651670423947251286016",
"1/40564819207303340847894502572032", "1/81129638414606681695789005144064",
"1/162259276829213363391578010288128", "1/324518553658426726783156020576256",
"1/649037107316853453566312041152512", "1/1298074214633706907132624082305024",
"1/2596148429267413814265248164610048", "1/5192296858534827628530496329220096",
"1/10384593717069655257060992658440192", "1/20769187434139310514121985316880384",
"1/41538374868278621028243970633760768", "1/83076749736557242056487941267521536",
"1/166153499473114484112975882535043072", "1/332306998946228968225951765070086144",
"1/664613997892457936451903530140172288", "1/1329227995784915872903807060280344576",
"1/2658455991569831745807614120560689152", "1/5316911983139663491615228241121378304",
"1/10633823966279326983230456482242756608", "1/21267647932558653966460912964485513216",
"1/42535295865117307932921825928971026432", "1/85070591730234615865843651857942052864",
"1/170141183460469231731687303715884105728", "1/340282366920938463463374607431768211456",
"1/680564733841876926926749214863536422912", "1/1361129467683753853853498429727072845824",
"1/2722258935367507707706996859454145691648", "1/5444517870735015415413993718908291383296",
"1/10889035741470030830827987437816582766592", "1/21778071482940061661655974875633165533184",
"1/43556142965880123323311949751266331066368", "1/87112285931760246646623899502532662132736",
"1/174224571863520493293247799005065324265536", "1/348449143727040986586495598010130648531072",
"1/696898287454081973172991196020261291062144", "1/1393796574908163946345982392040522582124288",
"1/2787593149816327892691964784081045164248576", "1/5575186299632655785383929568162090328497152",
"1/11150372599265311570767859136324180656994304", "1/22300745198530623141535718272648361313988608",
"1/44601490397061246283071436545296722627977216", "1/89202980794122492566142873090593445255954432",
"1/1784059615882449851322857461811868905119088", "1/3568119231764899702645714923623737810238176",
"1/7136238463529799405291429847247475620476352", "1/14272476927059598810582859694494951240952704",
"1/28544953854119197621165719388989902481905408", "1/57089907708238395242331438777979804963810816",
"1/114179815416476790484662877555959609927621632", "1/228359630832953580969325755111919219855242624",
"1/456719261665907161938651510223838439710485248", "1/913438523331814323877303020447676879420970496",
"1/1826877046663628647754606040895353788841940992", "1/3653754093327257295509212081790707577683881984",
"1/7307508186654514591018424163581415155367763968", "1/14615016373309029182036848327162830310735527936",
"1/29230032746618058364073696654325660621471055872", "1/58460065493236116728147393308651321242942111744",
"1/116920130986472233456294786617302642485884223488", "1/23384026197294446691258957323460528497176846976",
"1/46768052394588893382517914646921056994353693952", "1/93536104789177786765035829293842113988707387904",
"1/187072209578355573530071658587684227977414775808", "1/374144419156711147060143317175368455954829551616",
"1/748288838313422294120286634350736911909859103232", "1/1496577676626844588240573268701473823819782066464",
"1/2993155353253689176481146537402947647639564132928", "1/5986310706507378352962293074805895295279128265856",
"1/11972621413014756705924586149611790590558256531712", "1/23945242826029513411849172299223581181116513063424",
"1/47890485652059026823698344598447162362233026126848", "1/95780971304118053647396689196894324724466052253696",
"1/191561942608236107294793378393788649448932104507392", "1/383123885216472214589586756787577298897864209014784",
"1/766247770432944429179173513575154597795728418029568", "1/1532495540865888858358347027150309195591456836059136",
"1/3064991081731777716716694054300618311182913672118272", "1/6129982163463555433433388108601236622365827344236544",
"1/12259964326927110866866776217202473244731654688473088", "1/24519928653854221733733552434404946489463309376946176",
"1/49039857307708443467467104868809892978926618753892352", "1/98079714615416886934934209737619785957853237507784704",
"1/196159429228833773869868419475239571915706475015569408", "1/392318858457667547739736838950479143831412950031138816",
"1/784637716915335095479473677900958287662825900062277632", "1/15692754338306701909589473558019165753256518001245552",
"1/31385508676613403819178947116038331506513036002491104", "1/62771017353226807638357894232076663013026072004982208",
"1/125542034706453615276715788464153326026052144009964416", "1/251084069412907230553431576928306652052104288019928832",
"1/502168138825814461106863153856613304104208576039857664", "1/10043362776516289222137263077132266082084171520797152",
"1/20086725553032578444274526154264532164168343041594304", "1/40173451106065156888549052308529064328336686083188608",
"1/80346902212130313777098104617058128656673372166377216", "1/160693804424260627554196209234116257313346744332754432",
"1/321387608848521255108392418468232514626693488665508864", "1/642775217697042510216784836936465029253386973331017728",
"1/1285550435394085020433569673872930058506773946662035456", "1/2571100870788170040867139347745860117013547893324070912",
"1/5142201741576340081734278695491720234027095786648141824", "1/10284403483152680163468557390983440468054191573296283648",
"1/20568806966305360326937114781966880936108383146592567296", "1/41137613932610720653874229563933761872216766293185134592",
"1/82275227865221441307748459127867523744433532586370269184", "1/16455045573044288261549691825573548888706706517234053888",
"1/32910091146088576523099383651147097777413413034468107776", "1/65820182292177153046198767302294195554826826068936215552",
"1/131640364584354306092397534604588391109653652137872431104", "1/263280729168708612184795069209176782219307304275744862208",
"1/526561458337417224369590138418353564438614608551489724416", "1/1053122916674834448739180276836707128877229217109748832832",
"1/21062458333496688974783605536734142577544584342194976656", "1/42124916666993377949567211073468285155089168684389953312",
"1/84249833333986755899134422146936570310178337368779906624", "1/168499666667973511798268844293873140220356674737559813248",
"1/336999333335947023596537688587746280440713349475119626496", "1/673998666671894047193075377175492560881426898950239252992",
"1/1347997333343788094386150754350971217762853797900478505984", "1/2695994666687576188772301508701942435525707595800957011872",
"1/5391989333375152377544603017403884871051415191601914023648", "1/1078397866675030475508920603480776344210283038320382804736",
"1/2156795733350060951017841206961552688420566076640765609472", "1/4313591466700121902035682413923105376841132153281531218944",
"1/8627182933400243804071364827846210753682264306563062437888", "1/17254365866800487608142729655692421507364528613126124875776",
"1/34508731733600975216285459311384843014729057226252249551552", "1/69017463467201950432570918622769686029458114452504499003104",
"1/138034926934403900865141837245539252058916228905008998006208", "1/276069853868807801730283674491078504117832457810017996012416",
"1/552139707737615603460567348982157008235664915620035992024832", "1/1104279415475231206921134697964314016471329831240071984049664",
"1/2208558830950462413842269395928628032942659662480143968099328", "1/4417117661900924827684538791857256065885319324960287936198656",
"1/8834235323801849655369077583714512131770638649920575872397312", "1/17668470647603699310738155167429024263541277299841151744794624",
"1/35336941295207398621476310334858048527082554599682303489589248", "1/70673882590414797242952620669716097054165109199364606979178496",
"1/141347765180829594485905241339432194108330218398729213958356992", "1/282695530361659188971810482678864382216660436797458427916713984",
"1/565391060723318377943620965357728764433320873594916855833427968", "1/113078212144663675588724193071545752886664174718983371166685536",
"1/226156424289327351177448386143091505773328349437966742333731072", "1/452312848578654702354896772286183011546656698875933484667462144",
"1/904625697157309404709793544572366023093313397751866969334924288", "1/180925139431461880941958708914473200618662

6 **Yükleme sırası**
Eğer sistemi HDD üzerinden değil de CD üzerinden başlatmak istiyorsanız değişikliği BIOS üzerinden yapmalısınız.

7 **Özel karakterleri ortaya çıkarın**
Charmap komutu ile Karakter Eşlem tablosunu açabilirsiniz.

8 WINDOWS 8.1 Kolay erişim için Kitaplıkları Gezgine ekleyin

“Resimler”, “Belgeler”, “Videolar” ve “Müzikler” Kitaplıkları Windows 8’in Gezgini’nde varsayılan olarak bulunuyordu. Fakat Windows 8.1’e geçişle birlikte bir anda yok oldular. Eğer siz de bu kullanışlı kitaplıkların kaybolmasından memnun değilseniz ve geri getirmek istiyorsanız, birkaç küçük hamleyle bunu başarabilirsiniz. Bunun için, [Windows]+[E] tuş kombinasyonunu kullanarak Gezgini’ni açın. Sol kısımda boş bir alana sağ tıklayın ve “Kitaplıkları göster”’i işaretleyin. Bilgisayarı yeniden başlatmaya ihtiyaç duymadan Kitaplıklarınız sol kısımda listelenecektir.

9 WINDOWS Görev çubuğunu hareketlendirin

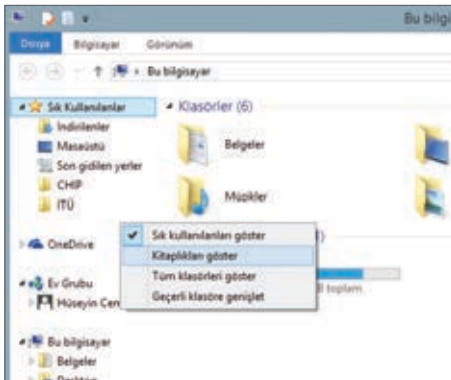
Görev çubuğu rahatlıkla ekranın farklı köşelerine taşınabilir ve boyutu değiştirilebilir. Bazen ise, anlaşılmasız bir şekilde, görev çubuğu kendiliğinden ekranın diğer kenarına kayar. Tekrar geri getirmek istediğinizde ise hareket etmez. Böyle bir durumda görev çubuğunun boş bir yerine sağ tıkladığınızda açılan menüde “Görev çubuğunu kilitle” seçeneğinin işaretini kaldırdığınızda, görev çubuğunu boş bir alanına sol tıkla tutup istediğiniz yere taşıyabilirsiniz. Örneğin görev çubuğunu tutup fareyi sol kenara çektiğinizde, görev çubuğu sol kenara taşınacak, eğer görev çubuğunda çok sayıda simge varsa, görev çubuğunun kenarından tutarak boyutunu büyütebilirsiniz. Değişikliği yaptıktan sonra, istemsiz değişiklikleri önlemek için, görev çubuğunu tekrar kilitlemeyi unutmayın!

10 WINDOWS Csrss işlemini tanımlayarak tehlikeli zararlılardan korunun

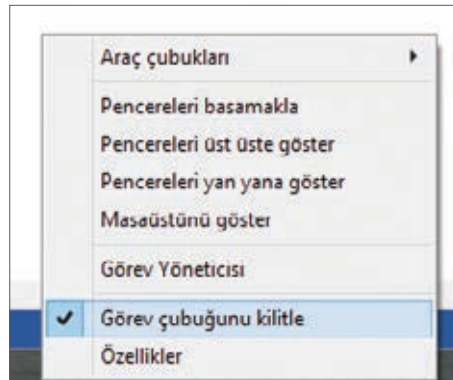
Bilgisayarınız yavaşladıysa ya da beklenmedik hatalar vermeye başladıysa, Görev Yöneticisini sık sık kontrol etme zamanınız gelmiş demektir. Sistemde o an çalışan tüm uygulamaları, tükettikleri kaynakla birlikte listede görebilirsiniz. Burada sonsuz döngüye giren ve bu yüzden gereksiz yere kaynak tüketen programları saptayabilirsiniz. Ayrıca virüsler ve diğer zararlılar da program ve işlem olarak çalıştığı için listede görülebilir. Görev yöneticisinde bu program ve işlemler elle sonlandırılabilir.

Pek çok işlemin ismine bakarak hangi programa ait olduğu anlaşılabilir. Ancak “csrss.exe” gibi bazı işlemler ilk bakışta tanınamayabilir. Csrss aslında “Client/Server Run-Time Subsystem”’in kısaltmasıdır. Bu işlem Windows ile uygulamalar arasındaki iletişimi düzenler. Windows’un sistem elemanları arasında önemli bir role sahiptir ve kesinlikle zararlı ya da virüs değildir. Ne var ki, bazı virüs ve Truva atları kendilerini “csrss.exe” adı altında gösterip çalışmaya devam edebilirler. Bu gibi durumlarda genellikle sadece görünen isim aynısıdır, işlemin detaylarına bakıldığında gerçek resim ortaya çıkar. Genellikle “csrss.exe” işlemi Windows klasörünün altında işler. Eğer bu işlem “C:\Windows\System32” hedefinin altında çalışmıyorsa büyük ihtimalle bir zararlıdır, böyle bir durumda sisteminizi mutlaka güncel bir anti-virüs programı ile taratmanızı öneriyoruz.

11 WINDOWS 8 Başlangıç

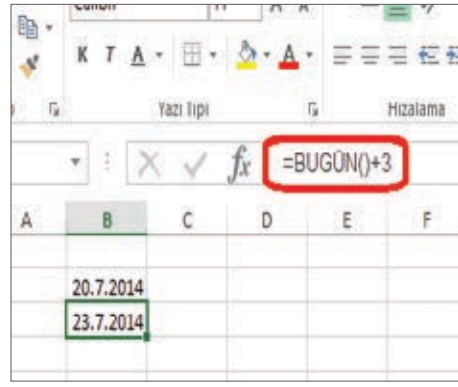
8 **Kitaplıkları listeye ekleyin**
Windows 8.1 ile gözden kaybolan kitaplıkları geri getirmek çok kolay.

9 **Görev çubuğunu kilitleyin**
Görev çubuğunu kilitle seçeneğini işaretlemeniz yeterli.

12
Davetiye tasarımı
Word'ün arşivinde çeşit çeşit davetiye tasarımları var.

13
Gün fonksiyonu
Excel günün tarihinin yanı sıra geçmiş ve gelecek tarihleri de gösterebiliyor.

OFFICE

Çalışırken verimliliğinizi artıracak ipuçları ve püf noktaları

12 WORD Şablonları kullanarak davetiye oluşturun

Davetiye tasarlamak için pahalı programlar kullanmak zorunda değilsiniz. Word kullanarak da etkileyici davetiyeler oluşturabilirsiniz. Bunun için, Word'ü açın ve "Yeni"ye tıklayın. Arama bölümüne "Davetiye" yazdığınızda aşağıda hazır davetiyeler listelenecek. Artık tek yapmanız gereken hoşunuza giden taslağı bulup kendinize göre düzenlemek.

13 EXCEL Fonksiyon kullanarak bugünün tarihini Excel'e ekleyin

Faturalar, gelir-gider tabloları ve benzeri Excel belgelerinde günün tarihini girmek önemlidir. Her defasında tarihi değiştirmekle uğraşmak yerine basit bir fonksiyon kullanarak Excel'in otomatik olarak tarihi güncellemesini sağlayabilirsiniz. «=BUGÜN()» fonksiyonuyla günün tarihini Excel'e girebilirsiniz. Eğer daha önceki ya da sonraki bir tarihi girmek isterseniz de fonk-

siyonun sonuna çıkarmak ya da eklemek istediğiniz gün sayısını »-X« ya da »+X« şeklinde girmeniz yeterli. Fonksiyonun son hali şu şekilde olmalı, örneğin «=BUGÜN()+3». Tabloyu bu şekilde kaydettiğinizde her açılışta Excel tarihi otomatik olarak tanımlayacak.

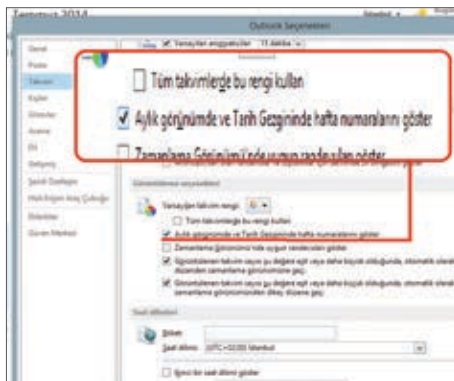
14 OUTLOOK Takvime hafta numaralarını ekleyin

Outlook'un takviminin aylık görünümünde haftaların numaralarını da görmek istiyorsanız küçük bir ayar değişikliği yapmanız yeterli. Outlook 2003 ve 2007 kullanıcıları için, sol üst köşedeki menüye tıklayın ve "Seçenekler"e tıklayın. "Ayarlar"da "Takvim" sekmesinin altında "Takvim ayarları" butonuna tıklayın. Buradaki "Aylık görünümde ve Tarih Gezginiinde hafta numaralarını göster" seçeneğini işaretleyin. Outlook 2010 ve 2013 için ise, "Dosya"ya tıklayarak menü çubuğunu açın ve sol kısımdaki "Seçenekler"e tıklayın. Sol bölümde "Takvim" sekmesine tıklayın, sağ kısımda biraz aşağıda "Görüntüleme seçenekleri" başlığının altında "Aylık görünümde ve Tarih Gezginiinde hafta numaralarını göster" seçeneğini işaretleyin. "Tamam"a tıklayarak çıktığınızda artık hafta numaralarını takvimde görebileceksiniz.

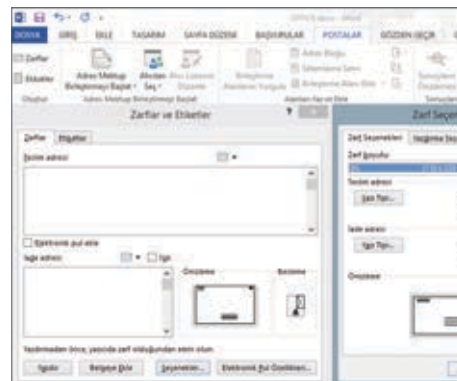
15 WORD Zarf yazılarını Word'de yazıp çıktısını alın

Elbette zarfların üzerine bilgileri elle yazmak mümkün, fakat Word ile yazıp çıktısını almak çok daha profesyonelce. Bunun için üst kısımdaki listede "POSTALAR"a tıklayın. Sol kısımda "Zarflar"a tıklayınca yeni bir pencere açılacak, burada "Zarflar" sekmesinin altında "Teslim adresi" bölümüne adresi yazabilir ya da hemen sağ üst köşesindeki defter simgesine tıklayarak kayıtlı kişilerin adresini ekleyebilirsiniz. Eğer gönderici adresini yazmak istemiyorsanız, alt tarafta "İade adresi"nin yanında "Yok" seçeneğini işaretleyin. Adresleri girdikten sonra yazdırmadan önce bir kere daha yazdırma seçeneklerini kontrol etmeniz fayda var. Bunun için, "Seçenekler" butonuna tıklayın, yeni açılan pencerede "Zarf Seçenekleri" sekmesinin altında yazdıracağınız zarfın boyutunu seçin, 3'e katlanmış A4'lerin koyulduğu zarf formatı "DL" olarak geçer. "Yazdırma Seçenekleri" sekmesinin altında ise zarfın yazıcıya nasıl yerleştirileceğini de ayarladıktan sonra yazdırma işlemine geçebilirsiniz.

Eğer yazdırdığınız zarfı kaydetmek isterseniz "Belgeye ekle" butonuna tıklamanız yeterli.

14
Takvimde daha fazlası
Tek bir tıkla aylık görünüme hafta numaralarını ekleyebilirsiniz.

15
İş mektuplarında profesyonellik
Zarfa elle yazmak yerine bilgisayar çıktısı alabilirsiniz.

FOTOĞRAF

Fotoğraf çekimleriniz için en iyi ipuçları

16 ÇEKİM TEKNİĞİ Sisli havalarda çarpıcı fotoğraflar

Sisli havalarda fotoğraf çekmek zorlu bir mücadele demektir. Sisli ortamı yakalamak için akşamüzeri su kenarlarına gidin ya da bunun için güneşi arka plana alabileceğiniz sabah saatlerini tercih edin. Elbette böylesi bir çekim için güneşin konumunu önceden öğrenmeniz gerekiyor. Böylelikle güneş ışınlarının arka plandan öne doğru taşıdığı günseller yakalayıp sisli fotoğrafınızın görünümünü çok daha çarpıcı hale getirebilirsiniz. Ancak sisli havada kontrastın iyice azaldığını unutmayın. Böylesine düşük kontrast, fotoğraf makinenizin netleme yapmasını hayli zorlaştırabilir. Böyle bir sıkıntıyla karşılaşıyorsanız, ağaç karaltıları, elektrik direkleri gibi koyu bölgelerden mesafenizi ayarlayarak netleme yapabilirsiniz. Aslına bakarsanız bu durumlarda en iyisi otomatik netlemeden ve flaş kullanımından vazgeçmektir. Pozlama değerini ayarlarken ise fotoğraf makinenizin pozmetresinin gösterdiği ideal ortalama bir iki poz değeri yükseğe çıkmayı unutmayın. Aksi takdirde beyaz dengesi ton atamasını başarılı yapamadığından, tıpkı kar manzarası fotoğraflarında olduğu gibi, çevreyi kaplayan beyaz renk çamurlu gri bir ton alacaktır. Bu pozlama telafisiyle fotoğrafınızın bembeyaz, ıslı ıslı çıkmasını sağlayabilirsiniz.

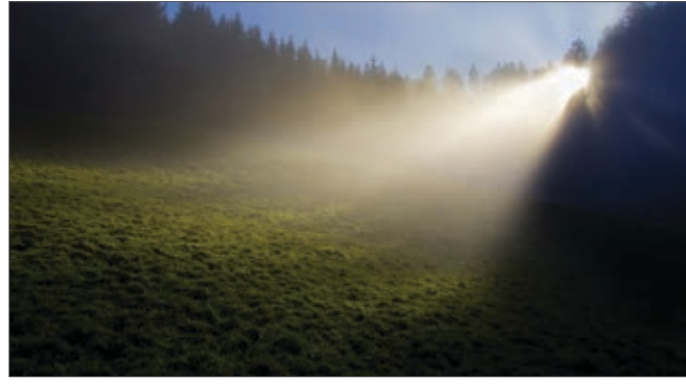
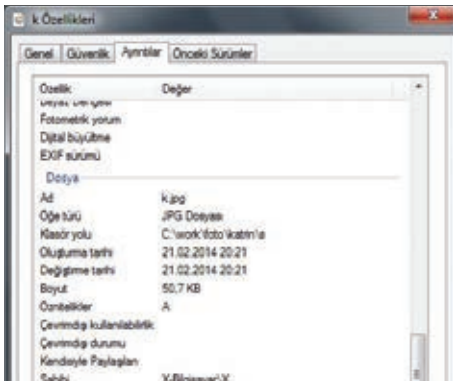
17 FOTOĞRAF Güvenliğiniz için fotoğraflarınızdaki meta verileri silin

Özellikle cep telefonlarıyla çekilmiş fotoğraflarda gereğinden fazla meta veri (meta-

data) bulunuyor. İçinde cep telefonunuzun ya da GPS verilerinizin bulunduğu bu verileri fotoğrafınızı yüklemeyen silmeli-siniz. Windows'taki onboard özelliği sayesinde fotoğraflarınızdaki bu meta verileri silebiliyorsunuz. Fotoğrafınızın özelliklerini üzerine sağ tıklayarak çalıştırın. Buradan "Ayrıntılar" sekmesine geçin. En alttaki "Özellikleri ve Kişisel Bilgileri Kaldır" bağlantısına tıklayın. Karşınıza gelen penceredeki "Dosyada bulunabilecek tüm özelliklerin kaldırıldığı bir kopya oluşturun" seçeneğini işaretleyip "Tamam"a tıkladığınızda, fotoğrafınızın meta verilerinin tamamen silindiği bir kopyası oluşturuluyor. Diğer taraftan "Aşağıdaki özellikleri bu dosyadan kaldır" seçeneğini işaretlediğinizde, fotoğrafınızdaki sizin belirlediğiniz meta verilerini kalıcı olarak silebiliyorsunuz. Örneğin "Exif sürümü"nü silecek, fotoğrafınızın çekim özelliklerini, çekildiği cihazın bilgisini silebilirsiniz.

Exif bilgilerini sağlıklı bir biçimde kaldırmak için sayısız yazılım bulunuyor. Bu yazılımlar sayesinde birden çok fotoğraf-taki meta verilerini tek tıklamayla temizleyebileniz mümkün. Örneğin "Exif Tag Remover" bu yazılımlardan. Uygulamayla Exif bilgilerini temizlemek çok kolay. Yazılımı kurduktan sonra açın ve "Add"e tıklayın. Temizlemek istediğiniz fotoğrafları açılan pencereden seçin. Daha sonra yazılımda liste halinde görüntülenecekler. Tüm fotoğrafların seçimini tamamladıktan sonra "Next"e ve "Clean"e tıklayın. Böylelikle seçtiğiniz tüm fotoğraflardaki meta veriler temizlenmiş olacak.

17 Resimlerdeki meta veriler Fotoğraflarınızdaki Exif gibi meta verileri temizlemek için Windows'un özelliklerini kullanabilirsiniz

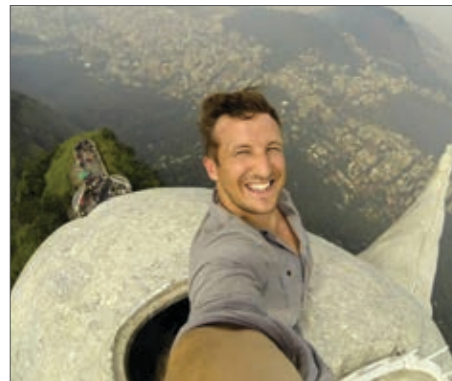
16
Sabah manzarası
Sabah sisi, doğru güneş ışığı ayarlamasıyla sürreal bir görünüm kazanabilir

18 SELFİ'LER Birkaç basit tıkla fotoğrafınıza minyatür görünüm kazandırın

Selfie kelimesi 2003 yılından beri kullanılıyor ve menşei İngiltere. Şu sıralar herkesin dilinde, adına şarkılar bile yapılıyor. Kişisel portre anlamına gelen selfie akıllı telefonlar, Instagram, Twitter ve Facebook sayesinde oldukça yaygınlaştı. Yazımızdaki basit ipuçlarıyla kendi portrenizi çok daha çarpıcı hale getirebilirsiniz. Çekimleriniz sırasında fotoğraf makinesini mümkün olduğunca yukarıya kaldırın. Böylelikle gölgeleri en aza indirirsiniz. Bu sayede kullandığınız açı sayesinde fotoğrafınızda daha zayıf görüneceksiniz. Çekim sırasında nefesinizi tutarak fotoğrafınızın titreşim nedeniyle netliğinin bozulmasını engelleyebilirsiniz. Çevreye önem gösterin. Her ne kadar selfie'ler neşeli görünsün de, arkanızda duran dağınık bir masa olayın bütün espirisini öldürebilir. Arka planı mümkün olduğunca sade tutmaya çalışın. Eğer çektiğiniz fotoğrafı sosyal medyada paylaşmayı düşünüyorsanız, işi abartmayın. Elbette etraf sıkıcı selfie'lerle dolu, ne var ki bu sıkıcılıktan kurtulmaya çalışırken çok daha kötü sonuçlarla karşılaşabilirsiniz. Aksi takdirde yaptığınız iş başvurusunda sizi internette araştıran olası patronunuz, Facebook profil resminiz nedeniyle iş hayatınızı daha başlamadan sonlandırabilir.

19 ÇEKİM TEKNİĞİ Dolgu flaşla karanlık nesneleri aydınlatmak

Güneşe karşı ya da gölgeli alanlarda çekim yapmak gerçekten zor iş. Ancak imdadınıza

18 Tarz yapmak Selfie fotoğraflarınızı birkaç basit ipucuyla çok daha başarılı çekebilirsiniz

19

Dolgu flaşı
Güneşe karşı ya da gölge alanlarda cihazınızın flaşından yararlanabilirsiniz

dolgu flaşı yetiştiriyor. Örneğin güneşe karşı çekim yaparken, ögenizi flaşla aydınlatabilirsiniz. Eğer flaş gücünü ayarlayabiliyorsanız, modeliniz aydınlanana kadar bu ayarlarla oynayabilirsiniz. Eğer cihazınızda bu özellik yoksa, modelinizle mesafenizi ayarlayarak, dolgu flaş özelliğinden yararlanabilirsiniz.

20 BAKIM Uygun malzemeye lens temizliği

Eğer cihazınızın lensi tozlandysa, lens fırçasını dikkatli bir biçimde lensinize tatbik edin. Bu esnada lensinizin çizilmemesine özen gösterin. Eğer toz çıkmamakta ısrarcıysa temiz bir bez yardımıyla lensinizi silmeye çalışın. Bu işlem için internetten sipariş edebileceğiniz özel lens temizlik ürünlerinden de yararlanabilirsiniz.

21 FOTO ART Gündüz vakti gece çekimleri

Gün ışığında gece görünümü kazanmak için mavi bir filtreye ihtiyacınız var. ND filtresini dijital fotoğraf makinenize takın ve çok az ışık lensinize ulaşana kadar gerekli ayarlamaları yapın. Güneşi arkanıza alarak hayli geride kalmasını sağlayacak bir konuma geçin. Işık ne kadar az olursa o kadar iyi sonuç alacaksınız. Mavi lens sayesinde soğuk kış gecelerini canlandırabileceksiniz. Bu aparat gün ışığının tüm canlı tonlarını öldürüyor. Elbette fotoğrafınızın pozlama değeri de düşük olmalı. Modelinizin ve arka planının mümkün olduğunca az pozlanmasına özen gösterin. Böylelikle karanlık efekti daha iyi vurgulanacaktır. Birden fazla pozlama değeriyle çekim yapmak, size en uygun fotoğrafı sunacaktır.

21

Daha fazla yoğunluk
ND filtreler ile patlamaları engelleyin. Biraz daha karanlık çekimlerle gündüz vakti gece görünümü mümkün

24

Yeni görüntüler
Dünyaca bilinen nesneleri farklı bir açıdan, farklı lensler kullanarak değişik kareler çekerek fotoğrafınızı ilginç bir hale getirebilirsiniz

22 GECE FOTOĞRAFLARI/ Fotoğraf lokasyonunu gün içinde belirleyin

Aslına bakarsanız gece çekimleriniz için seçeceğiniz bölgeyi gündüz keşfetmeniz daha yerinde olacaktır. Bu sayede gündüz yaptığınız keşif gezilerinde genel bir fikir elde edebilirsiniz. Çekeceğiniz açıyı, herhangi bir yapının fotoğrafınızı engelleyip engellemeyeceğini, çevrenin nasıl görüldüğünü bu sayede öğrenebilir; bölgenin fotoğraf çekmeye uygun olup olmadığını anlayabilirsiniz.

23 DOĞRU ETKİLEŞİM/ Titiz talimatlarla yönlendirin

Bir fotoğraf makinesinin karşısına geçtiğinizde, verdiğiniz sandığınız pozun çoğu zaman fotoğrafa yansımadağını görürsünüz. İşte tam da bu yüzden modelinizin çoğu zaman yönlendirmenize ihtiyacı oluyor. Bunu bir takım çalışmasına dönüştürebilirseniz, fotoğraflarınıza yansıyan kareler her zamankinden daha başarılı olabilir. Eğer fotoğraf makinenizi bilgisayarınıza bağlayabilirsiniz, yaptığınız çekimleri modeliniz aynı anda göreceği için işbirliğiniz daha da kolaylaşabilir.

24 KADRAJ SEÇİMİ/ Ünlü kadrajları farklı açılardan görüntüleyin

Eiffel Kulesi, Big Ben, Özgürlük Anıtı ya da Nil Nehri... Tüm bu mekanlar dünya çapında biliniyor. Hemen hemen aynı açılardan milyonlarca kez karelendirildi de bir gerçek. Siz de bu mekanların çekimine dahil olabilirsiniz ancak balık göz ya da detay fo-

toğraflarıyla farklı bir görüntüye de imza atmanız mümkün.

25 SEYAHAT FOTOĞRAFLARI/ Makineniz her zaman yanınızda olsun

Çıktığınız turla gezdiğiniz mekanlar, çoğu zaman daha önce onlarca kez gördüğünüz karelere tanıklık ediyor olabilir. Dolayısıyla yanınızda fotoğraf makinenizi götürmeniz çok fazla bir anlamı olmayabilir. Ancak bize kalırsa kararınızda bu kadar aceleci olmayın. Herkes tarafından gayet iyi bilinen manzaralar, o anki durum sayesinde harika birer arka plana dönüşebilir ve bu gibi durumlarda fotoğraf makineniz yanınızda olmadığı için daha sonra hayli pişmanlık yaşayabilirsiniz. Dolayısıyla çok amaçlı bir lens ve DSLR fotoğraf makinenizin her zaman seyahat çantanızda yer almasını tavsiye ediyoruz.

26 STILL LIFE/ Meyve fotoğraflarına canlılık katın

Meyvelerin fotoğrafını çekmek bir fotoğrafçı için hiç de kolay bir iş değildir. Cihazınızı ve ışık koşullarını ayarlarken meyveler kurumaya başlar. Mükemmel fotoğrafı elde edebilmek için meyve tabaklarını iki kez ayarlamak gerekir. İlk tabağı ışık için modelleyebilirsiniz. Böylelikle farklı ışık koşullarını ve fotoğrafı kesme işlemlerini uygulamanız mümkün hale gelir. Her şeyin mükemmel olmasına gerek yok; önemli olan fotoğrafınızın yeterince iyi görünüp görünmediği. Çekimden hemen önce taze meyveler kullanmanız, hatta su spreyiyle nemlendirmeniz çekiminizi daha canlı hale getirir.

26

İkisiyle çalışın
Fotoğraf makinenizi ve ışık koşullarını ayarlayana kadar meyveleri buzdolabında saklayıp taze görünmelerini sağlayabilirsiniz

Şehirde iz bırakan portreler

Tesadüfi karşılaşmalarda neler olacağını bilemezsiniz. Eğer arkasında bir hikaye varsa, portreler her zaman fotoğrafçılar için bulunmaz nimettir

FS /Berk ERGİN

San Francisco'da sabah. Hava kuru ama yağabilir. Dahası ışık, her şey bir yana fotoğraf için mükemmel. Gri tonlar gökyüzüne yayılmış. Birbirinden güzel kareler göz alabildiğince önünüzde uzanmış, sizin çekmenizi bekliyor. Detayları almak için uzun odak aralığı iyi fikir, sokak işaretleri ve yoğun kalabalıklar. Lensinizi değiştirirken aniden yanınıza biri yanaşabilir ve “Selam, ben Danny şairim” diyebilir. Biraz sohbet ettiğinizde bu fakir şairin sosyal eleştirilerle ve sınırsız metaforlarıyla hayli ilginç biri olduğunu keşfedebilirsiniz. Kendisi hakkında kısa sohbetinizde havadan, yolculuğunuzdan ve işinizden bahsedebilirsiniz. Akabinde bir fotoğrafını çekmeyi rica edecek kadar sıcak bir ortam oluşabilir. Ancak çabuk olmalısınız çünkü daha sonra şehrin geri kalan güzelliklerine sıra gelecek. Belki biraz telaşla işler sandığınız kadar başarılı olmayabilir. Ancak bu daha sonra bilgisayar başında yapacağınız düzenlemelerle fotoğrafınızı kurtaramayacağınız anlamına gelmiyor. Nihayetinde

fotoğrafınızla gurur duyabilirsiniz. Basit birkaç ipucuyla Photoshop'ta yarım saatinizi harcamanız yeterli.

NASIL YAPILIR

1 Orijinal fotoğrafı yükleyin

Photoshop'a çektiğiniz fotoğrafı yükleyin. İlk aklınıza gelen şey altın oran ve 1/3 kuralı olmalı. Portrenizi buna göre kırpin. Bunu düzenlemeye geçmeden önce yapmanız çok önemli.

2 Levels ayarları

İster RAW ister JPEG biçiminde olsun, yüksek beyaz dengesi ısısı fotoğrafınızı daha dostane gösterecektir. Bunun için ton ayarlarında ufak değişikliklere ihtiyacınız var. “Image / Adjustment / Levels” menüsünden fotoğrafınızın kontrastıyla oynayın.

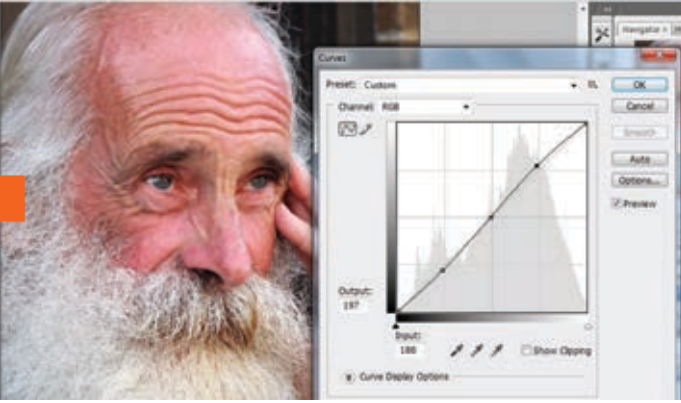
1

2

3

4

5

6

7

3 Curve eğrisi

Levels ayarları fotoğrafınız için yeterli olmadıysa Curve eğrisine yönelmenizi tavsiye ediyoruz. Background'u "Duplicate" komutuyla kopyalayın ve "Layers" bölümünün altındaki siyah beyaz yuvarlaktan "Curves"a tıklayın. Üç adet nokta atayarak "S" biçimi oluşturun.

4 Gözlere parlaklık

Kötü ışık koşullarında çekilen fotoğraflarda gözler genellikle karanlık çıkar. Gözlere parlaklık vermek için arka plan katmanını kopyalayın. PS araç çubuğundan "Dodge tool"u seçin ve "Range"i "Highlights" yapın. Fırça boyunu ayarladıktan sonra gözün üzerinde çalışın. Daha sonra katmanın "Opacity" değerinden yaptığınız değişikliklerin yoğunluğunu ayarlayabilirsiniz.

5 Arka planı koyulaştırın

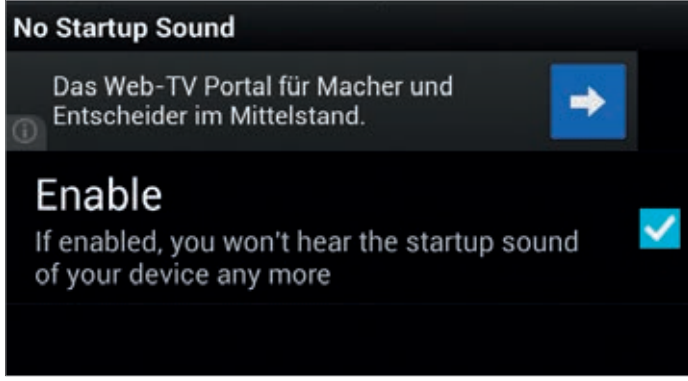
Çekiminizde açık diyafram kullanarak, arka plandaki çevre faktörleri netsizleştirebilir ve böylelikle portrenizin daha ön planda olmasını sağlayabilirsiniz. Ancak böyle bir opsiyona sahip değilseniz, bir önceki menüden "Burn tool"u seçin. Arka planı yeni katmanda kopyalayın ve uygun fırçayla "Midtones"u seçerek karartma işlemini yapın.

6 Daha fazla kontrast

Portremizde sakalları daha fazla vurgulamak için kontrastı biraz daha arttırmanızda yarar var. Bunun için karmaşık işlemlerle uğraşmanıza da gerek yok. Menüden "Image / Adjustments / Brightness & Contrast"a tıklayın ve buradan "Contrast" değerini arttırın.

7 Fazlalıkları kaldırın

Fotoğrafınıza son halini verirken, modelinizin yüzünde ya da arka planda rahatsız edici öğeleri "Clone stamp" aracıyla temizleyebilirsiniz. Alternatif bir yöntemse "Spot healing brush tool". Her iki uygulama da seçtiğiniz komşu bölgenin, düzeltmek istediğiniz alana taşınmasıyla gerçekleştiriliyor.

27

Açılıştaki sadelik

»No Start Sound«
uygulamaları basitçe
açılış melodisini
iptal ediyor

MOBİL

Hizmetleri ve aygıtları seyahat için optimize edin

27 ANDROID TELEFON Telefon açılışındaki sesi tamamen kaldırın

Telefonunuzun açılışındaki melodiyi kaldırmak için fazla bir seçeneğiniz bulunmuyor. Bunlardan en kolay olan yöntem telefonu kapatmadan önce sessiz moduna geçmek. Böylelikle telefonunuzu yeniden başlattığınızda, melodiyi duymayacaksınız. Bunu yaparsanız telefonunuzun tüm fonksiyonları sessize geçecektir.. Eğer bunun olmasını istemiyorsanız, sistem sesini kısabilirsiniz: Genel olarak açılış melodisi ses ayarlarından kapatılamaz, fakat sistem sesleri kapatılabilir. Bunu yapmanız açılış melodisinin yanında telefon şarjınız dolduğunda sizi uyaran ses gibi diğer bildirim seslerini de kapatacaktır. Sistem seslerini kapatmak için: Akıllı telefonunuzun ayarlar menüsüne gidin. Ses menüsünü seçin. Tıklamanızla değişik ses ayarlamaları yapabileceğiniz bir pencereyi açan »Ses«e tıklayın. Sistem seslerini sıfırlayın. Eğer açılış melodisinden gerçekten kurtulmak istiyorsanız, sadece bir seçeneğiniz bulunmakta: Bu sorunuzu çözen bir uygulama kullanmak.

Android telefonlar üreticiden üreticiye ve sürümden sürüme göre değişiklik gösterdiği için bu uygulamalar kimi zaman işlev bozuklukları gösterebilirken, kimi zaman sorunsuz çalışabiliyor. Bu uygulamaların çoğu ücretsiz, deneme ve çok azında güvenlik tehdidi bulunmakta. Denemizde yarar var. Eğer telefonunuzun kök klasörüne erişebiliyorsanız, ilgili OGG dosyasının adını da değiştirebilirsiniz: dosya /system/media/audio/ui altında bulunmakta. Tek ihtiyacınız olan bir Root tarayıcısı. İlgili dizine gidin ve Startup.ogg, Power-on.ogg ya da içinde büyük harfle X bulunan benzer isimli OGG dosyasını bulun. Bunu yapmanızdaki tek sakınca işlemi tersine döndürememeniz.

28 GOOGLE PLAY PlayStore'da uygulama iadesi oldukça kolay

Eğer bir uygulamayı satın aldıysanız, fakat beğenmediyseniz, Play Store'da 15 dakika içinde geri iade etme şansınız var. Bunun için Play Store'a gidin ve aşağı ok altında gizli "Yüklendi" alt menüsüne bakın. Buradan yeni satın aldığınız uygulamayı listeden bulun ve üzerine tıklayın. Ekranın üst köşesinde "Geri ödeme yap" seçeneğini göreceksiniz. Üzerine tıklayın ve "Evet" ile işlemi onaylayın. Satın aldığınız uygulama aygıtınızdan silinecek ve ödediğiniz ücret size geri iade edilecek. Sadece 15 dakika

penceresini aşan şikayetler için web tarayıcısı yoluyla geri iade daha mantıklı. Eğer uzun süre kullandığınız bir uygulamada hata alıyorsanız, sadece bazı istisnalar için Google'dan ücret iadesi talep edebilirsiniz. Böyle bir sorununuz varsa, Google Play web sitesine gidin ve bilgilerinizle giriş yapın. "Siparişlerim" seçeneğini seçin. En son satın alınan uygulama listenin üst kısmında yer alacaktır. Üç dikey noktanın arkasında gizli "Sorun bildir" seçeneğini bulabilirsiniz. Şikayetinizi yazın ve "Sorun bildir" ile gönderin. Şikâyetiniz değerlendirilecektir. Eğer Google sizi haklı bulursa, geri ödemeniz yapılacaktır.

29 iOS7 iOS7 altında veri kullanımını kontrol etmek için kendi araçlarını kullanın

iOS7'nin kendi araçlarını kullanarak yakında veri hacminizin tükenip, tükenmeyeceğini kontrol edebilirsiniz. iPhone ve iPad en son yeniden başlatmadan beri kullandığınız her veriyi sayar. iPhone ya da iPad'inizde »Ayarlar«a girin. »Hücrel « (iPhone) ya da »Mobil veri« (iPad) sekmesini seçin. En son yeniden başlatmadan beri harcadığınız veri hacminiz burada gösterilecektir.

Ayrıca mobil veri ağında kullanılan uygulamalar da burada gösterilir. Böylece hangi uygulamaların daha fazla veri harcadığını belirleyebilirsiniz.

28

Para iade

»Geri ödeme yap«a
tıklamanız ile
paranız sorgusuz,
sualsiz geri iade
ediliyor

29

Kullanım kontrolü

Eğer sınırlı bir
tarifeye sahipseniz,
»Hücrel veri
kullanımı«nı
sıklıkla kontrol
etmelisiniz

30
Facebook'u
sıkılaştırın
Birkaç tıklamayla
gizliliğinizi arttırın

SOSYAL AĞLAR

**Gizliliğinizden ödün
vermeden dünya ile
bağlantıda kalın**

30 FACEBOOK Telefonunuzdan gizlilik ayarlarınızı belirleyin

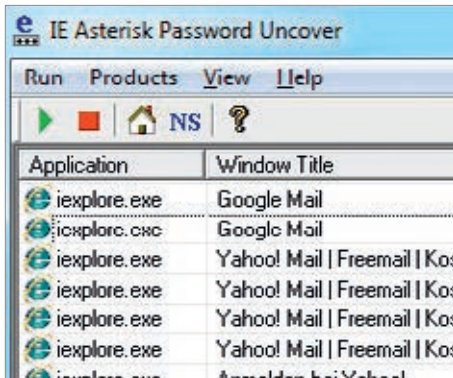
Menü butonuna tıklayın. Buton üst üste duran üç yatay çizgiden oluşmakta. Biraz aşağıya kayın, »Gizlilik Kısayolları«'nı göreceksiniz. İlk olarak »Paylaştıklarımı kimler görebilir?«'i seçin. »İleride paylaşacağın gönderileri kimler görebilir?« altında Facebook'unuzdaki iletileri kimlerin görebileceğini belirleyebilirsiniz. »Herkes açık«, »Arkadaşlar«, »Sadece Ben« ya da listelerinizden birisi. Sadece belirli bir arkadaş grubunuzdan oluşan listedeki kişilerin görebileceği paylaşımlar yapabilmeniz mümkün. İkinci noktada hareketler dökümüne erişebilirsiniz. Burada beğenilerinizin, yorumlarınızın, paylaşımlarınızın ve diğer mesajlarınızın genel bir görünümüne ulaşabilir, bunları gizleyebilir veya silebilirsiniz.

»Benimle kimler iletişim kurabilir?« altındaki »Temel Filtreleme«'yi etkinleştirin, böylelikle daha arkadaş olmadığınız kişiler sizinle irtibata geçebilirler. Tanımadığınız kişilerden istek almak istemiyorsanız, »Mutlak Filtreleme« ile kendinizi izole edebilirsiniz. Arkadaşlık isteğinde de kimin sizi

ekleyebileceğini belirleyebilmeniz mümkün. Bu konuda »Herkes« ya da »Arkadaşlarınızın Arkadaşları« gibi seçenekler mevcut. Profilinizi görebilen kişilerin de sadece arkadaşlarınız olarak sınırlandırılması gerekmekte. Eğer bir arkadaşınız Facebook'a yeni kaydolmuşsa, sizinle irtibata geçebilmek için önce sizi bulabilmesi gerekmekte. Bu yüzden eğer tüm arkadaşlarınızı Facebook'ta değilse, kuralları biraz esnetebilirsiniz. Son olarak »Engellemeleri Yönet« altında belirli kullanıcıları engelleyebilirsiniz. Sadece kişilerin ismini veya e-posta adresini girin. Kişilerin sizin arkadaş listenizde olması gerekmekte. Bu kişiler sizin profilinizi görüntüleyemez ya da sizinle irtibata geçemez.

31 INTERNET EXPLORER IE'de depolanan parolalarınızı metin halinde görüntüleyin

Internet Explorer'da bulunan parolalarınızı görüntülemek için IE Asterisk Password Uncover" adında küçük ve ücretsiz bir aracı kullanmanız gerekmekte. Programı başlatın ve sol üst köşedeki yeşil butona tıklayın. Şimdi IE içinde giriş bilgilerinize ihtiyaç duyacağınız sayfayı açın. Parolanız açık bir metin halinde gösterilecektir.

31
IE parolaları
ifşa ediyor
IE'de depolanan
parolaları açık bir
metinde görüntüle-
mek için sadece
küçük bir araç yetiy-
yor

**Bu kapıdan
her şey girer.**

Çünkü CHIP okurlarının doğru karar vermesi için en bağımsız en güvenilir ve en tarafsız testler CHIP test merkezinde uygulanır.

CHIP'E ABONE OLUN

10 SAYI FİYATINA 12 SAYIYA SAHİP OLUN

79 TL

ABONE FORMU

☐ İlk defa abone oluyorum

☐ Yenileme

Firma Adı:

Adı Soyadı:

Doğum Tarihi

Mesleği (Görevi):

Adresi:

Posta Kodu:

Şehir:

Tel:

Faks:

Cep Tel:

E-Mail

Abonelik Bedelini ☐ Havale ile gönderiyorum ☐ Tek seferde kredi kartımdan çekiniz

Kredi kartımdan 3 taksitle çekiniz

☐ Advantage

☐ Axxess

☐ Bonus

☐ Maximum

☐ World

☐ Visa

☐ Master Card

Kart No:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Güvenlik No:

☐ Faturayı Adıma Kesiniz

☐ Faturayı Firma Adına Kesiniz

V.Dairesi

V.No:

Adres:

Kart Sahibinin imzası:

Dergileriniz

Yurtiçi kargo

ile imza karşılığı
teslim edilecektir.

Abonelik Seçenekleri

☐ 1 yıllık

79.00 TL

Bu form 29 AĞUSTOS 2014 tarihine kadar geçerlidir

Ödeme bilgileri

Türkiye İşbankası, İstanbul Kurumsal şubesi*

IBAN: TR13 000 64 00000 11111 00 39936 Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.

Not: Banka dekontunu form ile birlikte aşağıdaki adrese posta veya faks yoluyla ulaştırınız.

*Banka tarafından Havale ücreti talep edilmektedir.

*Taksitli Abonelik (Sadece kredi kartıyla yapılan ödemelerde geçerlidir.)

Her ayın 20'sine kadar ulaşan abone başvuruları, çıkacak ilk sayıdan itibaren uygulanacaktır.

Doğan Burda Dergi Yayıncılık A.Ş.

Hürriyet Medya Towers 34212 Güneşli İSTANBUL

Tel: 0212 478 0 300

Faks: 0212 410 35 12-13

E-Posta: abone@doganburda.com

Web: www.doganburda.com

ROCKER
BLUE JEAN
POP UP

3 DERGİ BİRDEN

20 POSTER

GÖRMEK İÇİN
ARKAYI CEVİR

Blue Jean

AĞUSTOS 2014 SAYI 8 112500 FİYAT: 5,500

DİJİTAL
MÜZİK
DİNLEME
REHBERİ

LADY
GAGA

KANADA
KONSERİNİ
İZLEDİK

BLUE
JEAN
ÖZEL

RIHANNA

ADAN Z'YE
TÜM KARIYERİNİ
İNCELEDİK

AVICII
TEKRAR İSTANBUL'DA!

BEYONCE

YİL TAKİBİNİN KONUSU

ANDREW
DUFFIELD

FRİYLE

ON 5

NE HABER? ALISVERİS

POPU UP

2 POSTER

ALL TIME LOW
BRING ME THE HORIZON

ROCKER

YOU ME AT SIX

POP VE PUNK'Y KAYNAŞTIRAN
GRUBUN HİKAYESİ!

PARAMORE

ROCK TUNU

ROCK METRO

ROCK TUNU

ROCK METRO

ROCK TUNU

ROCK METRO

ROCK TUNU

NE HABER? ALISVERİS

POPU UP

2 POSTER

ALL TIME LOW
BRING ME THE HORIZON

ROCKER

YOU ME AT SIX

POP VE PUNK'Y KAYNAŞTIRAN
GRUBUN HİKAYESİ!

PARAMORE

ROCK TUNU

ROCK METRO

ROCK TUNU

ROCK METRO

ROCK TUNU

ROCK METRO

3
DERGİ
BİRDEN
BLUE JEAN
ROCKER
POP UP
1
MEGA
20
POSTER

Ağustos
sayısı
bayilerde

f /bluejeanmagazine

t /bluejeandergi

DE Dijital Dergi Aboneliği için:
www.eMecmua.com

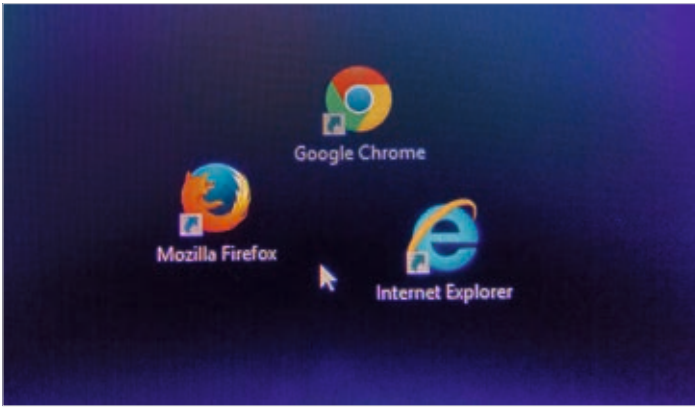
+1 MEGA 20 POSTER+

Yeni Google

Dahilik ve çılgınlık arasında: Google devasa ve arama motoru sayesinde meşhur oldu. Ancak ilk başta kendi halinde bir start-up olan firma günümüzde kontrol edilemeyen mega bir holdinge dönüştü. CHIP, süper zengin dehaların başrolünde olduğu ve dünyanın en tehlikeli fikirlerini içeren bir dönüşümün hikayesini anlatıyor.

Mükemmel tarayıcı

Firefox, Chrome, Internet Explorer ve Opera gibi büyük tarayıcılar standart ayarlarında olabileceklerinin ancak yarısı kadar iyiler. Bu tarayıcıların kaputunun altında konforu, güvenliği ve performansı iyileştirebileceğiniz çok sayıda seçenek gizli. Ayar karmaşasını basitleştiriyor ve en iyi eklentileri tanıtıyor.

TV'de YouTube

YouTube ve Streaming „normal“ televizyonu giderek öldürüyor. Online içerikleri televizyonunuza aktarabilen cihazları test ediyoruz

DİĞER KONULAR

SABİT DİSK İÇİN SİGORTA

Sabit diskler zamanla daha iyi hale gelmiyorlar. Araçlarımızla sürücülerinizi analiz edip verilerinizi güvenceye alabilirsiniz.

GELECEĞİN SSD'LERİ

Yeni teknolojiler SSD'leri iyileştiriyor. Üreticilerin neler planladığını ve ne zaman PC'lerinizi bu yeni disklere terfi ettirebileceğinizi açıklıyoruz

KIRILAMAYAN ŞİFRELER

Heartbleed Bug'ı şifrelerdeki büyük açıkları ortaya çıkardı. CHIP, güvenli şifreleri en iyi şekilde nasıl oluşturup yönetebileceğinizi gösteriyor

Uyarı: Yazılarda güncel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler olabilir.

İcra Kurulu Başkanı Mehmet Y. Yılmaz

Yayın Direktörü Gökhan Sungurtekin

Yayın Yönetmeni Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

Görsel Yönetmen Ebru Tiryaki, ebrutr@chip.com.tr

CHIP Test Merkezi Şahin Ekşioğlu, esahin@chip.com.tr

CHIP Test Merkezi Ercan Uğurlu, eugurlu@chip.com.tr

Katkıda Bulunanlar Barış Emre Alkım, Berk Ergin, Cem Şancı, Ertuğ Aydın, Hüseyin Cem Köylü, Ozan Kaya, İrmak Özkaşıkçı, Selçuk İslamoğlu, Selim Öztürk, Natalia Karbasova (NK), Markus Hermannsdorfer (MH), Felix Knoke (FK), Christoph Schmidt (CS), Thomas Littschwager (TL), Martin Jäger (MJ), Fabian von Keudell (FvK), Benjamin Hartlmaier (BH), Christoph Sackman (CSa), Claudio Müller (CM), Markus Grimm (MG), Peter Posse (PP), Julian Peters (JP), Manuel Schreiber (MS), Peter Seiffert (PS), Robert Kraft, Peter Krajewski, Daniel Wolff (DW)

Marka Müdürü Seren Urun, surun@doganburda.com

Ankara Temsilcisi Erdal İpekeşen, 0 312 207 00 71 / 207 00 95

Web www.chip.com.tr

YÖNETİM

Genel Yayın Koordinatörü Yeşim Denizel

Projeler Direktörü (Tüzel Kişi Temsilcisi) Ferit Özkaşıkçı

Satış Direktörü Orhan Taşkın

Finans Direktörü Didem Kurucu

Üretim Direktörü Servet Kavasoglu

REKLAM

Grup Başkanı Viki Habif

Grup Başkan Yardımcısı Koray Bilici

CHIP Reklam Satış Müdürleri Sevil Hoşman, shosman@doganburda.com

Hatice Tarhan, htaran@doganburda.com

Ebru Elçi, eelci@doganburda.com

Tel: 0 212 336 53 37, Faks: 0 212 336 53 93

Reklam Teknik Müdürü Nusret Kırımlıoğlu

Tel: 0 212 336 53 60 (3 Hat), Faks: 0 212 336 53 90

Kurumsal İletişim Direktörü Neslihan Sadıkoğlu

REZERVASYON

Rezervasyon Tel. 0 212 336 53 00 - 57 - 59

Rezervasyon Faks 0 212 336 53 92 - 93

Ankara Reklam Tel. 0 312 207 00 72 - 73

Hedef Sayfalar Tel: 0 212 336 53 70, Faks: 0 212 336 53 91

Uluslararası Reklam Satış Temsilcilerimiz

Burda International

Italy

Mariolina Siclari, International Advertising Sales Director

T. +39 02 91 32 34 66

mariolina.siclari@burda.com

Burda Community Network

Almanya/Merkez: Vanessa Noetzel

T. +49 89 9250 3532, vanessa.noetzel@burda.com

Michael Neuwirth

T. +49 89 9250 3629, michael.neuwirth@burda.com

Avusturya/İsviçre: Goran Vukota

T. +41 44 81 02 146, goran.vukota@burda.com

Fransa/Lüksemburg: Marion Badolle-Feick

T. +33 1 72 71 25 24, marion.badolle-feick@burda.com

İtalya: Mariolina Siclari

T. +39 02 91 32 34 66, mariolina.siclari@burda.com

İngiltere/İrlanda: Jeannine Soeldner

T. +44 20 3440 5832, jeannine.soeldner@burda.com

ABD+Kanada+Meksika: Salvatore Zammuto

T. +1 212 884 48 24, salvatore.zammuto@burda.com

Yönetim Yeri

Trump Towers, Kule 2, Kat 21-24, 34387 Şişli-İstanbul

Tel: 0 212 410 31 52, Faks: 0 212 410 32 16

Baskı

Doğan Ofset Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Sanayi Mahallesi 1650.Sokak No:2

Doğan Medya Tesisleri

34850 Esenyurt / İSTANBUL

Tel: 0 212 622 19 00

Dağıtım

Yaysat A.Ş. Tel: 0 212 622 22 22

Yayın Türü

Yerel, süreli, aylık

FİPP üyesidir

© CHIP dergisi, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından Vogel Burda Holding GmbH lisansı ile T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. izinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

DB Okur Hizmetleri Hattı 0 212 478 0 300
okurhizmetleri@doganburda.com

DB Abone Hizmetleri Hattı Tel: 0 212 478 0 300,
Faks: 0 212 410 35 12 - 13
abone@doganburda.com
www.doganburda.com
Pazar hariç her gün saat 09.00 - 18.00 arasında hizmet verilmektedir.

LEVEL iPad.

Etkileşimli oyun dergisi.

Yıllık aboneliğe iki sayı, altı aylık aboneliğe bir sayı ücretsiz.

App Store'dan
İndirin

POPULAR SCIENCE AĞUSTOS SAYISINDA

İNSANSIZ HAVA ARAÇLARINI SEVMEK İÇİN 25 SEBEP

- Siparişe göre tasarlanan bebekler
- Kuyruklu yıldız avcısı Rosetta
- Gelecekte Mektupları
- Ron Allum'un hikayesi
- Evren'in kodu
- Nöronların dansı
- Geleceği hatırlamak

Ayrıca soru&cevap bölümü, yeni icatlar, harika makaleler, birbirinden ilginç görseller ve Artırılmış Gerçeklik videoları, Popular Science Ağustos sayısında sizi bekliyor.

SADECE
3,90
TL

DERGİDE
Bu simgeyi
gördüğünüz
sayfalarda video
izleyebilirsiniz

AĞUSTOS SAYISINI
KAÇIRMAYIN!

